986

VANDAAG

E.G. VAN DAM
...harmonie...

NED.ANTILLEN
- Nederlandse bijdrage Fonds is aan voorwaarden gebonden p.3
- Van Dam: BPWU heeft bestaansrecht p.13

SPORT
- Undeba haalt volle winst binnen p.10

ARUBA
- Rudy Lampe over priesterwijding p.5
- Mc Guirre groep wil Palmbeach Hotel verkopen p.5

INTERNATIONAAL
- Reagan waarschuwt voor communisme in M. Amerika p.1

Preke

Bij de DP blijven voortaan de beste bestuurslui aan wal

Amigoe

103E JAARGANG — NO.: 63

MAANDAG 17 MAART 1986

Nieuws in vogelvlucht

PARIJS — De rechtse oppositie heeft bij de parlements- verkiezingen in Frankrijk net een absolute meerderheid behaald. Zij behaalden 291 van de 577 zetels, de regerende Socialisten zijn met 216 zetels de grootste fractie in het nieuwe parlement. De Communisten en het rechtse Nationale Front kregen ieder 34 zetels. De opkomst lag hoog met rond de 77 procent van de 37 miljoen kiezers. Het is voor het eerst in 28 jaar dat een president (Mitterrand) moet samenwerken met een vijandelijk gezinde meerderheid in de Assemblée. Mitterrands mandaat loopt pas over twee jaar af.

*****

BEIRUT — Raza Raad die probeert de Franse gijzelaars vrij te krijgen heeft in Parijs verklaard dat de regering en ontvoerders dicht bij een accoord zijn. Maar een andere bemiddelaar in de zaak verweet Raad dat hij de onderhandelingen heeft laten mislukken door buiten medeweten van Parijs de inwilliging van al hun eisen toe te zeggen. Raad concentreert zich alleen op 2 diplomaten en een journalist die vorig jaar werden ontvoerd. Over de ontvoerde Franse televisieploeg Antenne-2 is niets bekend. De Jihad heeft enkele van de gegijzelde Fransen overgebracht naar het dorp Laboue in de Bekaa-vallei om een eventuele reddings- operatie te bemoeilijken.

*****

GENEVE — De ministers van Olie van de OPEC-landen hebben nog geen concrete voorstellen gedaan voor een oplossing van de crisis. Vanmorgen werd de vergadering opgeschort in afwachting van informatie van een comité van oliemarkt-experts. Naar verwachting wordt de vergadering morgen hervat.

*****

STOCKHOLM — 1.600 Vertegenwoordigers uit 125 landen hebben zaterdag in de Zweedse hoofdstad de laatste eer betuigd aan de vermoorde premier Palme. Na de plechtigheid in het Stadhuis werd de met rode rozen bedekte witte kist naar de begraafplaats gebracht. Langs de route stonden naar schatting een half miljoen Zweden. Alleen de naaste familie van Palme en een handjevol gasten woonden de begrafenis bij. Om veiligheids- redenen waren de internationale politici in het stadhuis achtergebleven.

*****

STOCKHOLM — De VS minister van Buitenlandse Zaken Schultz en de SU premier Ryzkjov hebben na Palme's begrafenis een langdurig onderhoud gehad. Gesproken werd over de kwestie van de kernproeven en over een tweede top tussen Reagan en Gorbatsjov. Volgens VS functionarissen was de ontmoeting bedoeld om de balans op te maken van de onderlinge betrekkingen. De W-Duitse Bondskanselier Kohl sprak even met zijn Oostduitse collega Honecker. Kohl zei na afloop dat er niets bijzonders was besproken.

*****

BERN — Het Zwitserse volk heeft gisteren tegen de wil van zijn regering en parlement een toetreding als lid van de VN van de hand gewezen. In een referendum stemde 76,4 procent tegen. De Zwitsers hechten grote waarde aan hun historische neutraliteit en hun rol als bemiddelaar in internationale geschillen, hoewel verzekerd was dat deze ook als VN-lid geen gevaar zou lopen.

*****

SINGAPORE — Het New World Hotel in de Indische wijk in Singapore is zaterdagmiddag ingestort. Gisteravond waren in totaal 11 personen levend onder het puin vandaan gehaald, waarvan 4 in het ziekenhuis opgenomen zijn. Er zijn 7 doden geborgen. Er worden nog steeds stemmen opgevangen van overlevenden, die vastzitten. Reddingsploegen hebben zuurstof onder het puin gepompt om de kans op overleving groter te maken.

*****

JOHANNESBURG — Bij gewelddaden in ZA zijn sinds vrijdagavond 16 doden gevallen. Bij ongeregeldheden bij diverse goudmijnen werden 14 mensen gedood en 67 gewond bij gevechten zowel tussen leden van verschillende stammen onderling als tussen arbeiders en politie. In Jouberton werden 2 zwarten gedood toen de politie vuurwapens gebruikte om een menigte te verspreiden die benzinebommen naar politieauto's gooide.

***

BAHREIN — Het nieuwe bewind van Z-Jemen heeft ongeveer 1.000 aanhangers van ex-president Ali Nasser Mohammed vrijgelaten.

*****

WARSCHAU — Ongeveer 1.000 demonstranten hebben zaterdag in Gdansk een protestmars gehouden tegen het plan van de regering om de voedselprijzen met ongeveer 11 procent te verhogen.

AMERIKAANSE SOLDATEN WORDEN NIET INGEZET

President wil 100 mln. dollar voor Nicaraguaanse rebellen

Reagan waarschuwt voor communisme in M-Amerika

WASHINGTON — President Ronald Reagan heeft gisteravond in een televisierede gewaarschuwd dat Nicaragua een communistisch bruggehoofd op de drempel van de Verenigde Staten en een "dodelijk gevaar" voor de hele wereld dreigt te worden. De televisierede vormde het hoogtepunt van Reagans pogingen het Congres over te halen accoord te gaan met zijn voorstel om 100 miljoen dollar hulp te geven aan de Nicaraguaanse rebellen. Reagan onderstreepte dat er geen Amerikaanse militairen zullen worden ingezet. "Het democratisch verzet in Nicaragua heeft van Amerika alleen goederen en ondersteuning nodig om zijn land te vrijwaren tegen het communisme". In het kader van deze campagne heef hij de afgelopen tijd bijna dagelijks op het gevaar van een communistische expansie in Midden-Amerika gewezen.

Het Huis van Afgevaardigden zal woensdag stemmen over Reagans voorstel om de contra's 70 miljoen dollar militaire en 30 miljoen dollar humanitaire hulp te verlenen. Reagan wil dat de hulp op 1 april ingaat en geldt voor een periode van 18 maanden. Het voorstel is in het door de oppositionele Democraten gedomineerde Huis al op veel kritiek gestuit. Volgens een hoge regerings- functionaris komt hij nog 12 stemmen tekort voor een meerderheid. Hij vertrouwde erop dat het voorstel aangenomen wordt. De Senaat, die beheerst wordt door Reagans Republikeinse Partij, zal het voorstel naar verwachting goedkeuren.

Volgens de functionaris wilde Reagan met zijn televisierede de steun winnen van de bevolking en van het Congres. En bovendien wilde hij de Sovjetunie de vastberadenheid van de VS tonen opdat Moskou zijn politiek ten aanzien van de Derde Wereld geheel herziet.

Met behulp van landkaarten en foto's probeerde Reagan de politieke, strategische en economische betekenis aan te geven van de landbrug tussen Noord- en Zuid-Amerika. Hij stelde dat omwille van de veiligheid Washington het niet kan dulden dat de Sovjetunie op slechts twee vlieguren afstand van de VS een "bruggehoofd" verwerft. De president waarschuwde dat de Sovjetunie en Cuba met Nicaragua als basis "de overheersende macht in de belangrijke corridor tussen Noord- en Zuid-Amerika" zullen kunnen worden. Zij zullen dan in staat zijn het "Panamakanaal te bedreigen, onze vitale zeewegen in het gebied van de Caribische Zee af te snijden en zich ten slotte tegen Mexico te keren". In dat geval zullen miljoenen vertwijfelde mensen uit Latijns-Amerika naar de VS vluchten, voorspelde Reagan.

Hij voegde eraan toe dat de helft van de handel van de VS en meer dan de helft van de olie-invoer via Midden-Amerika loopt. Ook voor de bevoorrading van de NAVO-bondgenoten ingeval van een crisis is het gebied van belang.

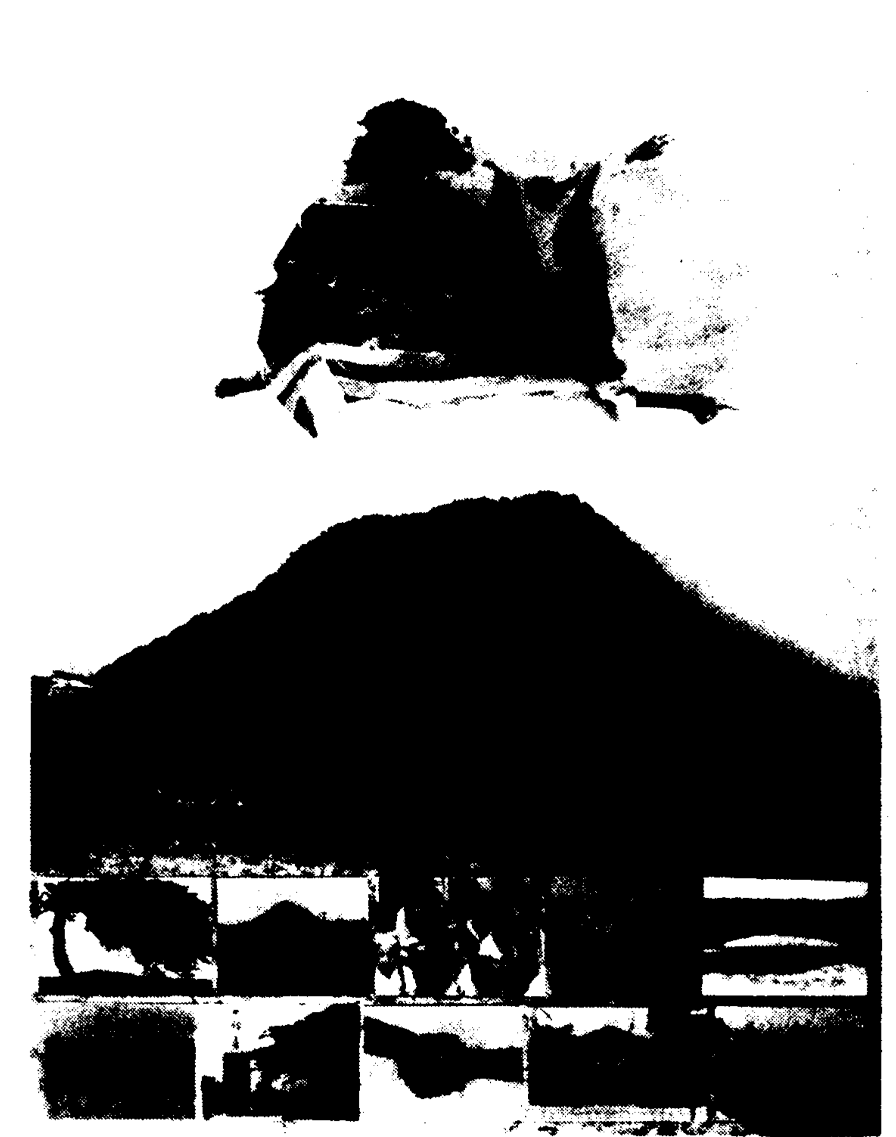
Uitvoerig ging Reagan in op de doeleinden en daden van de Sandinisten. Met hun leger van 120.000 man en de hulp van meer dan 3000 militaire adviseurs uit Cuba is Nicaragua sterker dan al zijn buurlanden tezamen, aldus de president, die de Sandinisten er tevens van beschuldigde radicale organisaties in Midden- en Zuid-Amerika te trainen, bewapenen en te beschermen. Hij verweet de Sandinisten opnieuw dat zij verraad hebben gepleegd aan de eigen politieke doelstellingen, de bevolking van haar burgerrechten hebben beroofd en etnische en religieuze groepen vervolgen. Bovendien stelde hij zijn hoge regerings- functionarissen verstrikt geraakt in de internationale drugshandel.

De contra's zijn volgens Reagan bereid de wapens neer te leggen en met de Sandinisten te onderhandelen over de oorspronkelijke democratische doeleinden.

Democratische congresleden reageerden meteen afwijzend op Reagans voorstel. "Het is precies het patroon dat we volgden in Vietnam: geld gevolgd door militaire adviseurs gevolgd door Amerikaanse troepen", verklaarde senator Alan Cranston. In de officiële reactie van de Democraten beschuldigden zij Reagan ervan een militaire in plaats van een diplomatieke oplossing na te streven in de kwestie Nicaragua. De Democraten zeggen over de stemmen te beschikken om Reagan te kunnen verslaan.

De Nicaraguaanse ambassade in Washington zei in een communiqué dat "opruiende retoriek" niet de plaats in mag nemen van verstandig beleid. De Nicaraguaanse regering roept de VS op een "serieus en verantwoordelijk" beleid te kiezen met betrekking tot Midden-Amerika. Zij stellen dat het nu voorgestelde beleid in strijd is met de inspanningen van de Contadora-groep om te komen tot onderhandelingen. Steun aan een politiek van militaire betrokkenheid zal leiden tot Amerikaanse troepen in Nicaragua en tot een bloedige regionale oorlog in Midden-Amerika, zo besluit het communiqué.

ARUBA STATUS APARTE

Amigoe Speciale Editie

WILLEMSTAD — Op Aruba wordt morgen in aanwezigheid van een groot aantal hoogwaardigheids- bekleders, waaronder prinses Margriet en haar echtgenoot mr Pieter van Vollenhoven, de status aparte van het nieuwe Land Aruba officieel gevierd. Ter gelegenheid daarvan geeft vandaag de Amigoe een bijzondere extra editie uit, die geheel aan deze viering gewijd is. Omdat 18 maart voor Aruba als een officiële feestdag geldt, zal er daar morgen geen Amigoe worden verspreid.

In mei Midden-Amerikaanse top in Guatemala

SAN JOSE — In de tweede of derde week van mei wordt in Guatemala een Middenamerikaanse topconferentie gehouden op initiatief van president Vinicio Cerezo van Guatemala. Zo maakte gekozen president Oscar Arias van Costa Rica bekend nadat hij de vice- president van Guatemala, Roberto Carpio Niciolle, had ontvangen. Arias zei dat deze top van groot belang is omdat de bestaande problemen van Midden Amerika zo op het hoogste niveau kunnen worden doorgepraat.

Radio Vrij Suriname in de lucht

Surinaamse Bevrijdingsraad: "recht op gewapend verzet"

ROTTERDAM — De nieuwe voorzitter van de Raad voor de Bevrijding van Suriname, Glenn Tjong Akiet, zal gewelddadig verzet tegen de Surinaamse legerleider Desi Bouterse niet schuwen. Daarmee breekt hij met het beleid van zijn voorganger, de Surinaamse ex-president Henk Chin A Sen, die zich altijd tegen gewapende acties heeft uitgesproken. Dit werd zaterdag bekendgemaakt op een congres van de Bevrijdingsraad in Rotterdam. "Radio Vrij Suriname", zaterdag voor het eerst in de lucht en gericht op Suriname, zond een verslag van het congres uit. De Surinaamse Nationale Assemblée heeft vorige week met algemene stemmen het concept voor een ontwerpgrondwet goedgekeurd.

Tjong Akiet betoogde dat vreedzame acties tegen het bewind in Paramaribo nog steeds niets hebben opgeleverd. "Ik wil geen Gandhi blijven. Ik sterf liever strijdend", zo riep de nieuwe voorzitter emotioneel uit. "Wij hebben het recht gewapend verzet te gebruiken in de strijd voor vrijheid en democratie". Hij onderstreepte wel dat de Bevrijdingsraad zich moet houden aan de Nederlandse wet. Tjong Akiet wil daarbij dat zij die tegen gewelddadig verzet zijn zich toch binnen de Bevrijdingsraad thuis kunnen voelen. Tjon Akiet is afkomstig uit de vakbeweging en nam in 1984 deel aan de mislukte verzetsactie die vanuit Frans Guyana had moeten worden uitgevoerd. In kringen van het verzet wordt weer gesproken over acties vanuit de buurlanden en ook over acties binnen Suriname zelf. Maar voor zover bekend zijn er nog geen vastomlijnde plannen. Chin A Sen trekt zich om privé-redenen terug uit de Bevrijdingsraad. De Javaanse leider Paul Somohardjo trad ook terug omdat hij een politieke partij op wil richten, die begin mei geproclammeerd zal worden.

De tweede proefuitzending van "Radio Vrij Suriname" was zaterdagavond goed te ontvangen op de Nederlandse Antillen. De uitzending begon om 19.10 en duurde ongeveer 25 minuten. De volgens eigen zeggen legale korte-golfzender is eigendom van de Cubaanse ballingenbeweging CID (Cuba Independiente y Democratica), die vanuit de VS opereert. Na een aantal proefuitzendingen is het de bedoeling dagelijks uitzendingen van een half uur te gaan verzorgen. Op den duur kan de zendtijd worden uitgebreid tot ongeveer drie uur. De Bevrijdingsraad verzorgt de inhoud van de radioprogramma's. Het was zaterdagavond nog onduidelijk of de uitzending ook in Suriname is beluisterd en hoe de ontvangst daar was.

Nu het concept voor de ontwerp-grondwet is goedgekeurd moet het Topberaad het politieke gedeelte gaan invullen. De ontwerp-grondwet moet eind van dit jaar klaar zijn, waarna zij aan de bevolking moet worden voorgelegd. Een belangrijke wijziging in het concept is dat de persvrijheid en vrije meningsuiting nu zijn gegarandeerd. Zolang de media niet "tegen de revolutie" gebruikt worden. Wat betreft het decreet Nationaal Instituut Mensenrechten (NIM) zijn veranderingen aangebracht zodat dit instituut efficiënter en vrij van overheidsbemoeienis kan handelen.

Amigoe-Scorebord

De Amigoe Scorebord nummer 22, zoals geplaatst in de Amigoe van 5 maart, komt in zijn geheel te vervallen. Daarvoor in de plaats, wordt in de editie van vandaag opnieuw Scorebord 22 afgedrukt. Die geldt voor de wedstrijden die aanstaande zondag 23 maart worden gespeeld.

Amigoe- abonnees op Curaçao hebben tot zaterdag aanstaande de gelegenheid hun Scorebord- formulieren in te leveren. Voor de abonnees op Aruba en Bonaire is de uiterste datum waarop het formulier op de bekende adressen binnen moet zijn, vrijdag 21 maart om vijf uur 's-middags. De resultaten van Scorebord 22 zullen op dinsdag 25 maart worden geplaatst. Komende woensdag zal Scorebord 23 voor de wedstrijden van 31 maart (2-de Paasdag) gepubliceerd worden.

De reden voor deze veranderingen is het feit dat de competitie- leider van de KNVB de afgelaste wedstrijden van de maand februari verschoven heeft naar de maand maart. Hiermee wordt afgeweken van de normale procedure, waarbij afgelaste wedstrijden op een doordeweekse dag worden ingehaald. De veranderingen in het wedstrijd- schema bereikten evenwel de Scorebord- organisatoren op Curaçao te laat. Van de kant van deze organisatoren wordt dan ook gehoopt dat de wedstrijd- leiding van de KNVB in de nabije toekomst kans zal zien de winterstop te verlengen tot drie maanden. De kans op aflastingen in het winter- seizoen wordt daardoor aanzienlijk kleiner, hetgeen het normale verloop van de voetbalcompetitie zeker zal bevorderen.

Telex aan minister De Castro

CAG wil onderzoek naar mislukte missie

WILLEMSTAD — De Curaçao Action Group is "geschokt" over het feit dat de geplande investeringsmissie vanuit Nederland naar Curaçao, geen doorgang heeft gevonden. Temeer daar in eerdere berichten melding werd gemaakt van grote belangstelling van de zijde van Nederlandse ondernemingen voor investerings- mogelijkheden op de Antillen.

Zoals de Amigoe al eerder berichtte zou half maart een investerings- missie op Curaçao arriveren van Nederlandse ondernemingen die eerder in Nederland op een informatie- middag omtrent de mogelijkheden op Curaçao bijeen waren gekomen. Deze middag, zo vernam de Amigoe, was zeer positief verlopen: er werd dan ook veel interesse getoond.

Vlak voor de komst van deze delegatie werd echter kenbaar gemaakt dat bedrijven hadden laten afweten en er nog maar een produktie- bedrijf genoteerd stond als deelnemer aan de delegatie. Dit werd als "bijzonder teleurstellend" omschreven omdat een jaar lang aan de voorbereidingen van de investerings- missie is gewerkt.

Die mening wordt gedeeld door de Curaçao Action Group (CAG) die een telex stuurde aan de plaatsvervangend directeur van het departement van Handel, Industrie en Werkgelegenheid en minister De Castro. In de telex geeft de CAG uiting aan haar teleurstelling en doet een dringend beroep om de directie Economische voorlichting en Export bevordering van het Ministerie van Economische Zaken in Nederland, te verzoeken op zeer korte termijn een onderzoek in te stellen naar de oorzaken die geleid hebben tot deze minimale belangstelling. "Zolang de uitkomsten hiervan niet bekend zijn, zal de gemengde commissie naar onze mening niet effectief kunnen werken, daar vooralsnog niet bekend is wat de redenen en oorzaken zijn die hebben geleid tot deze zeer geringe belangstelling van de zijde van Nederlandse ondernemingen in investerings- mogelijkheden op de Antillen in het algemeen en in Curaçao in het bijzonder", aldus de Curaçao Action Group in haar telex.

Poging verkiezing op Guadeloupe te dwarsbomen

POINT A PITRE — Op de dag van verkiezingen voor het Franse parlement zijn op Guadeloupe stembussen met duizenden blanco stembiljetten vernietigd. Ook werden er wegversperringen opgericht. Waarschijnlijk is dit het werk van de separatisten.

De Volksunie voor de bevrijding van Guadeloupe (UPLG) welke opkomt voor de onafhankelijkheid van Guadeloupe dat nu nog de positie heeft van overzees departement had eerder opgeroepen tot een «actieve boycot» van de verkiezingen welke ook op Guadeloupe evenals op Martinique en Frans Sint Maarten zondag werden gehouden. Overigens heeft deze partij in het verleden nooit veel aanhang gekregen.

Kennelijk als gevolg van deze oproep moest de politie zondagmorgen barricades van de wegen verwijderen welke in de loop der nacht waren opgeworpen. In twee dorpen bij de hoofdstad Point a Pitre werden de stembussen vernield tezamen met duizenden blanco stembiljetten, die in brand werden gestoken. Volgens de politie is dit het werk van de separatisten. Er zijn echter geen arrestaties verricht.

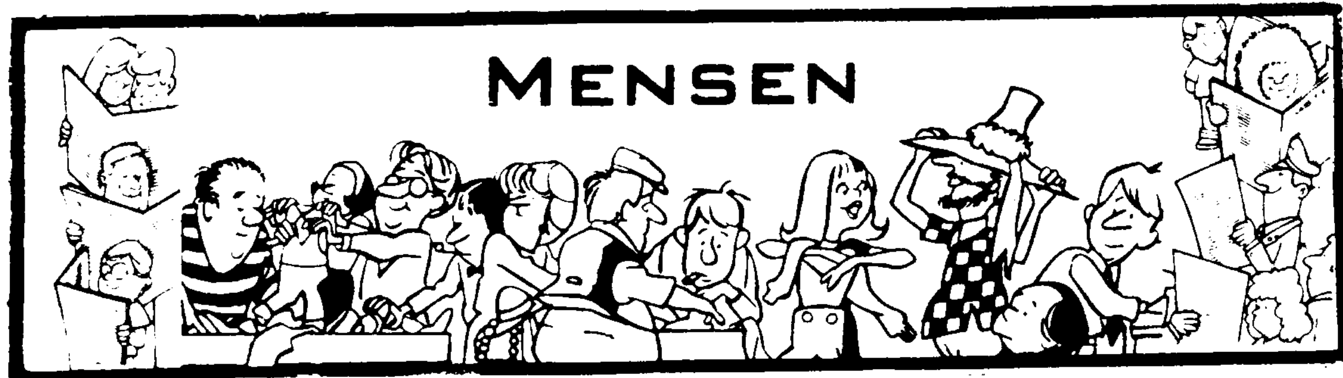
Bij begin overleg met King casino

FTA staat op strenge controle op casino's

ORANJESTAD — Vandaag zijn de onderhandelingen tussen King Casino en vakbond FTA begonnen, nadat het casino in het afgelopen weekeinde de deur weer had geopend.

De vakbond heeft reeds laten weten dat indien er tijdens de onderhandelingen situaties ontstaan die niet acceptabel zijn voor de werknemers, dit niet geaccepteerd zal worden en er weer arbeids- problemen te verwachten zullen zijn. Het bovenstaande geldt ook voor onderhandelingen met de andere casino's. Onder geen enkele voorwaarde zal de vakbond accepteren dat een abrupt einde wordt gemaakt aan primaire en secundaire voordelen, waarvoor de arbeiders jarenlang hebben moeten strijden. De vakbond zegt verder erop te zullen blijven staan dat een zogenaamde «gaming board commission» komt, een commissie dus die controle uitoefent op het financiële wel en wee van casino's.

Hierbij wordt gewezen op het feit dat uit het buitenland mensen komen om op kredeit in het casino te spelen. Wanneer deze mensen de rekening gepresenteerd wordt, dan geschiedt dit in het buitenland en bestaat er dus geen controle hierop. Wat betreft de mededeling die de casino's aan de minister van Arbeid zouden hebben gedaan dat zij niet langer kunnen leven met de bestaande cao's en dat verschillende voordelen van de werknemers ingetrokken moeten worden, wordt door de FTA naar voren gebracht dat in maart vorig jaar het Bestuurscollege verhoging op casino- belasting introduceerde, maar dat tot op heden er verschillende casino's zijn die hun belasting- verplichting niet zijn nagekomen. De vakbond liet nog horen, dat wanneer er van de kant van de overheid geen strenge controle komt, de werknemers zeer moeilijk zullen accepteren een stap achteruit te doen en te moeten boeten voor het slechte beleid in de casino's.

VICTORIA SELLERS, de 21-jarige dochter van de Britse acteur Peter Sellers uit zijn huwelijk met de Zweedse actrice Britt Ekland, poseert als Brigitte Bardot. Voor het aprilnummer van het blad "Playboy" speelde Victoria een scene na uit "En God schiep de vrouw...", de film waarmee Brigitte Bardot furore maakte. Victoria Sellers treedt overigens in de voetsporen van haar overleden vader. Ook hij poseerde eens in "Playboy", in een serie die gewijd was aan bekende sterren.

*****

De VREDESMARS dwars door Amerika, van de Amerikaanse oostkust naar Washington, is na twee weken vastgelopen in de Mojave-woestijn. De organisatoren van de mars voor internationale ontwapening zijn bankroet en hebben de rest van de tocht afgelast. Op een maart vertrokken uit Los Angeles 1200 vredesdemonstranten voor een tocht van 4800 kilometer dwars door de VS. Het startschot voor de mars werd gegeven in Los Angeles na een groot pop- concert en aanmoedigingen van politici en Hollywood- sterren. De tocht naar Washington zou negen maanden gaan duren. Na enkele dagen was de groep echter al geslonken tot 500. De groep verbleef toen al voor de vierde dag op een kampeerplaats aan de rand van de Mojave-woestijn, 190 kilometer van het vertrekpunt. De organisatoren van de "grote vredesmars" maakten bekend dat het hen niet gelukt de benodigde 100.000 dollar bij elkaar te krijgen die nodig is voor voedsel, water en medicijnen voor de tocht door de woestijn naar Las Vegas. Toen de demonstranten vertrokken bezat de organisatie slechts vier miljoen dollar, terwijl de totale kosten geschat waren op 20 miljoen dollar.

*****

De KGB- officier en tweevoudig overloper Vitali Joertsjenko, die volgens berichten in de westerse pers zou zijn geëxecuteerd in de Sovjetunie, is nog in leven. Hij dook in het weekeinde op in de bar van het perscentrum van het Ministerie van Buitenlandse Zaken in Moskou. In augustus was Joertsjenko overgelopen naar de VS, maar in november meldde hij zich ploseling weer in de Sovjetambassade in Washington. Begin maart had een naar de VS overgelopen KGB- man verklaard dat Joertsjenko was geëx ecuteerd.

*****

Uit de laatste beelden die de Europese kunstmaan Giotto de afgelopen nacht van de komeet Halley naar de aarde seinde, kan worden opgemaakt dat de kern van het hemellichaam zeker twee keer zo groot is als de geleerden tot nu toe hadden aangenomen. Dacht men aanvankelijk aan een ronde bol met een doorsnee van zes kilometer, nu spreekt de wetenschappelijke staf over een langgerekt voorwerp van een regelmatige vorm met een lengte van 15 kilometer en een breedte van minstens vier kilometer. De kern is diepzwart. Van de komeet zijn gedurende 3,5 uur 2000 foto's gemaakt. De Giotto benaderde de komeet na een reis van acht maanden zeer dicht. Het ruimtevaartuig volgt zijn uitgestippelde weg en de kans is aanwezig dat het ruimtevaartuig na een paar jaar naar de aarde terugkeert, waar het wellicht met behulp van een ruimteveer opgepikt kan worden om opnieuw voor een missie gebruikt te worden.

*****

MADONNA in een onderonsje met ex Beatle George Harrison. De Amerikaanse zangeres en actrice is in Londen voor de opnamen van de film "Shanghai Surprise", waarin zij en haar man Sean Penn de hoofdrollen spelen. George Harrison is producent van HandMade Films, de maatschappij die de film gaat uitbrengen.

*****

In Polen zijn in 1985 109 DRUGSVERSLAAFDEN aan een overdosis overleden. Meer dan 1000 verslaafden moesten worden verpleegd wegens ernstige vormen van verslaving. Vorig jaar zijn in Polen 16.600 drugshandelaren en producenten gearresteerd. Van de gearresteerden was 80 procent jonger dan 30 jaar, en van die groep vielen de meesten in de leeftijdscategorie van 14 tot 19 jaar. In Polen worden ongeveer 200.000 druggebruikers met verslaving bedreigd. Bijna 10.000 Polen staan te boek als hopeloos verslaafd. In onafhankelijke kringen verluidt dat 600.000 Polen regelmatig verdovende middelen gebruiken. Drugsverslaafden in Polen gebruiken gewoonlijk "kompot", een soort heroïne die wordt bereid uit papaverbollen. Alleen al in Warschau zouden zich 500 laboratoria bevinden waar drugs worden geproduceerd. Bekende drugs als heroïne, LSD en cocaïne zijn vrijwel niet te koop op de Poolse markt. Ook werd bekend gemaakt dat ongeveer acht miljard gulden werd besteed aan alcoholische dranken, met name wodka. Dit bedrag komt overeen met de helft van al het geld dat aan levensmiddelen wordt uitgegeven.

*****

In Italië zijn arrestatiebevelen uitgevaardigd tegen 77 Joegoslaven en een Italiaan. Zij worden ervan beschuldigd kinderen als SLAVEN te hebben verhandeld. De meeste verdachten van wie er al 21 zijn opgepakt, zijn Nomadische moslims uit het zuiden van Joegoslavië. In de afgelopen vijf jaar zouden in totaal meer dan honderd kinderen Italië zijn binnengesmokkeld. De kinderen werden door een tussenpersoon voor ongeveer 7500 gulden gekocht van arme families in Zuid- Joegoslavië. De koper regelde ook dat de kinderen, mental met de boot of de auto, Italië binnenkwamen. Eenmaal over de grens werden zij aan een slavenmeester in Milaan of Turijn overhandigd. Zij gaven de kinderen een opleiding tot inbrekers en zakkenrollers. "Getalenteerde kinderen" die per dag soms zo'n 1200 gulden bij elkaar konden stelen, werden vaak voor een hogere prijs aan andere "slaveneigenaren" verkocht. De minder succesvolle kinderen konden regelmatig rekenen op een forse aframmeling door hun meesters. Een belangrijke voorwaarde was dat de kinderen jonger dan 14 jaar moesten zijn. Tot die leeftijd kunnen kinderen in Italië namelijk niet strafrechtelijk worden vervolgd. De slavenhandel kwam aan het licht toen een groep kinderen kwam vragen bij de politie of zij terug naar Joegoslavië mocht.

*****

Er zijn geen aanwijzingen dat het AIDS- VIRUS voorkomt bij de prostituees in Amsterdam die geen drugs gebruiken. Dit is het resultaat van een onderzoek in de periode juni- december onder 84 niet- verslaafde prostituees. De gemiddelde leeftijd van de vrouwen was dertig jaar, de gemiddelde duur van de prostitutie 4,3 jaar en het gemiddelde aantal sexuele partners in het jaar voorafgaande aan het onderzoek 641. Vooral in Centraal Afrika bestaan sterke aanwijzingen dat prostitutie een belangrijke rol speelt bij het overbrengen van het aids- virus. Maar bij het Amsterdamse onderzoek zijn bij geen van de 84 vrouwen antistoffen tegen het virus aangetroffen. Toch had de onderzochte groep een hoog risico voor het oplopen van sexueel overdraagbare aandoeningen: Bij 10,7 procent van hen werden namelijk antistoffen gevonden tegen syfilis en bij 25,6 procent antistoffen tegen hepatitus B. Bij eerder onderzoek onder 52 wel aan drugs verslaafde prostituees in Amsterdam bleken twaalf van hen (23 procent) antistoffen tegen aids in het bloed te hebben.

ZWARE ARBEID VOOR EEN POLITIKUS VAN CURAÇAO — Paul Brenneker

CURAÇAO AGENDA

NACHTDIENST ARTSEN: Patiënten van de artsen van Bandabao (3e distrikt) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren. De patiënten van de andere medische distrikten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

*****

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; de wacht hebben zuster Wever, tel.: 87181, pageboy 027-360 en zuster Hailand, tel.: 87944 pageboy 027-360.

*****

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00 / 14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

*****

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

*****

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

*****

BOTICA'S (nachtdienst)
Otrobanda: Curaçao, tel.: 623575.
Punda: Cerrito, tel.: 76155.

*****

DIVERSEN
CURAÇAOSCH MUSEUM (t/m 1 april): expositie Hindelooper; openingstijden dagelijks van 10.00-12.00/14.00-17.00 uur en zondag van 10.00-16.00 uur uur.

*****

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN: 21.00 uur *Code of Silence* (18 jr.).

*****

TELECURAÇAO
MAANDAG: 13.00-15.00 Take two; 16.30 Suske en Wiske; 17.00 Awe mi ke un buki; 18.00 Man drechi di Dios; 18.30 International Hour; 19.00 Cultuur en Opvoeding; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Informe deportivo; 21.00 Telenovela: «Abandonada»; 21.30 The big movie (Link of conspiracy); 23.00 Tempo pa Dios; 23.55 Sluiting.

DINSDAG: 13.00-15.00 Take two; 16.30 Spiderman; 17.00 Eric of het Kleine Insectenboek; 17.15 Biba salú; 17.30 Techonologie; 18.00 International hour; 19.00 invullertje; 19.15 Kushina di oro; 19.30 RVD; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Informe deportivo; 21.00 Telenovela: «Abandonada»; 21.30 Benny Hill show; 22.00 Revista deportivo; 23.00 Sluiting.

*****

LOSSE NUMMERS van de Amigoe zijn verkrijgbaar bij:
Drugstore Curaçao Plaza Hotel
Drugstore Holiday Beach Hotel
Drugstore Concorde Hotel
Boekhandel Eddine, Hotel Las Palmas
Bookshop Hato
Kappel, Winston Churchillweg
Toko La Palma, Schonegevelstraat 68
Celia, Postkantoor
Nene, Berg Altena
Faulborn, Berg Altena
Boekhandel Van Dorp in Punda, Otrobanda en Promenade
Boekhandel Mensing, Punda
Boekhandel Eddine
Boekhandel Salas (Fokkerweg)
Mensing's Caminada
Novo's Book and Giftshop
Samson, Saliña
Moron, Saliña
Sousa, Cas Coraweg
Toko Mangusá, Cas Coraweg
Ritz Centrum, Mahaai
Cerrito Supermarket, Schottegatweg Oost
Jean Louis Liquor Store, Gosieweg
Zuikertuintje
Bloempot Book and Toyshop
El Chico, Caracasbaaiweg
Shon Nana, Breedestraat
La Bonanza (O)
Nos Tienda, Hospitaal
Shon Ma Center, Welgelegen
Boekhandel Sta. Maria, Winston Churchillweg
La Estrella, Winston Churchillweg
Kort, Schottegatweg West/Rio Canario
Eddy's, Colebra Berde

TJONGE
TJONGE
TJONGE
Hier ben ik:
KRIS ARTHUR
Zoon van Karen en Ronald van Kessel-Tjin- A-Djie
Aruba, 13 maart 1986

Amigoe
UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

Directie:
Namens Antillean News Holding NV:
I.M.Ph. de Maayer-Hollander.
Hoofdredactie:
Laureen Ravelli-Schenk (adj.)
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Hanneke van Kouwen, Marlys Douglas- Claassen, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk.
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.

Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór vier uur binnen zijn of op dezelfde dag vóór elf uur.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Abonnement en advertenties:
Popular Agencies,
SMTC Building, Illidge Road 38,
Tel.: 2737.

Losse nummers: Papergarden, Food Centre, Shipwrecks Stores in: Frontstreet (opposite Holland House), Great Bay Hotel, Little Bay Hotel, Mullet Bay Hotel en Papertrip Julianaluchthaven.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster/Correspondente:
mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

DEN HAAG:
CORRESPONDENT:
Frans Kok (tel.: 070-614911).

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT:
Frans Croes (fotograaf).

MIAMI:
medewerker: David Serphos, 1420 South Bay- shore Drive 503, Miami Florida 33131.

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers.

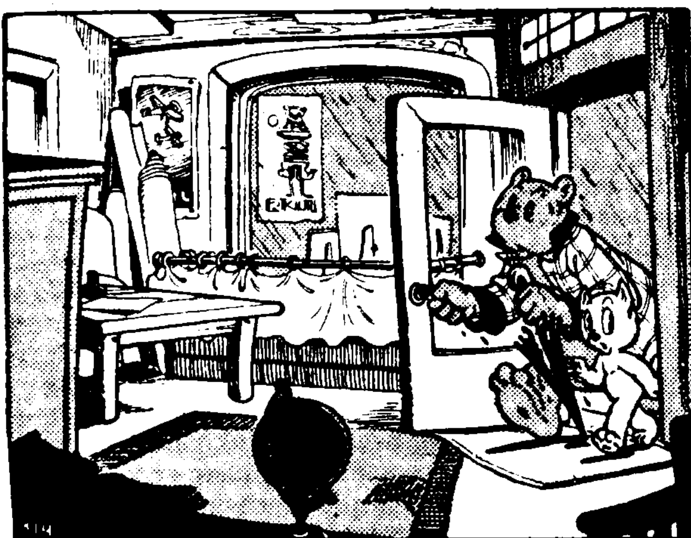
DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, tel.: 70503, 70504 en 70304.

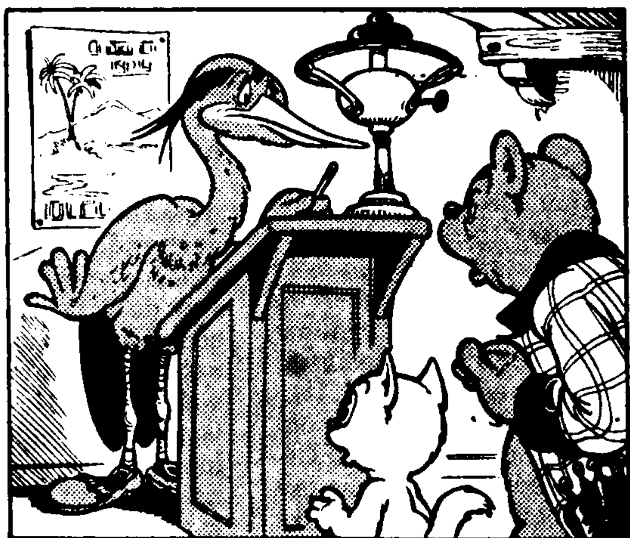
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

Losse nummers 50 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NAƒ.80,15 per maand (luchtpost) of NAƒ.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Tom Poes en de Schoonschijners door Marten Toonder

1617 — Op een gure dag stapte heer Bommel met Tom Poes een reisbureau binnen en wees op een reclamebiljet.

"We hebben het koud", sprak hij, "we willen naar een land waar alles beter is, terwijl deze kleuren me wel aantrekken. Ze zijn mooier dan in 't echt, bedoel ik, zodat ik wel eens zou willen weten waar dit is".

De ondernemer van het bureau sloeg de ogen ten hemel en de handen in elkander.

"Dat is Schoonschijn!" sprak hij ontroerd. "Erg prachtig. Ik ben er nog nooit geweest, want dat durf ik niet. Het lijkt me daar te mooi".

"Te mooi?" vroeg heer Ollie verbaasd. "Hoe kan het ergens te mooi zijn?"

"De natuur lijkt me nou niet zo fraai", zei Tom Poes. "De top van die berg lijkt wel een schedel".

"Het prachtige zit niet zo zeer in de natuur", hernam de ondernemer. "Het aantrekkelijkste is de manier van leven daar. In dat land zijn verdriet en ellende wettelijk afgeschaft".

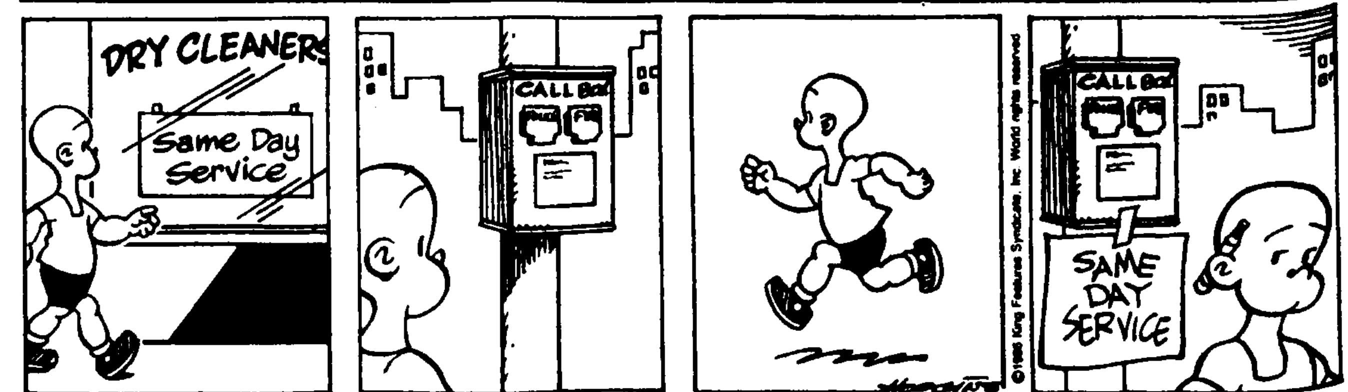
Een ogenblik stond heer Bommel sprakeloos, maar toen trok een brede glimlach over zijn gelaat.

"Hoor je dat, jonge vriend?" riep hij uit. "Dàt is niets voor ons! Kunt u onze reisbiljetten en onze hotels even verzorgen?"

"Nee", zei de reis-ondernemer. "Jammer genoeg zitten er voor mij geen zaken in. Er zijn geen trein- of vliegverbindingen en hotels zijn er niet nodig. U moet er met de auto heen; dan vindt U er gratis gastvrijheid en vriendschap en goede omgangsvormen".

"Daar gaan we heen!" riep heer Ollie. Hij nam het kaartje aan dat de ander voor hem had getekend en verliet opgewekt het bureau.

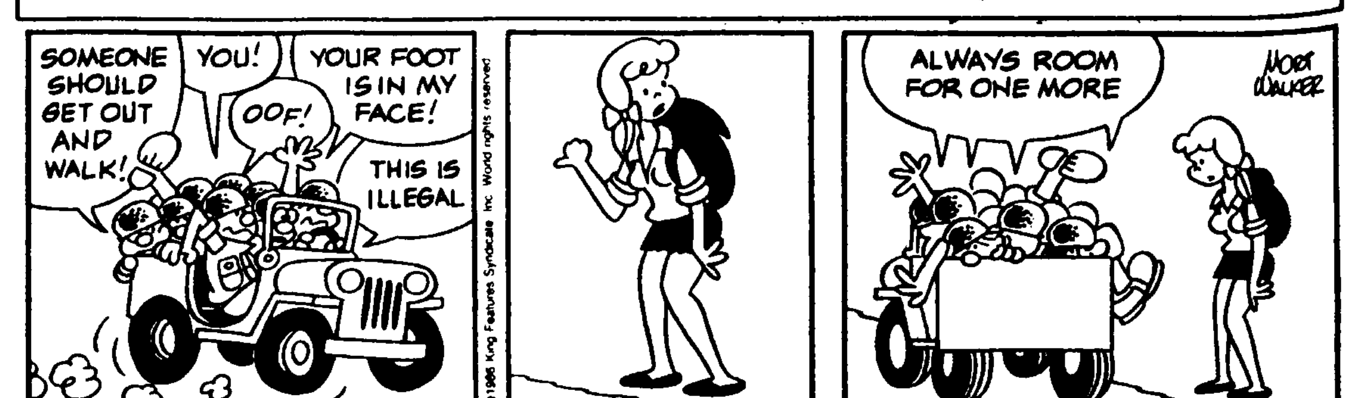
HENRY ® By Dick Hodgins

Jim Henson's™ MUPPETS

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

QUINCY ® By Ted Shearer

DE KONING WIL EERST CONCRETE CIJFERS ZIEN

Voor "Fonds overige kosten"

Nederlandse bijdrage is aan voorwaarden gebonden

WILLEMSTAD — Minister van Antilliaanse Zaken Jan de Koning zal pas wanneer de Antilliaanse regering het bewijs heeft geleverd, dat het door Nederland gewenste her- structurerings- en sanerings- plan voor de Antillen voorspoedig verloopt, overwegen een voorschot te verstrekken op de Nederlandse bijdrage aan het zogenoemde "Fonds overige kosten".

Terwijl de Antilliaanse regering van oordeel is dat Nederland al een bijdrage van vijftien miljoen toezegde in het fonds, waarmee de buiten het Solidariteits- fonds vallende onkosten als gevolg van de veranderingen op staatkundig gebied, moeten worden betaald, is De Koning van mening dat de Antillen nog niet hebben voldaan aan de daarvoor geldende voorwaarden.

Vanmorgen vond in de regerings- zetel Fort Amsterdam een bespreking plaats tussen de Nederlandse bewindsman en de leden van de Raad van Ministers. Daarin kwamen ondermeer het Solidariteits- fonds en het Fonds overige kosten ter sprake. Ten aanzien van het Solidariteits- fonds bestond tijdens de als werk- vergadering omschreven bespreking overeenstemming. Voor het Solidariteits- fonds en de formalisering daarvan middels een Rijkswet, werden, zo vernam de Amigoe vanmiddag uit regerings- kringen, de verder te ondernemen stappen doorgenomen. Over het ontwerp, zoals dat vandaag ter tafel kwam, aldus een Amigoe- zegsman, was men het eens. Het ontwerp zal nu echter nog langs bijvoorbeeld de Tweede Kamer en de Raad van State moeten. Verwacht wordt dat de formalisering derhalve pas tegen het eind van dit jaar rond zal zijn. De verdeling blijft overeenkomstig hetgeen al eerder door de drie partners, de Nederlandse Antillen, Aruba en Nederland werd overeengekomen. De Antillen zullen 55 procent, Aruba 25 procent en Nederland 20 procent in het Solidariteits- fonds inbrengen. De relatief zware Antilliaanse bijdrage, die tot voor kort geacht werd vooral door Curaçao te worden opgebracht, wordt verwacht een ietwat "gemakkelijker" te zullen verlopen, wanneer ook St Maarten in de landskas gaat bijdragen.

Ten aanzien van het "Fonds overige kosten", ter hoogte van circa dertig miljoen, verliep de bespreking vanmorgen duidelijk minder soepel, aangezien de Nederlandse minister van Antilliaanse Zaken aan de Nederlandse bijdrage voorwaarden verbond. De Koning was van mening, verklaarde hij tijdens de bespreking, dat op een Nederlandse bijdrage van vijftien miljoen slechts kon worden gerekend wanneer de Antilliaanse regering kon aantonen dat een her- structurerings- en sanerings- plan al van stapel was gekomen. Pas wanneer daarvan cijfers en andere bewijzen konden worden overlegd, zei minister De Koning "een voorschot van vijftien miljoen gulden" te kunnen overwegen.

De slag die de Nederlandse minister in deze om de arm hield, werd door de Raad van Ministers niet bijzonder op prijs gesteld. De bewindsman werd er door zijn Antilliaanse collega's dan ook op gewezen, dat het kabinet van premier Martina het daar geenszins mee eens was. Bovendien, zo werd van Antilliaanse zijde aangevoerd, was de regering er al mee accoord gegaan dat het Bureau Berenschot het raamwerk zal opzetten van wat er met betrekking tot her- structurering en sanering, alsmede de financiële gevolgen die daaraan zouden kleven, moet worden gedaan.

Door minister De Koning, aldus regerings- bronnen werd ondermeer aangevoerd dat de herstructurering, alsmede de sanering van de begroting en de reductie van de overheids- uitgaven niet hadden plaatsgevonden op de wijze die hij had verwacht. Er waren, meende bovendien de bewindsman, geen formele cijfers tot zijn beschikking gesteld die het tegengestelde van zijn bevindingen konden aantonen. Alleen indien er aan de voorwaarden was voldaan, zei De Koning, zou hij een bijdrage van Nederland kunnen overwegen. Die zouden de Antillen eventueel in de vorm van een voorschot kunnen ontvangen.

De Antilliaanse regering, die door deze stelling van de kant van minister De Koning in feite onder curatele werd gesteld, kon het opvoeren van voorwaarden door de bewindsman niet waarderen. Dat werd hem dan ook duidelijk ter kennis gesteld. Desondanks zal er van een voorschot van Nederland voorlopig nog geen sprake zijn. Mogelijk dat in juli, wanneer de minister naar de Antillen terug keert voor het bestedings- overleg, alsnog positief zal worden gereageerd op het Fonds overige kosten. Dan zal hij immers, meenden regerings- bronnen, kunnen constateren in welk stadium de her- structurerings- en sanerings- plannen zich bevinden en in hoeverre de uitvoering daarvan aan de van Nederlandse zijde gestelde voorwaarden voldoet.

Tijdens de bespreking vanmorgen kwam ook de, reeds goedgekeurde aankoop van vier patrouille- boten voor de politie ten behoeve van het uitvoeren van patrouilles in de Antilliaanse wateren, ter sprake. Omdat echter Aruba, voor wie een van de patrouille- boten bestemd was, momenteel andere prioriteiten heeft, werd besloten dat slechts drie boten zullen worden aangeschaft voor het uitvoeren van controlerende taken op Curaçao, de Bovenwinden en Bonaire. De Bovenwinden krijgen dan de beschikking over één boot, terwijl Curaçao er twee koopt, waarmee ook in de wateren van Bonaire zal worden gevaren. Voor de bouw van die boten zal, zo vernam de Amigoe, een samenwerking tot stand moeten komen tussen de Curaçaose Dok Maatschappij en een Nederlandse scheeps- werf. Geprobeerd wordt, besloot de zegsman, dat de drie boten nog dit jaar gereed komen.

WILLEMSTAD— Ter gelegenheid van het 12 1/2 jarig bestaan van de Ouder Vereniging Totolica werd er in het Princess Beach Hotel een receptie gegeven, die druk bezocht werd. Totolica is een vereniging van ouders en vrienden van geestelijk gehandicapte personen. Zij werd opgericht op 18 september 1973 door een groep ouders van geestelijk gehandicapte kinderen die vonden dat ze op moesten komen voor deze personen, omdat zij een volkomen vergeten groep vormden in de gemeenschap. De middelen die zij daartoe gebruiken zijn onder andere contact onderhouden met hun leden door huisbezoeken en contactavonden, bestuderen en bekendmaken van de problemen van geestelijk gehandicapten door workshops, seminars en congressen te organiseren, het verstrekken van informatie, organiseren van recreatieve activiteiten en het oprichten van voorzieningen voor geestelijk gehandicapten. Het bestuur van Totolica bestaat uit tien personen. Op de foto vlnr: Jos de Kok, Aminta de Costa Gomez, een bestuurslid, en Nelson Coffie psycholoog.

Vrouw zwaar mishandeld

WILLEMSTAD— Een 41- jarige vrouw is door de man met wie ze samenwoont, zwaar mishandeld. De man wilde vijftig gulden van de vrouw hebben om drugs te kopen, hetgeen de vrouw weigerde. Hierop gaf hij de vrouw diverse trappen tegen het lichaam. Ook trachtte hij haar te wurgen. Hierdoor liep de vrouw een fractuur op aan de halswervel, waarvoor ze in het ziekenhuis werd opgenomen. De dader is nog voortvluchtig.

Plantages herstellen zich langzaam maar zeker

WILLEMSTAD— De plantages beginnen zich te herstellen van de overvloedige regenval van de afgelopen maanden. De tuinders zijn weer begonnen met zaaien. Op het ogenblik staat het gebruikelijke assortiment groenten op het veld. Deze maand wordt de produktie van paprika en komkommers verwacht.

Regering schrijft nieuwe lening uit

WILLEMSTAD— De regering zal per 1 april een nieuwe lening uitschrijven. Het betreft de uitgifte van schatkistpapier met een looptijd van drie jaar, ingaande 1 april tot en met 1 april 1989, tegen een interestvoet van negen procent per jaar. Deze lening heeft een tweeledig doel. De Centrale Overheid zal enerzijds door middel van deze uitgifte financieringsmiddelen aantrekken ter herfinanciering van de 12,5 procent obligatielening 1981 - 1986 dat op 1 april wordt afgelost. Anderzijds biedt deze uitgifte aan investeerders een mogelijkheid om hun besparingen in het binnenland uit te zetten tegen een relatief aantrekkelijk rendement. De inschrijving op deze uitgifte van schatkistpapier staat open vanaf 26 maart.

Het weer

WEERSVERWACHTING GELDIG tot morgenmiddag 12 uur. Licht tot half bewolkt en geen neerslag van betekenis. Overwegend vrijkrachtige oostelijke wind. In het Caribisch gebied bevinden zich momenteel geen storingen van betekenis voor het weer op de Benedenwindse eilanden. In de komende 24 uur wordt weinig verandering in het huidige weerbeeld verwacht.

Inbraken

WILLEMSTAD— Gedurende het weekeinde kwam bij de politie een groot aantal aangiften binnen betreffende inbraak. Een daarvan werd gepleegd in een kledingzaak aan de Caracasbaaiweg. Een grote hoeveelheid dameskleding werd hierbij ontvreemd.

Aanrijdingen

WILLEMSTAD— In het afgelopen weekeinde vonden er 35 aanrijdingen plaats, waarbij drie gewonden vielen en een schade van 30.500 gulden genoteerd werd.

Over "ter beschikking gestelden"

ABVO vraagt BC om gesprek

WILLEMSTAD — Op verzoek van de ambtenarenbond ABVO zal er zeer binnenkort een gesprek plaatsvinden tussen vertegenwoordigers van de bond en leden van het Bestuurscollege van Curaçao. Onderwerp van het gesprek zullen de "ter beschikking gestelden" bij het telefoon- bedrijf Setel zijn.

De ABVO verzocht het Bestuurscollege om een onderhoud, nadat vorige week rechter mr Warnink de ABVO in het gelijk stelde in een kort geding dat de ambtenaren- bond tegen het Bestuurscollege aanspande. Middels het kort geding eiste de bond naleving van het protocol waarin de ter beschikking stelling van ambtenaren aan Setel wordt geregeld. Als gevolg van het rechterlijk vonnis, waarin werd bepaald dat het eilands- bestuur niet eenzijdig het protocol mag verbreken, zullen er derhalve bij de overheids- bedrijven, in deze met name bij Setel, ook na 31 maart, de datum waarop het BC bij het telefoon- bedrijf nog slechts NV- werknemers wenste over te houden, ter beschikking gestelden zijn, zolang hiervoor geen andere regeling wordt getroffen. Dat kan, zo verklaarde vanmorgen gedeputeerde Agustin Diaz, uiteraard slechts complicaties teweeg brengen. Hij erkende dat het BC momenteel overweegt in hoger beroep te gaan tegen het vonnis, maar zei daarbij wel de voorkeur te geven aan het zoeken naar een practische oplossing voor het probleem.

De problematiek van de ter beschikking gestelde ambtenaren is er een, die gedeputeerde Diaz als bepaald onprettig ervaart. "Dat is een ongezonde zaak", zei hij. "Waar het om gaat is dat er een punt achter het ter beschikking stellen moet worden gezet". Dat geldt voor alle overheidsdienaren die bij een overheidsbedrijf te werk werden gesteld. Door middel van een dialoog met de bonden, verwachtte Diaz, zal evenwel mogelijk deze problematiek kunnen worden verholpen. Want ook de bonden, dacht hij, ervoeren het lastige en gecompliceerde karakter van de ter beschikking stelling. Dat overigens het opheffen van het fenomeen van de ter beschikking gestelde ambtenaren een verlichting voor de NV's met zich mee zou brengen, was anderszins voor het Bestuurscollege niet direct een voordeel, verklaarde Diaz desgevraagd. Exploitatie- tekorten van deze NV's, dienden immers door het eilands- bestuur toch nog gefinancierd te worden, besloot hij.

Heeft nu gebrek aan bemannings-leden

Schip Renate veroorzaakt opschudding in de haven

WILLEMSTAD — Wat in een van de ochtendkranten werd afgeschilderd als een "wild- west" gebeuren in onze Curaçaose haven, blijkt in werkelijkheid veel minder "spannend" te zijn. Het betrokken schip "Renate" mag van de autoriteiten de haven weer verlaten, ware het niet dat de eigenaar met een ernstig tekort aan personeel kampt.

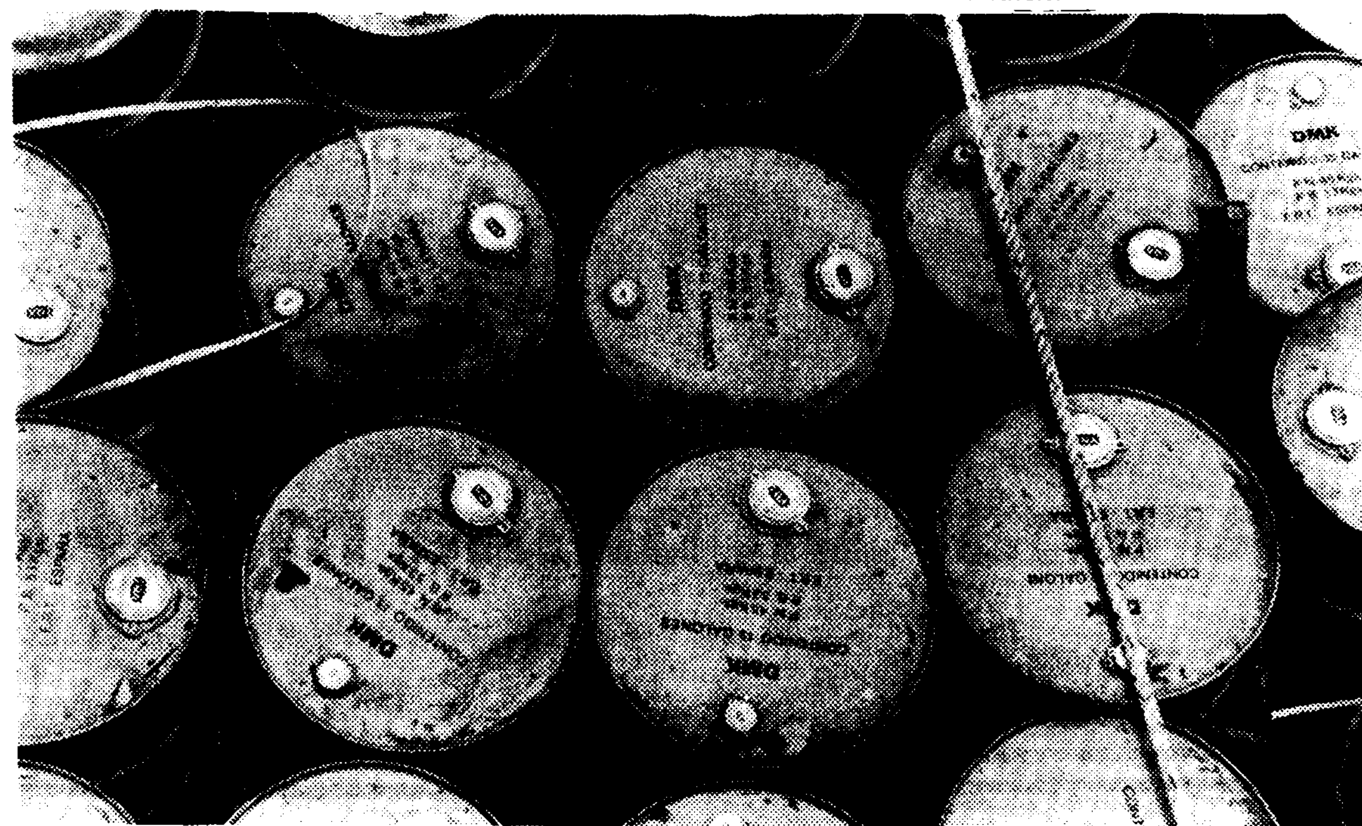
Dit weekeinde kwam het schip Renate in de Curaçaose haven brandstof bunkeren. De papieren van dit schip, dat 2000 vaten met een aceton- oplossing aan boord had, waren allen in orde. Een tip leidde echter tot een onderzoek op het schip: men vermoedde dat er drugs aan boord zouden kunnen zijn, aldus verklaarde de officier van Justitie, mr Frits Gorter desgevraagd tegenover de Amigoe. Om dit onderzoek te kunnen doen kreeg het schip enige tijd een uitvaarverbod.

Toen echter bleek dat er geen drugs aan boord waren, werd het schip weer vrijgegeven en mocht het de Curaçaose haven verlaten. Dat de kans bestaat dat de vaten met aceton- oplossing geen zuivere koffie zijn, is verder geen zaak van de Curaçaose autoriteiten, aldus Gorter. Zoals bekend wordt de betrokken chemicalie onder andere gebruikt voor cocaïne- produktie. Dat ook deze lading daarvoor bestemd is, valt niet te bewijzen. Bovendien, aldus legde de officier van Justitie uit, zelfs al zou dat te bewijzen zijn, kunnen de Curaçaose autoriteiten alleen het land van bestemming waarschuwen dat een dergelijke lading onderweg is. Omdat de vaten niet voor Curaçao bestemd zijn, kunnen die niet in beslag genomen worden.

Wilde verhalen over de arrestatie van bemannings- leden en de kapitein, het in beslag nemen van de vaten en andere actievormen die vanmorgen door een van de ochtendkranten werd gebracht, werden door de officier van Justitie ontkend. Niemand is gearresteerd, zo meldde hij, wel heeft de Duitse kapitein besloten, nadat hij het gevoel kreeg aan een "smerig zaakje" mee te werken, de benen genomen, die gaat terug naar Europa. Bovendien waren zaterdag vier bemannings- leden met ruzie afgemonsterd terwijl de drie Antillianen die hen in eerste instantie zouden vervangen, daar vanaf hebben gezien.

Op wat voor termijn Renate nu zal vertrekken is niet bekend, het schip is waarschijnlijk niet bevaarbaar met twee bemannings- leden aan boord. Zodat er nu eerst een kapitein en andere bemannings- leden gevonden moeten worden.

Of er nog speciale voorzorgsmaatregelen genomen zullen worden in verband met de brandbare oplossing aan boord, gedurende de tijd dat het schip in de St Anna Baai ligt, kon de Amigoe niet achterhalen. Brandexpert Clemens Ravelli is het weekeinde ook benaderd voor een opinie. Die verklaarde vanmorgen tegenover de Amigoe dat zijns inziens geen speciale maatregelen genomen hoeven te worden ter beveiliging van het schip. Dagelijks komen er schepen met chemische ladingen de haven binnen. Indien dat volgens de voorschriften is verpakt, levert dat geen gevaar op, aldus Ravelli die stelde dat ook de verpakking in tonnen zoals in dit geval gebeurd is, zeer deugdelijk is.

WILLEMSTAD — De bewuste drums aan boord van het schip Renate die gevuld zijn met een aceton- oplossing. Dat kan voor vele produkten gebruikt worden, echter ook voor de cocaïne- produktie. Een tip dat er wel eens drugs aan boord zouden kunnen zijn, leidde tot een onderzoek. Er werd niets aangetroffen zodat het schip, dat momenteel kampt met een bemannings- tekort, de Curaçaose haven zonder meer mag verlaten.

Visvoorwaarden veilig stellen

Ambtelijke werkgroep is belast met visserijzone

WILLEMSTAD — De Antilliaanse regering heeft besloten een ambtelijke werkgroep in het leven te roepen die zich zal buigen over de in te voeren visserij- wetgeving. Het belangrijkste punt waarover de werkgroep zich zal buigen is de instelling van een visserij- zone voor de Nederlandse Antillen.

De ambtelijke werkgroep bestaat uit functionarissen van het Centraal Bureau Juridische en Algemene Zaken; Bureau Buitenlandse Betrekkingen; departement van Handel, Industrie en Werkgelegenheid; de Scheepvaartinspectie en de Bestuurscolleges van de vijf eilandgebieden.

Het behoort tot de taak van het Land om de noodzakelijke maatregelen te nemen voor het beheer en de instandhouding van de levende rijkdommen der zee, aldus wordt gesteld in het persbericht van de Regerings Voorlichtings Dienst (RVD), dat is dan ook de reden dat er een ambtelijke werkgroep in het leven is geroepen.

Vele landen hebben, aan de hand van het laatste zeeverdrag uit 1982, besloten de visvoorraden in het zeegebied voor hun kust voor exploitatie door derden veilig te stellen, hetzij door uitbreiding van de territoriale zee, instelling van een exclusieve economische zone van 200 zeemijlen of door de instelling van een visserij- zone eveneens van 200 zeemijlen.

Deze laatste mogelijkheid blijkt het meest toegepast: instelling van een visserij- zone geeft het land de uitsluitende rechtsbevoegdheid met betrekking tot bevissing en het treffen van instandhoudings- maatregelen voor de levende rijkdommen der zee. In het algemeen leidt dit ertoe dat het desbetreffende land de visserij binnen deze zone slechts toestaat aan haar eigen vissers, terwijl de visserij door vaartuigen uit derde landen kan worden beperkt of verboden.

Uiteraard moeten ook de vele juridische aspecten van de instelling van een visserij- zone onder de loep genomen worden. Zo moet voor de zone voor Curaçao en Bonaire, gesproken worden met Venezuela wiens overeenkomstige zone grenst aan die van het Koninkrijk. Daarnaast is de bevoegdheid tot het instellen van een visserij- zone voorbehouden aan de Kroon. Het instellen van een visserijzone voor de kust van de Nederlandse Antillen dient derhalve te geschieden bij een Algemene Maatregel van Rijksbestuur.

Petrus van der Veen nieuwe voorzitter

DP-bestuurders uitgesloten van hoge functies in partij

WILLEMSTAD — Partij- leden van de DP die een functie als eilands- of lands- bestuurder vervullen, zullen in de toekomst niet meer in aanmerking kunnen komen voor een functie binnen het partij- bestuur.

Een wijziging van de DP- statuten die een combinatie van deze functies verbiedt, werd dit weekeinde tijdens een vergadering van het DP- bestuur en de wijkleiders aangenomen. Voor het gisteren nieuw- gekozen bestuur kwamen derhalve de ministers Rozendal en Navarro en de gedeputeerden Bentoera en Gummarus, niet meer in aanmerking.

Een minister of gedeputeerde, zo lichtte vanmorgen partij- leider Agustin Diaz tegenover de Amigoe toe, heeft als bestuurder toch al zijn handen vol en kan in feite een dergelijke functie moeilijk combineren met die van partij- bestuurder. Het partij- bestuur, voegde hij daar aan toe, heeft bovendien een controlerende functie en stippelt tevens het algemeen beleid uit. Slechts voor de functie van politiek leider werd, zo liet Diaz weten, hierop een uitzondering gemaakt. Die komt, ondanks een bestuurdersfunctie, wel in aanmerking voor het predikaat politiek leider en een zetel in het DP- bestuur.

Door de wijkleiders, waarvan zo'n 75 procent van het totale aantal aanwezig was, werden naast de door het aftredende bestuur voorgestelde kandidaten, zelf een viertal namen ingediend als kandidaat voor een bestuursfunctie. Omdat echter door de partij werd bepaald dat in het vervolg het DP- bestuur niet uit ten hoogste dertien, maar uit maximaal negen leden kan bestaan, vielen daardoor de drie kandidaten Selfried Hoemoet, Rudy Riedel en Jossy Martina af. Tot voorzitter werd Petrus van der Veen gekozen, terwijl de overige leden van het bestuur Agustin Diaz, Abel Arrindell, Romulo Koster, Ronnie Winkel, Sandra Frans- Michel, Ronnie Schotborgh, Raquel Reuijl- Raven en Monte Horsford zijn. Het nieuwe bestuur komt vandaag bijeen voor een onderlinge verdeling van de overige bestuursfuncties.

ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, La Fama, Pie Soda Fountain en Supermercado Pueblo..

NOORD: Parillada Rio Grande, Noord 43.

TANKI LEENDERT: Kalalu, Tanki Leendert 265.

SANTA CRUZ: Rowigini's, Santa Cruz 48.

SAVANETA: Family Pastry, Savaneta 316.

SAN NICOLAS: Nicolas Store, Zeppenveldtstraat 27.

Voorts: Giftshop Holiday Inn, Giftshop Dr. Horacio Oduber hospitaal, Giftshop Manchebo Beach Hotel en Bookstore vertrekhal luchthaven.

KANTOORUREN: 08.00-12.00 / 14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316.
Pageboy: 027-774 en 027-845.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays Bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I: 20.15 uur The man with one red shoe (14 jr.).
II: 20.45 uur *Police Academy 2* (18 jr.).
DRIVE-IN: 20.30 uur *Guardian of Hell* (18 jr.).

*****

BOTICA'S **(nachtdienst)**
Pabao brug: Sta. Cruz, tel.: 28028.
Pariba brug: San Lucas, tel.: 45119.

*****

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter R. Guda, tel.: 21380/21839.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter J. Tromp, via Centro Medico San Nicolas, tel.: 48833/24300.

*****

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

*****

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTRE (Oranjestad): 24.00 **uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45 / 18.30-19.30 uur.

ALLIANCE FRANÇAISE D'ARUBA: iedere maandag van 19.30-20.30 uur cursus voor gevorderden en van 20.30-21.30 uur Franse literatuur; dinsdag van 20.00-21.00 uur conversatielessen; woensdag van 19.00-20.00 uur cursus voor beginners - Colegio Arubano, lokaal 61/62.

NATURAL HEALTH CENTRE: 10.00-15.00 uur viering éénjarig bestaan - Trappersclub, Santa. Cruz.

RUDY LAMPE
...open oog hebben voor wat er gebeurt...

Comediante ta e hende
cu ta yama su mes
Cristian
y ta hari esun cu kier
biba manera un
Cristian

Accion Catolico pa Cuaresma

Rudy Lampe over priesterwijding:

Eerste stap om gemeenschap te dienen, niet begin isolement

SANTA CRUZ — In de kerk van Santa Cruz heeft aanstaande zaterdagmorgen om tien uur een plechtigheid plaats waarbij de bisschop van Willemstad mgr. Wim Ellis de Arubaan Armando Rudolfo Lampe (28) tot priester zal wijden. Na lange tijd zal Aruba dan weer een priester van eigen bodem krijgen. Rudy Lampe is de zoon van het echtpaar Armando en Norma Lampe-Dabien.

Na zijn lagere school-studie aan de Beatrixschool ging hij verder aan het Colegio Arubano en eindigde in 1976 zijn zesde klas VWO. Met een beurs van de Nederlandse regering studeerde hij daarna theologie aan de universiteit van Nijmegen waar hij in 1981 afstudeerde. In hetzelfde jaar ging hij naar de Nationale universiteit van Mexico waar hij in 1985 zijn masters degree in de sociologie behaalde. Daarna ging hij naar Curaçao voor zijn voorbereiding tot de priesterwijding. Hij werkte onder meer aan het Emaus-centrum en hield verschillende conferenties met groepen die dit centrum bezochten. Rudy Lampe is steeds een actief persoon geweest, die zich ten dienste van de gemeenschap wilde stellen. Zo is hij onder meer medewerker aan het Caribe Contemporaneo en lid van de studie-commissie Geschiedenis van de kerk in Latijns-Amerika.

Uit een gesprek met Rudy Lampe komt naar voren dat hij zijn priesterwijding niet ziet als een sensationeel succes, maar meer als een eerste stap in zijn streven om de gemeenschap te kunnen dienen. Als priester kan hij die gemeenschap meer dan anders dienen in het geloof en de beloften van Christus. Volgens Rudy Lampe betekent het priesterworden niet een zich opsluiten, zich isoleren van de gemeenschap, maar God en de gemeenschap optimaal dienen. Een priester, zo liet Rudy Lampe in een uitgebreid interview in het ochtendblad Diario horen, moet op de hoogte zijn van wat er in de wereld gebeurt en moet voor dit gebeuren open oog hebben in zijn werk en optreden. Hierbij het woord van God uitdragend. Volgens Rudy Lampe heeft de boodschap van Christus een grote waarde voor de ontwikkeling van een volk en helpt ons om de juiste beslissingen te nemen welke richting wij moeten inslaan.

De priesterwijding van Rudy Lampe zal zaterdagmorgen door TeleAruba rechtstreeks worden uitgezonden dankzij de medewerking van de Katholijke geestelijkheid en de Jeugdcommissie 1985, die bij zullen staan om inlichtingen te geven. De uitzending via TeleAruba begint om kwart voor tien en zal door de Arubaanse gemeenschap van het begin tot het eind gevolgd kunnen worden. Iedereen wordt uitgenodigd de plechtige wijding in de Santa Cruz-kerk te komen bijwonen. De nieuwe priester, die gewerkt heeft in Haïti en Mexico, heeft een dringend beroep gedaan hem geen persoonlijke geschenken te geven op die dag. Wel zullen bijdragen voor projecten om de armen in Haïti en Mexico te helpen op prijs worden gesteld. Na zijn priesterwijding gaat hij naar Sint Maarten waar hij in de katholieke kerk van Philipsburg gaat assisteren onder een gemeenschap van twaalfduizend katholieken.

In de Sint Franciscuskerk besteedde pastoor Franssen zondag aandacht aan de komende priesterwijding. Hij sprak zijn voldoening uit dat na zeventig jaar — toen de latere apostolische vicaris Van der Veen Zeppenveld tot priester werd gewijd — Aruba eindelijk weer een priester van eigen bodem heeft. Het bewijst dat God ook op Aruba mensen roept om hem te dienen als priester. Hij wenste namens de Oranjestad-parochie de nieuwe priester en zegenrijk werk toe.

Bij basketball:

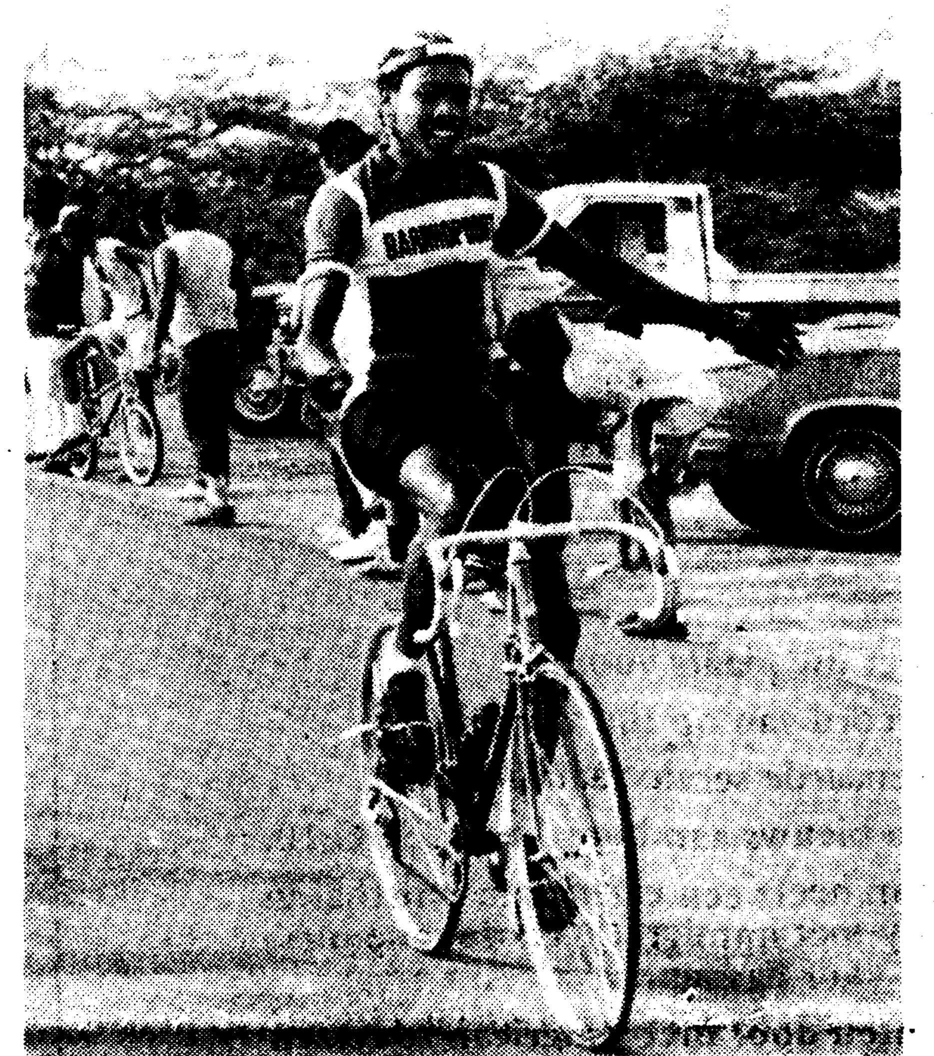
Zege voor Gold Crown, Mario's en Playa Linda

ORANJESTAD — In de competitie van de Arubaanse Basketball Bond gingen de overwinningen naar de junioren van Gold Crown, de dames van Casa Deportivo Mario's en de heren A-klassers van Playa Linda Ravens.

De junioren van Gold Crown wonnen met één punt verschil — 41 tegen 40 — van Amstel Beers, de ploeg die bij rust een 22-16 voorsprong had. Topscorer van de wedstrijd was Allan Blair (Rebels) met 15 punten.

Bij de dames had Casa Deportivo Mario's bij rust al een 22-9 voorsprong op Connie Francisclub. De eindstand werd 34-31 voor Mario's. Topscoorster was Karin Jie Sam Foek (Mario's) met 17 punten.

Zeer gelijkopgaand was ook de heren-A wedstrijd tussen Playa Linda Ravens en Panama Rebels. Laatstgenoemde ploeg had bij de rust een 33-32 voorsprong, maar moest toezien hoe in de tweede etappe de rollen omdraaiden en Playa Linda uiteindelijk met een 79-74 overwinning naar huis ging. Beste scorer van de avond was Tony **Gumbs (Rebels) met 30 punten.**

ORANJESTAD — Zondagmorgen had de finale etappe (34 km) plaats van de wielerwedstrijd om de Copa Himno y Bandera. Deze race werd gewonnen door Eladio Senchi die het traject van San Nicolas naar Malmok aflegde in 47.28 minuten. Bij de foto: het moment waarop Senchi met ruime voorsprong de finish bereikte.

ONTVANGST: 19.30-22.00 uur voor genodigden t.g.v. bezoek prinses Margriet en echtgenoot - Fort Zoutman.

CORESI (Comishon di Rekreashon di Simar): 21.00 uur buffet dansant t.g.v. viering Dag Himno i Bandera - Simargebouw, Sabana Blancoe.

SPORT
BASKETBALL: 19.00 uur **(B-kl.)** Adam Chiclets vs Ramco; 20.00 uur **(V-kl.)** RCA el Faquir vs Plymouth Cunucu; 21.00 uur **(A-kl.)** Gold Crown vs Marlboro- RCA.

******

DINSDAG
WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter B.A.R. Heinze, Kaya Maguey 5, tel.: 24783.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter K. Vieira, via Centro Medico San Nicolas, tel.: 48833.

*****

DIVERSEN
VIERING STATUS APARTE
10.00-18.00 uur vlooienmarkt - oude markt, Oranjestad.
09.30-10.00 uur ceremoniële vlaggenparade - Plasa Himno i Bandera.
18.35 uur culturele manifestatie - Plasa Himno i Bandera.
12.00-17.00 uur culturele manifestatie - Centro di Barrio Noord.
vanaf 10.00 uur festiviteiten - Centro di Barrio Brazil.
windsurf slalom-races tussen Bushiri Hotel en Tamarijn Hotel.
vanaf 10.00 uur softballwedstrijden (Estrellas) tussen selecties Pabao en Pariba - terrein Kibaima, Tanki Leendert.
06.30 uur aanvang ½ marathon - Aruba Road Runners Club.
09.00-17.00 uur schietwedstrijden (standaard pistool) - schietbaan Wela.
10.00 uur schermwedstrijden op floret, degen en sabel - Don Boscoclub, San Nicolas.
10.30 uur tafeltenniswedstrijden - Sporthal Santa Cruz.
10.00 uur bike-cross wedstrijden - Centro di Barrio Savaneta.
13.00-18.00 uur dragraces - Palo Marga.
10.00 uur vliegerwedstrijden - Don Boscoclub.
10.00 uur lintendans - San Nicolas, Promenade.
10.00 uur baseballwedstrijden Pee Wee League - Club Caribe.

*****

WOENSDAG
DIVERSEN
WIT GELE KRUIS
zuigelingenbureau
08.00-10.30 uur te Savaneta.
(kleuterbureau volgens afspraak)

KIWANIS **(afd. Oranjestad):** 19.30 uur dinner meeting - Talk of the Town.

SPORT
ZWEMVERENIGING «ARUBA MARLINS» **(donderdag):** 18.00-19.00 uur training - Palmbeach Hotel.
(zaterdag): 14.00-16.00 uur zwemlessen (voor dipl. A, B, C, D, E en F) - zwembad POVA.

ARUBA WEIGHTLIFTING ASSOCIATION: 17.00-19.00 uur training gewichtheffen - Sportcentrum Noord.

VERENIGING VOOR ZWEMONDERWIJS ARUBA: 19.15-20.00 uur trimzwemmen - Divi Divi Hotel.

ZWEMCLUB «BARRACUDA» **(training):** 15.00-18.00 uur Divi Divi Hotel.

INDIAN WATERSLIDE: 10.00-18.00 uur open voor publiek - bij «Indian Rock».

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Kerkstraat 17C, tel.: 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

STICHTING TOT BEVORDERING VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00 / 13.00-16.00 uur - Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 219 / 225.
Bij de praktijken in het Wit Gele Kruis-gebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 66, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad, Koningstraat / Emmastraat, tel.: 23168; woensdag: 13.00-15.00 uur te Santa Cruz 39C, tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
Centro di Barrio Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822; donderdag 08.00-10.00 uur.
Club Caiquetío, Paradera 47A, tel.: 24280: dinsdag 08.00-10.00 uur.

BIBLIOTECA NACIONAL **(openingstijden)**
LEES- EN KRANTENZAAL: maandag t/m vrijdag vanaf 07.30 uur.
UITLENING AFDELING: maandag, woensdag en vrijdag 09.00-11.55 / 13.30-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 13.30-17.30 uur (s morgens gesloten).

FILIAAL SAN NICOLAS: openingstijden maandag, dinsdag en vrijdag van 09.30-12.00/13.30-17.30 uur; woensdag- en donderdagochtend gesloten, in de middaguren geopend; woensdagmiddag geopend tot 19.00 uur.

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARRIO DAKOTA **(openingstijden):** dinsdag van 16.00-20.00 uur en vrijdag van 17.00-19.00 uur.

SHASA (Stichting Hulp aan Slechthorenden Aruba), Engelandstraat (Lionsgebouw t/o Eagleclub), is dagelijks geopend van 08.30-12.00/13.00-16.30 uur.

*****

TELEARUBA
MAANDAG: 13.00-15.00 Take two; 18.00 Spiderman; 18.30 Body Business workout; 18.45 Telenovela: «Abandonada»; 19.30 Venezuela ta presentá; 19.45 «13» Muscial; 20.00 Telenoticias; 20.30 Harold sportshow; 21.00 Dallas; 22.00 CNN international news; 23.00 Showbiz today; 23.30 Sluiting.

DINSDAG: 13.00-15.00 Take two; 17.30 Flags parade; 18.00 Cultural manifestation; 21.00 Cultural programs; 23.30 Sluiting.

WOENSDAG: 13.00-15.00 Take two; 18.00 Duck Factory; 18.30 Body Business workout; 18.45 Telenovela: «Abandonada»; 19.30 Ripiti y gana; 20.00 Telenoticias; 20.30 Three's a crowd (New Mr. Bradford); 21.00 Combat (Brother); 22.00 CNN international news; 23.00 Showbiz today; 23.30 Sluiting.

Drie vissers gered na pech met hun boot

ORANJESTAD — Omstreeks zes uur meldde zondagmorgen de Havendienst dat bij de ingang van de haven van Oranjestad de vissersboot «Vidalina» was vastgelopen. Aan boord bevonden zich drie Venezolaanse vissers: Mario Majora (39), Rooko Majora (35) en Blanco Peeru (50). Een loodsboot voer uit en bracht het trio veilig aan wal. Zij waren op weg van Maracaibo naar La Guaira de koers kwijt geraakt en kwamen voor de kust van Aruba terecht. Oorzaak was dat zij problemen met de mast van hun boot hadden gekregen.

*****

SINGAPORE — Ex-president Marcos van de Filipijnen heeft te kennen gegeven dat hij de VS wil verlaten en zich wil vestigen in Singapore. Zo melden diplomatieke kringen in Singapore. Zowel de Filipijnse als VS woordvoerders ontkenden hiervan iets af te weten.

*****

Bevestiging komt vlak voor verlopen van optie

McGuirre-groep wil Palmbeach-hotel kopen

ORANJESTAD — Afgelopen vrijdag — een dag voor het verlopen van de optie op de aankoop van het Aruba Palmbeach Hotel — ontving de nv Aruven — zo wordt uit welingelichte kringen vernomen — een brief van optiehouder Mickey McGuirre waarin staat dat de McGuirre-groep zijn intenties bevestigt het hotel te kopen en bereid is aan tafel te gaan om te onderhandelen over de koopprijs en andere vereisten.

Zoals bekend heeft minister van Economische Zaken/Toerisme, dr. Lenny Berlinski, de afgelopen week — vier dagen voor het verlopen van de optie — desgevraagd aan de pers meegedeeld dat hij de nv Aruven niet zou aanbevelen de optie aan McGuirre te verlengen. Het kopen van het Palmbeach Hotel houdt in dat dit hotel een renovatie-beurt zal ondergaan en uitgebreid zal worden met een extra tweehonderd kamers. Niet bevestigde berichten meldden dat de McGuirre-groep reeds tienduizend kamers voor Hilton Hotels zou hebben gebouwd en dat deze groep tevens eigenaar zou zijn van drie Hilton Hotels. De McGuirre-groep heeft al enkele maanden de leiding van het casino van Palmbeach Hotel en volgens ingewijden zou er sindsdien een prettiger sfeer in het casino heersen dan voorheen en zou ook het aantal bezoekers zijn gestegen. Gezien dit laatste zouden ook de casino-werknemers er voorstanders van zijn dat de McGuirre-groep de eerste keus krijgt om het hotel/casino te kopen.

Miskraam na auto-ongeval

ORANJESTAD — Op de Hoofdverkeersweg ter hoogte van Baby Bakery te Pos Chiquito veroorzaakte de bestuurder van een personenwagen — N.K. (55) — een verkeers-ongeval doordat hij afsloeg toen een tegenligger aankwam. Een frontale botsing kon niet voorkomen worden waarbij N.K. en de naast hem zittende dame naar het hospitaal moesten worden overgebracht. De vrouw, die zeven maanden zwanger was, heeft een heupfractuur opgelopen. Zondagmorgen kwam het bericht dat de baby niet meer in leven was. De materiële schade bedraagt veertienduizend florin.

Vette Lotto-prijs eruit

ORANJESTAD — Er was bij de trekking van afgelopen zaterdag van de Sportlotto één persoon die de vier goede nummers — 17-6-20-30 — had ingevuld. Hij won daarmede alleen de vette pot van 91.912,55 florin. Voor de tweede prijs krijgen 166 deelnemers ieder 216,75 florin van het beschikbare bedrag van 35.218,15 florin.

Twaalf jaar lange ruzie over moordzaak ging eraan vooraf

Voor poging moord 4,5 jaar gevraagd

ORANJESTAD — Viereneenhalf jaar gevangenisstraf eiste de officier van Justitie vrijdagmorgen tegen verdachte E.P. aan wie poging tot moord met voorbedachte rade ten laste werd gelegd.

De rechter zal volgende week vrijdag vonnis wijzen. Voor de groene tafel vond de behandeling plaats van deze rechtszaak tegen E.P., die reeds jarenlang steeds weer ruzie had met het slachtoffer D.L. Dit was twaalf jaar geleden begonnen na de moordzaak op Cayetano Paesch te Seroe Pita, een zaak die nooit opgelost werd. Steeds weer lagen beide mannen met elkaar overhoop. Op 8 september 1985 ging verdachte naar het huis van D.L. en daagde hem op die zondagmorgen uit om te vechten. Toen dit niet lukte, ging hij naar huis en keerde terug met een geweer. Het eerste schot dat hij op D.L. richtte, bleef steken doordat de huls bleef vast zitten, doch het tweede schot veroorzaakte wel een vleeswond in het gelaat van D.L.

Het Openbaar Ministerie noemde het gebeuren een zeer ernstige zaak waarbij gesteld werd dat voorkomen moet worden dat Aruba een Wild West wordt en men het recht in eigen hand gaat nemen. Verdediger mr. Bikker gaf toe dat zijn cliënt verkeerd gehandeld had en dat hij straf verdient, maar dat toch wel degelijk rekening moet worden gehouden met de omstandigheden. Ook de verdachte, die het laatste woord kreeg, gaf toe dat hij straf verdiende, maar vond viereneenhalf jaar veel te hoog. Waarom moet juist hij zo gestraft worden en het slachtoffer dat hem steeds lastig viel, krijgt geen straf? zo vroeg hij zich af. Hij had vele malen aangifte bij de politie gedaan zonder dat tegen het slachtoffer was opgetreden. Hij vroeg dan ook clementie.

Bij Kabinet NA- Aruba- zaken

Drs F. Palm volgt Moerman op

ORANJESTAD — Voor de directeur van het kabinet Antilliaanse en Arubaanse Zaken, drs. Henk Moerman, is het deze week zijn laatste bezoek aan Aruba in die functie. Hij neemt vrijdag aanstaande afscheid. Drs. Moerman — die zich steeds ook voor de Arubaanse zaken uitstekend heeft ingezet — wordt opgevolgd als directeur van het kabinet voor Nederlands Antilliaanse en Arubaanse Zaken door drs. F.A. Palm, eveneens geen onbekende op de Antillen en Aruba.

ORANJESTAD — In het warm-up voetbal-toernooi behaalde RCA zaterdagavond een penalty-overwinning op Dakota, dat door de nederlaag uitgeschakeld werd van verdere deelname. De wedstrijd zelf eindigde in een 1-1 gelijkspel, waarbij Hans Hopmans (voor Dakota) en Rafael Vanegas (voor RCA) de goalgetters waren. Er moesten een heleboel penalties worden genomen om de beslissing te forceren. Uiteindelijk werd het 11-10 in het voordeel van RCA. Bij de foto's: een RCA-aanval op het Dakota-doel (boven) en het nemen van penalties na de wedstrijd.

Altijd al meer arts dan politicus

Henk Chin A Sen gaat zich weer aan geneeskunde wijden

DEN HAAG — De 52-jarige Surinaamse ex-president Henk Chin A Sen, die onlangs aftrad als voorzitter van de Raad voor Bevrijding van Suriname, wil zich weer gaan wijden aan zijn oude vak: de geneeskunde. Na anderhalf jaar het presidentschap in Suriname en ruim drie jaar het voorzitterschap van de verzetsorganisatie in Nederland te hebben bekleed, hoopt hij als internist of huisarts aan de slag te kunnen.

Het is de vraag of dat lukt, want er bestaat nog onduidelijkheid over de geldigheid van zijn medische bevoegdheden nu Chin A Sen jarenlang niet meer heeft gepraktiseerd. Zijn persoonlijke eigenschappen lijken in ieder geval beter te passen bij een arts dan bij een politicus. In brede kring wordt zijn integriteit en betrouwbaarheid geprezen. Bij zijn afscheid op het congres van de Bevrijdingsraad werd hem dan ook, vaak op emotionele wijze, volop lof toegezwaaid. Hij is nog steeds bijzonder populair bij zijn achterban.

Maar van verscheidene zegslieden in het Surinaams verzet viel te vernemen dat hij op politiek gebied nogal tekort schoot. "Politiek niet zo briljant", "Hij is geen doorwrocht politiek figuur" en "Hij heeft niet de sluwheid van een politicus" waren enkele van de kanttekeningen die bij zijn functioneren als president in Suriname en als verzetsleider in Nederland werden geplaatst.

Toch is hij als voorzitter van de Bevrijdingsraad erin geslaagd het heterogene gezelschap van het Surinaams verzet in Nederland min of meer bijeen te houden. Hij had een matigende invloed op de Bevrijdingsraad die na zijn vertrek waarschijnlijk in radicaler vaarwater terecht zal komen. Zijn opvolger Tjong Akiet liet al duidelijk weten gewapend verzet tegen Bouterse niet langer te schuwen. Een ontwikkeling waar de ex-president, met zijn politieke contacten in Den Haag en zelfs in Washington, zich altijd tegen heeft verzet. Hij geloofde in het geweldloos verzet van Gandhi. "Bij gebruik van geweld loop je het gevaar de ene dictatuur te vervangen door de andere. Dracula in plaats van Frankenstein", zei hij zaterdag nog.

De Surinaamse ex-minister André Haakmat, die niet is aangesloten bij de Bevrijdingsraad en zich vaak tegen de aanpak van Chin A Sen uitsprak, heeft ook nu felle kritiek op de aftredende voorzitter. Hij verwijt Chin A Sen dat de Bevrijdingsraad onder zijn "weinig inspirerend leiderschap" is vervallen tot een groep "desperado's".

"De radicale elementen gingen onder zijn leiding al hun eigen gang. (De Javaanse leider) Somohardjo deed altijd wat hij wilde. Politiek gesproken stelt de Bevrijdingsraad nu niets meer voor", aldus Haakmat. Hij vindt ook dat Chin A Sen met zijn aftreden als voorzitter "voortijdig capituleert". "Het verzet vraagt offers. Nelson Mandela brengt offers. Dat inspireert mensen. Chin A Sen is niet bereid die offers te brengen".

Chin A Sen werd kort na de militaire staatsgreep in 1980 de eerste premier in Suriname. In datzelfde jaar zetten de militairen president Ferrier aan de kant en plaatsen Chin A Sen, die bijzonder populair was bij de bevolking, in die functie. De burgerpresident werkte aan een ontwerp-grondwet, maar toen deze klaar was, bleek dat de militairen terugkwamen van eerdere beloften.

"Begin februari 1982 moest ik een speech houden waarin ik de belofte van verkiezingen zou intrekken. Dat kon ik niet tegen het volk zeggen. Ik heb die speech dan ook in de prullenmand gegooid en de consequenties getrokken", zo verklaarde hij enige jaren geleden in een interview met het ANP.

Verscheidene zegslieden binnen de Bevrijdingsraad onderstrepen dat Chin A Sen als president "onder" legerleider Bouterse goede bedoelingen had. Zijn werk aan de concept-grondwet, die hij wilde doorvoeren ondanks druk van de militairen, blijkt nog steeds te worden gewaardeerd. Chin A Sen is altijd trouw gebleven aan zijn principes en vertrokken toen hij het presidentschap niet meer in overeenstemming kon brengen met zijn geweten, zo zegt onder meer Paul Somohardjo.

Haakmat heeft echter ongezouten kritiek op de periode van Chin A Sen als president. De ex-minister stelt dat juist in de tijd dat Chin A Sen staatshoofd en regerings- leider was de militairen veel terrein wonnen in het politiek bestel van Suriname. "Als president had hij alle macht. Maar de militairen hebben juist in die periode hun positie versterkt en Chin A Sen liet zich wegsturen", aldus Haakmat. "Hij had veel krediet bij de Surinaamse bevolking. Hij heeft echter niet waargemaakt wat hij zich ten doel stelde". Haakmat zegt de goede bedoelingen van Chin A Sen als premier en president nooit in twijfel te hebben getrokken. "Het ontbrak hem echter aan politieke vaardigheden".

De integere en principiële Chin A Sen heeft in de eerste moeilijke jaren na de militaire coup het politieke spel niet optimaal gespeeld. Daarover zijn velen het eens. Ook in deze periode bleek hij meer arts dan politicus.

Eis 2,5 jaar voor Nieuwjaarskraak recidivist

SAN NICOLAS — Tegen de bij de politie bekende M.M. eiste de officier van Justitie vrijdagmorgen een gevangenisstraf van tweeëneenhalf jaar voor een inbraak die op Nieuwjaarsdag gepleegd werd in een woning aan de Vuylstekestraat in San Nicolas.

Verdachte ontkende ten stelligste dat hij in de woning was geweest, waar toch door de politie duidelijke vingerafdrukken van verdachte waren gevonden, hetgeen bewees dat hij wel in de woning op bezoek was geweest. De officier noemde het gedrag van verdachte een ernstige zaak. In 1983 werd hij wegens diefstal ook al tot drie jaar gevangenisstraf veroordeeld. Hij werd op 21 oktober vervroegd vrij gelaten en nauwelijks twee maanden later probeert hij weer zijn slag te slaan. Volgens zijn verdediger mr. Bikker was legaal niet bewezen dat verdachte schuldig was aan deze nieuwe inbraak omdat men dat niet alleen op vingerafdrukken kan baseren. Voorts kan ook het feit van een lange strafkaart niet als bewijs dienen. Hij vroeg de rechter dan ook directe in vrijheidsstelling van zijn cliënt, wat door de rechter werd afgewezen. Vrijdag zal de rechter in deze zaak vonnis wijzen.

Contra's halen helicopter neer van Sandinisten

TEGUCIGALPA — De anti-Sandinistische guerrilla die in het noorden van Nicaragua opereert heeft bekend gemaakt dat men een helicopter van het Sandinistische leger heeft neergehaald. De MI-8 wordt gebruikt voor vervoersdoeleinden en was van Russische makelij. Namens het Democratisch front van Nicaragua (FDN), welke groepering wordt geholpen door de Verenigde Staten, deelde Frank Arana mee dat men het toestel neerhaalde met mitrailleurschoten op twaalf kilometer van de grens met Honduras.

Dode bij rel in Chili

SANTIAGO — Een Chileense politie- officier is om het leven gekomen bij een treffen tussen een honderdtal betogers en de politie. Dit gebeurde toen de politie hen wilde verspreiden omdat zij barrikaden gingen opwerpen, zo verluidde in politiekringen. Er werd een grootscheepse zuiveringsoperatie opgezet waarbij ook helicopters werden ingeschakeld.

Er werden zo'n twintig arrestaties verricht. Bij de explosie van twee bommen werd elders in de hoofdstad enige schade aan een parkeergarage aangericht.

WASHINGTON — Volgens de VS heeft Parijs een Sji'itische Libanees laten lopen die er van werd verdacht het brein te zijn geweest achter de kaping van het VS-TWA-toestel in Beirut in juni 85. Parijs was gevraagd hem aan te houden wat niet gebeurde.

Peruaanse president bij bezoek aan Argentinië

Schulden-aanslag op democratie, economie-lessen niet geaccepteerd

BUENOS AIRES — De buitenlandse schuldenlast welke Latijns Amerika te torsen heeft is een aanslag op de democratie. Zo stelde Alan Garcia Perez vast bij zijn bezoek aan Argentinië als president van Peru. Hij kondigde ook aan dat Lima de diplomatieke relaties zal verbreken met elk land dat een inval doet in Nicaragua.

In zijn boodschap tot het Argentijnse congres legde Garcia de nadruk op het zelfbeschikkingsrecht van de volkeren. Daarom zal elke agressie ten opzichte van Nicaragua beschouwd worden als een agressie tegen Latijns Amerika. Men kan niet verwachten van ons dat we dan werkeloos blijven toezien, bij wat onze broeders overkomt. Peru zal in dit geval van agressie zijn relaties verbreken met de agressor. Hoewel hij geen namen noemde doelde hij kennelijk op de Verenigde Staten, welk land de guerrilla tegen het Sandinistische bewind in Nicaragua ook militair wil gaan steunen. Peru maakt samen met Argentinië, Brazilie en Uruguay deel uit van de Contadora- ondersteuningsgroep. De Contadoragroep welke zich inzet voor een vredesverdrag voor Midden Amerika bestaat uit Colombia, Mexico Panama en Venezuela.

De pas 36- jarige Peruaanse president bepleitte de noodzaak van Latijnsamerikaanse eenheid. In dit verband wees hij er op dat de ontzaglijke buitenlandse schuld van deze regio ons verplicht tot een gemeenschappelijke doelstelling. Er moet ook een Latijnsamerikaanse planning op ontwikkelingsgebied worden gevormd, aldus president Garcia. Wij moeten de laatste keten welke ons bang maakt- de schuld van 360 miljard dollar -verbreken. De ons door het buitenland opgedrongen economie- dictaten moeten we laten voor wat zij zijn, waarmee hij blijkbaar doelde op het traditionele aanpassingsbeleid van het Internationaal Monetair Fonds (IMF). Nu meer dan ooit is het onze plicht een Latijnsamerikaanse democratie op te bouwen waarvan de revolutionaire essentie bestaat uit de solidariteit in deze dramatische ogenblikken, aldus Garcia. Onze continentale democratie is tot stand gekomen op basis van onze specifieke beslissingen. Dan past het ook aan niemand daarbuiten ons lessen te komen geven. Het past ons in de eerste plaats om elkaar te helpen en als onze beslissingen niet gelijk zijn, moet ons doel wel hetzelfde blijven.

Volgens de Peruaanse president rechtvaardigt geen enkel nationaal probleem een dictatuur, in welk verband hij de herstelde Argentijnse democratie groette, waarvan de morele waarden als het ware belichaamd worden in president Raul Alfonsin. Dit is een boodschap van leven voor heel Latijns Amerika, meent Garcia. De democratie moet een dagelijks terugkerende poging van geduld zijn. Onze eerste taak is het de mensenrechten te handhaven en het respect voor het leven. Niets rechtvaardigt martelen, niets rechtvaardigt het laten verdwijnen van tegenstanders en het executeren van hen na een vluchtig «proces». Daarom groette hij speciaal Argentinie waar voor het eerst de noodzakelijke sanctie in de wet is vastgelegd op hen die samenspannen tot een staatsgreep tegen de democratie en waar als een les is aangetoond dat misdaden tegen de menselijkheid in de toekomst niet meer ongestraft kunnen worden begaan.

Koffiepluk- brigade terug:

Nicaragua heeft nieuwe pleitbezorgers gekregen

AMSTERDAM — Het doorberekenen volgens Westerse maatstaven van de tijd en de moeite welke gestoken worden in het koffieplukken zou betekenen dat de koffie minstens tweemaal zo duur wordt. Zo meent een der leden van de Nederlandse koffiepluk- brigade na terugkeer in Amsterdam. Deze brigade werd ingezet in Nicaragua.

Jaarlijks worden uit heel de wereld vrijwilligers gerecruteerd voor dit soort brigades. Het was voor de tweede keer dat een Nederlandse groep meedeed aan de koffiepluk. Het doel hiervan is een bijdrage te leveren aan de Nicaraguaanse economie; koffie is het belangrijkste exportproduct. Het koffieplukken is ook een vorm van verzet tegen wat het Nicaragua Komitee ziet als Amerikaanse agressie. Het betekent ook een verlichting voor de Nicaraguaanse defensie want op deze manier kunnen Nicaraguaanse krachten worden ingezet in de strijd tegen deze agressor. De anti- Sandinistische guerrilla heeft het trouwens ook wel begrepen op de koffieplantages en probeert het oogsten te verhinderen.

De brigade is zes weken weg geweest, waarvan men vier weken heeft gewerkt in noord Nicaragua. De ploeg bestond uit tien man en heeft aan den lijve ondervonden dat het koffieplukken «ontzettend veel tijd en moeite» kost. Belangrijker dan het feitelijke werk vindt men dat men de «revolutie» heeft gezien, er getuige van is geweest. Dit is voor de Nicaraguanen «ontzettend stimulerend, als buitenlanders hen steunen, dat geeft hen moed. We werden dan ook op handen gedragen», zei een der brigadeleden. Maar men kreeg ook een idee van de situatie ter plaatse, van de politiek, de mensen, hun behoeften. «Want die zijn er nogal wat. Je kunt het zo gek niet bedenken of er bestaat in Nicaragua wel een tekort aan: rijst, bonen, vlees, maar ook warme kleding en dergelijke». Men is dan ook vast van plan de revolutie in Nicaragua te blijven steunen. Hoe men dit concretiseert, weet men nog niet. Het kan in de vorm van informatie, maar ook door het inzamelen van warme truien, gereedschap of andere hulpgoederen. Duidelijk werd wel dat het Sandinistische Nicaragua er een tiental nieuwe pleitbezorgers bij heeft gekregen in Nederland.

Bommen ontploft in Panamese hoofdstad

Industriestaking vandaag door Panamese ondernemers

PANAMASTAD — In de Panamese hoofdstad zijn vier zelf gemaakte bommen ontploft terwijl twee andere bommen onschadelijk konden worden gemaakt. Bij deze ontploffingen viel er ook één gewonde. Dit gebeurde nadat de organisatie van Panamese industrielen voor vandaag (maandag) een staking van 24 uur had aangekondigd. De belangrijkste vakbondsorganisatie Conatu is verleden week al begonnen met een staking.

Een bediende van een winkel in Panamastad verloor een hand bij het ontploffen van een bom op de eerste verdieping van deze zaak. Deze zaak ligt aan de belangrijkste straat van de hoofdstad. Ook ontplofte er een bom in het gebouw van de Algemene rekenkamer. De twee andere bommen ontploften in een andere winkel en in een restaurant. Bij het filiaal van de Nationale bank en bij een bioscoop kon men twee bommen onschadelijk maken. Geen enkele groepering heeft zich voor de bomaanslagen verantwoordelijk gesteld. Bij de veiligheidsdienst onthield men zich van commentaar. Regeringskringen waren niet bereikbaar omdat op zaterdag de kantoren gesloten zijn.

De bommen- actie volgde een dag nadat de georganiseerde industrielen hadden besloten vandaag hun bedrijven dicht te houden. Dit uit protest tegen de door de regering bij het parlement ingediende hervormingsmaatregelen waarbij een aantal wetten worden aangepast en gewijzigd. Zo verdwijnen de protectiemaatregelen voor Panamese producten. In een verklaring laat de organisatie weten dat men de bedrijfssluiting moet zien als de meest energieke afwijzing van het economisch plan dat de regering voor ogen staat met zijn hervorming van de wetgeving. Bij de organisatie zijn driehonderd fabrikanten aangesloten. Volgens de industrielen wordt hun bestaan op het spel gezet met de wetswijzigingen.

De ondernemersstaking komt een week nadat de belangrijkste vakbeweging een staking voor onbepaalde duur had afgekondigd aan welke stakingsoproep op grote schaal wordt gevolg gegeven. Ook de vakbeweging keert zich fel tegen de wetshervormingen welke ingrijpen in bestaande sociale wetten. Volgens de vakbonden neemt de regering de maatregelen onder druk van het Internationaal Monetair Fonds (IMF). De regering echter zegt dat doorvoering van de hervormingen ten goede komt aan de werkgelegenheid, de productiviteit, de algemene industriele bedrijvigheid en de landbouw en veeteelt. In het parlement waar deze hervormingen worden behandeld, heeft de regeringspartij 45 zetels en de oppositie 22.

Santo Domingo overweegt protest in Washington

Behandeling Dominicanen op Pto Rico aangeklaagd

SAN JUAN — Van Dominicaanse zijde is aan de bel getrokken bij de autoriteiten op Puerto Rico en in de Verenigde Staten in verband met de manier waarop landgenoten worden behandeld die zonder de geldige papieren geprobeerd hebben de VS binnen te komen via Puerto Rico. De Dominicaanse consul in San Juan, Tomas Gonzalez Santana, had het zelfs over mishandeling.

Buitenlandse zaken in de Dominicaanse Republiek staat op het punt een formeel protest aan te bieden in Washington over de kwellingen en moeilijkheden die Dominicanen ondervinden die zonder papieren via Puerto Rico de VS willen binnenkomen. Deze negatieve behandeling wordt hen gegeven door federale en Portorikaanse autoriteiten, aldus de Dominicaanse consul. Wat ik vraag is slechts dat men de wet handhaaft ten opzichte van onze landgenoten en dat men ophoudt als het ware over hen heen te walzen, aldus Santana. Het was de tweede klacht binnen 24 uur over de kwestie van de Dominicaanse «indocumentados». De secretaris generaal van de Socialistische Portorikaanse partij, Carlos Gallisa, had zich eerder uitgesproken over deze materie.

Gonzalez Santana klaagde er verder over dat de autoriteiten van Migratie en Naturalisatie van de Verenigde Staten geen contacten meer onderhouden met de diplomatieke vertegenwoordiging van de Dominicaanse Republiek op Puerto Rico over de uitzetting van landgenoten. Hij betreurde het ten zeerste dat de functionarissen van de dienst Migratie en Naturalisatie (SIN) nog geen lijst hebben gestuurd van de gedeporteerde Dominicanen. Trouwens, zo is de consul van mening, de Amerikaanse regering deporteert Dominicanen op zo'n manier dat de migratie- normen geweld worden aangedaan. Volgens deze normen moet iedereen die naar zijn vaderland wordt gedeporteerd de reis aanvaarden met een route beschrijving welke is uitgegeven door het consulaat van de uitgezette Dominicanen.

Volgens Gallisa hebben federale autoriteiten uit te zetten Dominicanen verplicht een document te ondertekenen waarbij zij toestemming geven voor hun eigen deportatie. Ook dit is in strijd met de federale wetten welke voorschrijven dat een rechter uiteindelijk het laatste woord heeft in een uitzettingszaak. Klachten van Gallisa over slechte behandeling van Dominicanen worden bevestigd door de consul. Deze had kort voor zijn persconferentie nog gesproken met zijn president Salvador Jorge Blanco, die gedetailleerd op de hoogte wilde worden gebracht over wat zijn landgenoten op Puerto Rico overkomt. Overigens ontkende de consul dat er Dominicaanse autoriteiten betrokken zouden zijn bij wat hij noemt deze «onmenselijke handel in mensen». Wel is het bekend dat bij deze handel niet alleen Dominicanen betrokken zijn maar ook Portorikanen die er rijker van worden. Ook ontkende de consul het door de Portorikaanse autoriteiten gehanteerde cijfer van 150.000 Dominicaanse «indocumentados» op dit eiland. Dat zijn er veel minder, meent Santana.

Ingezonden

Hulp aan de contra's, waarom?

116 JAAR GELEDEN KWAM in Latijns-Amerika een merkwaardig experiment ten einde. De Triple Alliantie oorlog tussen de alliantie Argentinië, Brazilië, Uruguay enerzijds en Paraguay anderszijds, smoorde in een weergaloze bloedbad het tot op heden enige poging van een Latijnsamerikaans land om onafhankelijk van buitenlandse invloeden zijn eigen economie te ontwikkelen. Onder de mom van vrije handel was Engeland, die de ontwikkeling van de Paraguayaanse industrie met lede ogen aanzag, de aanstoker en de financierder van deze oorlog, dat op genocide uitliep.

Als deze week de discussie over hulp aan de contra's in Nicaragua in het Amerikaanse Congres losbarst, is het belangrijk om deze zaak in zijn juiste historisch perspectief te bezien. Het is niet zoals de regering- Reagan probeert te beweren, in strijd tussen het licht en de duisternis, een worsteling tussen het verheven christelijk democratisch moraal en de goddeloze marxistische gewetenloosheid. De werkelijkheid is veel ingewikkelder. Vanaf de geboorte van de Latijnsamerikaanse staten tot op de dag van heden loopt de buitenlandse inmenging, hetzij militair hetzij economisch, als een rode draad door hun geschiedenis. Een practisch onbetaalbare buitenlandse schuld bestond al in de vorige eeuw toen Engeland middels woekerleningen de vrije handel kreeg in het aanleggen van spoorwegen, het opzetten van agrarische ondernemingen en het beheersen van het bankwezen en zodoende de economie van die landen onder zeer onbillijke termen aan zijn economie ketende.

In het begin van deze eeuw is de mantel van protector (lees uitbuiter) overgegaan van Engeland naar de VS. Zoals Theodore Roosevelt in zijn «Collary to the Monroe doctrine» uiteenzette dat de VS zich het recht voorbehield elk middel dat hem voorkwam te gebruiken om te zorgen dat de door de Latijnsamerikaanse landen aangegane verplichtingen nagegaan werden. «Speak softly but carry a stick» was zijn motto. Deze «stick» heeft deze eeuw vaak en hard toegeslagen. Van de losscheuring van Panama tot de invasie van Grenada is de Amerikaanse, buitenlandse politiek één geweest om met alle middelen de Amerikaanse belangen te beschermen, hetzij door militair ingrijpen hetzij door economische wurging, het doel heiligde altijd de middelen. De «good neighbour»- politiek van Franklin Roosevelt veranderde de taktiek, maar niet de doelstelling. De einde van de Tweede Wereldoorlog bracht niet alleen de overwinning van de geallieerden met zich mee, maar ook de «Atlantic Charter» en de algemene verklaring van de mensenrechten. Op basis hiervan werden te Neurenberg de nazi- leiders schuldig bevonden aan misdaden tegen de menseheid. Het inkt op deze documenten was nauwelijks droog of de inzetting van de koude oorlog en de aankondiging van de Trumandoctrine toonde dat de VS al deze vrome bepalingen aan zijn laars lapte in zijn strijd tegen het communisme. Vooral in Latijns-Amerika toonde de VS zijn Janus aangezicht, zalvend prekend over vrijheid en democratie in de VN, terwijl het in Latijns-Amerika de meest weerzinwekkende dictaturen financieel en militair ondersteunde. Hervormings gezinde regeringen werden meteen van communisme beticht wanneer ze het maar waagden Amerikaanse belangen te beknotten. De democratisch gekozen populaire Jacobo Arbenz van Guatemala werd met bruut geweld opzij gezet omdat hij het bestond de Guatemalaanse belangen voor die van de United Fruit te zetten. Hij is één uit een lijst van presidenten die de mist ingestuurd werden omdat ze hun nationale belangen vooropstelden: Arosemena van Ecuador, Goulart van Brazilië, Ilia van Argentinië, Velasco Ibarra van Perú, Allende van Chili, Manley van Jamaica, Jagan van Brits-Guyana. Heden is het Alan García van Perú dat het welzijn van de Peruaanse volk vooropstelt; het is de vraag hoelang hij het volhoud.

Een van de meest controversiële aspecten van Amerika's Latijns-Amerikaanse politiek is die van de hulpverlening. Sedert het begin van de jaren '50 heeft de VS miljarden dollars in de Latijnsamerikaanse economieën gestoken. Volgens de «Diffusion»-theorie zal na'n periode van massieve buitenlandse investeringen die economiën op eigen krachten vooruit kunnen en zal de welvaart geleidelijk aan alle lagen van de bevolking bereiken. Volgens de «dependency»-theorie echter betekent de enorme buitenlandse investeringen een toenemende afhankelijkheid van deze landen totdat de hulp, zoals Eduardo Galleano in «Las venas abiertas de Latino America» schreef, als morfine voor het lichaam wordt zonder hetwelke het leven onmogelijk wordt. Feit is, dat in zijn drang stabiliteit te creëren de VS het niet wenselijk achtte structurele veranderingen te bewerkstelligen. Met gevolg dat de meest gigantische financiële injecties ketsten tegen een schild van corruptie, groot grondbezit, oligarchieën en zelfbelang van Amerikaanse maatschappijen met netto resultaat dat de verpaupering eerder toeneemt. De «Allaince for Progress» stierf een zachte dood, het «Caribbean Basin Initiative» is een doodgeboren kind gebleven toen bleek dat de magie van de vrije handel concurrentie voor Amerikaanse industrieën betekende.

Het is in het licht van deze ontwikkeling dat de hysterie van de regering- Reagan met betrekking tot Nicaragua bezien moet worden. Het zoekt hier geen «constructive engagement», het legt alle uitspraken van het Internationaal gerechtshof naast zich, het lacht om de veroordeling van de VN, het past Orwelliaanse uitdrukkingen toe waarbij voormalige Somoza- trawanten vrijheids- helden worden en walgelijke terreurdaden dappere heldenfeiten wordt. Amerika's uitgangspunt met betrekking tot Nicaragua heeft niets te maken met democratie, maar alles met «real politic». Het kan de regering van Managua niet verweten worden dat zij door deze holle façade heen zien en dat dit hun vastberadenheid, hun revolutie te waarborgen, sterkt. «The land of the free, the home of the brave» is met deze politiek bezig ter kennis te geven dat die loffelijke woorden alleen op de USA van toepassing zijn.

FRANS EDUARDO

Ingezonden

Radulphus-affaire

AAN WIE HET betreft,

In de Amigoe van 15 maart jl. wordt gesproken over wat wel genoemd kan worden «de Radulphus- affaire». Het heeft mij in hoge mate verbaasd dat in het verslag van de Amigoe gesproken wordt over **hoe** een en ander heeft kunnen plaatsvinden en dat er **een lesje geleerd** zou zijn. Men kan dat alles belangrijk vinden, maar feit is dat er **fouten** gemaakt zijn. Mijn rechtsgevoel geeft dan aan, dat er gestraft dient te worden wie dat dan ook moge betreffen. Een instantie, een persoon, een conglomeraat van mensen aan wie dit gebeuren verweten mag c.q. moet worden, dient voor de rechter te verschijnen en veroordeeld te worden wegens (grove) nalatigheid, wegens onoordeelkundig optreden of wat dan ook. Zo lang alleen maar wordt nagegaan **hoe** iets heeft kunnen **plaatsvinden**, is er beslist **geen lesje geleerd.**

Het moge duidelijk zijn dat ik bedoel met dit ingezonden stuk de bevoegde instanties op hun plichten te wijzen. Moeten er eerst doden vallen voordat er actie ondernomen wordt. In een democratie heeft een burger zekere rechten; één daarvan is dat hij beschermd wordt, wanneer zijn rechten worden aangetast, in dit geval veilig naar school gaan en daar naar beter vermogen les geven. Als dat recht met voeten getreden wordt, bewust of onbewust, dan dient uitgezocht te worden wie daarvoor aansprakelijk gesteld kan worden. Laat men dat achterwege, dan wekt men naar buiten de indruk dat de grenzen van het toelaatbare nog lang niet overschreden zijn. Als burger en deel uitmakend van deze samenleving voel ik me dan wel bedreigd.

ALPHONS GRAAFSMA
leraar
Radulphus College

Letter to the editor

Where are the flags?

THE «ALDRIN» AFFAIR at Radulphus College smells like a dead rat. Howewever what most people are not aware of is that this rat has a tail, which is as follows. Some of the classes of Radulphus College were sent last Friday in the afternoon for lessons at Triniteit College. Saturday morning it was discovered that the classroom of the English teacher had been broken into and the very large ships- flags of England, Canada, and USA which had hung there for years had been stolen. These flags were the personal property of the teacher, not of the school. I would like to request anyone who knows anything of this affair to contact the headmaster of Triniteit College, Mr. Wederfoort and pass on to him so that he can get to the bottom of it. Should your son or daughter suddenly have acquired a large flag this weekend you should be aware that they are involved in a criminal affair and liable for prosecution. For further information call Triniteit College phone number 76783.

C.LINEGAR

Continental Milling Company 15 jaar

15 1971 1986

Op de foto v.l.n.r. de General Manager Gary Drimmer en echtgenote, de heer Harry Ambrose, Vice-President van International Continental Milling en de heer Juan Isa, initiatiefnemer van Continental Milling Curaçao.

Continental Milling Company selebrando su 15 aña di servisio ku Antias Ulandes

Continental Milling Company a selebrá simanaki su terser lustro. E kompania ta un di e industrianan di mas grandi riba nos isla manera e siguiente sifranan di 1985 ta mustra:
Total di empleado permanente: 64
Total di benta na kilo: 27.848.878
Total di benta na florin: 19.780.192

For di dia di su yegada tres aña pasá, Sr. Gary Drimmer, e Gerente General di Continental Milling a traha duru konhuntamente ku su staf pa mehorá e kalidat di su produktonan mientras manteniendo preisnan abou. Makinarianan nobo i ekiponan di seguridat ta yudando ... sitio mas "safe" i limpi pa traha. Tambe a introdusí computer den formulashon di kuminda di bestia i departamentu di kontabilidat. Ta usa computer pa formulashon nutritivo di kuminda di bestia marka WAYNE otá na preisnan lokal i ingredientenan pa asegurá ku e kuminda di bestia tin e nutrishon adekuá na e preis mas abou ku ta posibel.

E futuro di Continental Milling ta dependé riba nos ekonomia. Durante di e 3 añanan ku a pasa produktonan supsidiá di kontrabanda for di Venezuela a hasi daño na su benta. Aruba su "Status Aparte" sin duda tambe lo hasi efekto né, ounke su servisio óptimal i preisnan ku a yuda nan kompetí den pasado tambe lo ... permiti su mes di perdè un parti asina grandi di su merkado sin konsekuensianan severo ekonómiko. Afortunadamente e kompania a haña yudansa fuerte pa su produktonan manera Hariña Robin Hood i Funchi Robin Hood, Hariña di pan Antiana, Kuminda di bestia Wayne i hariña di funchi marka Funchi na Kòrsou, Aruba i Boneiru.

E kompania ta explorando invershonnan nobo pa futuro. Komo un produktor di kabarón mas grandi na Ecuador nan ta siguiendo un estudio di aserka na Boneiru pa wak si un kria di kabarón ta faktibel. Kòrtamente tin pensá di hasi un estudio riba fabrikamentu di kuminda pa kachó ... fábrika di e tamaño aki no por ... fiesta e luna aki.

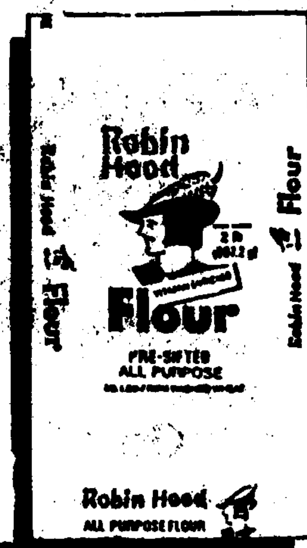
Vertegenwoordigers v.l.n.r. Bèbè Rojer, Ronald Sluis en Erwin Koenz.

Continental Milling Company

Het 4 verdiepingsgebouw van de Continental Milling aan de Brionwerf aan de Emancipatie Boulevard.

CONTINENTAL MILLING COMPANY
NETHERLANDS ANTILLES N.V.

In deze 15 jaar bent
U gegroeid tot één van onze
grootste industrieën
Proficiat
En nog vele lustrums.

Eigenaren van M.S. (Ol...)
Anthony Veder & Co. N.V.

CONTINENTAL MILLING COMPANY
NETHERLANDS ANTILLES N.V.

Masha Pabien!
Nos ta desea boso
hopi aña mas di eksistensha.

Panaderia Nobo
Mirla Plateweg - Tel.: 83065

CONTINENTAL MILLING COMPANY
NETHERLANDS ANTILLES N.V.

Proficiat
met Uw 3e lustrum.

Wij hopen nog vele jaren
samen zaken te kunnen doen.

Panaderia Isa
Stoppelweg 34 - Tel.: 623786

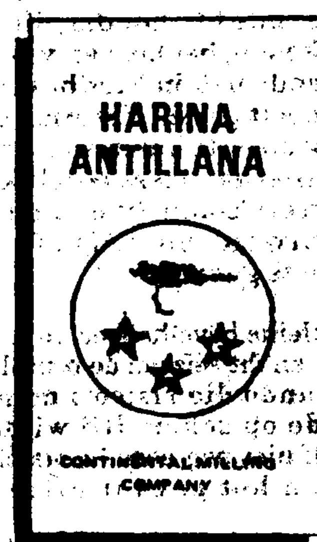
CONTINENTAL MILLING COMPANY
NETHERLANDS ANTILLES N.V.

Proficiat - Goede Zaken
Veel sukses

Poultry Farm Moderno N.V.

MASHA PABIEN!

CONTINENTAL MILLING COMPANY
NETHERLANDS ANTILLES N.V.

Hartelijk Gefeliciteerd!
Wij hopen nog vele
jaren met U
zaken te kunnen doen.

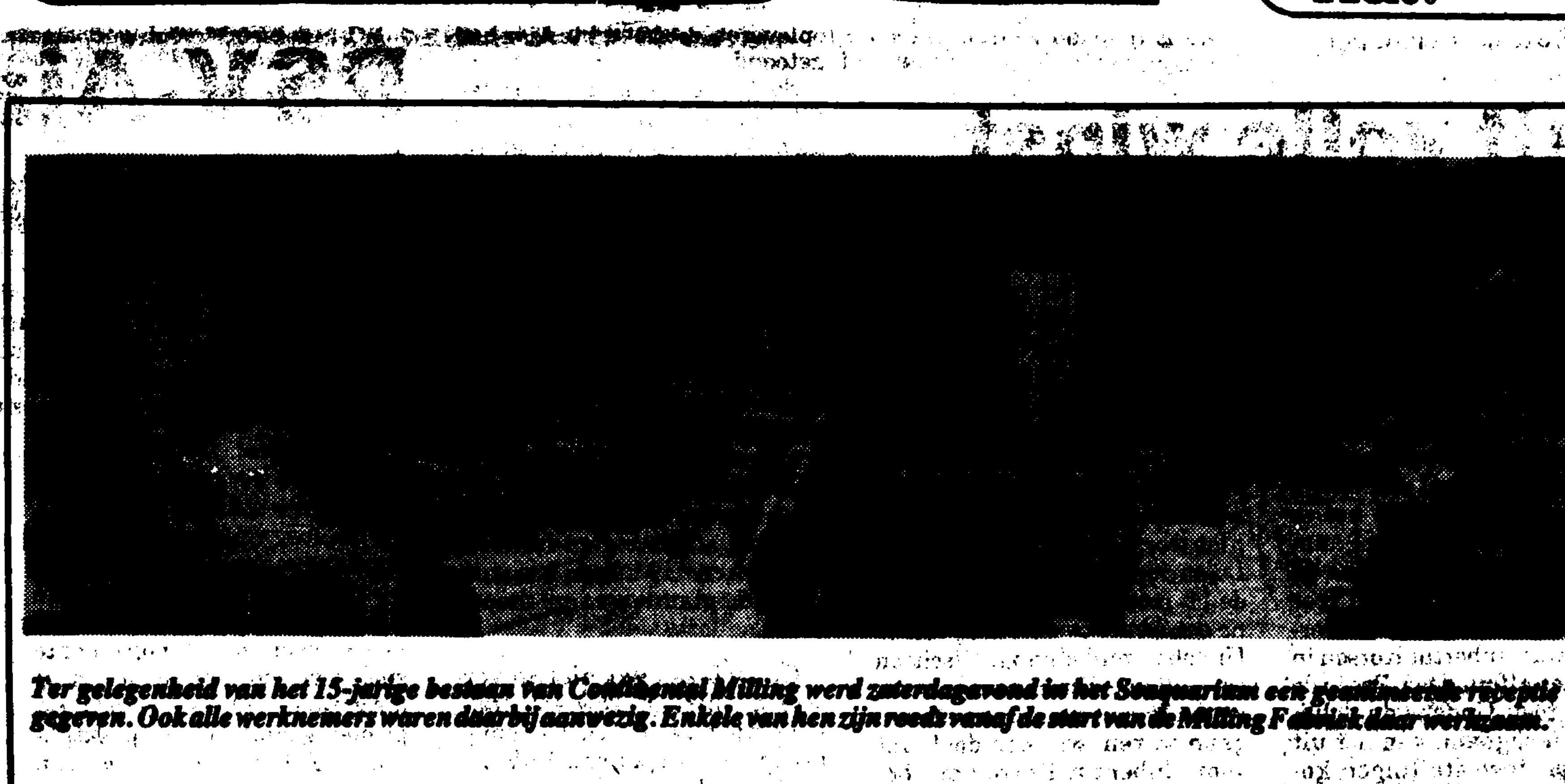
Pizza Hut.

CONTINENTAL MILLING COMPANY
NETHERLANDS ANTILLES N.V.

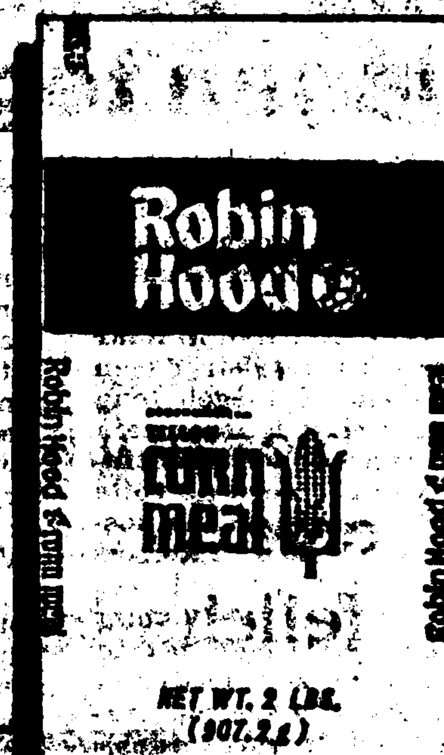
Onze welgemeende
felicitaties
met Uw
15-jarig Jubileum!

15
1971 1986

Isa Sales & Agencies N.V.
Stoppelweg 32 - Tel.: 624063-623066

Ter gelegenheid van het 15-jarige bestaan van Continental Milling werd zaterdagavond in het Seaquarium een geanimeerde receptie gegeven. Ook alle werknemers waren daarbij aanwezig. Enkele van hen zijn reeds vanaf de start van de Milling Fabriek daar werkzaam.

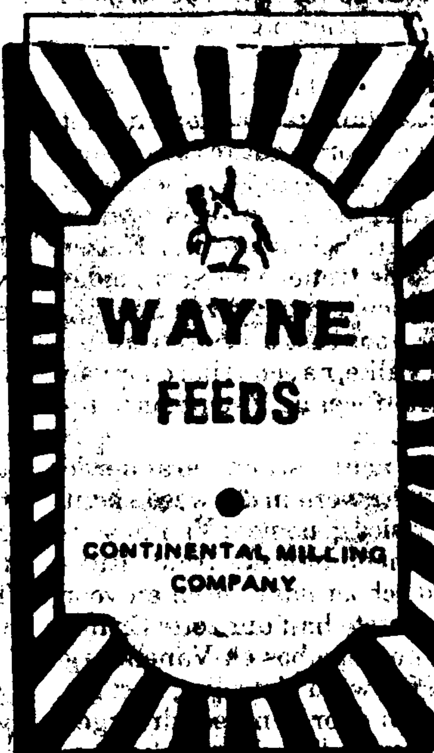

CONTINENTAL MILLING COMPANY
NETHERLANDS ANTILLES N.V.

Van harte Proficiat
met Uw 15-jarig jubileum.

Wij wensen U veel sukses
voor de toekomst.

CURAÇAO PORT SERVICES INC.
CPS

CONTINENTAL MILLING COMPANY
NETHERLANDS ANTILLES N.V.

Our sincere congratulations
on the occasion of
your 15th. Anniversary and
lots of success for the future.

GOMEZ SHIPPING

CONTINENTAL MILLING COMPANY
NETHERLANDS ANTILLES N.V.

MASHA PABIEN!
Nos ta desea boso hopi 15 aña mas.

Sunshine Bakery
Annabaaiweg - Telefoon 614040

Continental Milling Company
3e Lustrum
1971 1986

CONTINENTAL MILLING COMPANY
NETHERLANDS ANTILLES N.V.

Hartelijk Gefeliciteerd
...

NOS TRAVEL N.V.

De zeilrace om de wereld:

Dirk Nauta loopt als zesde Punta del Este binnen

PUNTA DEL ESTE — Dirk Nauta, een van de twee Nederlandse deelnemers aan de zeilrace om de wereld, is donderdag met zijn jacht Philips Innovator als zesde aangekomen in de derde etappeplaats Punta del Este in Uruguay. Ondanks het zeer vroege uur, half vijf in de ochtend, waren enkele honderden mensen naar de haven gekomen om bij de aankomst aanwezig te zijn. Onder hen was ook Andrea Lopez, miss Uruguay 1985, die Nauta verwelkomde met een boeket bloemen en een omhelzing.

In het handicap-klassement zal de Philips Innovator vermoedelijk als vierde eindigen in dit derde traject. In de algemene rangschikking is hij waarschijnlijk tweede achter de nog niet in Uruguay gearriveerde l'Esprit d'Equipe. Nauta vertelde na aankomst dat hij enkele malen hinder had ondervonden van het te kalme weer. "We hebben wel een keer of vier, vijf stilgelegen. Achter ons was toen wel wind, zodat de schepen, die daar voeren, wel vooruit kwamen en op ons konden inlopen. We zagen de kleinere boten, zoals de l'Esprit, dan zo zestig mijl dichterbij komen", aldus Nauta. Desondanks was hij niet ontevreden over de prestaties van zijn jacht en de bemanning.

"We hebben er alles aan gedaan, maar het weer kun je niet naar je hand zetten. Het was voor ons steeds frustrerend te merken hoe een moeizaam opgebouwde voorsprong teniet werd gedaan. Maar ja, zo zit zeezeilen nu eenmaal in elkaar.

Volgens Nauta zijn de kansen van de Philips Innovator, winnaar van de tweede etappe in deze zwaarste zeilrace ter wereld, op de eindoverwinning nog zeker niet verkeken. We hebben nog een etappe te gaan. Het zal niet gemakkelijk zijn, omdat onze concurrent l'Esprit in het laatste deel, waarin veel aan de wind zal worden gevaren, in het voordeel is. We moeten echter met een goede taktiek proberen er alles uit te halen wat er in zit. Wat dat betreft kunnen we enig risico nemen. De tweede plaats kunnen ze ons niet makkelijk meer afpakken. Dus kunnen we ons een gok veroorloven. Lukt het dan winnen we misschien, lukt het niet, dan eindigen we toch als tweede, maar is de achterstand wat groter. De komende weken zullen we eens goed nadenken over de te volgen taktiek".

De volgorde van binnenkom st in Punta del Este is tot nu toe:
1. UBS Switserland (Zwi): 24 dagen, 14 uur, 11 minuten, 20 seconden.
2. Drum (GBR): 24 - 23 - 30,35
3. Altantic Privateer (Vst): 25 - 00 - 50,25
4. Cote d'Or (Bel): 25 - 01 - 20,35
5. Lion New Zealand (Nwz): 25 - 22 - 53,59
6. Philips Innovator (Ned): 26 - 09 - 19,51
7. Fazer (Fin): 26 - 10 - 15,43

WILLEMSTAD— Gezaghebber Ronald Casseres overhandigde de Curaçaose vlag aan de aanvoerder van ORFIK. De voetbalclub neemt deel aan een toernooi in het Venezolaanse Maracay.

MALTA AMSTEL
SPORTAGENDA

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
09.00-12.00/14.00-17.00 uur open voor publiek.

Winnaar wereldbeker in Rotterdamse marathon

DEN HAAG — Ahmed Saleh, die vorig jaar op 14 april in Hiroshima de eerste wedstrijd om de wereldbeker marathon won, zal op 19 april starten in de zesde marathon van Rotterdam. De 30-jarige atleet uit het Afrikaanse mini- staatje Djibouti zegevierde in Hiroshima in 2 uur 8 minuten en 9 seconden. Met die tijd bezette Saleh niet alleen de vierde plaats op de marathonranglijst van 1985, maar ook de vierde positie op de wereldranglijst aller tijden.

Saleh, Afrikaans titelhouder op de marathon en onlangs militair veldloop- kampioen in Algiers geworden, heeft de Portugees Carlos Lopes, die vorig jaar in Rotterdam het wereldrecord op 2.07.12 bracht, de Engelsman Steve Jones (2.07.13) en zijn landgenoot Djamah Robleh (2.08.08) op de wereld- ranglijst aller tijden voor zich. Jones en Robleh leverden hun prestaties op 20 oktober 1985 in de marathon van Chicago, waarin zij als eerste en tweede eindigden.

VOETBAL/GENEVE — Het Nederlands voetbalelftal voor spelers tot 16 jaar heeft volgende week in Fafe bij Porto voldoende aan een gelijkspel tegen Portugal voor het behalen van de eindronde van de Europese titelstrijd. De Portugezen speelden woensdagavond in Geneve 0-0 tegen Zwitserland. De eindronde vindt van 30 april tot 12 mei plaats in Griekenland.

OVERZICHT VAN DE EREDIVISIE-WEDSTRIJDEN

Duel PSV-Ajax werd 1-1

Leidend trio in de eredivisie vergroot de afstand met de middenmoters

EINDHOVEN — Ajax heeft zijn gezicht slechts half laten zien en slechts gedeeltelijk gebruik gemaakt van zijn voordeel landskampioen van 1985 nog steeds vijf punten achter op de aanstaande titelhouder, die met de eindstand van 1-1, cijfermatig bekeken, het best af was.

De volle bak in Eindhoven uitverkocht met 26.500 toeschouwers heeft gezien dat Ajax echt voor zijn kansen ging, toen er weinig meer te halen was dan een gelijkspel. Een uitkomst, die de Amsterdammers feitelijk rijker beloonde dan rechtvaardig was. In een competitie- situatie als op dit moment, had verwacht kunnen worden dat Ajax, Cruijff, het lef zou hebben echt voor de punten te gaan.

De kleine bevelhebber, in het begin van dit seizoen de brutale commando die risico's nam, speelde op zeker. Hi: wilde zichzelf niet nog eens blootstellen aan het gevaar alleen posthume bewondering te verwerven voor een verandering in de strijdwijze van het internationale voetbal. De keuze viel op de lege dop, waar het halve ei (de tweede plaats, ongeacht de uitslag van het duel met PSV) tenminste een botsing had kunnen opleveren, die het echte Ajax had getoond.

Spelbos en Vanenburg vielen uit de boot voor Ophof en Bosman, Van Basten kreeg een rol op het middenveld, waardoor Nederlands effectiefste aanvaller door de eigen ploeg ver van het doel van de tegenstander werd gehouden.

De aanpassingen aan wat van PSV verwacht werd, leverden feitelijk weinig op. Ajax kreeg slechts incidentieel de mensen aan de bal, die er iets leuks mee konden doen. Van 't Schip en De Wit, in staat om Heintze en Gerets af en toe in moeilijkheden te brengen, stonden geïsoleerd en slechts Arnold Muhren kon aanvallende plannen enige diepte geven.

Op zich zou dat niet zo verschrikkelijk zijn geweest, wanneer Ajax daadwerkelijk enige greep op het spel van PSV zou hebben gekregen. Dat was niet het geval. Uit de eigen rijen kwam PSV, door Gullit, Gerets, Heintze en Lokhoff veel dreigender op en wanneer Van der Gijp, letterlijk en figuurlijk iets spitser was geweest, zou de strijd in een kwartier afgedaan zijn geweest.

Ajax streed om een achterstand te voorkomen, niet om een voorsprong te verwerven, maar scoorde, uit een toevalsactie van Boeve toch het eerst door Bosman. Scheidsrechter Keizer legde de treffer niet vast omdat de Ajacied geduwd zou hebben. Vlak voor rust kreeg een treffer van Valke, na een vrije schop van Lokhoff wel de Volendamse instemming.

Die achterstand veranderde Ajax. Er werd in de tweede helft wel risico genomen, Van Basten verscheen aan het front, Rijkaard schoof naar voren en voor het laatste half uur zette Cruijff ook nog Spelbos en Vanenburg in. PSV werd plotseling kort gehouden door een veel driftiger elftal en had moeite met die situatie. Vooral in de verdediging. Zonder Brandts waren er weinigen die de onrust aan banden konden leggen, balverlies werd gewoonte, geen zeldzaamheid.

De consequentie was dat PSV niets overhield van het gemak waarmee de eerste drie kwartier was afgewerkt, dat het duel wat verbitterder werd en dat Keizer, wanneer hij niet alle kolen en geiten had willen sparen, de kans had kunnen aangrijpen te tonen dat hij ook binnen Nederland een plaatsje in het groepje van top- scheidsrechters verdient.

Ook al speelde Ajax met meer durf, de beste kansen bleven voor PSV (Van der Gijp, Lokhoff, Thoresen Arnesen) dat snel tegenstotend opnieuw de kwetsbaarheid van Ajax' verdediging aantoonde. Menzo, Spelbos en Silooy op de doellijn, voorkwamen een achterstand zonder uitzichten en daardoor mocht Ajax toch nog ontvluchten met maar één verliespunt. Van Basten tekende acht minuten voor tijd een mooie treffer, na leidend werk van Ophof en Rijkaard. Hij maakte daardoor een vraag alleen maar dringender: "Hoe zeer zou PSV in paniek zijn geraakt, wanneer Nederlands scherpste aanvaller anderhalf uur lang aanvaller had mogen zijn?".

PSV - Ajax 1-1 (1-0). 45. Valke 1-0; 82 Van Basten 1-1; scheidsrechter Keizer, toeschouwers: 26.500 (uitverkocht), gele kaart: Bosman (Ajax).

PSV: Van Breukelen, Gerets, Stevens, Gullit en Heintze, Lokhofff, Arnesen, Van de Kerkhof en Valke, Van der Gijp en Thoresen.

Ajax: Menzo, Silooy, Ophof, Koeman en Boeve, Rijkaard, Van Basten en Muhren, Van 't Schip (Vanenburg), Bosman (Spelbos) en De Wit.

Sport in het kort

BILJARTEN/ROTTERDAM — Arie Weyenburg en Rene Wijnen hebben in het driebandentoernooi Rotterdam de derde ronde bereikt. De spelers uit Oss versloegen respectievelijk Fons van Kuyk in 50 beurten en Ab Verlouw uit Ammerzode in 48 beurten.

*****

IJSHOCKEY/KLAGENFURT — Het Nederlands ijshockeyteam voor junioren, is de strijd om de wereldtitel in Klagenfurt met verlies begonnen. Japan won door een sterke eerste periode met 6-5. Roemenië en Noorwegen deelden de punten (4-4), Polen was te sterk voor Italië (9-2).

*****

SCHAKEN/BAILE HERCULANE - Mariëtte Drewis is de strijd om de Europese schaaktitel voor junioren in Bulgarije begonnen met winst. In de eerste ronde versloeg zij de Schotse Alisson Coul. In de tweede ronde was de Bulgaarse Vera Peiceva echter te sterk voor de Nederlandse.

*****

VOETBAL/TURIJN — Juventus, de Italiaanse kampioen, zal het tenminste een maand zonder aanvaller Aldo Serena moeten doen. De spits liep tijdens de training een spierscheuring op. Hij zal in de belangrijke wedstrijden tegen As Roma en FC Barcelona worden vervangen door Paccione.

*****

VOETBAL/CAIRO — Ivoorkust en Egypte hebben zich voor de halve finales van het toernooi om de Afrikaanse beker geplaatst. Ivoorkust won in Caïro met 1-0 van Senegal. Egypte zegevierde met 2-0 over Mozambique. Eindstand groep A: 1. Egypte: 3-4 (4-1); 2. Ivoorkust: 3-4 (4-2); 3. Senegal: 3-4 (3-2); 4. Mozambique: 3-0 (0-7).

*****

VOETBAL/ZARAGOZA — Real Madrid heeft de eerste wedstrijd voor de halve finales van het voetbaltoernooi om de Spaanse beker verloren. Real Zaragoza, de voormalige ploeg van de Nederlandse bondscoach Leo Beenhakker, won in eigen huis met 2-0. Barcelona won met 1-0 van Athletic de Bilbao.

*****

Eindstand 2-0

Undeba haalt volle winst binnen tegen Hubentut

WILLEMSTAD — De supporters van Undeba/NAC mogen weer te vreden zijn. De Bandabaose ploeg draaide gisteravond in alle opzichten stukken beter dan in haar eerste seizoenwedstrijd (een onverdiende 0-0 tegen Jong Holland) en voldeed aan de in haar gestelde verwachtingen. Met 2-0 werd de volle winst binnengehaald ten koste van een Hubentut Korsou/ Petromar dat nog steeds niet over de ziekte van het vorig seizoen heen is. Men speelde gisteravond zijn dertiende achtereenvolgende competitie- wedstrijd zonder tot doelpunten te komen en presteerde het zelfs om een kans van de elf- meter stip te vergooien.

Undeba ging vlot uit de startblokken en bouwde op de doorbraak. Die kwam al in de vierde minuut door een fout van Hubentut Korsou- doelman Johnny Schoop die gisteren verschillende keren moeite had met het klemvast krijgen van de bal. De eerste keer kostte dat al een doelpunt. Hij liet een hard, maar houdbaar, schot van Lenon Rosina (die goed bediend werd door zijn broer Broertje Rosina) glippen en kon ondanks een snelle reactie niet meer verhinderen dat de bal via de paal over de lijn ging. Undeba rook dat het er meer kon uithalen, bleef aandringen maar men vond een stugge verdedigings- linie voor zich. Het was dan ook louter verdedigen wat Hubertut Korsou in het eerste halfuur deed. Pas in de slotfase, toen Undeba duidelijk wat gas terugnam, kon het uit zijn defensieve stellingen komen. Een doelpunt zat er echter zeker niet in.

In de tweede helft vonden de acties weer voor het overgrote deel op de veldhelft van Hubentut Korsou plaats en het was helemaal niet verwonderlijk dat Undeba uiteindelijk tot 2-0 kon uitlopen. In de 26ste minuut kwam de Bandabaose ploeg reeds dicht bij een tweede treffer toen keeper Schoop bij een hoge inzet opnieuw de bal klemvast kon grijpen en van dichtbij werd ingeschoten. De attente, goedspelende Rigo Thode wist echter het schot op de doellijn te blokkeren. Het was echter voor velen onder de 1182 toeschouwers duidelijk dat Hubentut Korsou zijn tegenstander niet lang meer kon afhouden van een tweede treffer. Deze viel in de 33ste minuut door het aandringen van Broertje Rosina. Deze wist de bal te bemachtigen toen Elston Luisa slordig terugspeelde op zijn keeper en gaf af aan Adel Meulens die deze geheide kans niet onbenut liet. Hetzelfde kan niet worden gezegd van Elston Luisa die in de 40ste minuut van de 11- meter stip mocht schieten na een zware overtreding van de Undeba- verdediging. Ofschoon een gelijkspel er niet meer in zat omdat er nog maar 5 minuten te gaan waren, was een doelpunt voor Hubentut Korsou erg belangrijk. Het zou een einde maken aan de lange reeks wedstrijden zonder doelpunten en het zou de frustratie en druk op de spelers wegnemen. De strafschop heeft de frustratie echter nog meer vergroot want het schot van Luisa belandde op de paal.

Dankzij het resultaat is Undeba nu één van de koplopers. De ploeg deelt thans de eerste plaats met SUBT en Jong Holland met 3 punten uit 2 wedstrijden. Voor Hubentut Korsou was dit de tweede nederlaag. In de eerste wedstrijd verloor men met dezelfde cijfers van SUBT ofschoon beter werd gespeeld dan gisteravond. De competitie wordt woensdag voortgezet met de wedstrijden Indekor - Vesta en Jong Holland - Victory Boys.

WILLEMSTAD — Undeba trok dit weekeinde in de wedstrijd tegen Hubentut Korsou, de volle winst naar zich toe. De Bandabaose ploeg trok met een eindstand van 2-0 de zege naar zich toe.

Middenvelder Van Basten scoort gelijkmaker:

PSV-Ajax eindigde in een onbeslist: 1-1

DEN HAAG — Voor het eerst sinds jaren stond Ajax zondag bij het verlaten van het PSV- stadion niet met lege handen. Dankzij een late treffer van de alweer scorende Marco van Basten eindigde het topduel in de lichtstad met een gelijkspel. Maar de 1-1- heeft de spanning in de competitie niet teruggebracht.

Integendeel. Ajax mag in de resterende dertien competitiewedstrijden stunten wat het wil, als de ploeg van Hans Kraay het verstandig aan blijft doen, is er nauwelijks een kans dat de Amsterdammers de achterstand nog wegwerken. Door op zeker te spelen verloor Johan Cruijff op die manier veel. Nederlands enige niet- gediplomeerde praktijkman liet topscorer Marco van Basten een rol spelen op het middenveld, waarbij hij aanvankelijk het duo Ophof/ Bosman verkoos boven Spelbos/ Vanenburg. Vanuit de eigen rijen kwam PSV door Gullit, Gerets, Heintze en Lokhof veel dreigender op dan het behouden spelende Ajax, dat alleen in Arnold Muhren een bekwame aangever had.

Feyenoord maakte zich door een overwinning met 3-1 bij Go Ahead Eagles op Ajax uit de volgers- positie te verdrijven. De Rotterdammers profiteerden van de Deventer aanvalslust en sloegen toe als achterhoede van de thuisclub wijd open stond. Nadat Eriksen en Rep op die manier voor 0-2 hadden gezorgd, gingen de Adelaars er met meer overleg tegenaan. Het resulteerde in een tegentreffer van Boerebach. Maar het vuurtje doofde snel, toen Tular de doorgebroken Troost neerlegde en Eriksen vanaf de stip raak schoot: 1-3.

Achter het leidende trio is een groot gat gevallen. Den Bosch verknoeide het voor zichzelf door in Venlo met 1-3 te verliezen van VVV. Den Bosch werkte er slechts een half uur voor. Het kwam in die periode met 1-0 voor door een doelpunt van Gillhaus. Go Ahead Eagles maakte met doelpunten duidelijk, dat ook in voetbal het: wie niet werkt, zal niet eten nog altijd opgaat.

De resultaten van de ontmoetingen Groningen - Fortuna (3-0) en Roda JC - Utrecht (3-3) hielpen mee de middenmoot breed te houden. De Utrecht- aanhang verliet Kerkrade met opgeheven hoofd. Een niet meer verwachte treffer van De Kruyk twee minuten voor het einde, zorgde alsnog voor een gelijkspel. De andere doelpunten waren van Gorter (tweemaal waarvan een uit een strafschop) en van De Ven voor Roda en van Van Loen en Kruys voor Utrecht.

Bij Groningen nam Van Dijk twee treffers voor zijn rekening. De derde kwam van Houtman. AZ sloot bij dat rijtje middenstanders aan door zaterdag met 1-0 te winnen van FC Twente. Het enige doelpunt was afkomstig van Nortan.

Onderaan de ranglijst ging het dit weekeinde heel wat spannender toe. MVV en Excelsior werkten zich naar voren door overwinningen op respectievelijk Sparta (4-2) en NEC (3-0). Heracles bleef weliswaar hekkesluiter, doch pakte thuis tegen Haarlem een punt mee (2-2).

Excelsior speelde met een overgave alsof men het degradatie- spook recht in het gezicht had gezien. NEC verweerde zich slapjes, maar raakte na treffers van Waslander en Jalink nogal geirriteerd. Trainer Popovics voorkwam erger. Eerst stuurde hij de buiten zinnen geraakte Van Zinnen naar de kleedkamer. In de slotfase stelde hij zich op tussen zijn doelman Brookhuis en scheidsrechter Mulder, toen eerstgenoemde de laatste te lijf wilde. Door zijn ingrijpen kwam Brookhuis er vanaf met gele kaart en een strafschop. Daaruit maakte Raeven 3-0.

MVV schiep zich zaterdagavond lucht door alerter te reageren dan Sparta, dat in Maastricht het overzicht kwijtraakte en vergat de lange Smeets te schaduwen. De Maastrichtse aanvaller profiteerde tweemaal (1-0 en 3-1) en bediende Busk (2-0) en Quaden (4-2). Tiktak en Van Gaal hielden voor Sparat de schade beperkt.

Haarlem nam in Almelo tegen Heracles het eerste en het laatste doelpunt voor zijn rekening (door Collewijn en Masefield), daar tussenin scoorde Schepers tweemaal. De 2-2 kwam tot stand uit een strafschop, die scheidsrechter Bakker gaf na een nogal onschuldige overtreding van Heracles- doelman Tukker ten opzichte van Keur.

Aanvallend Hongarije

Brazilië verliest ook tweede oefenduel: 0-3

BOEDAPEST — Vier dagen na het 2-0 verlies tegen West-Duitsland heeft het Braziliaanse voetbalteam wederom een oefenwedstrijd verloren. Hongarije versloeg zondag in Boedapest de drievoudige wereldkampioen met 3-0. In het met 80.000 toeschouwers uitverkochte Nepstadion scoorden Detari, Kovacs en Esterhazy.

Hongarije begon de wedstrijd met aanvallend voetbal. Die speelwijze had al in de vijfde minuut resultaat. Detari bracht de thuisploeg met een kopbal aan de leiding. Kovacs de Esterhazy vergrootten de voorsprong na de pauze. De technisch begaafde Brazilianen gingen zelden in de aanval. De ploeg van coach Tele Santana was slechts een maal gevaarlijk voor het vijandelijk doel.

Het resultaat van de vierde wedstrijd tegen Brazilië betekende voor de Hongaren de derde overwinning. Een keer speelden beide landenploegen tegen elkaar gelijk.

*****

VOETBAL/RIO DE JANEIRO — Wanneer het Braziliaanse voetbalelftal in juni in Mexico voor de vierde maal wereldkampioen zou worden, kunnen de spelers van de selectie rekenen op een premie van $ 100.000. De Braziliaanse voetballers hadden eerder een premie van $ 50.000 als te gering van de hand gewezen.

*****

VOETBAL/BERN — Rode Ster zal in de tweede wedstrijd voor de kwartfinales van het toernooi der bekerwinnaars tegen Atletico Madrid twee spelers moeten missen. De Uefa heeft Miko Djurkovski en Milan Jankovic voor de return geschorst. In totaal zijn zeven spelers voor de wedstrijden op 19 maart door de Europese voetbal Unie uitgesloten.

*****

Arubanen haalden veel prijzen weg, maar:

Robert van Vliet wint voor de tweede maal 20e Blue Marlin toernooi

WILLEMSTAD — Alhoewel het gewicht bij lange na niet dat van de winnende Blue Marlin (803 lbs) van vorig jaar was, was de 265 lbs precies 15 lbs voldoende voor Robert van Vliet, vissend op de Sjon Pé, om voor de tweede achtereenvolgende maal het Internationale Blue Marlin vistoernooi van de Curaçao Yacht Club te winnen. Deze prestatie van de beste van de jongere generatie sportvissers van Curaçao is nog niet eerder voorgekomen. Alsof dit niet voldoende was ving hij ook nog een blue marlin van 175 lbs, waarmee hij niet alleen de derde prijs won, maar ook werd uitgeroepen tot de sportvisser met de meeste individueel gevangen vis.

Hiermee is tevens een indruk gegeven dat tijdens het 20e Blue Marlin vistoernooi maar weinig vis is gevangen. Op de eerste dag werd welgeteld één blue marlin gevangen door de Arubaan Hubert Kelkboom. Deze blue marlin, 250 lbs, was achteraf zwaar genoeg om een tweede plaats te veroveren.

Zaterdag was de zee ruw. Er stond erg veel wind waardoor er een enorme golfslag was. Zondag was de wind iets minder, maar toch nog hard genoeg om het aas niet ideaal door het water te laten gaan. Regelmatig verscheen het kleine lokaas met de grote haak verborgen in zijn lichaam boven het water achter de boot. Dit is niet het weer om optimaal op blue marlin te gaan vissen. De tweede dag verplaatste Robert van Vliet zijn visacties meer naar het westen, richting Anna baai, alwaar het water iets rustiger was.

Zijn winnende blue marlin sloeg hij om 11.00 uur aan de haak. Na een relatief korte strijd was de vis na een half uur binnen gehaald. Veel meer moeite had hij met zijn tweede vangst. Deze beet om 15.30 uur in het aas, maar dit minder zwaar wegende heerschap liet zich pas na een anderhalf uur durende strijd binnenboord halen. Robert van Vliet, extra gehandicapt door een niet geheel functionerende visstoel, voelde uren later nog eens aan zijn door flinke spierpijn geplaagde armen.

De vertegenwoordigers van «Republica di Aruba», zoals de voorzitter van het organisatiecomité, Dr. Hugo R. Félix-Carías, ons buureiland tijdens een geanimeerde prijsuitreiking betitelde, haalden opvallend veel prijzen weg. Behalve de tweede plaats individueel voor Hubert Kelkboom, die ook de prijs kreeg voor de best geklasseerde buitenlander, behaalde de bemanning van de Amira Darina de meeste blue marlins binnen. Tevens kreeg deze equipe ook de prijs voor de meest gevangen vis.

Er waren opvallend veel boten uit Aruba die deelnamen aan het toernooi. Behalve de Macabi van Hubert Kelkboom en de Amira Darina van Ronnie de Cuba, vielen o.a. in de prijzen de Jesra van de familie Hunt. Vader Hunt komt elk jaar weer trouw met zijn zonen naar Curaçao, maar vangen geen vissen die in de prijzen vallen. De jury van de Yacht Club besloot daarom de equipe van deze boot de Jury-trofee te geven.

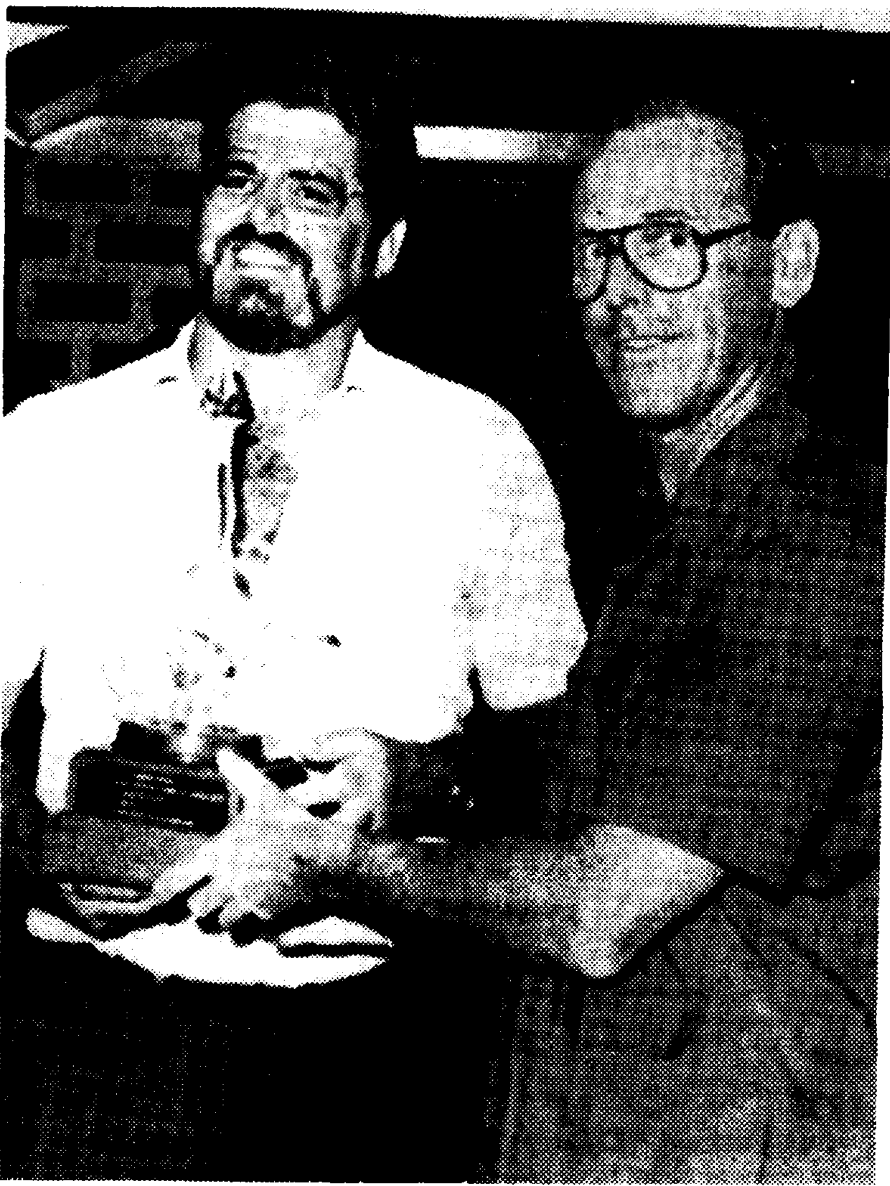
De troostprijs ging naar mevrouw Rouillard van de Billy J. Uiteraard was het Robert van Vliet die ook de prijs voor de best geklasseerde lokale visser in ontvangst mocht nemen.

Daar er geen Sailfish of Tonijn werd gevangen, besloot de jury ook de vissers die de vierde en vijfde blue marlin vingen (qua gewicht) een prijs te geven. Ook dit waren Arubanen. De vierde prijs ging naar Angel Krozendijk en Ronny de Cuba nam de vijfde prijs in ontvangst. De beste Dorado werd ook door een Arubaan gevangen. Ley dekker was de gelukkige. De 45 lbs mula van Dennis Wever, die op de Billy J. viste, was ook goed voor een prijs.

Abito van de Ree op de Chicote was de enige die een white marlin ving. Uiteraard kreeg hij voor zijn 72 lbs wegende vis de daarvoor bestemde champagnecooler.

De opbrengst van de verkoop van de gevangen vis, *fl.* 2000,-- werd aan een vertegenwoordigster van Kinderoord Brakkeput overhandigd, die hier erg blij mee was.

Het 20e Internationale Blue Marlin vistoernooi werd met een goedverzorgde barbeque afgesloten. Volgende week zal er een dergelijk toernooi op Aruba worden gehouden.

WILLEMSTAD — Winnaar van het Blue Marlin- toernooi was Robert van Vliet (links). Hij kreeg uit handen van Spritzer- directeur Hogedoorn, namens de juweliers- firma een geschenk aangeboden.

Reino van de Hoek kreeg persprijs:

Candelario Duvergel werd de beste technicus van internationaal bokstoernooi

USTI NAD LABEM — Reino van der Hoek, de Nederlandse lichtweltergewicht, heeft tijdens het internationale bokstoernooi in Usti Nad Labem in Tsjechoslowakije de persprijs gekregen. De amateur uit Leeuwarden kon vrijdag wegens een wenkbrauwblessure niet aantreden voor de halve finales, waardoor hij genoegen moest nemen met een bronzen medaille. Het was een van de vier derde prijzen, die de Nederlandse amateurs in de plaats in Noord- Bohemen veroverden. Cuba beheerste het toernooi volledig. De Cubanen veroverden acht gouden, een zilveren en een bronzen medaille. De Cubaanse weltergewicht Candelario Duvergel werd uitgeroepen tot de beste technicus van het toernooi. De uitslagen van de finales, die zondag door 7000 toeschouwers werden bijgewoond, zijn:

Lichtvlieg: Zhang Yong (N-Kor) w.o.p. van Hames Halboun (Alg); Vlieg: Pedro Reyes (Cub) wint door interventie in de eerste ronde van Cu Myong Chel (N-Kor); Bantam: Klaus-Dieter Kirchstein (Odl) w.o.p. van Ir Song Se (N-Kor); Veder: Jesus Sollet (Cub) w.o.p. van Al Shaw Talal (Syr); Licht: Adolfo Hort (Cub) wint door k.o. in de eerste ronde van Dusan Hakek [illegible]; Lichtwelter: Stefan [illegible] w.o.p. van Sedefcho [illegible] (Bul); Welter: Candelario Duvergel (Cub) wint door k.o. in de tweede ronde van Joeri K[illegible] kov (Sov); Zwaarwelter: Angel Espinosa (Cub) wint door w.o. over Sjalovb (Sov); Halfzwaar: Markus Bott (Wdl) w.o.p. van Pablo Romero (Cub); Zwaar: Felix Savon (Cub) w.o.p. van Anatoli Savkin (Sov); Super-Zwaar: Teofilo Stevenson (Cub) [illegible] van Istvan Levani (Hon).

WILLEMSTAD — De winnende bemanning in het Blue Marlin tournooi van de Curaçao Yacht Club werd gevormd door Juan Halabi, dr Mahl, Enrico Wellman en Robert van Vliet. Op de foto het moment dat zij prijzen in ontvangst nemen.

Carla Beurskens in de marathon van Boston

DEN HAAG — Carla Beurskens zal maandag 21 april starten in de marathon van Boston. De atlete uit Belfeld, die met 2 uur 27 minuten en 50 seconden Nederlands recordhoudster is, zou aanvankelijk een dag eerder in de marathon van Londen starten. Zij kreeg voor die wedstrijd echter een startverbod van de Koninklijke Nederlandse Atletiek Unie. Volgens de reglementen van de KNAU mag een atlete of atleet acht dagen voor en na een nationaal kampioenschap niet starten in een buitenlandse wedstrijd. Op 12 april wordt in Maassluis de nationale titelstrijd marathon gehouden.

De marathon van Boston valt precies een dag na de periode waarvoor de Limburgse een startverbod heeft gekregen. In de Amerikaanse stad, waar al ruim 80 jaar een marathon wordt gelopen, ontmoet Carla Beurskens onder anderen wereld- recordhoudster Ingrid Kristiansen (2.21.06) uit Noorwegen, Lisa Martin (Aus), Lisa Weidenbach (VS), die de marathon van Boston vorig jaar won in 2.34.06, de Canadese Jacqueline Garreau en de Nieuwzeelandse Lorraine Moller.

Tweede cursus voor bridgen beginners

KRALENDIJK — De eerste cursus bridge voor beginners blijkt in een behoefte te hebben voorzien en is volgens organisator Fer de Wit zonder meer een succes geworden. Helaas bleken er verschillende liefhebbers op de lesavonden bezet te zijn. Fer de Wit zal derhalve een lesavond introduceren op donderdagavond zodat alle belangstellenden daadwerkelijk in de gelegenheid zullen zijn deze eerste bridgecursus op Bonaire te volgen. Deze tweede cursus start op donderdagavond 27 maart en men kan zich daarvoor inschrijven bij de organisator.

ZAALHANDBAL/BAZEL — Voor het damestoernooi zaalhandbal tijdens de Olympische Spelen in Seoel zullen acht in plaats van zes teams worden toegelaten. Het Intenational Olympisch Comité (IOC) heeft de betreffende aanbeveling van de Internationale Handbal Federatie overgenomen. Er worden nu twee olympische groepen van vier landen geformeerd, waarbij uiteindelijk, voor het eerst, ook een echte finale wordt gespeeld.

*****

VOETBAL/FRANKFURT — De Westduitse bondscoach Franz Beckenbauer heeft Bernd Schuster, middenvelder van FC Barcelona, vier weken bedenktijd gegeven om te beslissen of hij zich weer beschikbaar wil stellen voor de nationale ploeg. Beckenbauer wil weten waar hij aan toe is voor de oefenwedstrijd van 9 april in Bazel tegen Zwitserland. In 1984 trok Schuster zich terug voor de nationale ploeg, kort nadat Beckenbauer coach was geworden.

Eerste verlies van Juventus sinds november:

AS Roma verkleint achterstand op Juventus in direct treffen: 3-0

ROME — AS Roma heeft zondag in eigen stadion landskampioen en lijstaanvoerder Juventus met een 3-0 overwinning vernederd. Zodoende is er weer een sprankje hoop in de Romijnse harten op een titel. Men moet nog vijf competitieduels afwerken en de drie punten achterstand op Juventus (38 punten) lijken niet onoverkomelijk. Napoli, dat thuis Inter met 1-0 versloeg, volgt als derde.

De wedstrijd tussen AS Roma en Juventus startte goed voor de 80.000 toeschouwers in het Olympisch stadion van Rome. Reeds na twee minuten was het veteraan Francesco Graziani die de score voor de thuisploeg opende. In de 28e minuut vergrootte Roberto Pruzzo de voorsprong. Met zijn 16 doelpunten in de competitie voert Pruzzo de topscoorderslijst aan. Karl Heinz Rummenigge volgt hem op de tweede plaats.

Juventus probeerde wanhopig iets aan de opgelopen achterstand te doen, maar keeper Franco Tencredi stopte alle pogingen van de Europese kampioen op tijd. Aan het begin van de tweede helft verdween Pruzzo na een flinke overtreding. Vanaf de zijlijn zag hij de Braziliaan Cerezo de voorsprong op de comfortabele stand van 3-0 brengen. Het was de eerste nederlaag van Juventus sinds men in november met 0-1 van Napoli had verloren.

De overwinning van AS Roma kan wel eens het begin worden van een dramatische finale van het Italiaans kampioenschap 1986.

Komend weekeinde reist AS Roma naar Milaan om AC Milan te bestrijden, terwijl Juventus de andere Milanese ploeg, Inter, ontvangt in eigen stadion. Inter, op een zesde plaats staand, verloor in Napels voor 72.000 kijkers middels een goed genomen strafschop door Maradona. De derde plaats die Napels thans bekleedt, geeft recht op deelname aan de strijd om de Uefa-cup.

De uitslagen zijn:
Atalanta - Bari: 0-0; Como - Pisa: 1-1; Fiorentina - Verona: 1-1; Lecce - Sampdoria: 0-1; Milan - Udinese: 2-0; Napoli - Inter: 1-0; Roma - Juventus: 3-0; Torino - Avellino: 1-0.

De stand na 25 wedstrijden is als volgt:

1. Juventus	25-38
2. AS Roma	25-35
3. Napoli	25-31
4. AC Milan	25-30
5. Torino	25-27
6. Inter	25-27
7. Fiorentina	25-25
8. Verona	25-25
9. Sampdoria	25-24
10. Atalanta	25-23
11. Como	25-22
12. Pisa	25-21
13. Avellino	25-21
14. Udinese	25-19
15. Bari	25-19
16. Lecce	25-13

Uitslagen en standen van de Bundesliga

BONN — De uitslagen van de zaterdag voor de Bundesliga gespeelde de wedstrijden zijn:

Kaiserslautern - Bayer Leverkusen 4-1; Waldhof - Bayern Munchen 0-4; Eintracht Frankfurt - Werder Bremen 0-2; Bayer Urdingen - Borussia Dortmund 2-0; Hamburger SV - FC Saarbrucken 4-0; 1 FC Köln - Mannover '96 3-0; FC Nurnberg - Schalke '04 3-1; Fortuna D. VFB Stuttgart 0-7; VFL Bochum - Borussia MG 2-2.

De stand is nu:

1. Weder Bremen	27-42
2. Bayern Munchen	27-38
3. Borussia MG	25-34
4. Hamburger SV	24-28
5. Bayer Leverk.	25-28
6. VFB Stuttgart	26-28
7. Bayer Urdingen	23-25
8. Waldhof	24-25
9. VFL Bochum	25-24
10. Eintracht F.	25-23
11. FC Köln	25-22
12. Borussia D.	26-22
13. Schalke '04	24-21
14. Kaiserslautern	25-21
15. FC Nurnberg	27-21
16. Fortuna D.	27-20
17. Saarbrucken	25-18
18. Hannover '96	24-14

Sean Kelly wint Milaan-San Remo

SANREMO — De Ier Sean Kelly heeft de wielerklassieker Milaan - Sanremo gewonnen. De Amerikaan Greg Lemond werd tweede en de Italiaan Mario Beccia eindigde als derde. De uitslag is:

1. Sean Kelly (Ier) de 293 km in 6.57,19 (gemiddelde snelheid 42,120 km/u); 2. Greg Lemond (Vst) z.t.; 3. Mario Beccia (Ita.) z.t.; 4. Giuseppe Saronni (Ita.) op 23 seconden; 5. Bruno Wojtinek (Fra.) z.t.; 6. Luciano Rabottini (Ita.) z.t.; 7. Adri den [illegible] (Ned.) z.t.; 8. Giuseppe [illegible] (Ita.) z.t.; 9. Rolf Sorensen (Den.) z.t.; 10. Flip Vandenbrande (Bel.) z.t.

AMIGOE

Naam:.................................Datum: 17 maart 1986 Adres:.................................

Score Bord - Formulier Toto Nr.: 22

	1	2	3	4	5	6	7	8
1. Haarlem — Roda J.C.:								
2. Fortuna S. — V.V.V.:								
3. Ajax — Groningen:								
4. Twente — P.S.V.:								
5. Sparta — A.Z.'67:								
6. Excelsior — M.V.V.:								

	1	2	3	4	5	6	7	8
7. N.E.C. — Feyenoord:								
8. Utrecht — G.A. Eagles:								
9. Volendam — N.A.C.:								
10. Eindhoven — Graafschap:								
11. Willem II — R.K.C.:								
12. Emmen — R.B.C.:								

De spelregels van het Amigoe Score-bord:

1- Per gezin kan er wekelijks maximaal slechts één volledig ingevuld formulier worden ingediend dat meedingt naar de prijzen.
2- Op de inzending moeten de naam en het adres (ook eiland) in blokletters worden ingevuld.
3- Een goed ingevulde kolom is die welke een cijfer van 1, 2 of 3 bevat bij alle twaalf wedstrijden die verschijnen op het invul-formulier op de Score-bord pagina op de donderdag.
4- Als er een «1» wordt ingevuld achter een wedstrijd, wordt een overwinning voor de thuisclub voorspeld. Een «2» voorspelt een overwinning van de bezoekende vereniging. Een «3» staat voor een gelijkspel.
5- Bij afgelaste wedstrijden geldt de vervangende uitslag van de de organisatoren van de Amigoe Score Bord.
6- De uitslagen van de winnaar(s) van de week zullen in de dagen volgend op de gespeelde wedstrijden worden gepubliceerd in de Amigoe.
7- Het is niet de bedoeling zich te melden bij goed ingevulde kolommen.
8- Inzendingen moeten op Curaçao uiterlijk zaterdag om 12.00 uur p.m. ingeleverd worden aan het adres hotel-bar-restaurant La Paix, Rio Canarioweg 7. Later ingediende formulieren dingen niet mee.
9- Inzendingen op Aruba moeten uiterlijk vrijdag voor 5 uur 's middags zijn ingeleverd op het Amigoe-kantoor aan de Nassaustraat 110. Die van Bonaire ook uiterlijk vrijdag voor 5 uur 's middags bij correspondent Hubert Linkels aan de Kaya Gobernador N. Debrot 154. De Amigoe op Curaçao ziet erop toe dat deze te bestemder plaatse arriveren.
10- Deelname is exclusief voor abonnees van de Amigoe! Veel succes!

WILLEMSTAD— *De Dienst Cultuur heeft onlangs een studiedag georganiseerd met de titel "Planta awe pa bo kosecha Mañan". Tijdens deze bijeenkomst werd onder andere een video tape vertoond van de oogstdansen Seu en Simadan. Hierna vond er een workshop plaats. De bijeenkomst werd geopend door gedeputeerde van Cultuur ing Angel Salsbach.*

Kandidaten voor Miss Curaçao-verkiezing bekend

WILLEMSTAD— Curaçao Youth Beauty Contest Organization (CYBECO) heeft de namen bekend gemaakt van de tien kandidaten die zullen deelnemen aan de Miss Curaçao verkiezing op tien mei. De kandidaten zijn: Viennaline Arvelo, Griselda Bishop, Sabine Coelho, Lidia Gomes de Jorge, Natasha Leal, Winie Leon, Chanella Pauletta, Mary- Lou Santiago, Christine Sibilo en Johaila Vrutaal.

Filmavond en CITRO-navigatie cursus

WILLEMSTAD — De CITRO organiseert op woensdag 19 maart wederom een filmavond. Het is de organisatie gelukt om de beroemde film over de "Speecrijen Race" te lenen. Daarin ziet men de moeilijkheden die de oceaanzeilers moesten overwinnen om van Indonesie naar Nederland te racen.

De filmavond wordt gehouden in de Curaçao Jacht Club aan het Spaanse Water. De toegang is vrij en de bar is open.

Tijdens deze filmavond zal tevens meerdere informatie worden verstrekt over de Navigatiecursus die binnenkort door de CITRO wordt georganiseerd. Hierbij zal gebruik worden gemaakt van het Navigatie Handboek voor reddingsboot- schippers van de Amerikaanse Kustwacht en ander geselecteerd materiaal. De cursus wordt gegeven in samenwerking met de CDM die het mogelijk maakte een leslokaal te huren. Als docenten zijn zeer ervaren navigatoren aangetrokken die in het bezit zijn van de hoogste zeevaartdiploma's die Nederland kent.

Indien men niet op de filmavond kan komen, maar wel informatie over de navigatie- cursus wil hebben, kan een nadere afspraak gemaakt worden op het nummer 675620.

„Kinderen van de Fraters" van Jules de Palm

WILLEMSTAD— "Kinderen van de Fraters" is de titel van het boek van Jules de Palm dat gisteren bij de Bezige Bij in Amsterdam is verschenen. Een dag voor het verschijnen werd door de auteur het boek aangeboden aan de Generaal- Overste van de fraters in het Fratershuis te Tilburg. Ruim veertig fraters die in het verleden hun beste jaren aan de Antilliaanse jeugd hebben gewijd, waren op die middag aanwezig. Ook aanwezig was gevolmachtigd minister mr G.T. Hernandez. In het boek vertelt Jules de Palm over tien jaren tussen 1929 en 1939 die hij op het St Thomascollege bij de fraters heeft gezeten. Hij heeft het boek geschreven vanuit de optiek van de jonge De Palm, met een flinke dosis bijtende humor. Minister Hernandez ging in op de rol die de fraters hebben gespeeld en nog spelen op de Antillen. Het is dit jaar 100 jaar geleden dat de fraters met hun werkzaamheden van start gingen. Het boek "Kinderen van de fraters" zal in de boekhandel op de Antillen alsook in Nederland te koop zijn.

Filmliga vertoont „Laat de dokter maar schuiven"

WILLEMSTAD— De Filmliga vertoont op 20 maart om half negen in Theater de Tempel de film "Laat de dokter maar schuiven". De film gaat over een oude analfabeet en paria in een Brabants dorp, waarvan de broer die jaren geleden geëmigreerd is naar Amerika terugkeert, met de bedoeling zijn spaarcenten te verdelen onder de dorpelingen die zo 'goed" voor zijn broer gezorgd hebben. De film neemt echter een andere wending dan verwacht. De acteurs zijn: Jo de Meyere, Piet Bambergen, Joop Doderer, Rob van Reijn en anderen. De regie ligt in handen van Nikolai van der Heyde.

Man beroofd van sieraden

WILLEMSTAD— Een man die in zijn auto zat werd op een gegeven moment door een hem onbekende man benaderd die hem bedreigde met een vuurwapen. De man stapte in de auto en dwong de bestuurder naar de mondi te rijden. Daar werd de man beroofd van zijn sieraden en een bedrag van 60 gulden. Vervolgens moest de man zijn eigen auto verlaten, waarna de overvaller met de auto wegreed.

Zakenvaria

HERCULES TRADING NV opent vanavond om zes uur haar deuren aan de Polarisweg. De bedrijfsleiding hoopt in het nieuwe gebouw nog meer service te kunnen bieden.

Verdachten zedenzaak op vrije voeten

WILLEMSTAD— De twee verpleegkundigen die onlangs door de politie werden aangehouden als verdacht van het plegen van een zedendelict met een patiënte van de dr Capriles Kliniek zijn op vrije voeten gesteld. Bij het door de politie ingesteld onderzoek is niet gebleken dat de twee mannen zich aan het feit schuldig hebben gemaakt.

Dief op heter daad betrapt

WILLEMSTAD— In een woning te Cher Asile werd een dief op heterdaad door de bewoner van het huis betrapt. De dief trachtte nog te ontvluchten, doch werd in de kraag gegrepen. De 25- jarige inbreker werd aan de politie overhandigd.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(**openingstijden** voor het publiek) maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(**openingstijden** voor lezers) woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk: dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol: dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ladovicuskerk Rincon: dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong- Loi- Sing, Kaya Cacique 4.

Ieder mag bezorgd zijn over ontslagrecht, nakomen cao, geldende wetten

Min. Lourens: grootste zorg moet zijn of er morgen nog werk is

KRALENDIJK — Minister van Arbeid- en Sociale Zaken Winston Lourens maakte tijdens de viering van het tweede lustrum van de BPWU gebruik van de gelegenheid om vakbond en werknemers er op te wijzen dat de tijden er niet meer naar zijn om geld en krachten te verspillen. Er is geen ruimte meer om ons te onttrekken aan arbeidsdiscipline, aldus de minister. Ook de vakbond is een homo faber geworden, een scheppende mens. Gedurende tien jaar heeft de vakbond BPWU zich van deze taak gekweten. Nu zal er meer geleverd moeten worden dan de droge lettertjes die geschreven staan in de cao. Aldus een duidelijk gemotiveerde minister van Binnenlandse Zaken Winston Lourens.

De minister wilde de gelegenheid van het tienjarig bestaan van de vakbond te baat nemen om enkele filosofische maar ook sociale gedachten te uiten. In het verleden, aldus Winston Lourens, zoals de antropologen zeggen kwalificeerden onze voorouders zich als homo sapiens (de mens zoals hij leeft -red. Bon.) De doorgemaakte ontwikkelingen echter brachten de mens een trapje hoger en op basis van zijn verrijkte kennis werd de mens een homo faber en wist zich een wereld te scheppen. Deze homo faber, aldus minister Lourens, op een relatief klein eiland met relatief weinig mensen weet zich wel geconfrònteerd met een bedrijf met vele betrekkingen die de weg naar de wereld opent.

Dat is het compromis voor de homo faber voor internationale betrekkingen. De afgelopen tien jaar heeft de BPWU aan deze verplichting voldaan en dat heeft Bopec gemaakt tot wat Bopec nu is. Met nadruk stelt minister Lourens echter, dat ook de leiding van Bopec gerekend mag worden tot de homo faber, want ook zij zijn werkers, zij het op een ander niveau. Deze werkers en de georganiseerde werkers hebben dezelfde taak: optimale dienst- verlening aan het produkt Bopec! Zo kan het bedrijf bijdragen aan het algemeen belang en nog meer waarde geven aan de investeringen, waardoor ook de overheid aan de eisen van het algemeen belang kan voldoen.

VERSPILLING

Ten overvloede attendeerde de minister op de slechte tijd die de gemeenschap moet doormaken. Het gaat economisch niet goed, aldus Winston Lourens, en het is bekend dat het ook moeilijk gaat in de oliewereld. De tijden zijn zo moeilijk, dat het vrijwel onmogelijk is om vandaag te anticiperen op de zaken die ons morgen te wachten staan, aldus minister Lourens. In de goede tijden was er een zekere verspilling mogelijk. De tijden van alles kunnen doen en laten, zowel door de werknemers als door de werkgevers zijn voorbij. Er is geen ruimte meer om fouten te maken, aldus de minister en we zullen aan al onze verplichtingen moeten voldoen.

De tijd is aangebroken, aldus minister Lourens, dat er méér gedaan moet worden dan er in de overeengekomen cao staat geschreven. Maar ook de werkgever zal meer moeten geven dan de gemeenschap van het bedrijf eist. Een verantwoordelijke leiding zal uitgaan boven de eerder gemaakte afspraken. Het is nu de tijd geworden voor werknemer en werkgever om niet om vijf uur het werk neer te leggen, maar nog een half uur langer te werken. Dat breekt geen enkele cao aldus de minister van Arbeid en Sociale Zaken. De cao blijft gewoon bestaan maar wie van zijn

MINISTER LOURENS ... verspilling ...

werk houdt moet verder kijken naar de dag van morgen.

Minister Lourens relateert in zijn toespraak onder andere aan het feit dat hij dagelijks inzicht heeft in het grote aantal mensen dat het werk verliest. Ieder mag zich bezorgd tonen over de cao, over het ontslagrecht en de geldende wetten. De grootste zorg echter is of er morgen nog werk is, aldus minister Winston Lourens.

KRALENDIJK — Een groot aantal sprekers zette de jarige vakbond in het zonnetje. Op de foto een illuster viertal regeringsen vakbonds- vertegenwoordigers van wie drie van professie eigenlijk onderwijzer zijn.

Vlnr Juan Jacobs voorzitter Frente Sindikal, Winston Lourens minister van Arbeid en Sociale Zaken, Jopie Abraham minister Ontwikkelings- samenwerking en Errol Cova, voorzitter Camara Sindikal van Curaçao.

Gewichtig

KRALENDIJK — De meer dan vijf kwartier durende toespraken tijdens het tweede lustrum van de vakbond BPWU, gaven de gelegenheid een nauwkeurige vergelijking te maken tussen de beide aanwezige excellenties minister Winston Lourens van Arbeid en Sociale Zaken plus Binnenlandse zaken en zijn collega (zo noemen ze elkaar dan ook telkens) minister Jopie Abraham van Ontwikkelings- samenwerking. Daarbij valt op, dat de toch al niet uit de kluiten gewassen minister Abraham sedert zijn ambtsaanvaarding nog smaller is geworden dan hij al was.

Aan de genodigden-tafel werden beide ministers naast elkaar gezet hetgeen de vergelijking tussen de tengere Jopie Abraham en bon vivant Winston Lourens des te opvallender maakte. Duidelijk is evenwel, dat minister Lourens aanzienlijk gewichtiger is dan zijn collega Abraham. Gelukkig voor Bonaire is dat niet in figuurlijke, maar uitsluitend in letterlijke zin. Ongetwijfeld zijn beide ministers de onbetwiste licht- en zwaargewicht in kabinet Martina IV.

Voorzitter Landwier bij 2e lustrum BPWU:

Bopec- werknemers kunnen niet nog meer inleveren

KRALENDIJK — Hoewel de officiele oprichtingsdatum reeds enkele weken is verstreken heeft de vakbond Bonaire Petroleum Workers Union (BPWU) zaterdagavond op grootscheepse wijze het tweede lustrum gevierd. In aanwezigheid van de minister van Arbeid en Sociale Zaken Winston Lourens, minister Jopie Abraham, die tevens oprichter is van de BPWU, de directie van de Bopec en verschillende vertegenwoordigers van het BC werd op stijlvolle wijze dit voor de vakbond en de gemeenschap belangrijke feit herdacht.

De huidige voorzitter van de BPWU Jantje Landwier stond nog even stil bij de voorbije jaren. Denkt daarbij tevens aan de inspanningen die getroost zijn om de vakbond een gelijkwaardige partner te maken aan de onderhandelingstafel met de Bopec. Een grote wens van BPWU-voorzitter Jantje Landwier is het feit dat de overheid ooit een grotere controle kan uitoefenen op de bedrijven die zich op Bonaire komen vestigen. Er is volgens Landwier geen aanwijzing dat overheidscontrole ook betekent dat de bedrijven zullen sluiten.

Momenteel ziet Landwier geen enkele mogelijkheid dat de werknemers van Bopec verder kunnen blijven inleveren, vooral ten aanzien van hun secundaire arbeidsvoorwaarden.

Volgens Jantje Landwier is het idee om een eigen vakbond voor de Bopec werknemers op te richten geboren in januari 1976, maar pas drie jaar later lukte het de BPWU via een referendum ook inderdaad de werknemers te vertegenwoordigen. In de afgelopen tien jaar heeft de BPWU hard moeten strijden; vooral omdat duidelijk werd, dat de financiele situatie van het olie opslagen overslag bedrijf niet erg goed was. Een stelling waarvoor Landwier overigens nog steeds zijn reserves heeft. Ondanks de soms verbitterde strijd van de vakbond kon het niet uitblijven dat in het afgelopen jaar een groep werknemers hun werk bij de Bopec verloor. In de strijd om het behoud van de werkgelegenheid eiste de BPWU een financiele doorlichting van het bedrijf hetgeen inderdaad duidelijk maakte hoe de toestand was. Helaas constateerde Landwier dat de inbreng van een financieel expert speciaal gericht op de controles die voor de vakbond van belang waren niet geaccepteerd werd. Dat waren hoogte- en dieptepunten over de afgelopen tien jaar, aldus Jantje Landwier die zich bewust is van de huidige realiteit en de terugloop van het personeel.

Verdere opofferingen zijn niet meer mogelijk, aldus Landwier. Een mening die door de werknemers van de Bopec en de leden van de vakbond BPWU gedeeld wordt.

*****

Bopec-directeur Van Dam Merrett:

BPWU heeft duidelijk bestaansrecht gekregen

KRALENDIJK — Behalve scheidend directeur Theo Tijssen die de oprichting van de Bonaire Petroleum Workers Union (BPWU) vanaf het begin heeft meegemaakt was ook de nieuwe directie die bestaat uit de algemeen directeur Ir E.G. van Dam Merrett en technisch directeur Wim H.J. de Ridder aanwezig op de receptie van de jubilerende vakbond. Voor Wim de Ridder was dit ook terugzien naar de begin- periode waar de eerste besprekingen lang niet altijd van een leien dakje gingen.

In tegenstelling tot Tijssen en De Ridder heeft de nieuwe algemeen directeur ir Van Dam Merrett maar een korte periode samengewerkt met het bestuur van de BPWU. Dat neemt echter niet weg, dat juist in die periode de BPWU veel moest samenwerken met de Bopec en de waterafdeling van het bedrijf Bomas. Het waren juist de jaren waar het in snel tempo bergafwaarts ging met de Bopec, aldus ir Van Dam Merrett. De groei van het bedrijf nam af, maar de tegenslag nam toe. Dit is het uur van de waarheid geweest voor de vakbond en het bestuur.

Immers, aldus ir Van Dam, toen moest er gekozen worden uit allerlei ondankbare en slechte alternatieven. Het feit dat dit toch in een goede harmonie is gebeurd, aldus de Bopec-directeur en de samenspraak in een redelijke dialoog kon worden voortgezet is een situatie waar ieder uiterst dankbaar voor mag zijn. Ook kunnen we blij zijn, aldus de per 1 januari benoemde nieuwe directeur Van Dam Merrett, dat nu Bopec, Bomas en BPWU bereid zijn in heersende problemen met elkaar een constructief standpunt in te nemen en de zaken bespreekbaar te maken. Van Dam Merrett gelooft niet, dat een tweede lustrum direct een reden is om felicitaties aan te bieden. De Bopec- directeur gelooft echter wel dat een gelukwens aan het bestuur van de vakbond op zijn plaats is omdat de bond in tien jaar een duidelijk bestaansrecht heeft gekregen. Tenslotte sprak ir Van Dam Merrett namens de directie de hoop uit, dat de nu bestaande communicatielijnen tussen Bopec en BPWU ook in de toekomst voortgezet mogen worden.

Wnd gezaghebber Avelino Cicilia:

Vakbond niet zien als een ongewenst monster

KRALENDIJK — In zijn toespraak ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van de vakbond BPWU attendeerde wnd gezaghebber en ex- voorzitter van de Fedebon Avelino Cicilia op de noodzakelijke samenwerking en erkenning van de vakbond die pas de laatste tien jaar een feit is geworden. De filosofie van de werkgever is gewijzigd, aldus Cicilia, en ook de strategie is veranderd. Toch is de eenheid van de vakbonden vandaag méér geboden dan ooit.

Tijdens zijn toespraak memoreerde wnd gezaghebber Cicilia het feit dat tien jaar geleden een groep werd gevormd die de belangen van de werknemers van de BPWU zou behartigen. Het was een moeilijke tijd, waarin brieven en telegrammen van de zijde van de vakbond niet werden beantwoord. De vakbond werd gezien als een ongewenst monster, aldus Cicilia, en de vakbondsleiders als personen die slechts kwamen afbreken hetgeen anderen hadden opgebouwd.

Het is nog slechts tien jaar geleden, dat de vakbond nauwelijk werd erkend aldus Cicilia en men kan zich afvragen wat daarvoor bij de werkgevers de motieven zijn geweest. De vakbond is er niet om iets af te breken, maar om mee te denken en mee te praten over de toekomst van werknemer, bedrijf en het eiland. De tijden zijn gelukkig veranderd, aldus wnd gezaghebber Avelino Cicilia. De filosofie en de strategie van de werkgever zijn gewijzigd. Het is volgens de ex-vakbondsleider Cicilia echter wel noodzakelijk dat de vakbonden zich realiseren, dat heden ten dage eenheid meer dan noodzakelijk is. Het komt nog steeds voor dat de vakbond niet erkend wordt en er zijn nog bedrijven — de overheid niet uitgesloten — waar de werknemer slechts een eenvoudig contract ondertekent om enkele maanden te werken en vervolgens weer thuis kan gaan zitten.

Het huidige BC, aldus wnd gezaghebber Cicilia, geeft alle steun aan de vakbonden die kunnen bijdragen tot de arbeidsrust op Bonaire. Het BC geeft ook alle steun aan de bedrijven die zich op Bonaire willen vestigen en een bijdrage leveren aan een verbetering van de werkgelegenheid. Wel zal geëist moeten worden, aldus Cicilia, dat de investerende bedrijven zich aan de gestelde regels houden. Soms is het noodzakelijk dat buitenlandse werknemers aangetrokken worden, maar daarnaast zal ook de Bonaireaan in de gelegenheid gesteld moeten worden zijn capaciteiten te ontwikkelen; eveneens in het belang van het bedrijf waar hij werkt. Elke werknemer die aan het belang van Bonaire wil bijdragen, aldus Avelino Cicilia zal moeten samenwerken met de vakbonden. Dan zal de werknemer met plezier zijn werk verrichten, vertrouwende op zijn vakbond en het bedrijf, een goed stuk leveren in het belang van de totale gemeenschap.

KRALENDIJK — Zaterdagmorgen arriveerden voor een prive bezoek op de Bonaireaanse luchthaven prinses Margriet en haar echtgenoot Pieter van Vollenhoven. Samen met gouverneur dr R. Römer bleven de Koninklijke bezoekers op het Flamingo- eiland tot maandag, waarna een bezoek gebracht werd aan Aruba ter bijwoning van de feestelijkheden aldaar in verband met de Status Aparte. De gasten werden op de luchthaven ontvangen door gezaghebber mr George Soliana.

PEKING — De 1e SU- vice- premier Archipov kwam in Peking aan voor overleg over handel en samenwerking op wetenschappelijk en technisch gebied. Hij blijft 10 dagen in China.

Koersen Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN GELDIG OP MAANDAG 17 MAART 1986 EN TOT NADER ORDER:

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.27	1.29	1.31
PND STERLING	2.545	2.60	2.66
NED GLD	69.89	70.61	71.41
BOLIVAR	—	—	
ZW FRANCS	94.54	95.26	96.06
FR FRANCS	24.62	25.72	26.42
DUITSE MARK	79.04	79.76	80.56
SUR GLD	—	100.07	102.59
IT LIRE	0.85	1.15	1.21

KOERSEN VAN DE OBLIGATIELENINGEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN EN GELDIG VANAF HEDEN 17 MAART 1986 EN TOT NADER ORDER.

9.75 %	OBLIGATIELENINGEN PER 85/89	103.27
13 %	OBLIGATIELENINGEN PER 86/90	111.13
12.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1986	100.24
12 %	OBLIGATIELENINGEN PER 88/92	113.86
10.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1988	105.34
10.25 %	OBLIGATIELENINGEN 1986 PER 1990	107.85

HET EFFECTIEVE RENDEMENT OP ALLE OBLIGATIELENINGEN BEDRAAGT 7.95%.
DE AANKOOP VAN OBLIGATIELENINGEN KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.

Op initiatief Simabo:

Land- en tuinbouw tentoonstelling

KRALENDIJK — Eind maart zal de onderwijzersvakbond Simabo een tentoonstelling organiseren in samenwerking met de dienst Landbouw, Veeteelt en Visserij (LVV). Dit gebeurt in het kader van het actieprogramma dat de vakbond heeft opgesteld voor het lopende jaar: met weinig hulpmiddelen toch tuinbouw en zelfbehoud door eigen voedselproduktie.

De tentoonstelling wordt gehouden op 24, 25 en 26 maart in de aula van de Scholengemeenschap Bonaire (SGB) en kan in de avonduren van zeven tot tien uur bezocht worden. Ook zal getracht worden om de scholen een bezoek te laten brengen aan deze tentoonstelling waarbij speciaal wordt gedacht aan de P-stroom leerlingen van de lagere technische school (LTS).

Afgezien van de korte toelichtingen die er gegeven zullen worden richt de tentoonstelling zich vooral op de kennismaking met de verschillende grondsoorten die op Bonaire aangetroffen worden en de wijze waarop daar optimaal gebruik gemaakt van kan worden. Produkten van kwekers die reeds met tuinbouw bezig zijn geweest op de nieuwe manier zullen ook uitgestald worden. De nodige inlichtingen op de tenstoonstellingsavonden zullen worden gegeven door de vertegenwoordigers van de LVV Rocky Emers en Willem van de Ende. Gezien de belangrijkheid die de bewustwording van de bevolking om eigen voedsel te kweken met zich meebrengt zal er ook in de pers aandacht besteed worden aan deze interessante en nuttige tentoonstelling.

Gesprek Nederlandse protestantse kerken en Rome hervat

ROME — Paus Johannes Paulus II heeft de Braziliaanse bisschoppen de vraag voorgelegd of zij trouw zijn geweest aan de opdracht welke Christus aan de kerk heeft gegeven. Dit gebeurde tijdens de concelebratie van de paus met de Braziliaanse kardinalen en bisschoppen die als vertegenwoordigers van de Braziliaanse bisschoppen- conferentie drie «bezinningsdagen» hadden gehouden samen met Vaticaanse autoriteiten, onder wie tien curie- kardinalen. De misviering was in de kapel van het Vaticaan in de vroege zondagmorgen bij het begin van de derde bezinningsdag. We moeten ons afvragen of de kerk in staat is geweest te voldoen aan de liefde van God en of hij trouw is geweest aan de zending van Christus, welke Hij de kerk opgedragen heeft, aldus de paus in zijn in het Portugees gehouden preek. De Braziliaanse bisschoppendeputatie was door de paus naar Rome genodigd voor een «totale analyse» van de stand van zaken in de Braziliaanse kerk. De kerkelijke leiders daarvan nemen uiteenlopende standpunten in over kwesties als de rol welke de bevordering van de mensenrechten en de sociale rechtvaardigheid moeten spelen. Ook over de Bevrijdingstheologie zijn de meningen bitter verdeeld. In de openingstoespraak van de paus en in de slotverklaring van de bijeenkomst wordt de noodzaak van eenheid beklemtoond. Het was overigens niet bij toeval dat het laatste onderdeel van de bijeenkomst de inleiding was van kardinaal Joseph Ratzinger van de Vaticaanse congregatie van de Geloofsleer. Van hem was het document over de Bevrijdingstheologie, waarop juist in Brazilie veel kritiek is geleverd. Ditmaal gaf hij een samenvatting over het rond Pasen uit te geven Vaticaanse document over deze theologische stroming.

Toeristen beroofd

WILLEMSTAD— Twee toeristen zijn op de Coridor te Rif door twee mannen overvallen. Onder bedreiging van een revolver moesten ze al het geld dat zij zich hadden aan de overvallers afstaan. Het ging hierbij om 95 dollar en 25 Can. dollar.

De Onderwijsdirekteur Curaçao maakt bekend dat de examens Boekhouden (gewijzigd en ongewijzigd), Computerboekhouden, Moderne Bedrijfsadministratie (gewijzigd en ongewijzigd), Bedrijfscorrespondenties, Marketing en Bedrijfseconomie, uitgaande van de

Stichting Vereniging van Leraren voor Praktijkexamens (V.L.P.)

gehouden zullen worden op 23 en 24 juni 1986 op Curaçao. De aanmelding voor deelneming aan bovenvermelde examens moet geschieden uiterlijk **4 april 1986** bij het Examenbureau van het Departement van Onderwijs, Sta. Rosa 48.
De navolgende stukken dienen te worden overgelegd:

1. **schriftelijke aanmelding waarin duidelijk vermeld staat: naam, adres en voor welk examen men zich opgeeft;**
2. **bewijs van inschrijving in het Bevolkingsregister;**
3. **betalingsbewijs examengeld (Computerkunde ƒ.150,—, overige examens ƒ.90,—).**
Storting van het examengeld dient te geschieden bij de Algemene Bank Nederland op rekening 13.77.558 t.n.v. de STICHTING VERENIGING VAN LERAREN VOOR PRAKTIJKEXAMENS.

De Onderwijsdirekteur Curaçao

DEPARTEMENT VAN FINANCIEN
9% SCHATKISTPAPIER
NEDERLANDSE ANTILLEN 1986 - 1989

1. Vanaf woensdag 26 maart 1986 staat de inschrijving open op een uitgifte van schatkistpapier die een looptijd heeft van 1 april 1986 tot 1 april 1989.
2. De uitgifte wordt geplaatst ter financiering van de 12½% obligatielening 1981 per 1986 N.A. op 1 april 1986 wordt afgelost. Tevens past deze uitgifte in het kapitaalmarktbeleid van de regering dat is gericht op het aanbieden en bevorderen van produktieve beleggingsmogelijkheden voor binnenlandse besparingen, tegen een concurrerend rendement.
3. Het Departement van Financiën geeft de lening uit en draagt zorg voor de rente- en aflossingsbetalingen.
4. De lening heeft een looptijd van drie jaar, aanvangende op 1 april 1986. De aflossing zal geschieden op 1 april 1989. De rentevergoeding is gelijk aan 9% per jaar.
5. Gegadigden kunnen inschrijven op dit schatkistpapier in coupures van ƒ.1000,—, ƒ.10.000,— en ƒ.100.000,—. De koers van uitgifte bedraagt 100%.
6. Coupures waarover niet vóór 1 april 1994 is beschikt, verjaren ten gunste van de Nederlandse Antillen.
7. Wanneer de vervaldatum niet op een werkdag valt, geschiedt de betaling van ingeleverde coupures op de eerstvolgende werkdag.
8. Bij aflossing kunnen de betaalbaar te stellen coupures ter verzilvering worden aangeboden bij de Bank van de Nederlandse Antillen. Tevens is het mogelijk dat de coupures per aangetekende post ter verzilvering aan het Departement van Financiën, Pietermaai 4-4A, worden aangeboden onder vermelding van de naam van de lokale bank en het rekeningnummer waarop het te betalen bedrag dient te worden gestort.
9. Inschrijvingen op het schatkistpapier uitgifte kunnen geschieden bij alle kantoren van de handelsbanken op de eilanden van de Nederlandse Antillen, alsmede bij het Departement van Financiën, Pietermaai 4-4A te Curaçao, in gesloten couvert, onder vermelding van het gewenste aantal coupures en het totale bedrag.
Indien de inschrijving en aankoop geschiedt rechtstreeks bij het Departement van Financiën zal 0,75% kosten in rekening worden gebracht.
Bankinstellingen zijn hiervan vrij gesteld.
10. De storting op het toegewezen schatkistpapier moet plaatsvinden op 1 april 1986 vóór 11.30 uur op de rekening "9% schatkistbiljetten Gouvernement Nederlandse Antillen" bij de Bank van de Nederlandse Antillen.
11. Indien zich voor de dag van inschrijving, naar de mening van de emittent omstandigheden voordoen die het welslagen van de emissie in gevaar kunnen brengen, kan deze uitgifte worden terug genomen.
12. Indien de coupures van het schatkistpapier niet op 1 april 1989 bij het Departement van Financiën ter verkoop worden aangeboden, doch in een daarvóór liggende periode, wordt de overname prijs bepaald op de waarde berekend van 1 april daarvan voorafgaand.
Uitsluitend voor deze transacties zal het Departement van Financiën 0,5% kosten in rekening brengen.

De Direkteur,
MR. F. METRY

PASSIE-CONCERT

Orfeón "CRESCENDO" o.l.v. Frank Davelaar, dinsdag 25 maart, in de kerk van Brievengat: 8.30 p.m.
Uitgevoerd wordt: REQUIEM van Luigi Cherubini.
Entree fl. 6.— Jeugd fl. 3.—

Kaarten verkrijgbaar Bij: Boekhandel Salas, Mensing's Caminada, The Complete Kitchen (Bloempot Winkelcentrum) en bij de kerk vóór de uitvoering.

OPENBARE VERKOOP

Op woensdag 26 maart 1986, des voormiddags om 10 uur, zal ten overstaan van ondergenoemde notaris of diens waarnemer, in het openbaar worden verkocht krachtens rechterlijk bevel:

het tot 15 augustus 2034 lopend recht van erfpacht op een perceel grond, groot 338m², gelegen in het tweede distrikt van Curaçao op "Brievengat", nader omschreven in meetbrief nummer 314 van 24 juli 1972, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als John de Poolstraat 18.

De veilingsvoorwaarden zijn gedeponeerd ter Griffie, alhier en liggen voorts ter inzage ten kantore van ondergenoemde notaris.
Deze voorwaarden houden onder meer in dat van iedere bieder geëist kan worden één of andere vorm van zekerheid te stellen, tenminste gelijk aan het bedrag van zijn bieding vermeerderd met de veilingskosten.

NOTARIS MR M. VAN DER PLANK,
Schottegatweg Oost 191
tel.: 616833

De Vereniging voor Protestants Christelijk Onderwijs op Curacao

UITNODIGING

Tot het bijwonen van de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering op maandag 7 april 1986 bij S.O.V. Asiento te Rust & Burgh om 20.00 uur.

AGENDA:

1. Opening
2. Notulen van de Ledenvergadering van 29 oktober 1984
3. Jaarverslag van de secretaris over 1984
4. Jaarverslag van de penningmeester over 1984
5. Décharge penningmeester
6. Verkiezing bestuursleden
   Reglementair aftredend:
   Mevrouw F. Bibiana-Rijker — herkiesbaar
   Mevrouw R. Godfried-Kranenburg
   De Heer Ir. H.S. George
   De heer Mr. O.B. Linker
   } niet herkiesbaar
   Tussentijds aftredend c.q. afgetreden:
   De heer Ing. R.E. Nahar
   De heer G.A. Smit
   De heer Drs. C.P. de Haseth
   Het bestuur stelt de volgende personen kandidaat:
   Mevrouw F. Bibiana-Rijker
   De heer Mr. R.G. Essed
   De heer Drs. K.H. Gan
   De heer Ds. J. Glas
   De heer Ing. W.E. Irion
   De heer Ir. E. Kool
   De heer D.I. Lopes
7. Voorstellen van de leden
8. Rondvraag
9. Sluiting.

N.B. Artikel 7 van het huishoudelijk reglement:
Ter vervulling van de periodieke of tussentijdse ontstane vacatures in het bestuur, hebben de leden het recht uiterlijk acht dagen voor het houden van een bestuursverkiezing aanbevelingslijsten in te leveren voor hoogstens zoveel kandidaten als er vacatures zijn.
De op deze vergadering betrekking hebbende stukken liggen voor de leden en donateurs ter inzage op het kantoor van de Stichting Administratie Protestants Onderwijs op Curaçao, Cas Coraweg 23 (P.L.T.S.)
Zij kunnen U ook toegezonden worden na telefonische aanvrage (tel.: 78178)

Het Bestuur.

ODUBER AGENCIES CURAÇAO NV
Julianaplein 42 — Curaçao

heeft op korte termijn plaats voor een

ARTSEN BEZOEKER(STER)

die als taak krijgt en voornamelijk belast zal worden met produkten-voorlichting.

Vereisten: eigen vervoer op Curaçao, moet regelmatig in de regio kunnen reizen, Engels, Nederlands en Spaans beheersen, geheel zelfstandig kunnen werken en goed met mensen omgaan.

Geboden wordt: een prettige werkkring met goede vooruitzichten voor iemand die wil aanpakken.

Schriftelijke sollicitaties met **pasfoto** te richten aan:

ODUBER AGENCIES CURAÇAO NV
Julianaplein 42 — Curaçao

On behalf of one of our clients, a major wholesaler and retailer on the island of **SINT MAARTEN** we are seeking qualified applicants for the position of:

FINANCIAL COMPTROLLER/ OFFICE MANAGER

RESPONSIBILITIES
— Preparation of monthly, quarterly, and annual financial statements for the corporation and related companies and reporting to Directors
— Formulation, evaluation, and updating of accounting policies, standards and procedures as necessary
— Assistance to General Manager in formulating and implementing general operations control
— Setting guidelines and supervision on the proper usage and management of a Digital Equipment MICRO/ PDP II computer
— Supervision of the functional subdivisions in the accounting department.

REQUIRED
— Minimum age range 30 - 35 years
— Knowledge of and experience with automated systems, preferably in a DEC environment
— Dynamic personality with managerial and supervisory skills
— Possession of certificate of:
  — Moderne Bedrijfs Administratie (M.B.A.) with five or more years of experience, or
  — Staats Praktijk Diploma I or II. or
  Bachelor's Degree in Bedrijfskunde/Accounting, with 3 years or more of experience.

OFFERED
— Excellent salary and benefits
— A pleasant working environment
— A responsible position with further career prospects

Applicants should also submit a curriculum vitae and copies of diplomas and certificate to

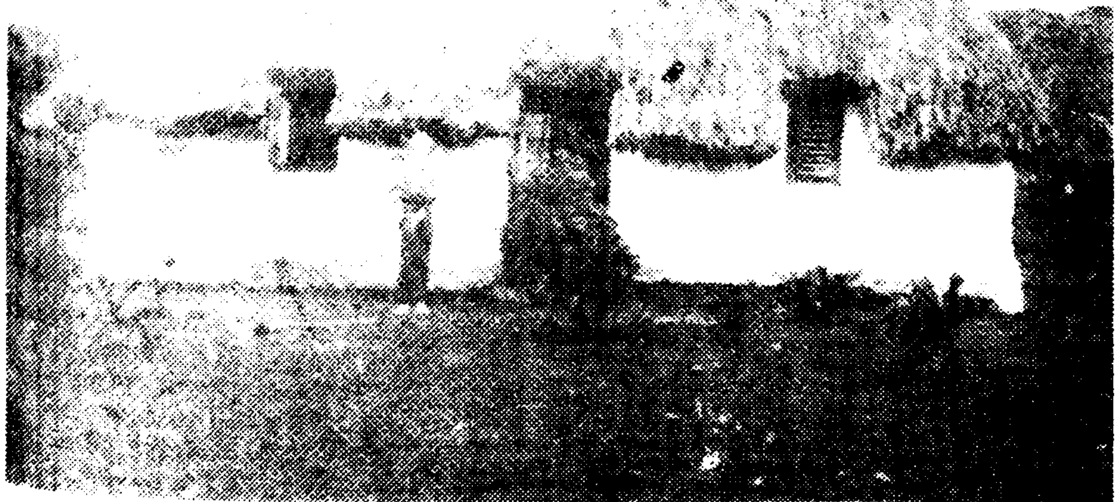
BAKHUIS CURIEL & PARTNERS
Scharlooweg 41
CURAÇAO N.A.

or

Touche Ross Netherlands Antilles
Frontstreet 7
SINT MAARTEN N.A.

Closing date of applications is March 31, 1986.
— Qualified Antillian/Sint Maarten applicants will be given preference —

Oud Aruba in beeld

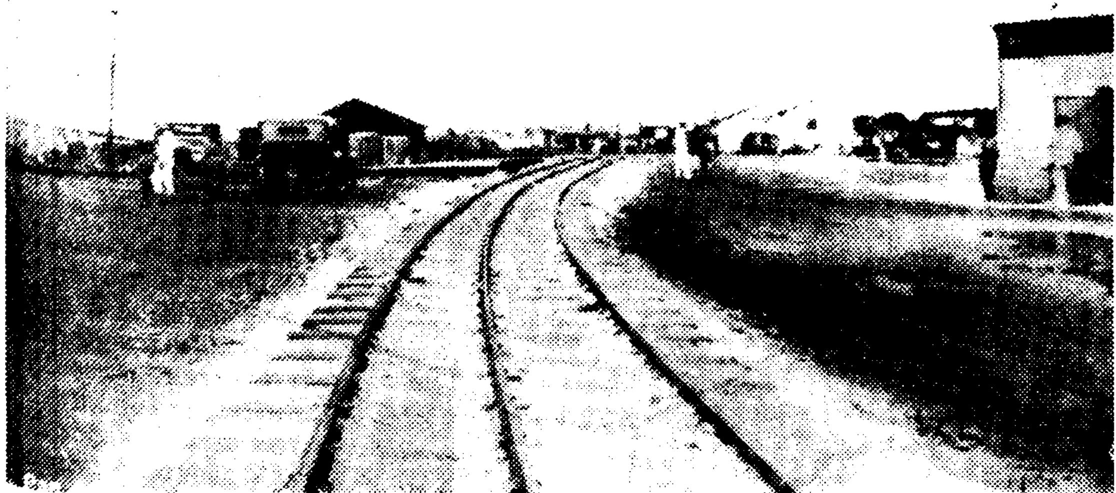
...De eerste school van Aruba (1826) in de woning van de Spaanse pater Serafin uit Sevilla...

...De eerste openbare school, die in 1888 werd gebouwd voor 4.359,83 gulden achtervleugel kwam er in 1920 bij. Het gebouw diende in de tweede wereldoorlog als kazerne, daarna — sinds 1955 — als bibliotheek...

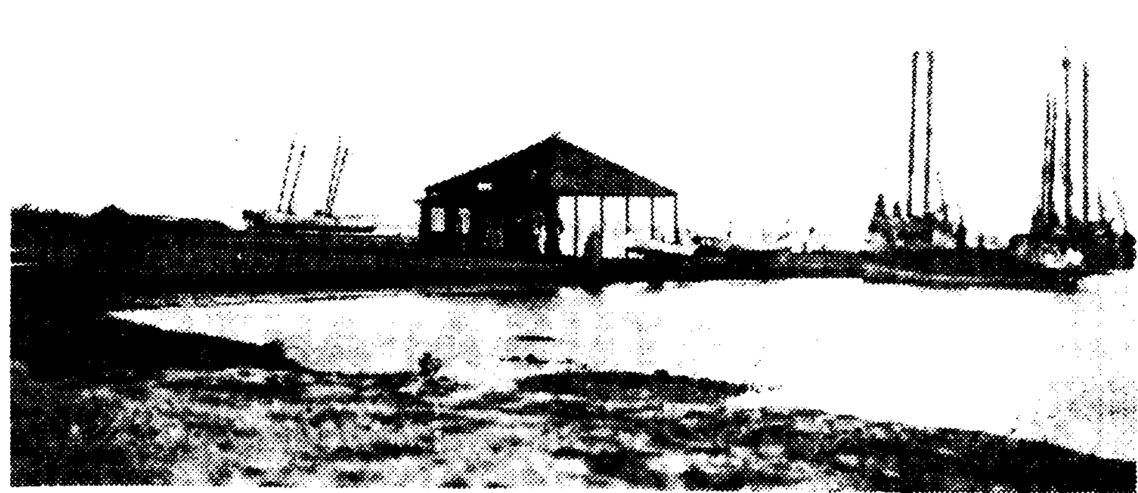
..."Ba" van Rancho, Garribaldo Croes, een manusje van alles en een bekend type in de oude tijd. In 1939 door een auto gedood toen hij voor zijn woning in de Rancho zat te rusten...

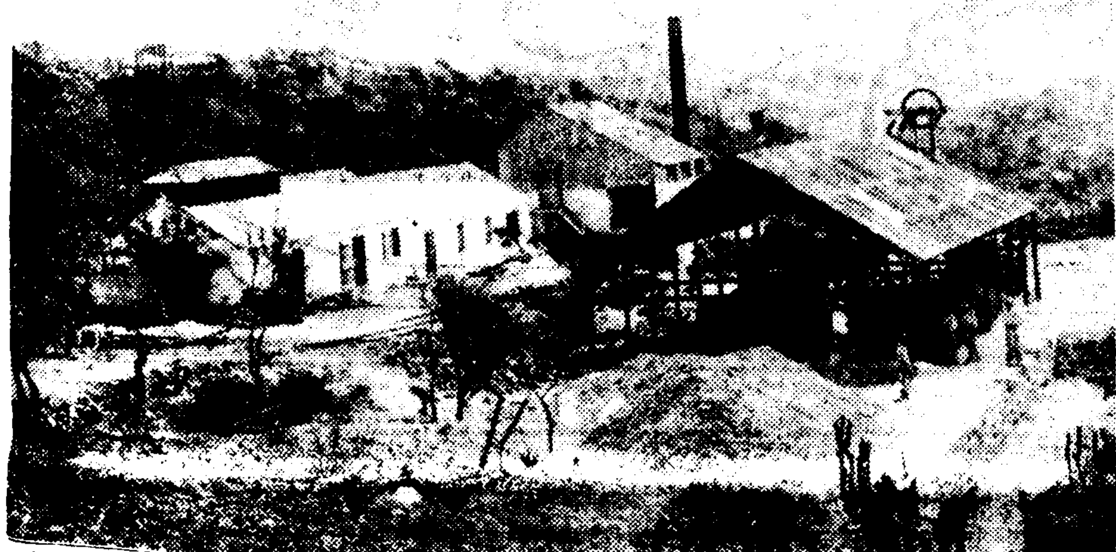
...Aruba kende een trein op het fabrieksterrein van de Lago naar de haven. Niet twee maar drie rails, de machine had namelijk een smaller spoor dan de wagens...

...Fort Zoutman en Willem III-toren in de jaren twintig toen het politiepost met cellen was. Van 1868 tot 1963 deed de toren dienst als vuurtoren...

...Het Tolhuis op de Waaf di Rey (1830) waar nu de Bali-pier is. Vroeger de officiele plaats van aankomst op Aruba...

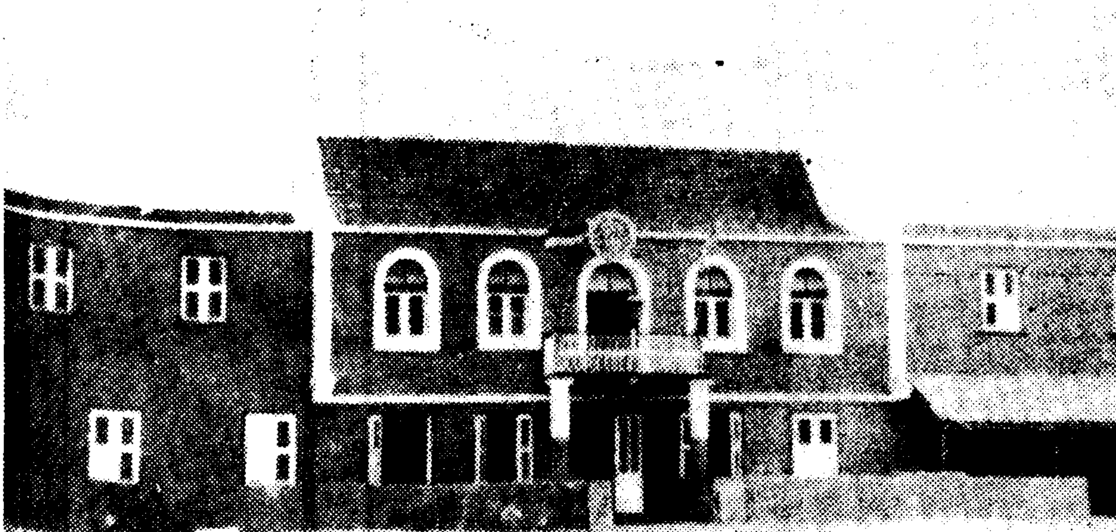
...De goudsmelterij te Balasi in volle gang. De smelterij werd gebouwd in 1899en werkte tot 1916...

...Het huis van de Fraters van Tilburg die tot 1937 onderwijs op Aruba voor jongens verzorgden. Het oudste deel dateert van 1915. In 1937 werd het Huize de la Salle...

...Het eerste voetbalelftal van Aruba, opgericht in 1908

...Het vroegere gezaghebbershuis/kantoor (1830) aan de kazernestraat, afgebroken in 1949...

...Het vroegere Witte Huis, omstreeks 1870 gebouwd door Djan Eman, de over grootvader van de huidige Premier Eman...

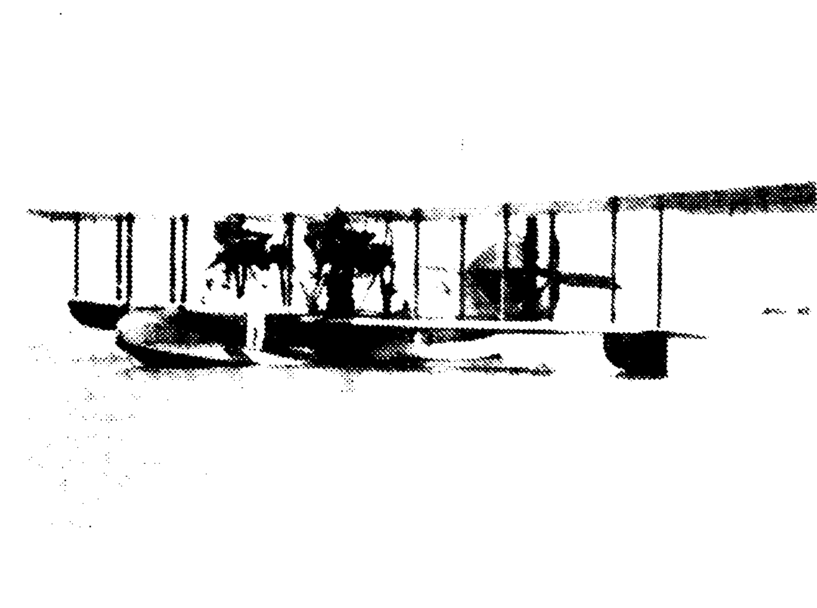
...De Hooiberg uit de tijd voor de eerste wereldoorlog toen er ter plaatse nog geen huis te zien was...

...Het in 1911 geopende landskantoren- gebouw, geheel rechts het gebouw waarin tot voor kort de Winevault was gevestigd...

...De oude Mainstreet van San Nicolaas in 1929...

...Op 4 juli 1952 landde het eerste vliegtuig op Aruba in de Paardenbaai: "de Idoor" uit Duitsland...

...Het pand in de Nassaustraat — waar thans van Dorp is gevestigd — waar in 1932 de drukkerij van Aristides Wever was gevestigd, die El Despertador uitgaf...

Foto's:

Amigoe archief

Aruba in

oude ansichten

...Het Arubaanse politiekorps in 1929, acht man sterk met ontvanger J.M.S. van Eps en gezaghebber J.F. Quast...

Gesprek met Ramon Todd Dandare

Standaardisatie, spelling en invoering van het papiamento in het onderwijs

Ramón Todd Dandaré is hoofd van het Idila — het Instituto di Idioma y Literatura Arubiano — een afdeling van de Directie Onderwijs, dat zich bezighoudt met de bestudering van taal en literatuur van Aruba. Hij vertelt over de invoering van het Papiamento in het onderwijs, de standaardisatie- commissie en de spellingvoorstellen voor het Papiamento op Aruba.

Het is een probleem dat er in de regerings- verklaring nog geen duidelijk beleid is uitgestippeld met betrekking tot het invoeren van het Papiamento in het onderwijs. Wel wordt de introductie genoemd als prioriteit, maar er wordt helemaal niet uitgewerkt hoe dat moet. Alleen in twee of drie klassen of in de hele basisschool? Gaat de basisschool zelf veranderen of blijft het systeem als zodanig gelijk? We moeten ons in elk geval wel baseren op de beleidsnota **Enseñansa pa un y tur**, maar in hoeverre? Hierover kan ik niets zeggen, want we hebben nog geen vergadering hierover gehad met de minister. Welke rol zal het Papiamento gaan spelen?

INTRODUCTIE

Het Instituto Lingwistiko Antiano is opgericht in 1976 en de bedoeling ervan was dat het zich zou toeleggen op de introductie van het Papiamento op de Benedenwinden en het Engels op de Bovenwinden, maar door allerlei politieke problemen zoals de spelling die op Aruba toevallig ook in 1976 een eigen regeling kreeg, is er hier niets gebeurd.

Nu Aruba autonoom is geworden heet het vroegere Departement van Onderwijs, het landelijke orgaan, voortaan Directie Onderwijs, wat ik "Administracion di Enseñanza" noem. Onder die Directie Onderwijs valt nu ook het vroegere landelijk taalbureau, dat nu voor het land Aruba Instituto di Idioma y Literatura Arubiano (Idila) heet.

Ik ben als enige Linguïst aan dit instituut verbonden, maar het is al door de vorige regering duidelijk gesteld dat we dit instituut moeten aanvullen met expertise uit de linguïstische en literaire hoek. Zo is er een aantal vacatures waarvoor al sollicitaties binnen zijn en we zijn bezig te kijken hoe we ons instituut moeten vullen.

Ons werk moet in nauwe samenwerking met de Directie Onderwijs plaatsvinden, om de taak die het belangrijkst is: de invoering van het Papiamento, voor te bereiden. Daarvoor hebben we de samenwerking met de afdeling Ontwikkeling, de afdeling Curriculum en andere nodig. Een probleem waar we mee zitten is: gaan we alleen het Papiamento invoeren of krijgen we tegelijkertijd een geheel nieuw onderwijs- systeem, gebaseerd op de Beleidsnota?

In welke jaren gaan we het Papiamento invoeren: alleen de lagere leerjaren of door de hele school heen? Gaan we het invoeren als vak, of direct als voertaal? Met dat laatste bedoelen we als 'instructietaal', de taal waarin ook alle andere vakken gegeven zullen worden. Dan wordt het Papiamento dus gebruikt bij aardrijkskunde, en dergelijke, maar de kinderen krijgen ook les in de taal zelf. Voor die introductie is er door de deskundigen, in de vorm van een projectaanpak, nog heel wat research nodig! Samen zullen we de hele opzet tot de invoering ter hand moeten nemen.

We moeten rekening houden met de samenwerking met het Antilliaanse I.L.A., want het gaat immers om dezelfde taal. We hoeven natuurlijk niet op elkaar te wachten, maar we moeten wel fee ing houden, over wat er in de beide landen wordt gedaan. Ik heb bijna dagelijks contact met Frank Martinus, de directeur van het I.L.A. Om tot een methode te komen voor de taal zelf en alle andere vakken die in die taal gegeven moeten worden zal er heel wat te bespreken zijn.

TAKEN

Eerst moeten we kijken naar de spelling en we moeten nagaan of onze Arubaanse etymologische spelling wel praktisch genoeg is. We hebben nog geen handleiding van onze grammatica, de syntaxis, die moeten we nog schrijven. Het Papiamento heeft natuurlijk een systeem, een grammatica, maar die moeten we nog systematisch gaan beschrijven. De pogingen tot nu toe zijn verouderd, maar we moeten ook vooral praktisch te werk gaan als we de taal willen gaan instrueren.

Er is nog een groot gebrek aan literatuur in het Papiamento. Die is er nog veel te weinig. We moeten auteurs en onderwijsmensen aanzetten om literatuur te gaan maken — in de eerste plaats natuurlijk kinder- literatuur. We hebben veel nodig voor onze kinderen, zodat ze kunnen lezen. We moeten jeugd- literatuur vertalen uit de wereld- literatuur, uit de Caraïbische regio en van onze eigen (Nederlandstalige) schrijvers. Dat wordt een heel belangrijke afdeling met een geweldige taak.

Daarnaast moeten we het onderwijsveld zelf eerst scholen zodat de leerkrachten les kunnen gaan geven in het Papiamento. Daavoor is de samenwerking met de A.P.A., de afdelingen van de Directie Onderwijs en Idila een noodzaak. We zouden l.o.- cursussen moeten starten en in het algemeen de onderwijskrachten moeten bijscholen. Daarbij moeten we vooral praktisch te werk gaan. Een onderwijzer moet leren les te geven in de eigen taal, zoals nu op de A.P.A. les gegeven wordt om in het Nederlands te onderwijzen. De l.o.- mensen hebben we dan nodig om de onderwijzers op te leiden. Daarmee moeten we dus eigenlijk beginnen; die opgeleide groep gaat dan de rest instrueren op het niveau dat voldoende is om praktisch les te kunnen geven in het Papiamento. Dat zal op zich al een kwestie van enkele jaren zijn.

We hebben daarom ook een taalplanner nodig, didactisch geschoolden om te kijken hoe je les moet geven in en over het Papiamento. Om dit alles te bereiken is samenwerking nodig in een multi- functioneel instituut van de drie genoemde instanties.

De vraag hierbij is natuurlijk: hoe ver ga je met het Papiamento? Als deze regering zegt: we zijn akkoord met de bevindingen van zo'n inter- disciplinaire commissie, we volgen haar adviezen op, dan kunnen we daarna daadwerkelijk beginnen. Een goed geplande introductie kost natuurlijk veel geld, maar daar is wel aan te komen via Nederland of de Unesco. De regering heeft natuurlijk het laatste woord, maar in het regeer- programma staat al dat het prioriteit heeft. Daarom hopen we snel te kunnen beginnen met de inter- disciplinaire commissie. We moeten nu beginnen en gebruik maken van de nieuwe staatkundige situatie.

TERMIJN

Op welke termijn zoiets verwezenlijkt wordt? Dat hangt af van de opzet en de aanpak, maar als je alle voorbereidingen klaar hebt en je kunt beginnen met de eerste fase: je mensen voor te bereiden met een l.o.- cursus en daarna de rest van het onderwijsveld, dan neemt dat misschien twee + twee jaar.

Daarnaast moet je tezelfdertijd andere afdelingen aan het werk zetten om methoden te maken. Al met al heb je volgens mij bij een goede voorbereiding zo'n zes jaar nodig om met het Papiamento in de eerste klas te kunnen beginnen! Maar als je dan erbij rekent dat methoden geprobeerd en geëvalueerd moeten worden, dan kom je al gauw tot zo'n jaar of tien.

Het Idila moet werken aan het invoeren van het Papiamento, maar moet die introductie ook zelf uitvoeren. We moeten de voorbereiding uitstippelen en zelf daarna in de praktijk toepassen. Maar de tijdstermijn is natuurlijk ook afhankelijk van het aantal medewerkers dat we krijgen. Mensen die schrikken van zo'n lange termijn moeten zich realiseren hoeveel werk er gedaan moet worden.

STANDAARDISATIE

Neem nou het standaardisatie- werk, waarin het Idila deelneemt in Antilliaans verband. Elke taal heeft een standaard nodig op het gebied van de spelling, de woorden en de syntaxis (zinsbouw) voor je ze gaat invoeren in het onderwijs. In ruim een jaar tijd hebben we nu ongeveer 1350 woorden gestandaardiseerd. We moeten de lijst aanvullen in zo'n jaar of vijf tot op zijn minst 5000 woorden, een hoeveelheid die je in het dagelijks gebruik zo ongeveer nodig hebt. Maar het werk van deze commissie is niet alleen voor school, maar ook voor de rest van de gemeenschap, zoals de pers — krant, radio en t.v. Uit die 5000 woorden zouden we dan moeten zoeken wat in elk geval naar de school moet.

Daarna moet er een grammatica geschreven worden, dat is ook veel werk. Dat kan maar niet zo in een paar jaar gedaan worden. Als we goed geoutilleerd willen zijn dan hebben we binnen vijf á zes jaar ongeveer vijftien mensen nodig, maar in elk geval op heel korte termijn al zeker acht voor de verschillende disciplines als psycho- linguïstiek, socio- linguïstiek, literatuur, vertalingen, etc. Je hebt ontzettend veel mensen nodig als de regering het proces zou willen versnellen. Met onze huidige financiële situatie zal dat niet zo gemakkelijk zijn.

Om tot een goede samenwerking met de Antillen te komen zouden we een protocol moeten tekenen, waarin we afspreken dat ons onderwijsniveau gelijk blijft in beide landen. Ook zouden we bijvoorbeeld universitair kunnen samenwerken.

U.N.A./IDILA

Ik zie een goede mogelijkheid in het stichten van een universiteit van de Nederlandse Antillen en Aruba, zoals de University of the West Indies, waarbij bepaalde faculteiten op beide eilanden of een verdeling van faculteiten over de eilanden zou kunnen plaatsvinden. Zo zou Curaçao een technische faculteit kunnen hebben en wij in het land Aruba een literaire, die dan fungeert als faculteit voor de hele universiteit.

Zo zou men erover kunnen denken om het Idila te laten opgaan in een literaire faculteit van een dergelijke universiteit, omdat ons instituut niet alleen advies geeft maar ook een orgaan is waar research gedaan wordt. Voor het maken van publicaties, het uitgeven van een tijdschrift en het leggen van internationale contacten zou dat ook belangrijk zijn.

Maar ons eerste werk en onze eerste zorg is het introduceren van het Papiamento. We moesten als Idila cursussen geven aan ambtenaren, politici, etc., over het juiste gebruik van terminologieën die we ook nog moeten ontwikkelen voor de verschillende directies en ministeries. Het invoeren hiervan en het vervangen van Nederlandse termen zal afhangen van een regerings- beslissing. Deze cursussen zijn er op Curaçao al wel (geweest) en wij moeten het hier ook doen.

SPELLING

Wat de spelling betreft zou ik graag tot een eenheid komen. Dat heb ik zelfs in een artikel in **Skol y Komunidat** geschreven laatst. Ik wil graag één spelling voor alle Benedenwinden. Op dit moment hebben we een revisiecommissie, die nog is ingesteld door de vorige regering. Het werk daarvan is af en het resultaat is doorgegeven aan de standaardisatie- commissie die we om advies gevraagd hebben. We kregen nog geen commentaar; zodra dat het geval is gaat het eindadvies naar de minister.

De revisie is zo gedaan dat we een veel praktischer spelling hebben opgesteld, die uitgaat van zijn gemakkelijk functioneren binnen het onderwijs- systeem. Tot nu toe gebruikten de meeste mensen de officiële spelling eigenlijk toch niet. Men heeft deze ook nooit bewust aangeleerd en daardoor bleven de mensen op hun eigen manier schrijven. Maar nu moeten we richting geven. Dat wordt dan een Arubaanse spelling die nog niet gelijk is aan de Antilliaanse, maar hier moeten we op Aruba mee gaan werken. In de toekomst is één homogene spelling nodig, bijvoorbeeld voor de standaardisatie- commissie. We moeten komen tot één spelling voor het Papiamento; dat is één taal met zijn variaties van regionale (tussen de eilanden onderling) en sub-regionale (op de delen van de eilanden zelf) van groepen en wijken. Die éne taal moet één spelling hebben. Voor de eenheid moeten we dan maar wat geven en nemen. Op Aruba is men bereid te geven, indien men op de andere eilanden ook bepaalde dingen wil geven. De koppigheid van fonologische en etymologische kant moeten we opzij zetten, we moeten komen tot een compromis- spelling. Problemen als soms 'c' soms 'k', soms etymologisch zolang het woord nog niet helemaal 'eigen' is moeten tot een compromis te brengen zijn. Het is een kwestie van "bon boluntat", "bon voluntad" of "bon voluntat"?

We moeten de spelling uit de politieke sfeer halen. In de standaardisatie- commissie zijn de verschillen ook praktisch opgezet. Er is een bepaalde voorkeur met regionale variaties. Ook voor de spelling zouden we een eventuele keuze- mogelijkheid moeten accepteren en een voorkeur- spelling hanteren waar het gewenst is.

Via de standaardiserings- commissie zullen we op den duur tot een verklarend woordenboek van het Papiamento komen; dat is dus een woordenboek van het Papiamento met verklaringen van de woorden in het Papiamento. Veel werk daarvoor is verdeeld in commissies als 'rekenen en wiskunde", 'biologie', 'sport', enz., die speciale opdrachten uitvoeren. Om aan de nodige terminologieën te komen is ook dat nodig, voor het Papiamento als voertaal op school geïntroduceerd kan worden. En een juiste spelling is dan natuurlijk ook een vereiste, wil je een woord kunnen opzoeken zonder al te veel moeite.

De standaardisatie- commissie zou een soort academie van de taal moeten worden, die met autoriteit richting geeft aan de ontwikkeling van de taal die ze bestudeert en beschrijft.

WIM RUTGERS

Bandera di Aruba

Dia 18 di maart 1976 tabatin inauguracion di bandera di Aruba. Bandera di Aruba tin 4 coló:

— geel (bunting yellow)
— blauw (larkspur of U.N. blue)
— corra (union jack red)
— blanco.

Nos bandera su fondo ta blauw; e ta denotá e lama cu ta rondoná nos isla.

E strea di 4 punta ta simbolizá e posicion di Aruba den e oceano cu ta rondon'é. E ta simbolizá e 4 direccionnan di compás, for di cua direccionnan representantenan di mas cu 40 nacion a bin Aruba y a forma un comunidad, bibiendo den harmonía, locual ta garantizá e libertad máximo.

E ta mustra riba e 4 costanan di Aruba, segun cu e lama ta forma un barera natural.

E strea ta mustra e 4 camindanan marítimo y aéreo, for di unda ta emaná nos economía y for di unda ta bini y regresá nos turismo y demas pilarnan di economía, manera industria y comercio.

E strea corra cu blanco ta simbolizá e cariño inmenso cu cada ciudadano tin pa su isla; e ta denota tambe e coló di nos industria di anyane di palo di brazil y cochenillo y ta rindi homenahe na e sanger indio drama den Rosi Frances pa su libertad.

E rand blanco di e strea ta simbolizá e santo sin mancha di e playanan cu ta rondona e isla y a la vez e pureza di caracter di e habitantenan cu ta respetá husticia, orden y libertad.

E banda geel horizontal ta denotá e posicion liber y aparte di Aruba den e Reino, sin distancia su mes di otro isla di pais.

Geel ta coló di abundancia. E ta denotá nos industria químico y petrolero y di semper bibo aloe, cu nos comercio y turismo ta forma conhuntamente e fuente di ingreso di nos pueblo. Tambe fuentenan di ingreso di antaño, manera oro, guano y aloe. E ta simbolizá nos industria di butisin y di artesanía indio di siglonan pasá. Ademas e cantidad grandi di palo y matanan cu ta florece den coló geel: Kibrahacha, brazil, boncu strena, curahou, tacuruco, aloe, anglo.

E finanan geel ta demonstra e solidez y largo duracion di tal abundancia.

ARUBA DUSHI TERA

Nos himno

Aruba Dushi Tera a bira oficialmente himno ... 18 di maart 1976. ...

Dos dia ... himno nacional di Aruba.

E wals alegre aki a nace 1950 for di e inspiracion di nos ... musical Rufo Wever (1917 — 1978) y Padú (del Caribe) Lampe, ... 1906.

Na 1954 Radio Kelkboom a graba e pieza aki ... 76 cu ... di De Grauwe ... Pietro Alvares.

E tempo ... dos couplet di e pieza aki.

Na 1976 a ... un couplet mas na e himno, cu ta ...

Coördinatie van het cultureel gebeuren

Instituto di Cultura

Het Instituto di Cultura werd in 1978 opgericht als eilandelijke tegenhanger van het Bureau Cultuur en Opvoeding. Het begon heel bescheiden in het oude hospitaal onder leiding van Hubert Booi, toen deze al op pensioengerechtigde leeftijd was. Sinds 1983 heeft Leo Tromp de dagelijkse leiding, en langzamerhand is het Instituut een bekend begrip geworden in de samenleving. Na 1 januari 1986 en de opheffing van het landelijke bureau heeft het Instituto di Cultura als Dienst van het Ministerie van Welzijnszaken een belangrijke functie gekregen. Leo Tromp vertelt over de opzet van het instituut, zijn functie en de plannen voor de toekomst.

CULTURELE RAAD

Aanvankelijk stelde men de naam Dienst Culturele Zaken voor, maar we heetten al Instituto di Cultura; waarom zouden we dan een Nederlandse naam moeten krijgen? Een van onze doelstellingen is om nauw contact te onderhouden met stichtingen op cultureel terrein.

Daarom hebben we ambtshalve ook zitting in de Culturele Raad, die feitelijk pas in oprichting is en waarin alle instanties op cultureel terrein gecoördineerd worden.

In die Culturele Raad is de Overheid vertegenwoordigd door het Instituto di Cultura en de Deco; daarnaast heeft het C.C.A. dat al 35 jaar het culturele leven coördineerde twee vertegenwoordigers en verder zijn er een vijftal representanten van alle tot nu toe aangesloten particuliere instanties. Dat zijn er nu, hoewel de lijst nog niet compleet is en aanvulling behoeft, ruim twintig, die onderverdeeld zijn in vijf groepen:

1. creatieve kunst, zoals Fundacion Centro pa Educacion Creativo en de Fundacion Artesania Arubano, bijvoorbeeld;
2. literatuur en monumentenzorg, waarbij ook de Stinapa;
3. muziek, zang en dans, waar Simadanza en de Arubaanse muziekschool zijn aangesloten en ook Vivons en Chantant, en andere;
4. musea en toneel met Mascaruba, Teatro Experimental, Teatro Foro, Fundacion Museo Arubano en dergelijke;
5. de afdeling culturele presentaties, met de Kunstkring, Stichting Schouwburg en C.C.A.

Drs. Pancho Geerman is voorzitter van de negen bestuursleden, in de hele Raad zijn dus alle particuliere instanties op zuiver cultureel gebied verenigd om overleg te plegen. Samen vorm de ruim twintig instanties met elk een vertegenwoordiger een Raad van Advies, waarvan negen leden dus het bestuur vormen.

Het cultureel beleid blijft natuurlijk bij de overheid, de culturele raad vult het overheidsbeleid aan en draagt bij tot een gerichter cultureel beleid door middel van adviezen en voorstellen.

Ideeën over de opzet zijn er al wel gevormd, de uitvoering is nu een noodzaak geworden. Zeker nu de Sticusa in vijf jaar wordt afgebouwd omdat we plaatselijk willen bepalen hoe de financiële fondsen besteed worden. Prof. H. Hoetink heeft twee jaar geleden na een studie in opdracht van minister De Koning voorstellen gedaan voor de toekomst van de culturele ontwikkelingsfondsen. Deze worden nu in vijf jaar steeds meer afgevoerd van de Sticusa-begroting en rechtstreeks naar hier overgemaakt, waarbij dan 75% voor de Antillen van de Vijf is via de OKSNA en 25% voor Aruba.

De OKSNA is zuiver een ambtelijk overheidsapparaat, de Arubaanse Culturele Raad is dus anders van opzet, omdat juist het particulier initiatief het ruimst vertegenwoordigd is. Via de VENOA (Vertegenwoordiging Nederlandse Ontwikkelingsfondsen Aruba) zal het subsidiegeld nu rechtstreeks voor Aruba beschikbaar zijn.

De Culturele Raad moet initiatieven van particuliere organisaties waarborgen; hij geeft adviezen voor de toekenning van de fondsen. Maar eigenlijk zijn we nu pas begonnen met dit nieuwe systeem. Vorig jaar was er wel een bedrag om de OKSNA op te starten, maar geleidelijk worden er dus post van de Sticusa via de VENOA direct naar Aruba overgeheveld. Hier moet nu met projectdossiers worden uitgemaakt hoe dat geld besteed wordt.

In verband met de financiële situatie zijn er heel wat subsidies ingetrokken of bevroren door het vorige B.C. De Culturele Raad moet als spreekbuis van het particulier initiatief garanderen dat beschikbare gelden inderdaad voor cultuur bestemd worden, en niet bijvoorbeeld voor de aanleg van een weg of het betalen van een ambtenarensalaris.

De Raad moet ervoor zorgen dat de fondsen inderdaad gebruikt worden — het is jammer dat men steeds per kalenderjaar rekent — wat niet gebruikt wordt komt in het "stuwmeer" terecht en ben je feitelijk kwijt.

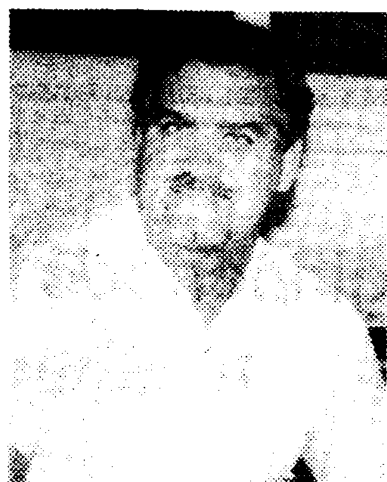
De Culturele Raad moet zorgen voor een begroting op basis van voorstellen van alle twintig instanties en die aanbieden aan de overheid, zodat het optimum voor cultuur wordt besteed.

Maar met de nieuwe regering moeten er bepaalde zaken nog weer duidelijk gemaakt worden die onder het vorige B.C. al afgesproken waren. Het Instituto di Cultura houdt contact met de groepen en helpt waar het kan.

JEUGD

Vroeger was er een Stichting Culturele Vorming in Schoolverband, maar die functioneert de laatste jaren niet meer. Nu proberen wij iets te doen voor de schoolgaande jeugd. We organiseren nu schoolvoorstellingen, wij hebben als instituut tentoonstellingen hier in ons gebouw of in de Openbare Bibliotheek en ook in Cas di Cultura georganiseerd. Maar beter was het dat de Stichting opnieuw tot activiteit zou komen.

Zo heeft Stanly Kuiperi plannen om via de "Fundacion Centro pa Educacion Creativo" voor de jeugd educatief-creatieve activiteiten te ontplooien; we zullen coördineren,

Leo Tromp

maar dit initiatief is nog helemaal in de beginfase.

Je hebt bij dit soort zaken te maken met alle scholen; eigenlijk zou er daarom een jaarprogramma moeten komen om voorstellingen, tentoonstellingen e.d. te plannen.

Vroeger hadden we een soort cultureel jongerenpaspoort. Zoiets zouden we graag weer willen invoeren, voor de jeugd en voor 60-plus bijvoorbeeld.

MUSEA

Als Instituut zijn we ook bezig te geraken tot één Stichting Musea Aruba. Er zijn nu drie musea: het archeologisch en het numismatisch museum die door ons worden verzorgd, en het historisch museum dat in oprichting is. Die zouden we willen samenvoegen tot één Stichting om garantie tot voortbestaan te hebben.

Het oude bibliotheekgebouw was door het vorige B.C. bestemd om de musea te concentreren — daar zou dan het archeologisch museum komen en het gebouw dat dan vrijkwam zou voor het numismatisch museum zijn en een op te richten natuurhistorisch museum. Dan stonden er dus vier musea op een rij in een straat — een soort museumstraat. Wat nu de bestemming van het oude bibliotheekgebouw wordt, weet ik niet.

Vorig jaar is de Stichting Monumentenzorg opgericht. Het Instituto had voor onderhoud een heel klein bedrag voor het schoonmaken van ruïnes en dergelijke. Maar meer kwam er niet omdat het een landelijke zaak van de minister was en het bleef maar bij een ontwerp-landsverordening. Overheid, C.C.A. en Prins Bernhardfonds hebben vorig jaar het initiatief genomen en zijn tot oprichting van een stichting overgegaan, maar het probleem is nu weer om fondsen te krijgen. Misschien dat er internationaal iets beschikbaar is, bij de Unesco bijvoorbeeld.

Het Instituto heeft in zijn eigen gebouw — dat een oud klooster is — een eigen tentoonstellingszaal, maar die hebben we nu moeten afstaan — ik hoop tijdelijk — zodat we met het probleem zitten geen ruimte te hebben voor een permanente expositie van schilderijen en handenarbeids- produkten. Nu werken we samen met de Openbare Bibliotheek en het Cas di Cultura. Maar we hebben hier nog een prachtige kapel die gerestaureerd moet worden en die al jaren op de prioriteitenlijst staat. Daar zouden we tentoonstellingen, mini-concerten, theater, lezingen, films e.d. in kunnen verzorgen. We zijn hier bij de Sint-Franciscus kerk omringd door scholen; dus onze ligging voor activiteiten is ideaal.

CONTACTEN

Vroeger had je een Culturele Adviesraad voor het Koninkrijk; die is nu opgeheven. Maar er is nog geen vervanging voor gekomen. Een ad hoc commissie heeft wel voorstellen gedaan, maar Aruba heeft nog geen beslissing genomen voor zover ik weet. Er zijn gedachten over een Gemengde Commissie van Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba als Koninkrijksorgaan.

Inter-insulaire samenwerkings- overeenkomsten tussen Aruba en de Antillen van de vijf zullen er ook nog moeten komen. Vroeger werd dit vanzelf door het Bureau Cultuur en Opvoeding gedaan. De Arubaanse en Antilliaanse leden van de Gemengde Commissie zouden daar zitting in kunnen nemen. Inter-insulaire culturele uitwisseling kon altijd op reiskostenvergoeding aanspraak maken. Dat bestaat nu niet meer en dat moet ook nog beslist worden. Vroeger kon je steeds rekenen op subsidie, bijvoorbeeld met de uitwisseling in de grote vakantie in samenwerking met Venezuela. Dat geld is nu weggevallen met de bezuinigingen, maar oorspronkelijk vond uitwisseling ook plaats zonder subsidie. Dat vergt meer van je zelf, maar we zouden het weer moeten proberen. Je moet niet elke activiteit afhankelijk stellen van subsidie — bepaalde dingen zijn belangrijk en je moet proberen dat ze gedaan worden met eigen initiatieven en creativiteit.

FOLKLORE

Wij organiseren een groot deel van het jaar — in het off-season — het Bonbini festival in Fort Zoutman, als vervanging van het vroegere Watapana-festival. Het is ter bevordering van de folklore en de verkoop van kunstnijverheid en fondsvorming voor sociaal-charitatieve groepen en kerkgenootschappen, die de keuken en bar exploiteren.

Het Bonbini-festival is bedoeld voor toeristen en de eigen mensen. In het begin waren er meer toeristen, nu komen er meer plaatselijke bezoekers. Bonbini is zuiver bedoeld voor de folkore, voor alles wat 'tipico' is. Er zijn nu diverse nieuwe groepen met vooral jonge mensen, wat heel positief is voor de "nation-building".

Je moet niet elke activiteit afhankelijk stellen van subsidie — bepaalde dingen zijn belangrijk en je moet proberen ze te doen met eigen initiatieven en creativiteit.

Radio-stations zouden trouwens ook wat meer belangstelling moeten kweken voor het eigene. In Venezuela is men verplicht een bepaald percentage lokale muziekprogramma's te brengen, zoals Radio Kelkboom hier nu al doet. De Overheid zou hier meer aan moeten doen, bijvoorbeeld door meer beurzen beschikbaar te stellen voor journalistieke opleidingen.

Het Instituut verzorgt diverse culturele programma's voor sociale instanties bij bepaalde gelegenheden: in het Huis van Bewaring, het hospitaal, Casa Cuna, Imeldahof, enz. We hebben jeugdtoneel en dans, maar ook caha di orgel. Nu de financiële situatie slecht is werken we ook veel met de Womensclub.

In het begin moesten we zelf alles doen; de laatste jaren doen de mensen zelf het meeste en hoeven we alleen maar te coördineren, bijv. in het Huis van Bewaring waar men eigen programma's verzorgt.

Ons probleem is voldoende medewerkers te krijgen, omdat de activiteiten vaak alleen na kantoortijd kunnen plaatsvinden. We hebben twee sociaal-culturele werkers in dienst die veel initiatieven nemen, maar het zou ideaal zijn als we bijv. een cultureel-antropoloog zouden kunnen aantrekken en goed kaderpersoneel in het algemeen.

Het Instituto heeft tot vorig jaar ook culturele programma's gemaakt voor de t.v. Bijvoorbeeld over het historisch belang van vlag en volkslied, over gebruiken met Kerst en Oudjaar, over de oorsprong van carnaval. Dit ging in goede samenwerking met de Mediadienst van de bibliotheek. Maar vorig jaar werd het opgeschort — we hopen dat dit weer kan doorgaan.

T.V.-programma's als "Nos Tera" en "Culturanan" van het landelijke cultuur-bureau zijn nu weggevallen. Daar zouden we op Aruba nu zelf voor moeten zorgen, waarvoor trouwens al een voorstel is.

ORALE GESCHIEDENIS

Wat ik graag zou willen is de orale geschiedenis van Aruba laten uitwerken. In ons instituut hebben we een botanische tuin, waar de zusters vroeger planten kweekten, met medicinale kruiden aangelegd. We hebben hierover veel met oude mensen gepraat, maar er moet nog zoveel gedaan worden: over oogsten, vissen, de oude goudwinning, gebruiken, geloof, enz.

Julio Maduro had zijn programma "Aruba y su pasado" — al die afleveringen zijn we nu aan het uitwerken om zijn materiaal volledig beschikbaar te hebben.

We zouden hiervoor een cultureel-antropoloog in dienst moeten nemen — er is waarschijnlijk iemand die nu afstudeert die we graag in dienst zouden nemen.

Ik heb iemand van de Unesco ontmoet die vertelde dat Jamaica een "memory-bank" heeft opgezet met steun van de Unesco, waar orale geschiedenis verzameld wordt. In december heb ik contact hierover opgenomen met Jamaica. En zo zouden we ook op dezelfde manier aan het werk moeten gaan — op het gebied van de muziek ook, en er zijn nog zo veel oude liederen die bewaard zouden verdienen te blijven. We zouden het professioneel moeten aanpakken. Als je met oude mensen praat, merk je hoeveel materiaal er is — dat per district vaak nog weer verschilt.

Er zijn voldoende projecten om voor te dragen aan de Culturele Raad!

Wim Rutgers

Uitleg voorpagina

S.Ha "Dit ontwikkeling is een soort vi-... Dit is een symbool ... Arubaanse ... het begin ... de toekomst van Aruba.

* * * * *

De ... wapen. ... Santa Cruz.

* * * * *

Het Bestuurskantoor ... de Arubaanse democratie, ... volk in staat stelt te regeren ... haar toekomst te kunnen bepalen.

Programma volksspelen en sportevenementen in Arubaanse districten

SCHERMBOND - San Nicolas, Don Boscoclub.
aanvang 10.00 am.
wedstrijden: floret, degen en sabel.

SOFTBALL - Solito, Kibaima.
aanvang 10.00 am.
teams: Kibrahacha, Kwihi, Watapana, Flamboyant (dames).

TAFELTENNIS - Santa Cruz Sporthall.
aanvang 10.30 am.

Centro di Barrio Savaneta
BIKE CROS
aanvang 10.00 am.

WIELRENNERSBOND - Lago Heights
16 maart 1986
aanvang 06.00 am.
categorieën: veteranen, amateurs en junioren.

WEIGHTLIFTING - San Nicolas, Sportcentrum San Nicolas.
aanvang 10.00 uur op 16 maart 1986.

18 MAART 1986

IDEFRE - in samenwerking met de Aruba Road Runners Club
MINI-MARATHON
aanvang 06.30.

SCHIETBOND - Wela Schietbaan Wela.
aanvang 09.00 am. tot 5.00 pm.

Centro di Barrio Noord
CULTURELE MANIFESTATIE
aanvang 12.00 tot 5.00 pm.

... Palo Marga ... op 15, 16 ... maart 1986.

VLIEGERWEDSTRIJDEN ... Heights ...

... San Nicolas ...

... Club Caribe ... 4- tot ...jarigen.
aanvang 10.00 am.

COA-voorzitter Dooley Tromp:

"Ook op sportgebied moet er uit een ander vaatje getapt"

-door Ramiro Tromp-

ORANJESTAD — De Staatkundige omkering van een Antilliaanse unit in een direkte Koninkrijks unit houdt in dat ook op sportgebied alles van het gebruikelijke verandert en nu afzonderlijk uit een ander sportvaatje moet worden getapt. "Wij zullen voortaan alles op eigen vrije voeten moeten gaan doen. Wat wij goed doen is voor ons een pluspunt, wat wij niet goed doen kan de schuld daarvan niet op anderen worden geschoven". Aldus de mening van Dooley Tromp, de voorzitter van het Arubaans Olympisch Comite — het Comité Olimpico Arubano (CAO)— de organisatie die nu de nieuwe regering op sportgebied is.

Tot dit ogenblik moet nog worden gesproken van een halfnaakte COA, omdat de Statuten hiervan (nog) niet zijn goedgekeurd door de regering met als gevolg dat ook aansluiting bij het Internationaal Olympisch Comite (IOC) nog geen feit kan worden. Bovendien kan IOC- aansluiting pas worden verkregen wanneer minstens 5 van de bij een landelijke Olympisch Comite aangesloten sportbonden een internationale aansluiting hebben. Van deze 5 bonden moeten voorts minstens 3 een Olympische sport bedrijven. Dit aantal van 5 heeft het CAO nog niet, maar heeft wel goede hoop dat binnenkort de basketballbond en de atletiekbond internationaal worden erkend waardoor het huidige aantal van 4 op 6 internationaal aangesloten bonden zal komen te liggen.

Goede hoop heeft het COA ook dat zeer binnenkort goedkeuring van zijn statuten door de regering zal volgen.

"Er waren nogal wat woelingen, anders hadden wij de goedkeuring van de statuten nog onder de Antilliaanse regering er door kunnen krijgen", merkt Dooley Tromp in dit verband op.

Tromp wordt verenigd met het COA omdat in feite hij en zijn Aruba Boxing Association, bewegingen in deze richting begonnen te maken.

Tijdens bijwoning van zijn eerste bokscongres in 1978, bemerkte Dooley Tromp al dat er op

..DOOLEY TROMP...

Aruba nogal veel ontbrak op sportgebied. Zijn redenering is: lokale, -en Antilliaanse kampioenschappen zeggen niet veel, het moet verderop worden gezocht op internationaal / wereldgebied. Dat het aan internationale aansluiting ontbrak betekende nog niet dat dat een onmogelijk iets was, als de sportbonden maar — aldus Dooley — hierecht op jacht zouden gaan.

Het gelukte het de Aruba Boxing Association in 1980 internationale aansluiting te krijgen. Dat ging allemaal nogal gemakkelijk omdat er op Curaçao geen boksbond was; anders had het allemaal via het N.A.O.C. moeten lopen.

Gedurende de achter de rug zijnde politieke constellatie, dus tot en met 1985, was het voor Aruba niet gemakkelijk om direkte internationale affilliatie te krijgen. De meerderheid van de sportbonden maakte deel uit van een Antilliaanse sportfederatie en deze bonden vielen dus onder het Nederlands Antilliaans Olympisch Comité (N.A.O.C.).

De Arubaanse bonden die in de afgelopen jaren er wel in slaagden zich internationaal aan te sluiten, waren: Aruba Boxing Association (olympische sport), Aruba Judo Bond (olympische sport), Badminton Bond Aruba en Aruba Korfbal Bond, die geen olympische sporten zijn.

Aruba Table Tennis Association (olympische sport) is volgens Dooley Tromp ook internationaal aangesloten, maar heeft de brief, waarin deze aansluiting verankerd is, nog niet ontvangen. Ook de Amateur Baseball Bond Aruba (ABBA) heeft sedert vorige maand zijn internationale aansluiting bij de International Baseball Association (IBA) gekregen, maar baseball is geen olympische sport.

De 5 sportbonden met internationale aansluiting en waarvan minstens 3 olympische sporten zijn er in feite nog niet, maar als de acceptatie- brief van de tafeltennisbond of de aansluiting van de atletiekbond of die van de basketballbond werkelijkheid worden, dan zijn wij er wel, aldus Dooley Tromp.

Wat betreft de vele woelingen of "turbulenties"— zoals hij ze noemde — die een snellere totstandkoming van het COA tegenhielden, was Dooley van mening dat het nu geen zin heeft om uitgebreid hierover te gaan praten. "Maar ik heb in de afgelopen jaren wel de mensen leren kennen die zichzelf rondbazuinen als de grote sportverdedigers en promotors, maar door hun optreden — en zeker in het geval van het COA — dat juist niet bleken te zijn.

Vastere vormen om tot een COA te komen waren pas na Maart 1983 te zien, nadat op de RTC was overeengekomen dat

Aruba ingaande 1 januari 1986 Koninkrijkspartner nummer 3 zou worden. Maar het was niet vóór februari 1984 dat door Sportinstituut Idefre de bonden bijeengeroepen werden om te komen tot de vorming van een werkgroep die voor voorbereidingen moest gaan zorgen. De sportbonden vonden echter dat Idefre een overheidsorgaan was en dat diens betrokkenheid in een Olympisch Comite niet kon worden toegestaan. Het was volgens de bonden meer de taak van de Aruba Sport Unie (ASU) om

een dergelijke vergadering bijeen te roepen.

Februari 1985 — een jaar verder — en nog steeds geen door de ASU bijeengeroepen vergadering laat staan werkgroep.

De hete adem voelend van het naderende jaar 1986, kwamen een achttal bonden op uitnodiging van enkele sportleiders bijeen. Men had schoon genoeg van de slakkendraf door de ASU en staande de vergadering werd de werkgroep, bestaande uit 5 leden en 2 plaatsvervangend leden, in het leven geroepen. Als prioriteit, begon de werkgroep te werken aan een concept statuten, welk concept de werkgroep eerst met de sportbonden besprak en daarna aanbood ter behandeling in de algemene ledenvergadering van de ASU op 19 april 1985.

Het dagelijks bestuur van de ASU was vermoedelijk niet zo happy met de snelheid waarmee de werkgroep bezig was de hand uit de mouw te steken. Zonder overleg te plegen met haar leden (de sportbonden) besloot het dagelijks bestuur van de ASU toen ook met een concept statuten te komen en welke de leden aangeboden werd om in de vergadering van 17 april 1985 (2 dagen vóór behandeling van het concept van de werkgroep) te behandelen.

Dit bracht uiteraard de nodige verwarring met zich mee: twee groepen die langs elkaar heen aan dezelfde zaak werken. Die situatie deed de bonden besluiten eerst een algemene vergadering van de ASU bijeen te roepen en daarna pas verder te werken aan het COA, hetgeen de nodige vertraging veroorzaakte.

Het resultaat van de vergadering was, dat het ASU bestuur naar huis werd gestuurd en daarvoor in de plaats een nieuw bestuur gekozen dat reeds binnen een week de COA-werkgroep erkende.

Op 21 augustus 1985 was het eindelijk zover, dat de overgrote meerderheid van de sportbonden, 14 van de 19 bonden, in algemene vergadering bijeen, het COA officieel oprichtte. Tegelijkertijd werd het eerste COA- bestuur gekozen, bestaande uit: voorzitter Dooley Tromp (boksen), ondervoorzitter Nilo Croes (tafeltennis), secretaris Clyde Croes (baseball), penningmeester Cesar Kip (judo), 2e secretaris Chipen Chirino (softball) en commissarissen Wichi Croes (voetbal), Rick Altman (Badminton), Tommy Croes (korfbal) en Harry Janssen (atletiek).

Nadat op 5 september 1985 de algemene vergadering haar goedkeuring had gegeven aan de COA- statuten, werden deze ter goedkeuring opgestuurd aan de Centrale regering en het Internationaal Olympisch Comité (IOC).

Als eerste reageerde het IOC op 23 september 1985 door enkele wijzigingen in de COA- statuten voor te schrijven en tevens te wijzen op de noodzakelijkheid van minimaal 5 sportbonden met internationale aansluiting alvorens IOC- aansluiting te vragen.

Van de Centrale regering ontving het COA op 14 oktober 1985 een brief, waarin een 8- tal wijzigingen in de COA- statuten voorgesteld werden.

Wat het laatste betreft besloten wij — aldus Dooley Tromp — te wachten totdat de regering van Aruba per 1 januari 1986 zou zijn geinstalleerd om dan goedkeuring van de statuten te vragen.

De CAO- statuten liggen inmiddels ter goedkeuring bij de Arubaanse regering. Volgens Dooley Tromp moet tezijnertijd, wanneer de aansluiting van het COA bij het IOC een feit is geworden, bij de regering worden aangeklopt voor financiele hulp bij het opstarten van het COA. Er moet namelijk een eigen kantoor komen voor ondermeer het administratief gedeelte van de werkzaamheden alsmede andere faciliteiten.

Het COA- bestuur is reeds bezig met een ontwerp te maken voor een eigen wapen en vlag, hetgeen een vereiste is van het IOC.

Als nieuwe overkoepelend sportorgaan zal het COA moeten gaan beslissen over wel of niet afvaardigen van sportdelegaties naar internationale spelen. Hierdoor zal de autoriteit van de ASU — nu de ondergeschikte van het COA — komen te liggen op alleen de plaatselijk te houden sportactiviteiten.

Of er bij het COA mensen fulltime in dienst zullen worden genomen, gaf Dooley Tromp te kennen, dat dit in het begin zeker niet het geval zal zijn.

Ramiro Tromp

Jonge mensen over een jong land:

EEN AANTAL Colegio Arubano- leerlingen, van de brugklas tot en met VWO-6, geeft een mening over de toekomst van Aruba en zichzelf. Is het inderdaad zo dat de jeugd het niet meer ziet zitten op Aruba en weg wil, zoals we een tijdje geleden in alarmerende berichten vernamen? Of zien jongeren voor zichzelf nog wel toekomst- mogelijkheden hier?

Op deze pagina's een staalkaart van opinies:

- optimistische en pessimistische;
- kritische en onverschillige;
- op een spottende manier gebracht of vanuit een religieuze overtuiging;
- voor en tegen de nieuwe regering;
- met puur eigen meningen of visies waaruit het ouderlijk huis duidelijk doorklinkt;
- over Lago en toerisme;
- of zonder mening omdat men niet op de hoogte is.

Opvallend is dat velen zeggen niet geïnformeerd te zijn. Zou hier niet een voorlichtende taak zijn door middel van "burgerschaps- kunde" op school, een "jongeren- journaal" op de televisie, en wat meer voorlichting in eenvoudige vorm via de radio?

VELE MENSEN denken dat we, d.w.z. de Arubaanse bevolking, er nu zijn. Maar dat is natuurlijk niet zo. Het eigenlijke werk moet nog beginnen. Op verschillende gebieden moet er veel gedaan worden. Er moet voor een economische pilaar gezorgd worden. De afgelopen dagen is er van alles gedaan om de Lago te heropenen. De kansen hierop zijn naar mijn mening klein. Een andere mogelijkheid is het uitbreiden van het toerisme. Toch geloof ik niet dat we teveel op een pilaar moeten gaan rusten. We moeten ook nieuwe projecten, los van het toerisme zoeken. Dat het [illegible] denken, is duidelijk, maar daarom hebben we onlangs een nieuwe regering gekregen die met haar pas benoemde adviseurs zich over dit probleem moet buigen. Voorlopig hebben de afdelingen van het land Aruba het druk met het zich verenigen met die van het vroegere land. Genoeg werk dus, want we moeten toch samen zorgen dat onze status aparte die iedereen [illegible] succes. Ik hoop dat ik in de toekomst ook een "steentje" hieraan kan bijdragen.

SOMMIGE "DOMME" mensen willen de 100 dagen van de nieuwe regering [illegible] niet dat het betekent dat er acties, veranderingen in het bestuur zullen komen, plannen [illegible] "domme" mensen [illegible]

aan het spelletje van Curaçao, maar staat nu alleen "vastgebonden" aan Nederland. Eigenlijk is deze status aparte het begin van het begin: het is alleen maar een voorbereidende periode om tot onafhankelijkheid van Aruba, over tien jaar, over te gaan. Bij nader onderzoek onder de bevolking lieten de meeste mensen weten dat ze pro- status aparte waren, maar onafhankelijkheid?... dat niet!!! Sommigen zeiden zelfs dat ze hierdoor een gemakkelijke prooi zouden worden voor anti- democratische "groepen" (Cuba??).

IN DE toekomst van Aruba zal het er zo uit zien:

In de toekomst zullen we een toeristenpark met hotels, goudmijnen en een geldbomen- bos krijgen. In de toekomst zullen de kinderen niet naar school hoeven te gaan en daar zal ik wel voor zorgen. En de enige school op Aruba zal "Enige School" heten. Maar op die school hoeven de kinderen geen les te krijgen, maar ze krijgen alleen maar les in wie het langst kan slapen, wie het luist is en wie het meest kan snurken, dus «Ai no» zeggen. Ook zal de Lago weer opengaan en de Lago zal groter zijn dan hij was. Op Aruba zullen ze auto's uitgevonden worden [illegible] Aruba niet op Aruba gebruikt worden, maar in andere landen. Op Aruba zullen [illegible]

NOU, MOOI hoor, om alleen, onafhankelijk en zelfstandig te zijn. Kunnen jullie dat wel aan? Alleen alles doen! De nieuwe regering is er pas, maar volgens mij heeft die tot nu toe geen blunders gemaakt. Ze proberen Lago open te krijgen. Maar ze zeggen wel niet dat het vast en zeker open gaat, ze zeggen alleen dat er kans is. De vorige regering zei elke keer «Lago ta habri», maar het is nooit open gegaan. Dat plein achter Cas di Cultura heeft [illegible] minste). Dat geld hadden ze beter kunnen besteden, zoals aan het dak van die huishoudschool. Ik denk ze tot nu toe over dat de regering wel beter is voor status aparte dan de oude regering.

IKZELF BEGRIJP bijna het hele [illegible]

beetje. Hoe ik de toekomst van Aruba zie? Ik zie het een beetje verwarrend, omdat er nog niet helemaal te weten is wat er zal gebeuren. Er zijn veel mensen zonder werk en niemand weet of ze werk zullen krijgen. Ik hoop dat deze nieuwe regering een goed werk zal doen. Volgens mij gaan ze een goed werk doen voor Aruba, omdat er al plannen zijn om de landingsbaan te herstellen. Aan de ene kant is het goed omdat het beter is voor de vliegtuigen en veiliger voor de mensen. Aan de andere kant is het slecht omdat er geen vliegtuigen meer komen, dus ook geen toeristen. En net de toeristen zijn belangrijk voor ons. Een paar dagen geleden gingen volgens mij een paar mensen van de AVP naar Venezuela om te proberen de Lago te houden.

OP 1 JANUARI 1986 kreeg Aruba zijn status aparte. En op 1 januari 1996 krijgt Aruba zijn onafhankelijkheid. Ik vind de status aparte gewoon, maar ik vind de onafhankelijkheid stom. [illegible]

hij is nooit bij hem thuis, want hij heeft veel werk. En nu de partij AVP gewonnen heeft [illegible] 's morgens om acht uur gaat hij [illegible] Mijn vriend vertelt me dat hij alleen is. Ik dank God dat mijn vader niet zo is.

TOT NU toe hebben we [illegible] «Un Aruba Nobo» [illegible] hadden veel dingen [illegible] tot nu toe hebben we niks [illegible] Ze hadden beloofd [illegible] werkloosheid is. Ze hadden beloofd dat ze scholen [illegible] het nieuwe Aruba? [illegible] in de regering [illegible] daarom is hij nu triest [illegible]

[illegible] dat vind ik wel stom. [illegible] florin" of "honderd florin" zouden ze dan zetten "cien florin" of "cien florin". Maar ik vind ik echt stom. De post vind ik wel mooier. [illegible] het ook zonde van [illegible] de drie Benedenwinden, de ABC- eilanden [illegible] daar is niks aan te doen.

IK DENK dat Aruba beter [illegible] Nederlandse Antillen [illegible] goed [illegible] de Colegio Arubano [illegible] Aruba.

...bij. Ik denk ook niet dat er veranderingen zullen komen. Ik hoop alleen dat als er veranderingen komen, dat er ook aan de kinderen zal worden gedacht.

ARUBA HEEFT zestig jaren welvaart gekend. Het is nu omgedraaid. Lago is dicht en de situatie slecht geworden. Maar wat je ook slecht... Iedereen heeft een dak boven zijn hoofd, elk hier heeft... elektriciteit en er zijn geen mensen die van de honger sterven op Aruba. De situatie is... omdat de mensen nu niet elk jaar hun auto kunnen wisselen voor een nieuwe en op vakantie kunnen... Er zijn wat werklozen en de criminaliteit is wat gestegen. ... wij hier heel goed le... het ook zo door zal kunnen... [illegible]

ALS ENKELE van mijn collega's... [illegible]

...Het eerste wat men ... naar Curaçao gaan, ... halen. En wij ... [illegible]

... VORIGE ... [illegible]

helemaal niet in hoeverre mijn toekomst met Aruba te maken zal hebben. Op het ogenblik zit ik in VWO-6 en het ziet er naar uit dat ik zal slagen. Daarna ga ik in Nederland studeren. Als ik een beurs krijg van Aruba, kom ik natuurlijk in elk geval terug voor vijf jaar, omdat dat nu eenmaal moet. In het geval dat ik geen beurs krijg, zou ik het echt niet weten. Misschien vind ik Europa wel interessant of krijg ik ergens in de tropen een goede baan. Het is in elk geval niet zo dat ik terug kom om mijn eiland vooruit te helpen. Ik denk eerder aan mezelf dan aan anderen.

HET BESTE van alles was en is de status aparte, die Betico Croes, de leider van de MEP heeft gekregen. Hij heeft veel jaren voor deze status aparte gevochten. Maar voor mij heeft hij iets fout gedaan, en dat was de Independencia. Ik vond het jammer dat Betico Croes, de man die zo voor de status aparte heeft gevochten, nu uit de regering is en op 31 december een ernstig ongeluk heeft gekregen. Dus hij kon de status aparte niet vieren. Maar voor mij was hij de spijker. Hij was de man die de status aparte heeft gekregen. Maar ja, zo is het leven. Laten we nu gaan zien wat de nieuwe regering gaat doen, laten we zien of zij de status aparte gaat benutten.

Mijn toekomst en Aruba.

Over enkele maanden ... Rest van de klas, ... zullen we ... te studeren ... 1 januari '86 begint een nieuwe periode voor aruba ... 100 dagen: Uw Aruba ... [illegible]

Aruba want hier ... zijn. Daarvoor zijn deze eilanden ... [illegible]

De toekomst van Aruba

WAT WAS Aruba voordat Lago hier kwam? Er bestond wel armoe, maar nog geen hongersnood. Men moest wel hard werken om in leven te blijven, zelfs van 's morgens vroeg tot 's avonds laat. Aruba had in die tijd een kleine bevolking bestaande uit hardwerkende mensen die geen van allen echt rijk waren. Er bestonden vele manieren om in leven te blijven. Men kan hoeden maken en deze verkopen ... [illegible]

Ook ... en di... [illegible] ... put, die wel kilometers ver weg ... [illegible] ... belangrijke "industrie". De ... [illegible]

Op Aruba bestonden in die tijd geen bedelaars. Iedereen kende iedereen en iedereen hielp elkaar, bij bijv. het bouwen van een huis, een waterput graven of zelfs bij de oogst. Het is wel raar dat mensen tegenwoordig denken dat het vroeger (dus oudere mensen denken dat) veel meer regende dan tegenwoordig en veeteelt en landbouw waren dan ook belangrijke en bloeiende gebeurtenissen. Wel is het zo dat er tegenwoordig veel waterputten worden dichtgegooid omdat ze toch droog zijn.

Met de komst van de olie-raffinaderij Lago kreeg men veel gemakkelijker werk en men verdiende ook meer. Men kon nou auto's, televisie en grotere huizen aanschaffen. Ook kon men de kinderen laten studeren; vroeger moesten de kinderen immers ... van school af om mee te ... helpen om de familie te onderhouden. Met het studeren volgt het intellect en ... [illegible]

Door geen werk meer te verrichten als vroeger, wordt men lichamelijk lui en zwak. Men kan niet zeggen dat de Arubanen lui zijn geworden, studeren, kost immers mentale inspanning, maar geen lichamelijke.

De Lago gaat nou weg en men is opeens bang dat iedereen van honger sterft. Velen zijn naar het buitenland vertrokken op zoek naar een beter beenkomen. Er is inderdaad een zeer kleine kans dat de groot geworden Arubaanse bevolking zou kunnen leven van het land ... kunnen produceren; het is alleen mogelijk als de bevolking kleiner wordt. ... [illegible]

De economie behoeft geen belangrijke herstructurering

Aruba, economisch op weg naar morgen

-door H.Timmer-

VOOR DE ECONOMIE van Aruba is de status aparte op zich geen drastische ingreep. Het is niet zo dat er een belangrijke herstructurering van de economie moet plaats hebben als gevolg van de loskoppeling van Aruba van de Nederlandse Antillen.

Van de totale import op Aruba komt maar enkele procenten uit Curaçao en export vanuit Aruba naar de Antillen is er ook bijna niet. De economie van Aruba is dus niet complementair aan die van de Nederlandse Antillen, zoals bijvoorbeeld het geval is met die van Nederland en West-Duitsland (20% van de Nederlandse invoer komt uit Duitsland en 30% van de totale Nederlandse export gaat naar het buurland), maar puur concurrerend. Het economisch verkeer tussen Aruba en de Nederlandse Antillen speelt zich voor een groot deel af in de dienstverlenende sector en heeft meer te maken met historisch gegroeide zakelijke contacten dan met het verlenen van diensten die niet door Arubaanse bedrijven zouden kunnen worden geleverd.

Door de opkomst van import vervangende industrieën, met name op Curaçao, is er een beperkte goederen- stroom over en weer ontstaan. In hoofdzaak gaat het dan om sigaretten van Aruba naar Curaçao en omgekeerd levert Curaçao bier, wasmiddelen en meel. Qua omvang zijn het goederen- bewegingen die slechts enkele procenten van de totale invoer uitmaken. Verwacht mag worden dat dit percentage nog zal teruglopen, omdat er voor de samenwerking tussen Aruba en de Nederlandse Antillen is overeengekomen, dat Aruba de protectie op lokaal geproduceerde artikelen in een periode van vijf jaar mag wegwerken. Aruba is geen voorstander van langdurige protectie en vindt dat hoge beschermende rechten alleen gehandhaafd dienen te worden gedurende een aanloop- periode.

Het gevolg is natuurlijk dat alleen de Curaçaose producten die echt op de wereldmarkt kunnen meekomen in prijs en kwaliteit, hun positie op de Arubaanse markt zullen behouden. Voor de sector dienstverlening is de ALM een belangrijk factor. Een groot deel van de omzet van deze Antilliaanse luchtvaart- maatschappij betreft het vervoer van toeristen naar Aruba. Inter- antilliaans toerisme maakt daar maar een klein deel van uit. De ALM is voor Aruba dus in hoofdzaak een internationale luchtvaart- maatschappij, vergelijkbaar met Eastern en American Airlines, die Amerikaanse en Venezolaanse toeristen vervoert naar en van Aruba.

Met economische interactie tussen Aruba en de Nederlandse Antillen heeft dit soort dienstverlening weinig of niets te maken. Datzelfde geldt voor de op Aruba werkende Curaçaose bedrijven. Ook die onderscheiden zich niet van andere op Aruba gevestigde buitenlandse bedrijven. Hun activiteiten zijn voor bijna honderd procent gericht op Aruba en op de zakelijke belangen van Aruba met het buitenland.

ACCENT

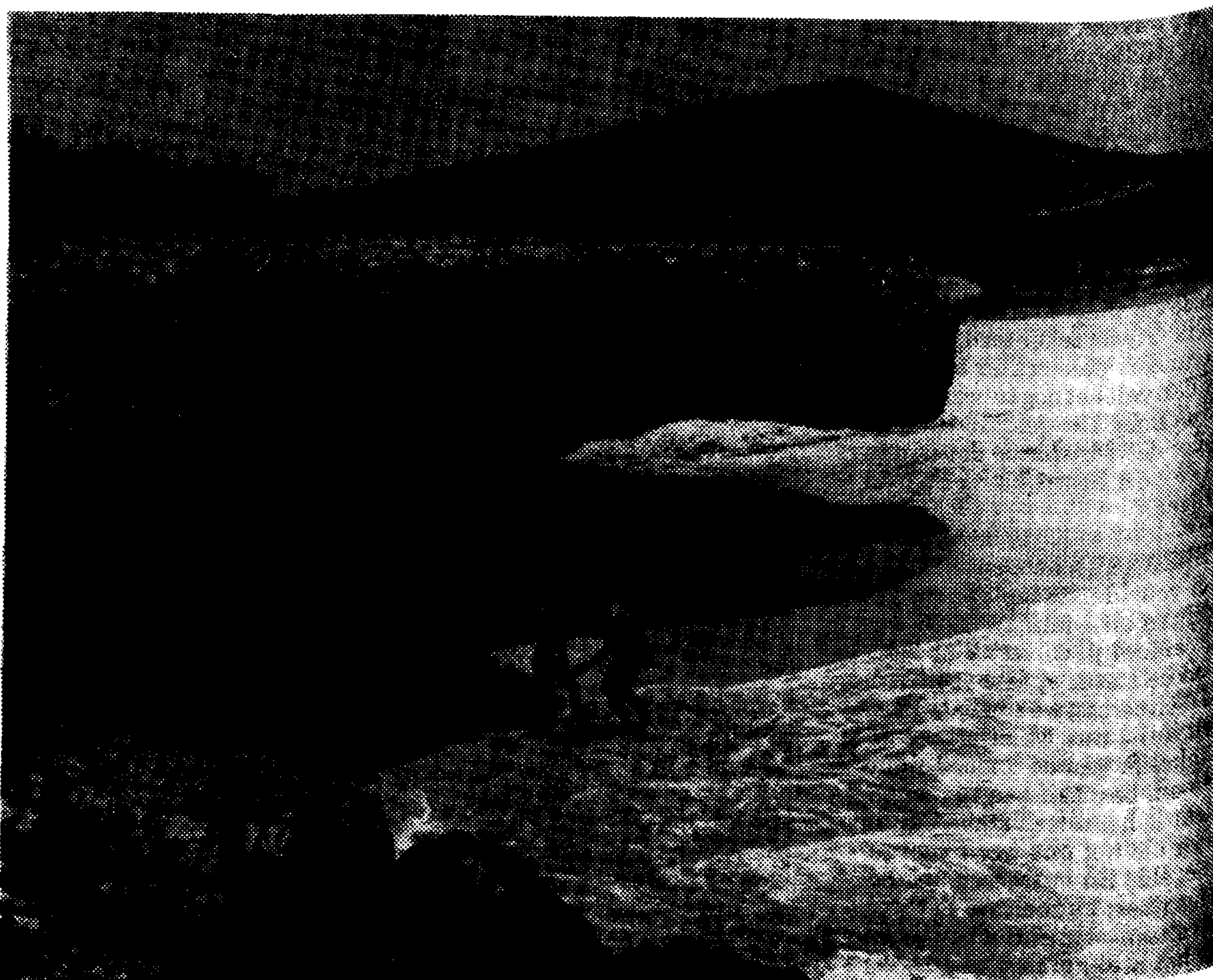
Economisch is de blik van Aruba dus niet direct gericht op Curaçao en nog minder op de andere eilanden van de Nederlandse Antillen. Voor de na de Lago-sluiting zo urgent geworden snelle economische groei kijkt Aruba dan ook vooral naar de Verenigde Staten en in iets mindere mate naar Canada, Venezuela en Europa. Het accent ligt daarbij uiteraard op het toerisme. Diversificatie in andere economische activiteiten zoals internationale handel, financiële dienstverlening en ook exportindustrie zal zeker onderzocht moeten worden, maar succes is onzeker. Het Caribbean Basin Initiative biedt voor Aruba weinig perspectief en over het algemeen zijn ons kostenpeil en de vrij beperkte toegevoegde waarde die wij kunnen bieden beperkende factoren. Van een ontwikkeling van de primaire sector — landbouw, veeteelt, visserij — mag ook niet veel verwacht worden. De voorwaarden voor economisch verantwoorde land- en tuinbouw zijn nu eenmaal niet aanwezig. Voor vis- en garnalenkweek liggen de perspectieven beter. Bij industrie gaat het bijna altijd om heel hoge investeringen — tot 100 keer de investering per arbeidsplaats in het toerisme — en voor veel sectoren zijn ons dure water en energie en de tamelijk hoge levens- standaard en als gevolg daarvan vrij hoge loonpeil een handicap. Arbeids- intensieve fabricage trekt daarom naar lage lonen- landen en sterk geautomatiseerde en dus veel kapitaal vergende industrie biedt weinig mensen werk.

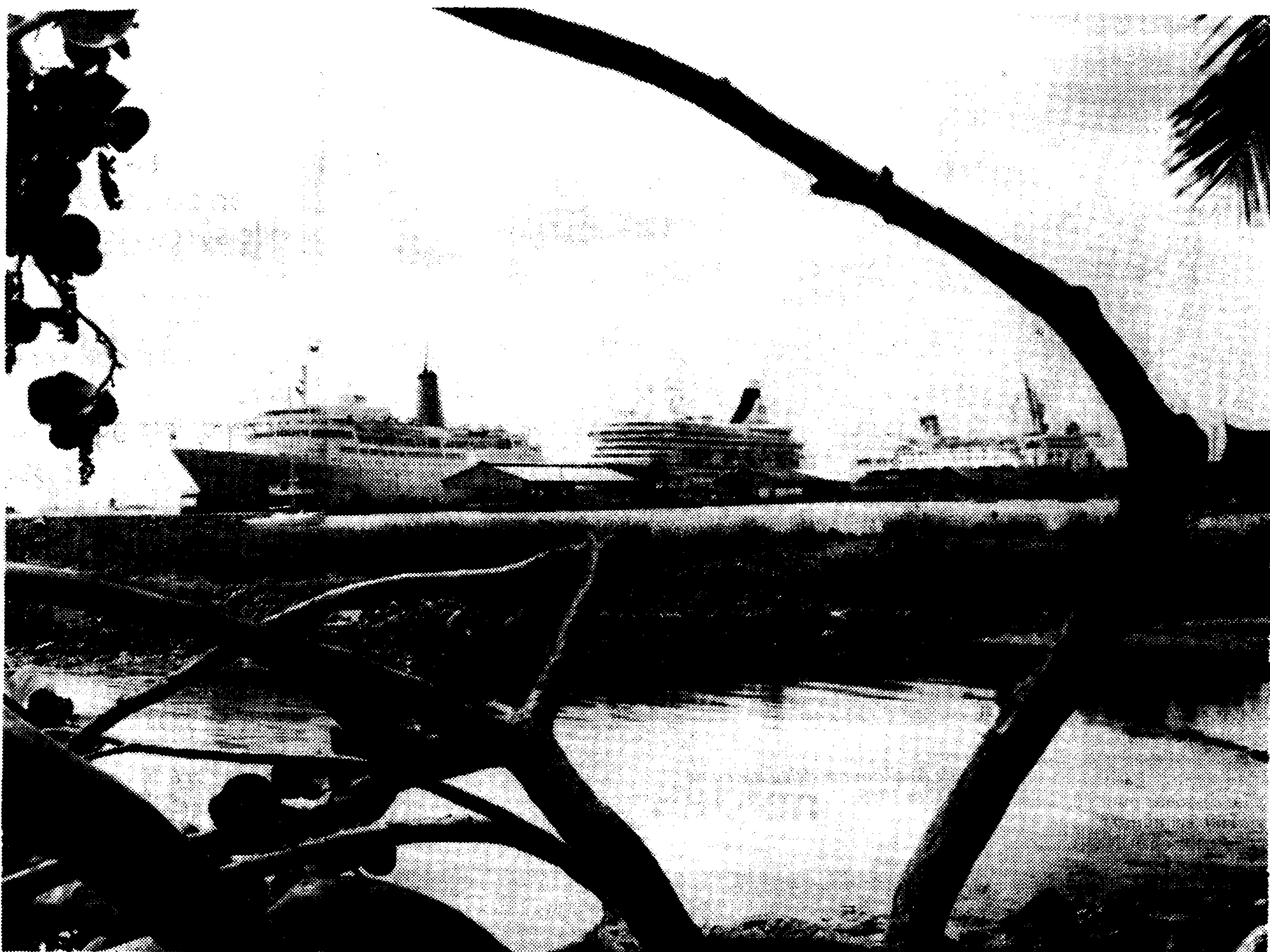
We zullen ons dus voor optimale werkgelegenheid vooral op het toerisme moeten concentreren. Ons voordeel is dat we de natuurlijke omstandigheden voor succesvol toerisme hebben. We hebben bovendien getoond dat de markt voor ons toerisme er is en sterk groeit. De bestaande ondernemingen die een investering overweegt, let daar heel in het bijzonder op. Geen enkele belasting- faciliteit werkt zo goed als de stimulans die uitgaat van bestaande ondernemingen die rendabel zijn en sterk groeien. Zowel de lokale als de buitenlandse ondernemer kijken naar wat de al gevestigde ondernemer doet; brengt die zijn geld naar elders of investeert hij het in uitbreiding op Aruba. Voor het Arubaanse toerisme is het duidelijk zichtbaar dat er flink geïnvesteerd wordt en dat lokt nieuwe ondernemers aan. Bovendien werkt Aruba met het toerisme in de periferie van de economie van de Verenigde Staten, de meest succesvolle economie ter wereld. Ondanks twee recessies hebben in de Verenigde Staten in de afgelopen tien jaar 20% meer mensen werk gevonden, is het nationaal product sterk toegenomen en kent het land een redelijk lage inflatie- en een dalend rentepeil. Voor 75% komen onze toeristen uit de Verenigde Staten en wat meer is, een belangrijke en groeiende groep komt jaar op jaar terug. Dat is een ijzersterke positie die voor 100% benut moet worden.

Bij een wat lagere dollar kan er mogelijk ook groei komen in het toerisme uit Europa en op wat langere termijn zullen er ook weer meer koopkrachtige Venezolanen naar Aruba komen, maar voorlopig zullen we ons vooral moeten concentreren op de Amerikanen en Canadezen. Aruba wil alles op alles zetten om die markt verder uit te bouwen en de accommodaties te realiseren die nodig zijn om over vijf jaar tweemaal zoveel toeristen als nu onderdak te verschaffen. Aruba heeft simpelweg geen keus en zowel het IMF als Nederlandse deskundigen zien sterke economische groei met het accent op het toerisme als Aruba's enige zekere weg om de welvaart die het eiland tot voor kort kende, weer snel terug te brengen.

BASIS

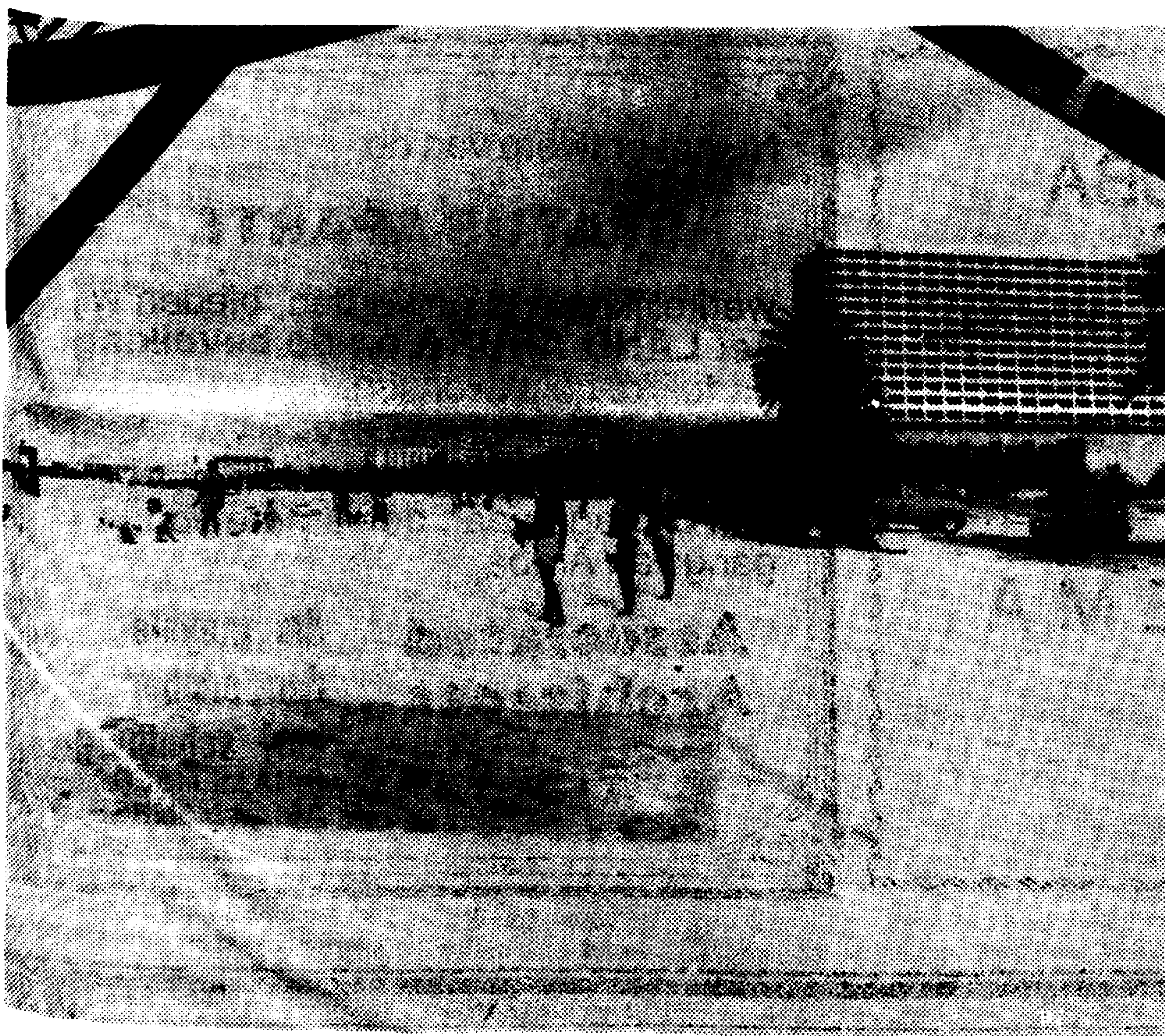
Velen menen dat een economie met practisch alleen toerisme een te wankele basis is voor Aruba. Toch is dat niet terecht. Alles hangt af van de kwaliteit die we met elkaar aan dat toerisme geven. Niet vergeten mag worden dat we een klein eiland

zijn en beter één ding goed kunnen doen dan vele dingen halfhalf. Voor allerlei zaken is de hele wereld onze concurrent en kunnen we op elk willekeurig moment van de markt gevaagd worden door valuta- wijziging, wetgeving en andere zaken waar we geen enkele controle over hebben. Een wijnbouw- stad in Frankrijk kan niet economisch bestaan als er geen wijn meer gedronken wordt, maar als dat wel het geval is, kan zo'n stad het goed doen ook met een mono- cultuur, mits de bewoners ervoor zorgen dat prijs en kwaliteit van de wijn concurrerend zijn en blijven.

Zo is het ook met ons toerisme. Ook daarbij is constante kwaliteits- controle en voortdurende inspanning vereist. Onze toeristen zijn erg kwaliteits- bewust. Velen zijn de gehele Caribbean al afgeweest en zijn tot de slotsom gekomen dat, voor wat zij van een vakantie verwachten, Aruba het summum is. Hier vinden zij de juiste mix van warmte, zon en zee, mensen die hen het gevoel geven welkom te zijn en — heel belangrijk — goede restaurants en goed gesorteerde winkels. Bovendien hebben zij hier terecht het gevoel overal vrij en veilig te kunnen wandelen en winkelen. Deze toeristen genieten hiervolop van een paradijselijke toestand die het jachtige leven van thuis even naar de achtergrond dringt. Een vakantie waarvan velen zeggen: volgend jaar weer Aruba! Dat is een ijzersterke positie voor Aruba. Daar is niets wankels aan. Voor wat de natuur, zon, zee en warmte betreft een gegeven, voor alles wat eromheen gebeuren moet een kwestie van streven naar top- kwaliteit op alle fronten. Als we dat in het oog houden en steeds ons best doen om de hooggestemde verwachtingen van de toerist waar te maken, dan is mono- industrie net zo sterk als een over allerlei sectoren gespreide economie. Het aandeel dat Aruba momenteel heeft in het naar de Caribbean trekkende deel van de met vakantie naar het buitenland reizende Amerikanen is slechts 3%. Er is geen enkel reden waarom dat aandeel niet sterk kan groeien. Bij een verdubbeling van ons aantal hotelkamers, met alle economische groei die als spin-off daarbij ontstaat, is onze werkloosheid in vijf jaar verdwenen.

VERTROUWEN

Die sterke economische groei zou uiteraard ook binnen Antilliaans verband realiseerbaar geweest zijn. Toch is door de status aparte Aruba beter in staat om de economische ontwikkeling energiek aan te pakken. De buiten proporties gedijde en zeer inefficiënt werkende bureaucratieën van de beide bestuurslagen waar Aruba tot nu toe mee moest werken, hebben investeerders en ondernemers vaak tot wanhoop gebracht. In de nieuwe enkele bestuurslaag van Aruba, zal het gemakkelijker zijn om de knelpunten aan te wijzen en op te lossen.

Na de samenvoeging van land- en eilandsdiensten moet er uiteraard nog een fikse reorganisatie komen om de Arubaanse bureaucratie terug te dringen en om te bouwen tot een snel en efficiënt werkend overheids- apparaat. Een apparaat dat positief en slagvaardig kan inspelen op de mogelijkheden voor economische ontwikkeling. Want zonder die snelle economische ontwikkeling kan de overheid ook haar andere taken niet naar behoren vervullen en haar verantwoordelijkheid voor het welzijn en de sociale grondrechten niet waarmaken. Welvaartsgroei is daarom geen luxe, maar bittere noodzaak.

Door de verzelfstandiging van Aruba komen nu alle positieve en negatieve gevolgen van de economische ontwikkeling voor Arubaanse rekening. Vroeger ging een deel van de Arubaanse economische koek naar de andere eilanden. Aruba betaalde mee als het de andere eilanden minder goed ging en omgekeerd profiteerde Aruba van een positieve ontwikkeling op Curaçao. Daar is bij het ingaan van de status aparte een eind aan gekomen. Aruba zal nu alleen met haar eigen ups en downs te maken krijgen. Het is nu zowel economisch als bestuurlijk ieder voor zich. Dat heeft Aruba duidelijk zelf zo gewild. De Arubaan heeft groot vertrouwen in de toekomst- mogelijkheden van de eigen economie. En in ieder geval meer vertrouwen in de ontwikkelingen van het eigen eiland dan in een gunstige gang van zaken op de andere eilanden. Dat bleek recent nog duidelijk bij de succesvolle omwisseling van de Antilliaanse gulden in de eigen Arubaanse florin. Gaat het Aruba over enige tijd weer goed, dan zijn ook meteen alle voordelen daarvan voor Aruba en de Arubaanse bevolking. Maar lukt het niet om in korte tijd een sterke economische groei te bewerkstelligen, dan ziet het er somber uit. Er is daarom ook weinig verschil van mening over de koers die Aruba moet kiezen. Snelle uitbouw van de toeristische sector is ook daarom de enige weg naar snel economisch herstel.

DIVERSIFICATIE

Diversificatie van onze economie betekent niet alleen dat we gaan zoeken naar investeerders in industrie en handel. Ook binnen de toeristische sector is diversificatie mogelijk en gewenst. Onze hotels zitten bijna allemaal op hetzelfde tarief- niveau. Er is echter duidelijk een markt voor een categorie hotels met minder luxe en een wat lager prijsniveau. Aan de andere kant is er plaats voor een klein aantal zeer luxe hotels voor verwende en zeer bemiddelde reiziger. Het vernieuwde Aruba Caribbean Hotel gaat die kant op en als het plan voor een HYATT-hotel doorgaat, is er meteen een tweede in die klasse. Een golfcourse in de buurt van de hotels moet dan als een deel van de noodzakelijke infrastructuur worden beschouwd. Na het verwijderen van de raffinaderij kan Seroe Colorado met Rodgers Beach ontwikkeld worden tot een tweede resort-gebied. Mits groots aangepakt — zoals bijvoorbeeld op St. Maarten met het Mullet Bay- project is gedaan — kan dit gebied uitgroeien tot een resort community met alle voorzieningen die daarvoor nodig zijn. Een combinatie van kortverblijvende toeristen en overwinteraars die er een huis of appartement kopen of huren. Ook voor permanente bewoning kunnen daar huizen en appartementen worden gebouwd. Bij de opbouw geeft dit jaren werk voor de bouwsector en voor de exploitatie daarna zal die ontwikkeling een permanente opleving van San Nicolas en omgeving betekenen.

Industrie- vestiging zal een vrije- zone kwestie moeten zijn, met in hoofdzaak op export gerichte activiteiten, rond de San Nicolas- en Barcadera- havens en in de buurt van de luchthaven. Ook de aloë- cultuur en de daarvan afgeleide cosmetische toepassingen zullen kans bieden. Op handels- gebied zullen we een brugfunctie tussen Latijns-Amerika enerzijds en de VS en Europa anderzijds kunnen vervullen. Ons goed ontwikkelde bankwezen is zeker in staat die handels- bewegingen op professionele manier financieel te begeleiden. Als een deel van die handel ook doorvoer kan betekenen, kunnen de haven en het vrachtgebouw op het vliegveld een rol spelen.

Ook exploratie van olie en gas in onze territoriale wateren zullen de nodige bedrijvigheid brengen, maar het zal verstandig zijn om daarvan voor de komende jaren nog niet al te veel te verwachten. Zelfs als er winbare hoeveelheden aangetroffen worden, is het de vraag tegen welke prijs geproduceerd kan worden en of er een marge inzit bij de huidige lage olieprijzen.

ECONOMISCHE GROEI

Aruba heeft dus goede kansen om over een aantal jaren weer een lage werkloosheid- en een redelijk welvaartspeil te bereiken. Dat zal niet vanzelf gaan. Voor we zover zijn, zal in brede kring ingezien moeten worden dat economische ontwikkeling niet uit de lucht komt vallen, dat het niet gemakkelijk is om ondernemers te vinden die hier willen investeren en dat die investeerders alleen over de brug komen als er ruime financierings- mogelijkheden zijn. Voorts moeten de sociale wetten van hun demotiverende kanten worden gezuiverd, zodat iedereen aangesproken kan worden op prestaties en bij het ontbreken daarvan sancties mogelijk zijn. We zullen moeten inzien dat een economische ontwikkeling ook zeer nauw gekoppeld is aan een goed en efficiënt functionerende publieke sector. Kwalitatief goed en op de behoeftes van de eigen economie afgestemd onderwijs is daar een voorbeeld van, maar ook een redelijk evenwicht in de belonings- structuur en het voorzieningen- pakket van overheids- werknemers in vergelijking met de mensen die in particuliere sector hun brood verdienen. Bovendien zullen de kosten van het overheids- apparaat zodanig moeten zijn, dat het totaal aan directe en indirecte belastingen redelijk kan blijven. We kunnen ons niet veroorloven om daarbij al te zeer uit de pas te lopen bij andere landen.

Met de solidariteits- heffing inbegrepen zitten we met de directe belastingen nu op het peil van Nederland en dus bij de wereldtop. In de VS wordt nu gewerkt aan een herziening van de inkomsten- belasting die tot resultaat zal hebben dat het toptarief in de buurt van de 35% komt te liggen. In Nederland is ook een commissie aan het werk om de belasting- structuur te herzien en denkt men ook aan een lager toptarief gecombineerd met lagere aftrek- mogelijkheden. Bij ons zijn de aftrekposten al heel beperkt maar we zitten wel met zeer hoge tarieven. Als we het nog meer in indirecte belastingen gaan zoeken — benzine-accijns, invoerrechten — dan lopen we het gevaar dat de algemene kosten- stijging die daarvan het gevolg is, de hotels in een verlies- situatie brengen. Die hotels kunnen zich gezien de concurrentie van andere bestemmingen — het is interessant om af en toe een blik te slaan in de Travel Section van de New York Times om te zien wat een zee van mogelijkheden de reislustige Amerikaan wekelijks wordt voorgeschoteld — zich geen hogere kamerprijzen veroorloven. Ook de prijzen van maaltijden en sterke drank zitten op een maximum en kunnen zeker niet omhoog zonder ons toerisme te schaden.

EIGEN SUCCES

Succes bij de verdere uitbouw van ons toerisme is daarom niet zo gemakkelijk als wel eens wordt beweerd. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, liegen er niet om. Er moet vertrouwen zijn in succes, maar tegelijkertijd de wil om te doen wat nodig is om dat succes mogelijk te maken. De overheid zal met durf en doorzettings- vermogen een aantal veranderingen tot stand moeten brengen. Als bijvoorbeeld bij de WEB niet goed gaat en de kosten de pan uitvliegen, dan moet daar met harde hand ingegrepen worden. We kunnen de overheid niet handhaven op het kostenpeil van de Lago- periode. Departementen die in de vette jaren zijn opgezet en volgens de wet van Parkinson zijn uitgedijd tot onbetaalbare proporties zullen aangepakt moeten worden. Het profijt- beginsel zal overal in ere moeten worden hersteld.

Wie denkt dat Aruba er weer bovenop komt door alles te laten zoals het in de Lago- jaren was, zal bedrogen uitkomen. Erkenning van die werkelijkheid is het begin van alle wijsheid. De mono- cultuur van practisch alleen toerisme is niet de echte achilleshiel van onze economie. De kwaliteit die we met z'n allen leveren, daarin ligt de kern van het succes. Goede scholing en beroeps- opleiding, doelmatige overheids- dienstverlening, optimale financierings- mogelijkheden en een goed investeringsklimaat, vakbonden die harmonie nastreven en hun verantwoordelijkheden bij de motivatie van hun leden waarmaken, kortom een totale inzet en toewijding van iedereen voor de Arubaanse zaak, daar gaat het om. Een mentaliteit die zo duidelijk elk jaar aanwezig is bij de voorbereiding en organisatie van het Arubaanse carnaval en waarbij iedereen het normaal vindt om op de kwaliteit van zijn of haar werk te worden aangesproken.

WELVAART

Welvaart is geen natuurverschijnsel. Daar moet hard voor worden gewerkt. Onze politici hebben wel eens de neiging om de wereldcrisis als schuldige aan te wijzen en daar alle teruggang in eigen land uit te verklaren. De suggestie van: als die wereldcrisis over is, zal het met ons ook wel weer beter gaan, ligt daar dan in opgesloten. Een gevaarlijke redenering die meestal nergens op slaat. In ieder geval is er momenteel geen sprake van een economische crisis, althans niet op wereldschaal. In de landen waar wij economisch mee in contact staan, is al enkele jaren een flinke economische opleving aan de gang. De VS staan er economisch heel goed voor: stijgend nationaal en persoonlijk inkomen, dalende werkloosheid, lage inflatie en redelijke rentevoet. De beurskoersen zijn er dan ook in korte tijd verdubbeld. Ook Japan en Europa doen het economisch erg goed, al zijn in sommige Europese landen de werkloosheids- percentages nog veel te hoog, maar dat is meer een gevolg van de verstarrende werking van hoge minimumlonen, waardoor de uitstoot van arbeid door automatisering, onvoldoende wordt opgevangen door nieuwe werkgelegenheid in de service- verlening.

Dat het in de Latijnsamerikaanse landen nog niet erg wil met het economisch herstel heeft alles te maken met corruptie, massale kapitaalvlucht, slecht investerings- klimaat en verziekte bureaucratie. Landen die tijdig de tering naar de nering en de hand aan de ploeg hebben geslagen, zijn nu weer in een periode van welvaart beland. De landen die in de jaren zeventig tegen heel hoge rente- percentages grote buitenlandse leningen aangingen voor projecten die achteraf niet het verwachte rendement konden opleveren om rente en aflossing te betalen, blijven achter en verarmen. Ieder land krijgt de welvaart die het met eigen inzet verdient. Zo zijn de Japanners nu 35% welvarender dan de Britten, terwijl in 1960 Engeland nog driemaal zo rijk was als Japan. Wij komen er daarom niet met te klagen over Venezuela dat niet rijk genoeg meer is om voor ons toerisme de rol van vijf jaar geleden te vervullen. We zullen gewoon geduld op moeten brengen en ons aan de situatie aanpassen in het vertrouwen dat we op wat langere termijn weer meer profijt van toerisme uit Venezuela zullen krijgen.

Van de Latijnsamerikaanse landen kunnen we leren hoe het in ieder geval niet moet. Bij stagnerende economische activiteit de hoge overheids- uitgaven financieren met het drukken van alsmaar meer bankbiljetten, met hyper- inflatie en devaluaties als onverbiddelijk eindresultaat, is natuurlijk rampzalig voor de economische ontwikkeling. En alleen economische ontwikkeling kan welvaart brengen. Die wijsheid is zelfs tot de Sovjetunie doorgedrongen. Sovjet- leider Michail Gorbatsjov zei vorige week in zijn toespraak tot het 27e partijcongres: "Een versnelde economische ontwikkeling is de sleutel tot de oplossing van al onze problemen. Inertie en onbeweeglijk in de vormen van bestuur, het opstapelen van bureaucratie, dat alles heeft geen geringe schade toegebracht aan onze maatschappij. Een radicale hervorming is nodig om de economie dynamisch en rendabel te maken". Don Martina of Henny Eman zouden het gezegd kunnen hebben, want ook op Curaçao en Aruba leiden we aan de door Gorbatsjov gesignaleerde kwalen. De Sovjet- leider riep zijn partijleden op resoluut af te rekenen met inertie en aan een diepgaande wederopbouw van de economie te beginnen, gebruik makend van de nieuwste wetenschappelijke en technische ontwikkelingen.

"Het niveau van de inkomens dient direct gekoppeld te zijn aan de geleverde prestaties" voegde hij hieraan toe. Revolutionaire taal voor een communist en een omslag naar een koers, waarvan de democratisch- kapitalistische landen allang wisten dat het de enige weg naar optimale ontwikkeling is.

NU OF NOOIT

Door de Lago- sluiting is de start van het op eigen benen staande Aruba veel moeilijker geworden. De uitdaging waar Aruba zich voor geplaatst ziet, is enorm. De ingang van de status aparte gaat gepaard met een tegelijkertijd noodzakelijke aanpassing aan sterk teruglopende overheids- inkomsten en de noodzaak van herstructurering van de economie en de overheid. Alleen in een sfeer van consensus en harmonie tussen overheid, vakbonden en ondernemers zal het mogelijk zijn om de verloren werkgelegenheid terug te winnen. De publieke sector zal terug moeten naar wat in onze post-Lago- situatie haalbaar is.

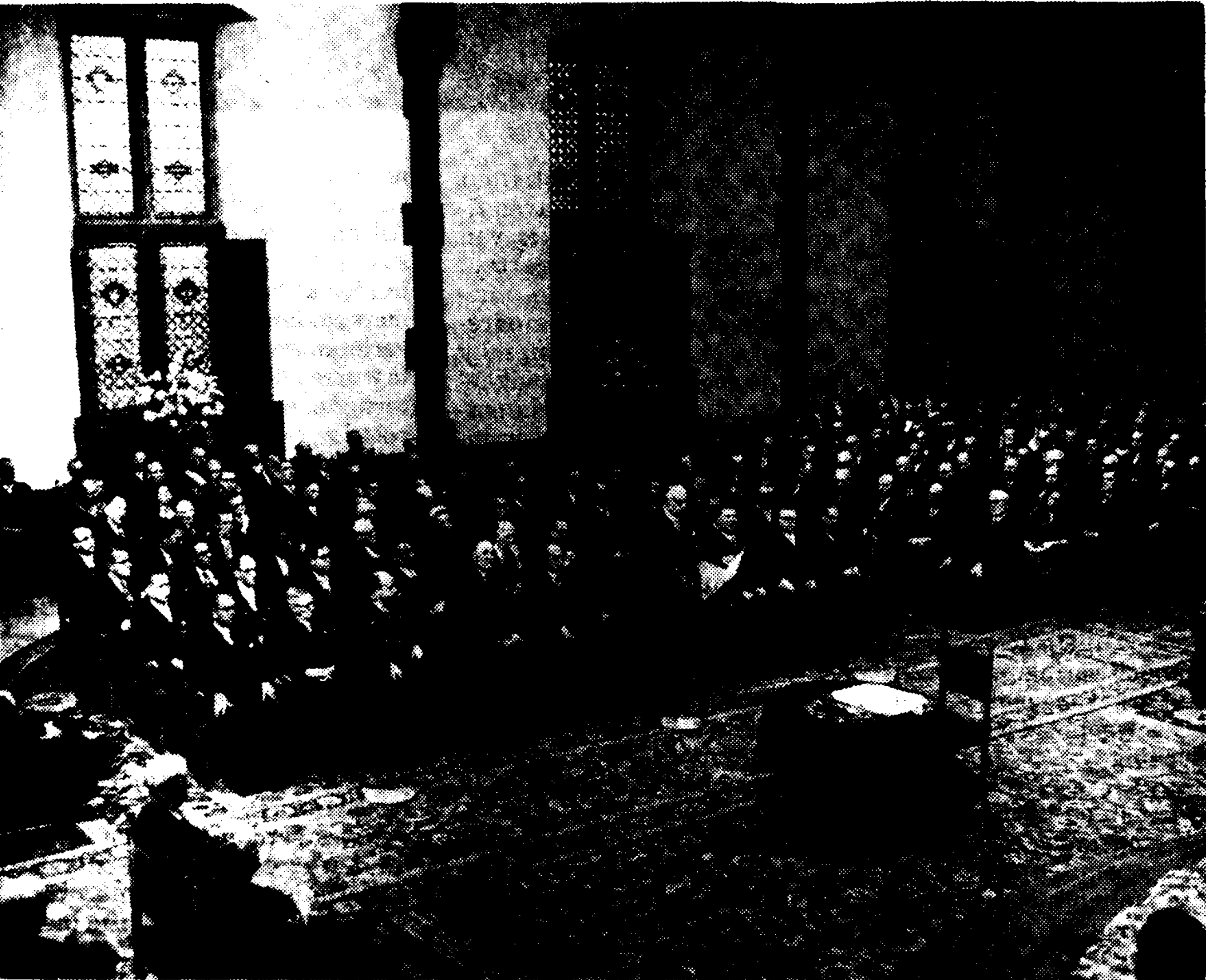
Willen we niet met een gigantische werkloosheid blijven doorsukkelen dan zal de particuliere sector enorm moeten groeien. Die groei is mogelijk, maar de sleutel voor die nieuwe toekomst- kansen ligt in het accepteren van veranderingen. Voor een verdubbeling van het aantal hotelkamers is ongeveer 200 miljoen dollar kapitaal nodig. Dat kapitaal ligt niet op ons te wachten en wordt geïnvesteerd op plaatsen waar de markt voor investeringen gunstig is. Wij moeten er dus voor zorgen dat de situatie hier inderdaad aantrekkelijk is voor investeringen in meer hotels. De mens is de grootste drager van talenten die de aarde kent.

De Arubanen hebben getoond talent te hebben voor het toerisme als economische activiteit. Onze echte werkgevers zijn de 200.000 toeristen die ons eiland jaarlijks bezoeken. De ondernemers zijn de mensen die de arbeid organiseren op een manier die voor de kapitaal- bezitter een interessant rendement beloofd. Als we creatief te werk gaan, moet het mogelijk zijn kleine en grote ondernemers warm te krijgen voor investeringen op ons eiland. De tijd dringt en als we niet nu de juiste koers inslaan, komt het herstel niet van de grond. We mogen geen tijd verliezen en moeten nu, bij het ingaan van de status aparte, laten merken dat we niet zijn blijven steken in de verkalkte instituties en gewoontes van een voorbij tijdperk, maar ons creatief aanpassen aan de veranderde omstandigheden. Dan is er een mentaliteit waarbij succes in het opvoeren van de economische activiteit kansen heeft.

H. Timmer

...de Antilliaanse delegatie bij de RTC in 1948...

...afkondiging van de Statuut...

...vlnr mr. Da Costa Gomez, de heer Plantz, de huidige gouverneur van Aruba F.B. Tromp als voorzitter van de UNA, John M. Sprockel en wijlen Sjon A Eman, vader van minister- president mr. Henny Eman...

...Henny Eman — oprichter van de AVP met zijn Sjon A Eman in 1948 in gesprek met prinses Juliana, terwijl gouverneur L. Peeters toeziet. Henny Eman is de grootvader en Sjon A Eman de vader van de eerste minister-president van Aruba, mr. Henny Eman. Zij waren het die in 1948 de onafhankelijkheids- wensen van Aruba aan het rollen brachten...

Gesprek met minister mr. Mito Croes

"Het is zo makkelijk om op cultuur te bezuinigen, maar dat heeft afschuwelijke gevolgen op de lange termijn"

De achtergrond van het cultuurbeleid van de nieuwe regering is dat wij ervan uitgaan dat de cultuur dichter bij de mensen gebracht moet worden. De regering heeft het idee dat cultuur nog steeds gezien wordt als iets wat elitair is: bepaalde groepen doen aan cultuur, andere niet. De prioriteit is om ook andere dan de traditionele groeperingen te laten deelnemen aan het culturele leven.

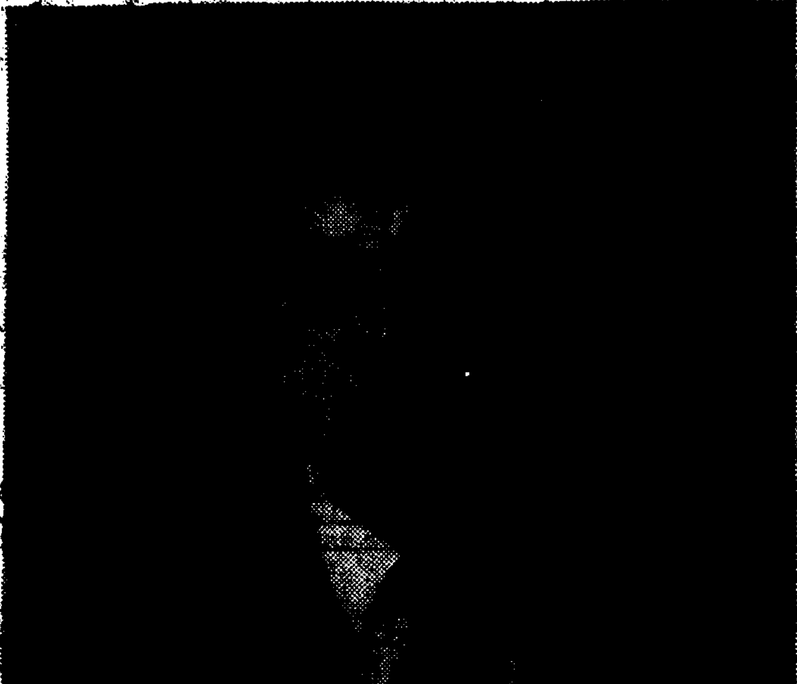
[illegible] ik twee voorbeelden noemen van wat ik bedoel. Exposities vinden bijvoorbeeld plaats in de Cas di Cultura, de [illegible] Biblioteca of in het Instituto di Cultura, maar nergens in de districten als Noord, [illegible] of San Nicolaas. De [illegible] daar naar toe komen [illegible] naar een cultureel [illegible] de stad. Musicigroepen die optreden zouden ook [illegible] kunnen geven, [illegible] in andere landen [illegible] en waar dan weer een [illegible] publiek komt. [illegible]

[illegible] het verleden is cultuur gebruikt als vermaak, terwijl het [illegible]lijke, het kritische en experimentele element voor een [illegible] gedeelte niet [illegible] [illegible]nen.

[illegible] het regeerprogramma [illegible] dan ook verspreid opmerkingen als over een "wijziging [illegible] mentaliteit", over "creativiteit" en "zoveel mogelijk gelegenheid bieden tot persoonlijke [illegible] en dergelijke. [illegible] zou moeten helpen [illegible] experimentele zo uit te dragen dat het niet elitair wordt, zoals dat nog ze vaak gedacht wordt. We wensen het cultuurbeleid naar de Centro di Bario te brengen. Mensen KIJKEN naar cultuur, maar ze participeren [illegible]. Dat zou wel ze moeten zijn.

[illegible]

[illegible] de bibliotheek een [illegible] belangrijke functie kunnen [illegible], met de faciliteiten die ze [illegible] bieden. De bibliotheek heeft [illegible] prioriteit binnen het regeringsbeleid; ze is één van de [illegible] punten die we hebben [illegible] gebied [illegible] Latijns- [illegible] met boeken rondlopen, zie [illegible] in een park een boek [illegible] hier op Aruba heb je dat [illegible] hebben nooit een [illegible]

Eén van de meest uitgebreide Ministeries in het land Aruba is dat van Welzijnszaken, waarin acht diensten verzameld zijn die alle met Welzijn te maken hebben, zoals sport, volksgezondheid, onderwijs, [illegible]zaken, arbeid, [illegible], maar ook [illegible] als Instituto di Cultura en de Biblioteca Nacional. [illegible] sprak met de minister van Welzijnszaken, Mr. Mito Croes, de directeur van de genoemde culturele diensten en het hoofd van het [illegible] (het talenbureau) dat onder Directie Onderwijs valt. Hier de bevindingen van een viertal interviews: over het culturele beleid. In het kort samengevat: veel plannen maar er vallen nog [illegible] zaken te regelen.

[illegible] gebruiken om meer expressie-onderwijs te geven.

De Overheid moet werken als [illegible] eenmaal niet gebeuren zonder subsidies. Dus je wordt er als regering toch bij betrokken. Maar we zitten op het ogenblik in een heel moeilijk parket, want onze prioriteit is voor een groot [illegible] zijn. Nu moeten we spenderen in de sociale sektor omdat daar de klappen vallen. Je moet ook de Onderstand aanpassen en je moet een goede dokterregeling hebben.

Maar je kunt soms ook met weinig middelen veel doen. Schoolkinderen die tekenen, de Artesania die heel leuke dingen maakt. Je zou ze in het hospitaal en noem verder maar op, kunnen plaatsen.

We zijn zo aan luxe gewend, we willen alles kopen en onze eigen [illegible] probleem is wel in hoeverre je als overheid hierin moet optreden en tot verplichting overgaan. Neem nou de radio en t.v., zoals dat in Venezuela is met de verplichting een bepaald deel van de programma's met lokale muziek te vullen. De vraag is dan direct: [illegible] voor lokale muziek? En van welke kwaliteit is die?

We willen onze eigen overheids-programma's veel creatiever aanpakken. We willen de [illegible] aanpakken met een professionele campagne; de bibliotheek kan [illegible] diensten zijn, om het daar ook zo te doen.

[illegible]

De Arubaanse Pedagogische Akademie, de Biblioteca Nacional en de Universiteit van de Nederlandse Antillen, afd. Aruba [illegible]

[illegible] maar het zou [illegible] maken van [illegible], enz. Wat nu gedaan wordt is prima, maar het is [illegible] voldoende gestructureerd. [illegible] toch wel mogelijkheden, zonder dat ze veel geld [illegible]. Misschien is het zelfs wel [illegible] je zelf programma's produceert, als eigen t.v.-programma's. Het hele beleid van Tele-Aruba moeten we opnieuw bekijken, het kwaliteitscriterium van de programma's. Maar moet je [illegible] als Overheid [illegible] Dat is een probleem, evenals het gegeven dat programma's verkocht moeten worden aan sponsors.

De overheid wil in elk geval tot een aantal spots op de t.v. komen, met vaste herkenningspunten. Ontwerpen daarvoor zijn al gemaakt; we willen op een herkenbare manier verschillende boodschappen via spots doorgeven.

Het Instituto di Cultura zal ook meer betrokken worden bij het totaalbeleid. In het algemeen zouden de diensten veel gerichter moeten samenwerken. [illegible] worden op allerlei terreinen. Voor een gerichter beleid moet ik me nu vrijmaken van praktische zaken die door Hoofden van Dienst en ambtenaren gedaan kunnen worden. We moeten leren delegeren en minder persoonlijk te werk gaan om de mensen te binden. We moeten af van het patronage- systeem en we moeten de mensen leren hoe ze informatie kunnen krijgen en waar ze die kunnen vinden. We hebben normen en regels nodig, die rechten opleveren in plaats van bepaalde persoonlijke [illegible].

Ons beleid is het om de mensen te stimuleren [illegible] te doen. En de mensen hebben zelf [illegible] esprit, ze willen zich inzetten [illegible] zelfs wel [illegible]. En men [illegible] daarbij inhoudelijke zaken die [illegible]. Dat was de basis van onze verkiezingscampagne [illegible] er iets van [illegible] worden.

PAPIAMENTO

Het Papiamento heeft prioriteit zoals we in de regeringsverklaring gesteld hebben. Het werk van de Commissie Standaardisatie is daarom urgent, evenals het schrijven van een grammatica. Maar we zullen het Papiamento dit jaar nog niet kunnen invoeren. Misschien is het ook goed om naar Curaçao te kijken en te leren van de eventuele kinderziekten die daar optreden. Er is momenteel ook een commissie om de Arubaanse etymologische spelling te herzien. Maar als we het Papiamento invoeren moeten we eerst leerkrachten daarvoor opleiden. Het regeerprogramma is bewust vaag in welke jaren het Papiamento wordt ingevoerd! De eerste twee of drie klassen of door de hele school. Deze taak heeft onze aandacht, maar we verkeren nog in de beginfase van de invulling ervan.

De A.P.A. moet daarom zeker niet dicht, maar juist fungeren als "think tank" en processen en leerkrachten begeleiden. De U.N.A. fungeert dan als de top van het onderwijs, waar forums, lezingen, cursussen gegeven worden naast de normale colleges. Ze zorgt ook voor de noodzakelijke externe contacten. Op Curaçao onderzoekt de sociaal-economische faculteit momenteel de behoefte aan onderzoek, een onderzoek dat naar Aruba zal worden uitgebreid. De rechtswinkel moet ook weer aan het werk.

We moeten leerkrachten belasten met het maken van leermaterialen. We verkeren nog in de discussiefase met de Directie Onderwijs om tot een visie op deze problemen te komen. Uitgangspunt is in elk geval de beleidsnota *Enseñanza pa un i tur*. [illegible] leerlingen in [illegible] slechte tijden niet meer naar school gaan, maar bijvoorbeeld kranten gaan verkopen. Er zal een geweldige produktie aan kinderboeken ter hand moeten worden genomen.

Het is zo gemakkelijk om in slechte tijden op cultuur te bezuinigen, maar dat heeft afschuwelijke gevolgen op de lange termijn! De T.A.V. kost fl. 600.000,- per maand. Daarom stelt deze regering op dit ogenblik andere prioriteiten.

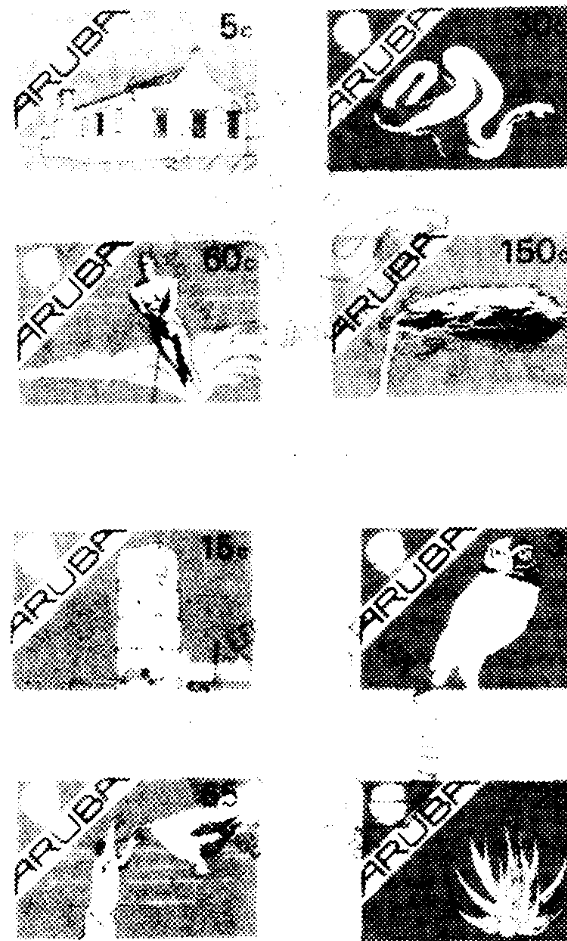
In onze besprekingen met de Simar gaan we uit van twee principes: de financiële mogelijkheden en wat we doen moet het onderwijs ten goede komen. We zien niets in het [illegible] functies om de mensen maar aan het werk te houden.

Het Instituto di Cultura moeten we uitbouwen en meer inhoud geven, ook misschien een andere. De traditionele opvattingen van cultuur zoals het uitzenden van groepen voor een carnavalsviering in het buitenland is een rol voor het toeristenbureau, dat is niet iets waarmee we vernieuwend bezig zijn. Het Instituto moet juist niet het plichtmatige doen maar de aanzet geven tot een nieuw beleid, dat naast het materiële aspect in het leven een grote plaats inruimt voor immateriële waarden in ons dagelijkse leven. De overheid wil met zijn cultuurbeleid naar het stimuleren van het creatieve- vernieuwende in onze samenleving.

Wim Rutgers

De achtergrond van het alles

De Status Aparte en het verhaal achter uw dubbeltje

De aparte status voor Aruba heeft onder meer als gevolg gehad dat er ook eigen munten, bankbiljetten en postzegels moesten verschijnen.

Vooral het nieuwe Arubaanse betaalmiddel, uiteindelijk de "Florin" geworden, heeft veel voor- publiciteit gehad. Nu zijn zij er, maar hoe zijn zij eigenlijk ontstaan? Waarom zien zij er zo uit? Niet veel mensen zullen bij het dagelijks gebruik van geld en zegels bij deze vragen stilstaan. Toch is het belangrijk te weten dat achter de munten die in uw zak zitten en de postzegels die u al likkend zult opplakken, een lang werkproces schuilgaat.

Het meest belangrijke en opvallende aspect van dit proces is het ontwerp, het beeld op onze munten — en spoedig ook van bankbiljetten — waaraan wij langzamerhand gewend aan raken.

Ook is het nodig te beseffen dat deze ontwerpen het werk zijn van een ontwerper van eigen bodem die een professionele kunstvakopleiding (waarover in de samenleving niet altijd even positief wordt gedacht) heeft gehad.

Met dit gebeuren echter wordt het belang van kunstvakopleidingen duidelijk; in belangrijke mate wordt het gezicht van de gemeenschap erdoor bepaald. Denk bijvoorbeeld maar eens aan de postzegels die over de hele wereld verspreid worden. In het buitenland identificeert men dan automatisch die postzegels met Aruba. Het is daarom zinvol hierbij even stil te staan, en de aandacht te richten op de persoon achter deze historische ontwerpen, Evelino Fingal.

EVELINO FINGAL: VERLEDEN EN HEDEN

Evelino Fingal heeft in Nederland aan kunstacademies in 's Hertogenbosch en in Tilburg gestudeerd. Momenteel is hij directeur van het Archeologisch Museum. Naast de nieuwe munten — en de nog te verschijnen bankbiljetten — heeft hij ook de nieuwe serie van 16 standaard Arubaanse postzegels ontworpen. Voor hem is het hele project van begin tot eind een zeer boeiende ervaring geweest. Boeiend ook grotendeels door het *uniek historische* van deze opdracht.

Deze vereiste natuurlijk een heel intensieve voorbereiding. Bij het ontwerpen van de bankbiljetten (de huidige groene biljetten zijn voor tijdelijk gebruik) was het voor hem van primair belang te werken met lokale gegevens die als wezenlijk Arubaans kunnen worden beschouwd. Hetzelfde geldt voor de serie van 16 standaardzegels.

Dit was een heel bewuste keuze, met o.a. als doel het stimuleren van de kennis en waardering van het eigene. De ontwerper legt hier een betekenisvolle link tussen het verleden en het heden.

Op het 100 florin-biljet staat de Arubaanse "Dori" afgebeeld. De "Dori" komt in de Caraïbisch-Indiaanse cultuur veelvuldig voor waarbij men sterke vermoedens heeft dat het vruchtbaarheid symboliseerde.

Op Arubaanse pre- Columbiaans aardewerk komt men vaak gestyleerde afbeeldingen van de Dori tegen, die ook op het biljet staan afgebeeld.

Op het 50 florin-biljet domineert de Arubaanse "Shoko". Ook dit vogelmotief komt men op oud aardewerk als decoratie tegen. De "Cascabel" komt op het 25 florin-biljet voor. Het slangemotief wordt op vindingrijke wijze in het beeld geïntegreerd en gecombineerd met een realistische afbeelding van de Cascabel.

De "Calco" vormt het hoofdmotief op het 10 florinbiljet. Hier worden schelpvorm en watermotieven tot een zeer interessant geheel verwerkt, waarbij ook de kleur een belangrijke rol speelt.

Tenslotte komt de "Caret" ("Turtuga")-schildpad op het 5 florin-biljet voor. Dit zeer oude beest heeft ook de belangstelling van de indianen gehad. Men gebruikte het schild — net als bij de Calco-schelp — voor verschillende doeleinden, en deze werden zelfs in graven bijgelegd.

Het meest opvallende van de bankbiljetten zijn zonder twijfel de kleuren. Elk biljet is verschillend van kleur en bestaat uit verschillende kleurgradaties. De "achterkant" van elk biljet bestaat uit overwegend geometrische patronen, die, in combinatie met kleur, het geheel van een estethisch karakter geven. Zowel de Dori als de Cascabel, de Shoko en de Calco, komen ook op de postzegels voor.

Een bepaalde overeenkomst met de Nederlandse biljetten is niet te ontkennen. Fingal slaat echter duidelijk een eigen weg in, zowel qua thema als qua uitwerking. Het resultaat is een zeer boeiende, eigentijdse (moderne) verwerking van al aanwezige eigen elementen, waarbij het artistieke element sterk aanwezig is, welke bij het publiek zeker waardering zal krijgen.

KEUZE VOOR HET NIEUWE

De zeer moderne ontwerpen op de nieuwe munten zal niemand voorbijgegaan zijn. Op de vraag waarom hij hiervoor koos antwoord Evelino Fingal: "Simpel. Het gaat hier in zekere zin om een Aruba in nieuwe vorm. Ditzelfde idee heb ik voor de munt-ontwerpen toegepast. Geen traditionele aanpak, maar een eigentijdse, nieuwe vormgeving.

De vijf, tien, vijfentwintig en vijftig cent-munten hebben aan een kant het wapen van Aruba, en aan de andere kant een geometrisch patroon, met de waarde erbij. Alleen de florin en de "rijksdaalder" hebben aan de keerzijde de beeltenis van koningin Beatrix".

E.F.:"Het geometrisch patroon heeft zuiver een decoratieve functie, en heeft verder geen speciale betekenis". Met betrekking tot het technisch aspect (het slaan van de munten), vervolgt hij: "Hiervoor ben ik naar Nederland gereisd om alles te bespreken met 's Rijksmunt in Utrecht. Hier werd dan ook àlles tot in de kleinste details doorgenomen. Het wapen, bijvoorbeeld, staat in mijn ontwerp rechts van het midden, dus A-centrisch. In Nederland suggereerde men deze in het midden te plaatsen i.v.m. de hoogtecompensatie tussen vooren achterkant van de munt bij het slaan ervan. Dit was echter een té ingrijpende verandering in het ontwerp. Gelukkig heeft men later toch nog een oplossing kunnen vinden. Overigens ben ik daar zeer correct behandeld. Er was zelfs een speciale werkgroep gevormd belast met het voorbereidend technisch werk voor de Arubaanse muntenreeks. Wij hebben goed met elkaar kunnen samenwerken. Men respecteert daar een ontwerper zoals het hoort. En daaraan kan het hier nogal eens ontbreken".

Andere opvallende aspecten van de nieuwe ontwerpen zijn het moderne lettertype, en het "vernieuwde" profiel van Hare Majesteit de Koningin. Dit komt goed tot uiting wanneer men het profiel van de Antilliaanse gulden hiermee vergelijkt. De schrifletters benadrukken het koninklijk aspect nog eens. Het "dubbeltje" is als enige munt gekarteld, zodat het ook door slechtzienden goed te onderscheiden is. Verder is de nieuwe vijftig cent-munt vierkant.

Velen hebben zich ook afgevraagd wat precies die twee kleine figuurtjes zijn die net boven het wapen zijn afgebeeld. Het ene stelt een hamer op een aambeeld voor, het teken van de verantwoordelijke muntmeester, en het andere is het teken van 's Rijksmunt zelf.

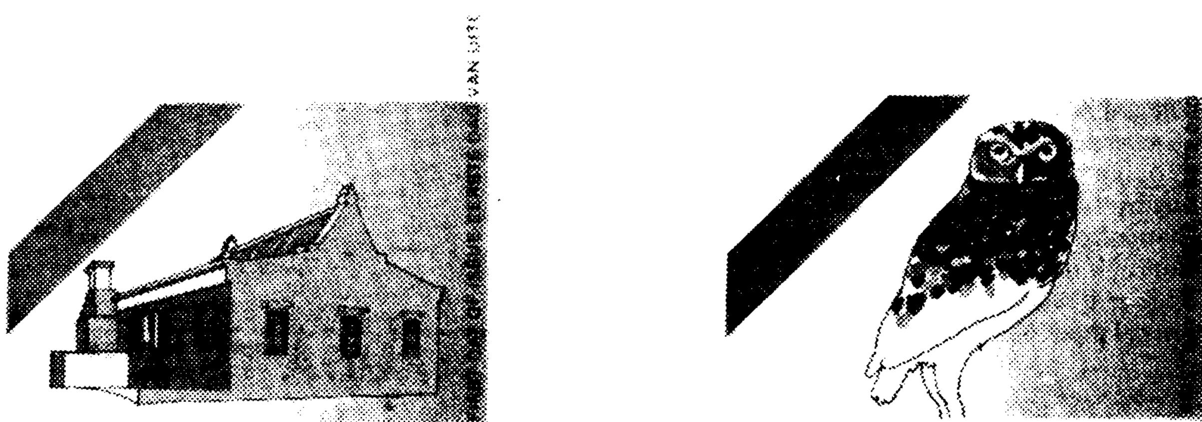
WAARDERING

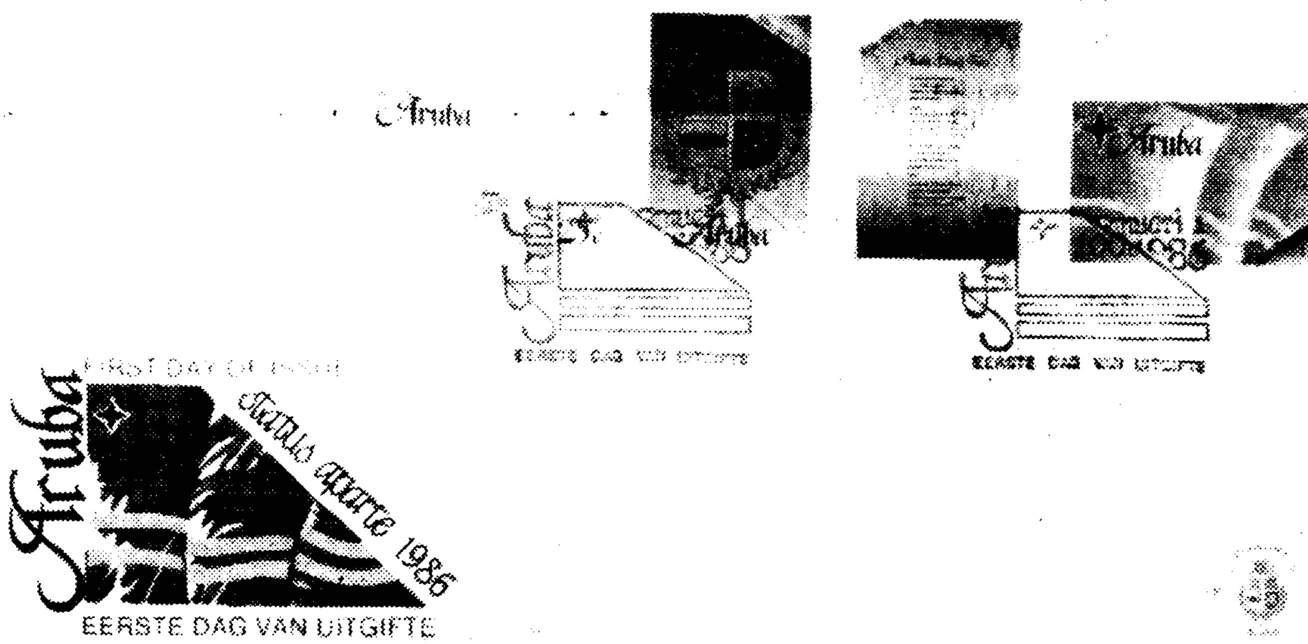
Gevraagd naar zijn persoonlijke reactie en die uit de samenleving bij het verschijnen van de munten, zegt Evelino Fingal: "De munten zien eruit zoals ik verwachtte. Het was natuurlijk een groot genoegen eindelijk aan de buitenwereld te kunnen laten zien waar je al die maanden intensief mee bezig bent geweest. Eerst kon ik het echter moeilijk als echt geld zien! Mijn eerste reactie was: kan ik hiermee alles gaan betalen?! Ook de algemene reacties waren overwegend positief. Het is natuurlijk een grote voldoening te beseffen dat de Arubaanse gemeenschap deze nieuwe ontwerpen heeft weten te waarderen".

Zelfs in het numismatisch blad De Muntkoerier wordt de nieuwe Arubaanse munt uitvoerig besproken. Hierbij wordt ook het ontwerp van Evelino Fingal zeer positief gekritiseerd, en men stelt zelfs voor in de toekomst een eventuele nieuwe serie Nederlandse munten door deze Arubaanse beeldende kunstenaar te laten ontwerpen.

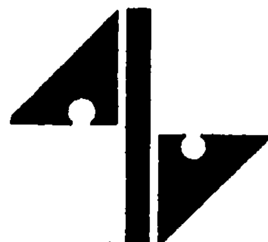
Het werd tijd!

Stan Kuiperi

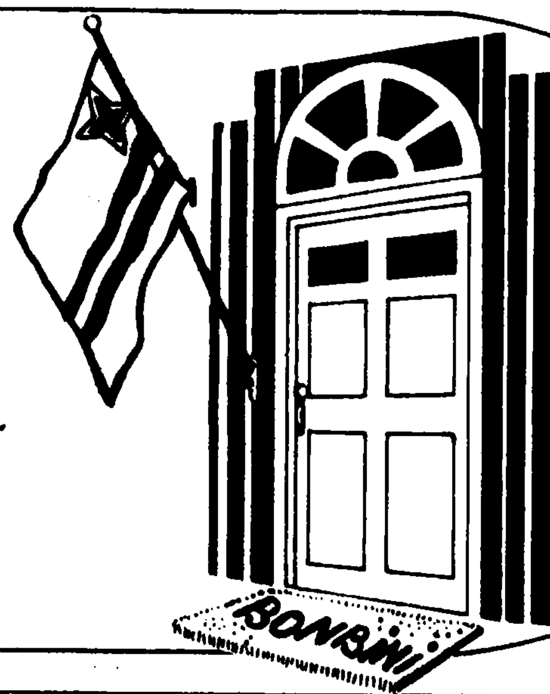

Een belangrijke afdeling voor het land Aruba

Biblioteca Nacional, een multifunctionele dienst

[illegible]ET INGAAN van de sta[illegible] is de Dienst Nationale [illegible]theek van het ministerie [illegible] een belangrij[illegible] voor het land Aruba [illegible]. Deze nationale biblio[illegible] in de plaats van de oude [illegible] Leeszaal en Biblio[illegible]; de Biblioteca Pu[illegible] wordt Biblioteca Na[illegible]. "Wat houdt deze verande[illegible] in?" vroeg ik aan [illegible] Alice van Romondt.

[illegible]EN

[illegible] het publiek zal er op het [illegible] nog niet zo veel verschil [illegible] de gewone tot nu toe [illegible] diensten gewoon door[illegible]. We blijven natuurlijk boe[illegible], we zullen ook met [illegible] activiteiten doorgaan, de [illegible] zullen blijven rij[illegible] school- mediatheek blijft [illegible] doordraaien en ook bij de [illegible] als op enkele scholen, het [illegible] en het Huis van Bewa[illegible] zo gaat het werk natuur[illegible] door. Dat maakt dus [illegible] verschil uit, maar we [illegible] er nu enkele taken bij. [illegible] het nieuwe, waardoor we [illegible] service kunnen bieden.

[illegible]LIJKE DEPOT

[illegible] beschouwen we om het [illegible] officieel te zeggen, een [illegible]plaats voor de creaties van [illegible] geest, waarbij al[illegible] een centrale plek verza[illegible] wordt wat er is uitgegeven [illegible] en óver Aruba. Dat is [illegible] taak van een nationale [illegible]theek. Elk boek, elk rap[illegible] video's en films, mu[illegible] of wat er ook wordt [illegible], daarvan gaat au[illegible] één exemplaar naar [illegible]lijk depot, dat niet toe[illegible] [illegible]legplaats.

[illegible] tegelijkertijd verplicht [illegible] als nationale bibliotheek [illegible] nationale bibliografie te [illegible], zoals dat in Nederland [illegible] met de cumulatie[illegible] catalogus — de [illegible]" — het geval is. [illegible]

[illegible]LIANA

[illegible] "Antilliana" [illegible]

deling is — hebben we nu een Arubaans archief, verder hebben we werken over de Nederlandse Antillen (van de Vijf) en over de rest van het Caribisch gebied. De naam Antilliana hebben we gekozen om verwarring met de naamgeving op Curaçao, waar een Caribiana is, te voorkomen; Antilliana betekent dus alle eilanden, de grote en de kleine Antillen van het hele Caribische gebied.

We streven ernaar om alles van dit gebied aan te schaffen; in elk geval van Aruba en de Nederlandse Antillen — daar streven is om tot 100% te komen. Veel studies gaan over Antilliaanse eilanden in het algemeen, waarvan dan een onderdeeltje over Aruba; dat nemen we ook bij de Arubiana. Maar als je geen geld hebt en je moet gaan schiften, dan leg je natuurlijk allereerst de nadruk op de Arubiana. Gelukkig kunnen we nu wel weer aanschaffen, hoeveel dat weten we nu nog niet precies.

We zijn bezig om tot een regeling te komen omdat op het ogenblik [illegible] via het ambtelijk [illegible] moest. Ik vraag me af of dat soort beslissingen wel door een ambtenaar gedaan kán en mág worden. We pluizen niet voor niets catalogi, aanwinst- lijsten en recensies uit om te beslissen wat we willen en moeten aanschaffen. Wij selecteren wat we nodig hebben, wij kennen de behoefte van onze lezers. Die [illegible] ligt binnen de bibliotheek, niet op ambtelijk niveau, waar men misschien [illegible] kennis [illegible] schappen.

We hebben een chronisch tekort aan [illegible] om de nieuwe werkzaamheden uit te voeren. Nu doen we zelf een beroep op een aantal vrijwilligers- deskundigen om te helpen adviseren bij specifieke aanschaf- gebieden.

CONTRIBUTIE

[illegible] gebracht is van de door de vorige regering ingevoerde 25 gulden naar de oorspronkelijke vijf gulden voor volwassenen, is de bibliotheek [illegible] in trek. De mensen kunnen nu niet meer alleen boeken te[illegible], maar ze nemen [illegible]. [illegible]

weer in te schrijven. Het gaat nu weer goed; we zijn weer ongeveer op het oude peil sinds 1982. Vrijdagmiddag heerst er weer de oude bedrijvigheid; een verademing, ook voor de medewerkers.

Iemand die al 25 gulden betaald heeft, krijgt nu een kaart voor vijf jaar. Administratief was het nauwelijks mogelijk om geld uit de eilandskas te halen om te restitueren..

MULTIFUNCTIONEEL

We hebben een goede samenwerking met andere culturele instanties als het Instituto di Cultura, de laatste tijd ook weer met het CCA en vooral ook met de directie Onderwijs. Het Debrot- symposium in februari heeft heel duidelijk laten zien hoe IDILA, CCA, UNA en de bibliotheek kunnen samenwerken.

We willen dit goede begin voortzetten met een activiteitenmaand in maart t.g.v. de status aparte, in april een symposium over Engelstalige Caribische literatuur, in juni over het Spaanse segment daarvan, en in september vieren we het eerste lustrum van onze literair- culturele [illegible] die voor het [illegible] in september 1981 met de opening van de nieuwe bibliotheek. In september zal de Papiamentstalige literatuur centraal staan.

Het microfiches project moeten we uitbouwen de komende jaren. We zijn nu geabonneerd op ongeveer 450 tijdschriften, die met behulp van de "reader" geraadpleegd kunnen worden; jammer genoeg werkt de "printer" nog steeds niet. We willen dit project uitbreiden naar het Engelstalige deel toe; nu zijn het nog vooral Nederlands- talige tijdschriften die we op microfiches hebben. We hebben nu contact met de Virgin Islands, waar een micro- ficherings- centrum gevestigd is — daar zouden we waarschijnlijk veel Antilliana vandaan kunnen halen. En dan is er natuurlijk de Library of Congress in de Verenigde Staten. Via de Caribische bibliotheek- organisatie Acuril heb ik als bestuurslid heel veel internationale contacten in de regio.

KUNSTUITLEEN

We hebben op het ogenblik een werkgroep die bezig is te bestuderen of het mogelijk is om via de bibliotheek tot een vorm van kunstuitleen te komen, waarbij schilderijen en andere kunstwerken tijdelijk worden afgestaan tegen vergoeding, aan particulieren en misschien ook instanties. Dat zou voor twee kanten een stimulans betekenen: voor de kunstenaar die zijn werk zo veel meer openbaar kan maken, omdat het niet steeds meer bij hem thuis staat, en voor particulieren die veel intensiever kunnen kennismaken met de eigen kunstenaars. We zullen heel klein moeten beginnen en er zijn nog allerlei problemen over geld en verzekeringen en dergelijke, maar ik denk dat we dit dit jaar wel kunnen oplossen, zodat we al in 1986 kunnen beginnen. Degene die leent, zal ook een optie krijgen het kunstwerk definitief te kopen.

Zo is er ook een mogelijkheid tot uitwisseling van kunstenaars onderling. We krijgen bovendien nog al eens toeristen in de bibliotheek die om materiaal over Aruba vragen; die zouden we dan ook deze kunstwerken kunnen laten zien en misschien willen zij dan zelfs ook wel eens wat kopen, wat weer een stimulans is voor onze mensen.

Alice van Romondt

WIM RUTGERS

Pabien

Proficiat

Congratulations

Bij de officiële viering van het ingaan van de

STATUS APARTE

VOOR ARUBA

bieden wij niet alleen onze welgemeende gelukwensen, maar bovenal wensen van wijsheid, kracht en sterkte.

Mogen wij tezamen werken om deze

APARTE STATUS

meer inhoud te geven en te tonen dat we deze waardig zijn.

Wij wensen het LAND ARUBA en haar bevolking voorspoedige jaren toe.

Op ons kent U zeker rekenen.

INSURANCE ASSOCIATION OF ARUBA

(Verbond van verzekeraars op Aruba)

Member companies:

* New India Assurance Company
* Fatum
* Ennia Caribe nv
* Travelers Life Overseas Ltd.
* American Home Assurance Co. (AIU Aruba N.V.)
* American Life Insurance Co. (Alico)
* I.N.A. (Suriname)
* Latinoamericana de Seguros

ARUBA STATUS APARTE

Ontwerp voorpagina Stan Kuperi

Uitleg op pagina 22

Amigoe Speciale Editie

Gouverneur van Aruba Tromp:

18 MAART IS OP DE EERSTE PLAATS EEN FEESTDAG

TOEN DE HOOFDREDACTEUR van de Amigoe mij verzocht een voorwoord te schrijven voor de speciale Status Aparte editie, heb ik zonder aarzeling ja gezegd. Ik vind het een goed initiatief om bij gelegenheid van de officiele viering van de status aparte een speciale editie uit te geven, waarin vooraanstaande Arubanen alle facetten van de status aparte belichten.

Morgen — 18 maart 1986 — vindt de officiele viering van de intrede van de status aparte plaats, in aanwezigheid van H.K.H. Margriet en Mr. Pieter van Vollenhoven, de gouverneur van de Nederlandse Antillen, de minister-president van de Nederlandse Antillen, de minister voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken en andere genodigden.

18 Maart is in de eerste plaats een feestdag voor ons, voor het Arubaanse volk. Een feestdag waarop wij vieren dat Aruba de status van Land binnen het Koninkrijk heeft verworven. Voor de status aparte is gestreden, door politici en bestuurders. Om hem te realiseren per 1 januari is hard gewerkt, zeker door betrokken ambtenaren. Een ieder die zijn steen(tje) heeft, bijgedragen deed dat in de wetenschap dat het volk van Aruba de status aparte wenste. Na de eerste ervaringen met onze status aparte heb ik het sterke gevoel dat er onder de bevolking tevredenheid en voldoening met de bereikte resultaten heerst.

Tot mijn grote spijt kan de leider van de M.E.P. deze feestdagen niet bewust meemaken. Het is tragisch dat juist Betico Croes een ernstig ongeluk is overkomen. Ik hoop van harte dat hij spoedig zal herstellen.

De viering van de status aparte in aanwezigheid van H.K.H. Margriet en Mr. Pieter van Vollenhoven, van de gouverneur en de minister-president van de Nederlandse Antillen, van minister de Koning en andere genodigden uit Nederland benadrukt onze verbondenheid met het Koninkrijk, een verbondenheid die op ons eiland nog steeds sterk wordt gevoeld. Niet voor niets bereiken mij uit diverse groeperingen van onze bevolking en niet in de laatste plaats uit het politieke circuit, geluiden die er op duiden dat men onafhankelijkheidsdatum van 1 januari 1996 ter discussie wil stellen. In deze discussie worden niet alleen emotionele, maar ook rationele argumenten (investeringsklimaat) gebruikt.

De samenwerking met de Nederlandse Antillen is een hoofdstuk apart. Een enkel knelpunt heeft zich reeds voorgedaan. Toch ben ik ervan overtuigd dat bij zowel Arubaanse als Nederlands-Antilliaanse bestuurders en politici de intentie aanwezig is om de hoognodige samenwerking tussen onze landen vorm en inhoud te geven. Een samenwerkingsregeling kan worden aangepast, gewijzigd; de intentie om samen te werken zal naar ik hoop niet wijzigen.

De eerste ervaringen met het functioneren van de bestuurlijke — en advies — organen zoals onze nieuwe Staatsregeling die kent, is inmiddels opgedaan.

De Raad van Ministers heeft in de afgelopen 2½ maand veel werk verzet. De Staten functioneren. De leden van de Raad van Advies zijn benoemd beëdigd en functioneren reeds.

Ook de gouverneur functioneert, niet alleen als Landsorgaan ook als vertegenwoordiger van de Koninkrijksregering.

Ik bemerk bij de eerder bedoelde bestuurs- en adviesorganen een duidelijke tendens de functie van gouverneur te benaderen zoals het behoort. Met hem te overleggen, hem te consulteren, naar hem te luisteren. De intentieverklaring van de vier politieke partijen die nu de coalitie vormen om samen te werken bevatte afspraken die getuigen van de wens om het politieke- en bestuurlijke gebeuren ook ethiek mee te geven.

Het verwezenlijken van die intentie is niet gemakkelijk, maar wel van groot belang voor het functioneren van ons democratisch bestel. Ik wens onze bestuurders hiermee veel wijsheid toe.

De viering van de intrede van de status aparte en van de dia di hymno i bandera is een nationaal feest, een feest voor en van ons allen.

Laten we allen, hand in hand, verder vorm en inhoud geven aan onze status aparte, in het parlement, achter de regerings tafel en in een open en constructief overleg met een ieder die betrokken is bij het belang van ons volk. Het welzijn van alle Arubanen zal daarbij voorop staan.

F.B. TROMP
Gouverneur van Aruba

"Voor een gedegen evaluatie is het nog te vroeg"

Staten-voorzitter Bislip over gevolgen van de status aparte

Ingevolge Besluit van de 7de augustus 1985 (Stb. 476) houdende de inwerkingtreding van de rijkswet van 22 juli 1985 (Stb. 452) tot wijziging van Aruba uit het Staatsverband van de Nederlandse Antillen, is op 1 januari 1986 de zogeheten "Status Aparte" van Aruba ingetreden.

Deze status aparte houdt in wezen in dat Aruba zich van het Nederlands-Antilliaans staatsverband heeft afgescheiden en binnen het Koninkrijk met Nederland en de Nederlandse Antillen een volwaardig land is geworden.

Men kan zich hierbij afvragen, in hoeverre deze nieuw verworven status in het belang van Aruba is te achten. Deze vraagstelling kan in dit stadium, het land Aruba is amper twee maanden oud, niet met een afdoend antwoord worden afgedaan, hetgeen echter niet wegneemt, dat kan worden nagegaan of de nieuwe staatkundige structuur van Aruba inderdaad positieve elementen in zich herbergt voor een gunstige ontwikkeling van het land.

Hiertoe lijkt het nuttig de positie van Aruba te beschouwen in Koninkrijksverband, in relatie tot de Nederlandse Antillen en als zelfstandig land.

Onder de paraplu van het Statuut vormt Aruba tezamen met de twee andere landen, Nederland en de Nederlandse Antillen het Koninkrijk der Nederlanden. Het hoogste orgaan in dit Koninkrijk, is de Koning.

Sedert de intreding van de status aparte wordt de Koning op Aruba vertegenwoordigd door een eigen gouverneur, van wie de bevoegdheden en verplichtingen alszodanig bij het Reglement voor de gouverneur van Aruba worden geregeld. De positie van autonome partner in het Koninkrijk brengt verder voor Aruba mede dat de Arubaanse Regering een aan haar verantwoordelijke functionaris, de gevolmachtigd minister, kan aanwijzen om in de Raad van Ministers van het Koninkrijk zitting te nemen en de belangen van Aruba in Koninkrijksverband te behartigen, zowel op regeringsniveau als in de Staten-Generaal.

De Arubaanse Regering is bevoegd desgewenst in de Raad van State van het Koninkrijk een lid te laten benoemen om aan de werkzaamheden van dit orgaan deel te nemen.

Gelijktijdig met de intreding van de status aparte van Aruba op 1 januari 1986 is ook inwerkinggetreden de onderlinge regeling zoals bedoeld in artikel 38, eerste lid van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, regelende de samenwerking tussen de Nederlandse Antillen en Aruba, de "Samenwerkingsregeling Nederlandse Antillen en Aruba".

De Samenwerkingsregeling is een basis-regeling met een constitutioneel karakter. De landen dienen bij hun wetgeving en bestuur de daarin vervatte bepalingen in acht te nemen, doch kunnen de landen middels hun regelgeving op het gebied van de Samenwerkingsregeling komen, mits zij hierdoor niet in strijd daarmee handelen.

In artikel 4 van de Samenwerkingsregeling zijn de aangelegenheden genoemd die tot het terrein van de samenwerking tussen de twee landen behoren. Alle overige onderwerpen die niet als Koninkrijks- aangelegenheid bestempeld kunnen worden, behoren tot de uitsluitende bevoegdheid van de landen afzonderlijk. De eerste indruk die men krijgt bij het beschouwen van de terreinen waarop de landen besloten hebben samen te werken, is dat de Nederlandse Antillen en Aruba een voornaam deel van hun bevoegdheden uit handen hebben gegeven. Bij nader inzien blijkt echter dat de landen, gezien de wijze en mate van samenwerking, hebben gepoogd een zo gunstig mogelijk kader voor de behartiging van hun gezamenlijke belangen te creëren, daarbij de landen evenwel voldoende ruimte latend om hun eigen beleid terzake te bepalen.

Van belang is hierbij op te merken dat de landen daarbij de regelgeving met betrekking tot de samenwerking geheel in eigen handen hebben gehouden, terwijl de besluitvorming te dier zake aan de Ministeriële Samenwerkingsraad is toegekend.

In artikel 4 van de Samenwerkingsregeling wordt bepaald dat de samenwerking tot stand komt door middel van de eenvormige landsverordeningen, de concordante landsverordeningen, de gemeenschappelijke besluiten in de Ministeriële Samenwerkingsraad en de informatie- en/of overlegplicht.

De samenwerking beslaat bij uitstek die terreinen van overheidszorg waarvan de gezamenlijke behartiging hen het meest tot voordeel kunnen strekken, en wel die betreffende het rechtswezen en bepaalde financieel-economisch-monetaire aangelegenheden.

De argumenten voor een samenwerking op juist deze terreinen liggen voor de hand. De financieel-economisch-monetaire samenwerking beoogt een oneigenlijke concurrentie tussen de landen waarbij geen van beide gebaat zullen zijn, zoveel mogelijk te voorkomen. Deze samenwerking betreft onderwerpen zoals de vrijhandelszone, de marktbescherming, de invoerrechten en accijnzen, restitutieregeling, toelating en uitzetting, het kapitaalverkeer, het loonprijs- en tariefbeleid, het investeringsbeleid, statistiekwezen en handelsregister, de belastingen, het beleid inzake het disconto en de wisselkoers. Voor wat betreft de gemeenschappelijke regeling van het rechtswezen zijn argumenten aan te voeren in verband met de nauwe relaties op velerlei gebied tussen de bevolkingen van beide landen en de omstandigheid dat zowel Aruba als de Nederlandse Antillen deel uitmaken van het Koninkrijk.

Niet uit het oog mag hierbij worden verloren dat statutair de rechtszekerheid en de fundamentele menselijke rechten en vrijheden zijn gewaarborgd. Bovendien zijn de vonnissen in civiele- en strafzaken zowel in de Nederlandse Antillen als Aruba voor beroep in cassatie vatbaar.

Bij de samenwerkingsregeling behoren ook en vormen daarvan integraal deel de protocollen, die de samenwerking regelen op het gebied van de luchtvaart, scheepvaart, telecommunicatie, meteorologische dienst en zeebodemrijkdommen. Deze protocollen beogen de continuïteit van de dienstverlening te garanderen, een nauwe samenwerking op de desbetreffende gebieden te bevorderen en een oneigenlijke concurrentie tegen te gaan, alsmede om schaalvoordelen te benutten.

Het samenwerkings- verband kent een drietal organen, t.w. de Ministeriële Samenwerkingsraad, het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van de Nederlandse Antillen en Aruba en het Constitutioneel Hof.

De Ministeriële Samenwerkingsraad is het enige formeel-politieke ontmoetingspunt van de beide landen en bestaat uit drie door Aruba en drie door de Nederlandse Antillen aan te wijzen ministers, waaronder de bei[illegible]sident; het voor[illegible] rouleert om de 6 maanden tussen de Nederlandse Antillen en Aruba.

Dit orgaan heeft tot taak te beraadslagen en te beslissen inzake gemeenschappelijke aangelegenheden.

De Ministeriële Samenwerkingsraad beslist met eenparigheid van stemmen.

Als geen overeenstemming wordt bereikt, wordt een voorstel geacht te zijn verworpen.

Er is een Gemeenschappelijk Hof van Justitie van de Nederlandse Antillen en Aruba, die de rechtspraak in de beide landen verzorgt, zowel in eerste als in tweede instantie.

Uit praktische overwegingen worden de president en de leden van het Gemeenschappelijk Hof formeel in dienst gesteld van de Nederlandse Antillen.

Beide landen zijn gelijkelijk bevoegd met betrekking tot dit Hof en hebben gelijke zeggenschap met betrekking tot de benoeming, schorsing en ontslag van de president en leden, voorzover zij hierin enige bevoegdheid hebben.

De zeggenschap van de landen met betrekking tot dit Hof komt tot uiting in de bevoegdheid van de Ministeriële Samenwerkingsraad om een aanbeveling voor de benoeming (door de koning) van de president en de leden te doen. Ook hun ontslag geschiedt op aanbeveling van de Ministeriële Samenwerkingsraad.

Hun rechtspositie wordt geregeld bij eenvormige landsverordening.

De landen hebben elk bij het Gemeenschappelijk Hof van Justitie een eigen Procureur-Generaal, die door de koning, na overleg met de gouverneur van het desbetreffende land, wordt benoemd.

De Procureur-Generaal ressorteert onder de minister van Justitie van zijn eigen land, en is bevoegd tot vervolging in hoger beroep van strafbare feiten berecht in eerste aanleg door een rechter van het andere land.

De Status Aparte-gedachte komt eerst hier goed tot zijn recht. Aruba heeft als land zijn eigen constitutie, zoals vastgesteld door de Eilandsraad van het eilandgebied Aruba bij eilandsverordening van 9 augustus 1985, nr. 26 gekregen. In deze Staatsregeling worden de voor een rechtsstaat essentiële grondrechten gewaarborgd en vindt de regeling plaats van organen zoals de Staten, de Ministerraad, de Raad van Advies, de Algemene Rekenkamer.

In zijn nieuwe staatkundige constellatie heeft Aruba geopteerd voor slechts één bestuurslaag, in tegenstelling tot de Nederlandse Antillen, die het systeem hebben gehandhaafd van een bestuur op landelijk en op eilandelijk niveau.

Taken die ingevolge bepalingen in de Eilandenregeling Nederlandse Antillen tot 1 januari 1986 tot de zorg van de centrale regering behoorden, zoals het burgerlijk recht en handelsrecht, het strafrecht, het notarisambt, het politiewezen, de posterijen, telegrafie en radiotelefonisch verkeer, de arbeidswetgeving, toelating, vestiging en uitzetting, het gevangeniswezen, het deviezenverkeer, geld- en bankwezen, kadaster- en hypotheekwezen, de rechtstoestand van ambtenaren, gezondheidszorg, sociale verzekeringen, de buitenlandse betrekkingen, directe en indirecte belastingen, statistiekwezen, muntstelsel, lucht- en scheepvaart, meteorologische dienst, onderwijs, vallen thans, behoudens enkele uitzonderingen ingeval van enigerlei mate van samenwerking met de Nederlandse Antillen of vanwege de Koninkrijksbanden, onder de absolute competentie van het Land Aruba.

Aruba heeft voor wat betreft het rechtswezen een eigen gerecht in eerste aanleg, weliswaar bemand door leden van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie, en een eigen Procureur-Generaal; het Openbaar Ministerie is een landelijke aangelegenheid.

In het kort kan worden gezegd, dat Aruba als land de zorg voor alle taken en bevoegdheden die het land de Nederlandse Antillen voorheen behartigde, heeft verworven, behoudens eerdergenoemde uitzonderingen.

Ingevolge het bepaalde in additioneel artikel XI, eerste lid van de Staatsregeling van Aruba, heeft de op het tijdstip van inwerkingtreding van deze Staatsregeling (1 januari 1986) fungerende eilandsraad van Aruba de hoedanigheid verkregen van Staten van Aruba. Deze Staten bestaan, evenals hun voorganger, de eilandsraad, uit 21 leden.

De Staten oefenen met betrekking tot de aangelegenheden die onder de uitsluitende en volledige bevoegdheid van het land Aruba vallen, tezamen met de gouverneur de wetgevende macht uit.

De Staten van Aruba kunnen zelfstandig worden betrokken bij de totstandkoming van wettelijke regelingen inzake koninkrijks- aangelegenheden, die bij rijkswet geregeld dienen te worden. Deze betrokkenheid manifesteert zich in de bevoegdheid om over ontwerp-regelingen een standpunt te bepalen en dit in een verslag neer te leggen. Bovendien kunnen de Staten bij zondere gedelegeerden afvaardigen die in de Staten-Generaal de mondelinge behandeling kunnen bijwonen om voorlichting te geven.

Het Statuut bepaalt, dat een voorstel tot wijziging daarvan door de Staten-Generaal aangenomen, door de Koning niet wordt goedgekeurd indien deze wijziging niet eerst door zowel de Staten van de Nederlandse Antillen als door de Staten van Aruba bij landsverordening is aanvaard.

De Staten van Aruba en van de Nederlandse Antillen, ofschoon op zich geen orgaan van het samenwerkingsverband, spelen een zeer voorname rol in het scheppen van het wettelijke kader waarmee de onderwerpen van samenwerking omringd zijn, met name voor wat betreft de totstandkoming van de eenvormige landsverordeningen bedoeld in artikel 5 van de Samenwerkingsregeling.

De eenvormige landsverordening is een gewone landsverordening in de Staten van een land totstandgekomen, met het bijzondere karakter dat deze gelijkluidend is aan de landsverordening totstandgekomen in de Staten van het andere land.

Een gewone landsverordening in een der landen geldende, kan niet aan een in beide landen van kracht zijnde eenvormige landsverordening worden getoetst, daar zij van gelijke orde zijn en van dezelfde wetgever afkomstig.

Beide Staten hebben het recht tijdens de behandeling van een dergelijke landsverordening amendementen voor te stellen. Door een bijzondere procedure daartoe ontworpen en waarin de Ministeriële Samenwerkingsraad een initiërende en

(Vervolg op pagina 14)

Minister President Henny Eman moet zich vermannen

"De succesvolle bekroning"

MET GENOEGEN VOLDOE ik aan het verzoek van dit dagblad enige woorden te richten tot zijn lezers ter gelegenheid van de officiele viering van de 'status aparte' van Aruba. En met genoegen om meer dan één reden.

Op de eerste plaats is daar natuurlijk de grootheid van het feit zelf, de succesvolle bekroning van een strijd, die ruim vijftig jaar geleden begon. Op de tweede plaats is het verzoek afkomstig van een medium, dat, voorzover ik mij kan herinneren altijd, maar zeker gedurende de afgelopen 25 jaar, zich immer loyaal jegens deze strijd opgesteld heeft, waaraan nog toegevoegd zou kunnen worden, dat de Amigoe, gezien zijn grote bereik en de instelling van zijn redactionele staf, deze strijd in meer dan één opzicht begeleid heeft. En op de derde plaats gewoon omdat ik het als een bijzonder grote eer beschouw door het volk aangewezen te zijn om juist op dit moment mijn huidige functie te bekleden.

Ik behoor niet tot degenen, die licht tot emotionele ontboezemingen geraken, maar evenmin kan ik verhullen dat op dit ogenblik, evenals op 1 januari van dit jaar, gevoelens van grote innerlijke bewogenheid mij overmannen. Als ik b.v. denk aan mijn grootvader, die de pionier was van deze strijd. Als ik b.v. denk aan wijlen mijn vader, die bijna veertig jaar geleden in Nederland de eerste motie indiende ter verkrijging van een aparte status voor Aruba. De eerlijkheid gebiedt mij in dit verband ook te vermelden mijn medestander Betico Croes, die vanwege een betreurenswaardig ongeval hier vandaag niet met ons aanwezig kan zijn en naar wie mijn beste wensen voor een spoedig herstel uitgaan, maar zich jarenlang volledig ingezet heeft voor de staatkundige aangelegenheid van dit land. En als ik tenslotte denk aan die duizenden anderen, die, anoniem misschien, maar toch met inzet van alle krachten en vervuld van hetzelfde ideaal door alle tegenstromen heen, hoe sterk ook, zijn blijven varen, jarenlang, onverpoosd en onvermoeid.

Aruba heeft het dankzij al dezen gehaald. Misschien niet op het economisch meest rooskleurige moment uit zijn geschiedenis, mogelijk zelfs een zeer hachelijk moment, maar toch op een wijze, die ons allen, en mij in het bijzonder, die aan het roer mag staan, met een onuitsprekelijke vreugde vervult.

Laten wij echter wél bedenken, dat dit slechts een begin is, een zeer moeilijk begin zelfs. Van een volledig succes zal echter pas gesproken kunnen worden, wanneer het uiteindelijke ideaal, het nieuwe Aruba, dat wij allen voor ons en onze kinderen wensen, dankzij ons aller belangeloze inzet, een tastbare werkelijkheid is geworden.

Aan het hele volk van Aruba mijn welgemeende gelijkwensen op deze grote dag!

MR. J.H.A. (HENNY) EMAN
minister-president

PROGRAMMA

Van het bezoek van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Margriet en mr. Pieter van Vollenhoven aan Aruba ter gelegenheid van de intrede van de Status Aparte en de viering van "Dia di Himno y Bandera", van 17 tot en met 19 maart 1986.

MAANDAG 17 maart 1986
16.00 uur: Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Margriet en mr. Pieter van Vollenhoven komen vanuit Bonaire op de Aeropuerto Internacional Reina Beatrix aan.
Na het aanhoren van het Wilhelmus, het Antilliaanse en Arubaanse volkslied — ten gehore gebracht door "Orquestra Harmonico Arubano", inspecteert Prinses Margriet de erewacht van op Aruba dienende Mariniers, onder leiding van kapitein E.J. van Broekshuizen. Roxana Angel biedt hierna Prinses Margriet bloemen aan.
Na begroeting door de commissie van Ontvangst en voorstellen van leden van de "Commissie Intrede Status Aparte bezoek HKH Prinses Margriet en Viering Dia di Himno y bandera" vertrekt het gezelschap door een erehaag van geuniformeerde jeugdgroepen naar de uitgang van de luchthaven. De stoet rijdt naar Hotel Americana, waar het gezelschap de intrek neemt.

19.30 uur tot 22.00 uur:
Ontvangst voor genodigden in Fort Zoutman.

DINSDAG 18 maart 1986
09.35 uur tot 10.00 uur: Ceremoniele Vlaggeparade op het Plaza Himno y Bandera.

12.00 uur: Lunch aangeboden door de regering van Aruba in de Stellariszaal van Americana hotel.

18.35 uur: Aanvang culturele Manifestatie op het Plaza Himno y Bandera, met het volgende programma:
Arubaans Volkslied: Gezongen door het publiek en koor. Dirigent Maybeline Arends-Croes. Muzikale begeleiding: Orkesta Harmonico Arubano.

Bonbini-Welkomswoord: door de ceremoniemeester de heer G. (Ito) Tromp.

Aanbieding van een geschenk aan Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Margriet en mr. Pieter van Vollenhoven door de minister-president mr. J.H.A. Eman namens de bevolking van Aruba.

(1) **Marcha:** 8 Nederlandse vlaggen, 8 Arubaanse vlaggen, 8 Antilliaanse vlaggen; door: Teatro Danza Arubano, onder begeleiding van: Diana Antonette.

(2) **Indianen:** Door: Teatro di danza Arubano, onder begeleiding van: Iris Bernabela.

(3) **Komst van de Spanjaarden:** Door: Teatro di danza Arubano, onder begeleiding van: Diana Antonette, gedicht van: Ernesto Rosenstand.

(4) **Optreden Jeugdzanger:** Cesar Olarte.

(5) **Nederlandse Piratendans:** Door: Teatro di danza Arubano, onder begeleiding van: Diana Antonette.

(6) **Invasie der Nederlanders:** Koorzang, onder begeleiding van: Maybeline Arends-Croes.

(7) **Dera Gai:** Door: Teatro di danza Arubano, onder begeleiding van: Diana Antonette.

(8) **Trio Huasteca:** Zang.

(9) **Dans van agricultura en aloe:** Door: Teatro di danza Arubano, onder begeleiding van: Diana Antonette.

(10) **Lago werknemers:** Door: Teatro danza Arubano, onder begeleiding van: Diana Antonette.

(11) **Young Voices:** Zang.

(12) **Ode aan Aruba:** Door een lokale groep.

(13) **Toerisme doet haar intrede op Aruba:** Door: Teatro Danza Arubano, onder begeleiding van: Diana Antonette.

(14) **Trio Los Arubenos:** Zang.

(15) **Carnavalsparade:** Teatro Danza Arubano, Carnavalskoningin, prins en pancho, Aruba su paraiso tuti-fruti, lighting parade - Fantasia di carnaval, muziek: brass band.

(16) **Duo: Tommy y Francis:** Zang.

(17) **Lintendans:** Door: Teatro di danza Arubano, onder begeleiding van: Diana Antonette.

(18) **Baile di caha (Wals):** Door: Flor di Palisia, onder begeleiding van: Marcial Kock.

(19) **Bispo di aña - oudjaars avond:** Door: Flor di Palisia en Teatro di danza Arubano, onder begeleiding van: Diana Antonette en Marcial Kock.

(20) **Dandee:** Door: Flor di Palisia en Teatro di danza Arubano, onder begeleiding van: Diana Antonette en Marcial Kock.

(21) **Vuurwerk.**

(22) **Formatie van het contour van Aruba:** Door: Teatro di danza Arubano, onder begeleiding van: Diana Antonette.

21.00 uur: Einde cultureel manifestatie.

WOENSDAG 19 maart 1986
19.20 uur: Vertrek van HKM Prinses Margriet en mr. Pieter van Vollenhoven per vliegtuig naar Nederland.

IEDEREEN WORDT UITGENODIGD DE VLAG UIT TE STEKEN:
De commissie die de Viering organiseert is als volgt samengesteld: Voorzitter T. Leest, Alice van Romondt, Leo Tromp, Adjudant Gouverneur Kapitein M. Beaujon, Elvis Tromp, Mario Croes, Maybeline Arends-Croes, R. Leysner, mej. T.S. Boekhoudt, C. Nicolaas en inspecteurs A.R. Nectar en R.H. Nicolaas.

Hij wordt meer dan ooit gemist

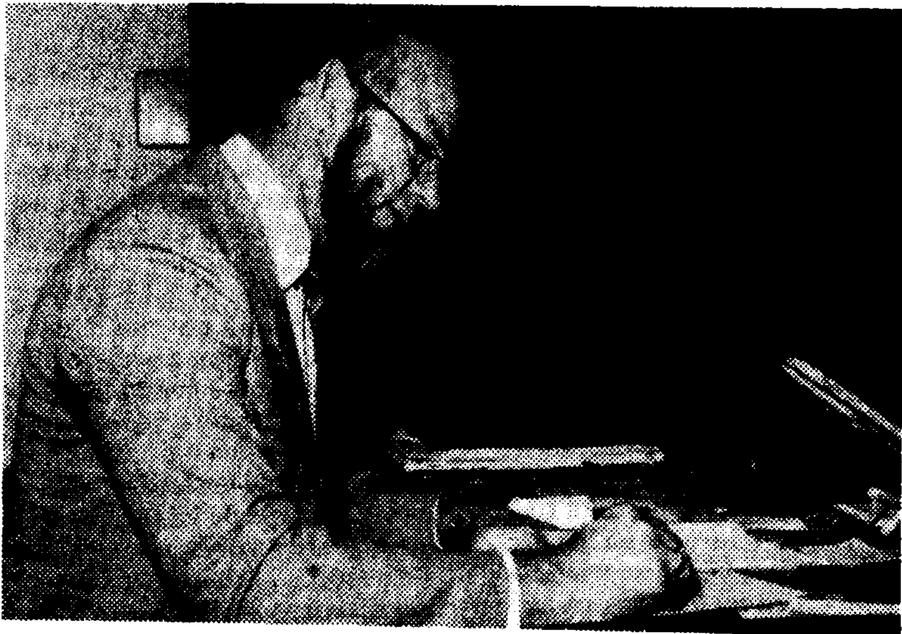
De grote afwezige is Betico Croes

DE GROTE AFWEZIGE bij de officiele viering van de Status Aparte is MEP leider Betico Croes.

Hij zal deze dagen meer dan ooit gemist worden. Door een speling van het noodlot mocht hij niet alleen geen eerste minister president van Aruba worden, doch op oudejaarsavond — enige uren voor de officiele ingang van de status aparte, waardoor Aruba land werd — raakte hij bij een ernstig auto ongeluk getroffen.

Hij verkeert reeds weken in een coma en weet niet hoe het de eerste maanden van het land Aruba is vergaan. Dat is voor hem, die de afgelopen jaren zich ten volle heeft ingezet om de strijd van Aruba werkelijkheid te doen worden, wel bijzonder hard en tragisch. De politieke loopbaan van de onderwijzer uit Santa Cruz — die groeide tot een politicus van allure — is wel bekend. Velen van ons hebben deze van nabij meegemaakt. Overal waar hij kwam — zowel op als buiten Aruba — stond de strijd voor de status aparte voorop. Soms wel eens in het extreme.

Hij bracht de afscheidingsgedachte, zoals door de oude Henny Eman en zijn zoon Sjon A. Eman

geuit -- [illegible] leven, maar zorgde ervoor dat deze wensperiode van het Arubaanse volk ook met succes kon worden afgesloten. Hij maakte daarbij een dankbaar gebruik om fel af te zetten tegen Curaçao, het eiland waar men te laat de wensen van Aruba serieus heeft willen nemen. In 1983 werd tijdens de RTC in Den Haag de definitieve stap gezet naar de status aparte met daaraan de onafhankelijkheidsdatum 1996 gekoppeld.

Betico moest dit noodgedwongen accepteren en we horen hem na terugkeer uit Den Haag daarop nog zeggen "1996 is nog ver en er kan nog veel gebeuren".

Nu vandaag Aruba in feeststemming verkeert gaan de gedachten van ons naar de man, die de grote afwezige is op deze dag. Wij zijn hem dankbaar voor zijn werken en inzet en bidden dat hij spoedig hersteld het land Aruba — dat hij mede mogelijk maakte — kan terugzien.

Jovadesch

BON BINI

H.K.H. Prinses Margriet en mr. Pieter van Vollenhoven

Het verhaal over de status aparte...

Beginnend met de eerste tocht van Columbus

1492 DE EERSTE tocht van Columbus naar Amerika. 1493 bij de tweede tocht van Columbus werden o.a. de drie Bovenwindse eilanden Sint Maarten, Sint Eustatius en Saba ontdekt. Het is de vraag of Columbus of een van de andere Spanjaarden toen aan land geweest zijn.

ORANJESTAD — De heer K. Romkes was op verzoek van de redactie bereid de status aparte geschiedkundig te beschrijven. Dat was bij hem in goede handen.

De heer Romkes is reeds sinds 1967 woonachtig op Aruba.

Hij is directeur van de avond HAVO en leraar geschiedenis aan het Colegio Arubano.

Hij begint zijn verhaal bij 1492 toen Colombus de eerste tocht naar Amerika maakte en eindigt bij het strijken van de Antilliaanse vlag en het hijsen van de Arubaanse vlag op 1 januari 1986.

1499 Op een reis ontdekt de onderbevelhebber van Columbus, Alonso de Ojeda, de drie Benedenwindse eilanden, Aruba, Bonaire en Curaçao. In de Spaanse boeken wordt gesproken over Isla de los Gigantes en hiermee wordt misschien Curaçao bedoeld. Dat ze niet zo veel waarde hechtten aan deze drie Benedenwindse eilanden blijkt wel uit de naam die ze er aan gaven, namelijk Islas Inútiles. Pas in 1526 wordt er iets vermeld over een Spaans bestuur op deze eilanden.

Al het nieuw ontdekte land werd heel officieel in bezit genomen namens de Spaanse koning, in die tijd een van de los dos reyes Isabella van Castilië en Ferdinand van Aragon. Hoe dit ging? In 1936 werd aan de westkust van de baai van San Francisco een koperen plaat met inscriptie gevonden, afkomstig van de vermaarde Engelse zeevaarder Sir Francis Drake. De tekst luidde als volgt:

Hierdoor zij de 17de juni 1579 (Juliaanse tijdrekening) ter kennis van alle mensen gebracht dat, door de genade Gods en in naam van Hare Majesteit Koningin Elisabeth van Engeland en haar opvolger in alle eeuwigheid, ik bezit neem van dit koninkrijk, waarvan het volk vrijwillig afstand doet van haar rechten en aanspraken op geheel het land, dat voortaan onder de schutse staat van Hare Majesteit en dat door mij genoemd wordt "Nova Albion" en door allen onder die naam bekend zij.

was getekend: Francis Drake

Je vraagt je dan wel af hoe dit in zijn werk ging met mensen, die elkaar alleen maar iets met gebaren duidelijk konden maken. Bovendien, wat is een verdrag voor mensen die niet kunnen lezen en schrijven?

Sinds 1568 is wat wij nu kennen als Nederland in oorlog met Spanje en deze oorlogstoestand voor Nederland en Spanje geldt automatisch voor over heel de wereld, dus ook in het Caribisch gebied. En als dan in 1580 Spanje Portugal verovert, houdt Spanje de uitvoer van zout uit Portugal wel eens tegen. En dat is een strop voor de haringvissers, want die gebruiken enorme hoeveelheden zout om zoute haring te maken. Dat was toen een erg belangrijk exportartikel van Nederland. Het werd toen lonend zout te gaan halen van de Spaanse eilanden in het Caribisch gebied. Allerlei Nederlandse schepen, vooral de Zeeuwen, gingen naar de Bovenwindse eilanden om handel te drijven, in de eerste plaats om zout te halen van bij voorbeeld Sint Maarten. De Spaanse kolonisten hadden geen bezwaar tegen handel met de vijand, want die betaalde een goede prijs voor hun produkten en vroegen zelf een redelijke prijs voor hun produkten. Dat de Spaanse regering het smokkel noemde was ook al geen bezwaar. Nederlandse schepen hesen bij voorbeeld de Deense vlag en voor een paar guldens geloofden de Spaanse autoriteiten op een Caribisch eiland het ook nog.

Van 1609 tot 1621 is het zogenaamde Twaalfjarig Bestand, een tussenperiode waarin de wapens zwijgen tussen beide landen.

Als in 1621 het Bestand is afgelopen, begint de oorlog meteen weer. Door vooral streng protestantse vluchtelingen uit het tegenwoordige België wordt in het zelfde jaar de West Indische Compagnie (W.I.C.) opgericht als tegenhanger van de in 1602 opgerichte Oost Indische Compagnie. Zij krijgt van de Nederlandse regering onmiddellijk het monopolie voor de handel op alle landen die ten westen van Afrika liggen en Westafrika zelf.

Deze W.I.C. was opgericht als handels-, maar vooral als kaapvaartmaatschappij. Een kaper is een particulier, die van zijn regering toestemming heeft gekregen om in oorlogstijd de vijand zoveel mogelijk afbreuk te doen.

Een kapermaatschappij mag dus oorlogsschepen uitrusten, er een leger(tje) op na houden, kolonies van de vijand veroveren, enz. Een bekend voorbeeld hiervan is Piet Hein, admiraal in dienst van de W.I.C., die in 1628 de Spaanse retourvloot verovert in de baai van Matanzas de Cuba. Wordt een kaperschip door de vijand veroverd, dan is de bemanning officieel krijgsgevangene. Er is dus verschil tussen een kaper aan de ene kant en een boekanier, zeerover of piraat aan de andere kant.

In 1625 werd Nieuw-Amsterdam gesticht in Nieuw-Nederland, het tegenwoordige New York en omgeving. Al in 1614 waren hier de eerste kolonisten vanuit Nederland gearriveerd, maar nu werd op het huidige schiereiland Manhattan de genoemde stad gesticht. Naar Nieuw-Nederland voeren de Nederlanders bij voorkeur niet rechtstreeks, want dan had je veel last van sterke tegenwinden. Voordeliger was het dan ook om met de passaatwinden mee naar het Caribisch gebied te varen en vervolgens langs de kust van Amerika naar het noorden. In 1631 werd Sint Maarten door de W.I.C. veroverd als tussenstation om van daaruit naar Nieuw-Nederland te varen, maar ook om van Sint Maarten uit naar het in 1630 door dezelfde W.I.C. veroverde Brazilië te varen.

Vanuit Sint Maarten, dat belangrijk was om zijn zout, werden de andere eilanden veroverd, vooral Sint Eustatius om zijn prachtige en veilige rede voor de schepen. Want deze eilanden werden niet alleen een tussenstation, maar nog veel meer een belangrijke centra voor de handel met de Spaanse en later ook Engelse en andere eilanden, zoals bij voorbeeld de handel met het Spaanse Hispaniola. Dat veel van deze handel eigenlijk verboden handel of smokkelhandel was, is in dit kader niet belangrijk.

Al in 1633 heroveren de Spanjaarden Sint Maarten weer en krijgt de W.I.C. behoefte aan een ander steunpunt. In opdracht van de compagnie zeilt Johannes van Walbeeck met 5 schepen, het grootste van 700 ton met 80 matrozen, het kleinste minder dan 50 ton met veel minder dan 50 matrozen, en in het totaal 225 soldaten naar Curaçao. Pas bij de tweede poging komen ze voor het Schottegat, waarschijnlijk op 19 juli 1634. Van een verdediging door de paar aanwezige Spanjaarden komt niet veel, zodat dan het eiland als veroverd kan worden beschouwd.

Eind 1635 ontruimen de Spanjaarden Aruba en in de eerste helft van 1636 wordt dit eiland zonder vertoon door de W.I.C. bezet. Eind maart of begin april 1636 bezette Johannes van Walbeeck ook het onbewoonde Bonaire. En als dan ook nog Sint Maarten weer heroverd wordt, bezit de W.I.C. alle zes eilanden. In onze ogen heel vreemd, dat een particuliere compagnie, die je vertegenwoordig een naamloze vennootschap (N.V.) zou noemen, zes ver weg van het moederland gelegen eilanden in bezit neemt. In die tijd evenwel iets heel normaals.

31 December 1791 loopt het al vele malen verlengde en ook gewijzigde octrooi of monopolie van de W.I.C. af. En dan is de W.I.C. ook practisch failliet. De bezittingen in het Caribisch gebied worden overgenomen door de Staten Generaal, toentertijd het bestuur van Nederland. Nu kunnen we dus zeggen, dat de zes eilanden een Nederlandse kolonie geworden zijn.

Na de zogenaamde Franse tijd en Napoleon in Europa komt Nederland weer te voorschijn als het Koninkrijk der Nederlanden met als vorst koning Willem I.

En als de Engelsen in 1815 na een door hen gevoerd tussenbestuur de zes eilanden teruggeven, heeft Willem I er grootse plannen mee, maar van al die plannen komt weinig terecht. Als we een conclusie mogen trekken, dan is het wel deze, dat er op alle zes eilanden een kleine bevolking is en er veel armoede heerst. En dit duurt voort tot ruim na 1900.

Om nu tot het begrip status aparte te komen kunnen we het beste verder alleen maar naar Aruba en Curaçao kijken. In een van zijn eerste rapporten schrijft Van Walbeeck over Aruba (en Bonaire) dat deze " mede dependeren (van Curaçao) die daarom alle drie de eilanden van Curaçao genoemd worden"(dependeren = afhankelijk zijn van). En zo is het lange tijd gebleven.

Op Aruba leefde een handjevol indianen, die zich ontpopten als uitstekende paardenwachters en verzorgers, zodat heel Aruba één grote paardenrancho was.

Om als Nederlander of Europeaan naar Aruba te gaan, had je toestemming nodig van het bestuur van Curaçao. De blanke bevolking, nooit meer dan ongeveer ½%, bestond uit de paar ambtenaren, soms ook een paar militairen of politiemensen, onder leiding van een commandeur of gezaghebber. Ook het aantal slaven is gering geweest en bedroeg niet meer dan 20%. Het waren voornamelijk huisbedienden van de blanken. De meeste Indianen leerden en spraken Spaans, want vooral door het geringe aantal slaven werd op Aruba geen Papiamento gesproken. Die taal is hier pas later vanuit Curaçao ingevoerd. Ook vermengden deze Indianen zich met Spaanssprekenden, zodat in de loop van enkele honderden jaren de laatste raszuivere Indiaan is uitgestorven.

De goudwinning in de 19e eeuw leverde natuurlijk veel handen werk, maar toch niet zodanig als sommigen wel eens veronderstellen. Wel is voor de zes eilanden in de topjaren geen subsidie uit Nederland nodig. Ook de fosfaatwinning rond 1900 leverde wat werk op. Toch blijft al met al de situatie op Aruba armoede en daarbij nog hard werken ook.

Op Curaçao is de situatie heel anders. Hier is het bestuur gevestigd, altijd van de drie Benedenwindse eilanden, later ook dat van de drie Bovenwindse eilanden erbij. Het aantal Europeanen is dan ook groot. Bovendien leveren Annabaai en Schottegat een prachtige, veilige natuurlijke haven voor de schepen, zodat hier de handel en later ook nog het assurantiewezen gevestigd zijn. Ook worden op Curaçao kleine houten scheepjes gebouwd, zelfs voor het buitenland, zodat er werk is. En last but not least had je op Curaçao de plantages en is dit eiland lang een slavenstation geweest, zodat het aantal slaven hier betrekkelijk groot was. Een slavenstation is een plaats, waar de slaven na de barre "middle passage", de tocht van Afrika per schip naar Amerika, waarbij gemiddeld 15% van de slaven om het leven kwam, een poosje goed verzorgd werden om er goed uit te zien bij de verkoop en zo meer zouden opbrengen.

Maar als dan op 1 juli 1863 alle slaven hun vrijheid krijgen, betekent dit de achteruitgang van de plantages en het tegendeel van rijkdom voor de ex-slaven.

Ook de scheepsbouw van de al genoemde houten scheepjes gaat verloren door de komst van de ijzeren schepen, terwijl aan het eind van de 19e eeuw de functie van waterleverancier voor de stoomschepen verloren gaat door de uitvinding van de dieselmotor en het gebruik daarvan in plaats van de stoommachine. Mede hierdoor gaat de functie van bunkerhaven voor steenkool van Willemstad verloren.

Als op 31 juli 1914 in het Meer van Maracaibo aardolie ontdekt wordt door de Shell, is er een overlaadstation vereist dicht bij de uitgang van het meer. De uitgang van het meer wordt namelijk geblokkeerd door een drempel, waar alleen kleine schepen met weinig diepgang overheen kunnen varen. En de keus valt op Curaçao. 20 mei 1915 begint de Betaafsche Petroleum Maatschappij N.V. haar activiteiten. En het zelfde jaar nog valt de beslissing ook een raffinaderij op Curaçao te bouwen. Het bedrijf begon in 1918 en velen vonden hier werk. De naam werd wel eens gewijzigd, maar een Shellbedrijf bleef het tot het afgelopen jaar toe.

De Lago Oil & Transport Compagnie Ltd opende 29 januari 1929 op Aruba zijn raffinaderij, na eerst ook een paar jaar alleen maar een overlaadstation geweest te zijn. In 1932 werd deze maatschappij een onderdeel van een Essoconcern (Exxon). Door allerlei uitbreidingen en moderniseringen werd de Lago een van de grootste raffinaderijen ter wereld en de grootste van het Exxon- concern met een verwerkingscapaciteit van bijna 450.000 vaten per dag.

En nu komen we zo langzamerhand tot de status aparte gedachte. Het streven naar meer eigen bestuur en minder beïnvloeding en bevoogding van buitenaf is aan een aantal voorwaarden gebonden. En een van die voorwaarden is de territorium- kwestie. Uit het voorafgaande is dacht ik duidelijk geworden, dat de samenvoeging van zes eilanden tot één staat een daad geweest is van Nederlandse zijde. Laten we dan voor deze constructie van zes eilanden in één staat of als U dat liever wilt kolonie de naam Nederlandse Antillen maar gebruiken, al dateert deze naam eerst vanaf ongeveer 1950. We kunnen rustig stellen, dat er geen Antilliaans ras of volk bestaat. Iedere eilandbewoner voelt zich Arubaan, Bonairiaan, enzovoort, maar geen Antilliaan. En dit is iets normaals voor een eilandbewoner. In Nederland wonen bij voorbeeld Friezen en Limburgers in één land en voelen zich toch ook Nederlanders samen. Ze hebben één vlag, één volkslied, één koningin en één bestuur.

Als U in Nederland in de trein of in de auto zit, kunt u dan precies zeggen wanneer u een gemeentegrens, een provinciegrens passeert? Bij een eiland is er altijd een preciese grens, een afsluiting. Door zijn isolement ziet een eilandbewoner iemand van een ander eiland of de vaste wal als een vreemde en behandelt hem ook vaak als zodanig. Bovendien ziet een eilandbewoner zijn eigen kleine landje vaak als het beste land van de aarde met de beste wetten, gewoonten, taal, enz. en wordt daardoor erg chauvinistisch. En we hebben in het voorafgaande al gezien, dat er een taalverschil bestond tussen Aruba en Curaçao en in feite ook verschil in bevolking. Dit alles werkt een eenheid tussen beide eilanden niet in de hand.

Deze feiten zijn door Nederland en ook door de regering in Willemstad nooit goed begrepen. Men dacht dat de zes eilanden wel naar elkaar toe zouden groeien. Maar op Aruba en de andere eilanden werd de gouverneur gezien als de gouverneur van Curaçao, het bestuur als het bestuur van Curaçao, dat ook op de andere eilanden de lakens wilde uitdelen. Willemstad was voor de bewoners van de andere eilanden een wereldstad, waar je nooit of alleen maar noodgedwongen kwam. Dit vooral met het oog op de slechte verbindingen.

Daar komt nog bij, dat alle grote zaken hun hoofdkantoor in Willemstad hadden. Curaçao kreeg de invoerrechten van de productie die op Aruba verkocht werden. En op Aruba was alles duurder door de extra vrachtkosten. Dr W.C.J. van Leeuwen spot ermee als hij zegt, dat ieder doosje lucifer via Curaçao geïmporteerd moet worden.

En dan is er ook nog de klacht, dat Curaçao goed leeft ten koste van Aruba. Je kunt met cijfers voor sommige jaren wel bewijzen, dat op Aruba gemiddeld per persoon een grotere bijdrage gestort wordt in de landskas en dat er minder geld besteed wordt op Aruba dan op Curaçao, dit laatste natuurlijk ook weer in verhouding gezien. Maar moesten zij dan voor alle baantjes van de eenvoudigste ambtenaar af tot de directeur van een departement toe steeds een bepaalde verdeelsleutel handhaven? En dit bij het volhouden van de fictie van één Antillen? Het is toch logisch dat een bestuurscentrum in een grote plaats wordt gevestigd? In zijn boekje "Verslag aan de Staten van de Nederlandse Antillen" van 1971 van de hierboven al genoemde Dr. Van Leeuwen komt de suggestie voor, dat bij het begin van het Statuut het landsbestuur op Bonaire gevestigd zou worden, wat natuurlijk niet gebeurd is, en wat dan de situatie zou zijn.

In deze situatie krijgen Aruba en Curaçao elk hun grote raffinaderij en neemt de welvaart op deze twee eilanden enorm toe. De koloniale regering neemt dan het zeer verstandige besluit om veel geld, tot wel de helft van de begroting toe, te besteden aan onderwijs. Een bekend gezegde is: onderwijs kweekt revolutionairen. Nu, in ieder geval geeft meer ontwikkeling ook meer eigendunk, het meer bewust zijn van zijn eigen waarden en het gevoel op eigen benen te kunnen staan.

En als dan Nederland aanvankelijk een 10-10 verhouding tussen Aruba en Curaçao voorstelt in de Staten van de Nederlandse Antillen, kan Aruba meer dan tevreden zijn. En Curaçao voelt zich achtergesteld. Het grootste eiland met de meeste inwoners, de meeste inkomsten, kan door Aruba met behulp van enkele kleinere eilanden overstemd worden. Iedere stem evenveel gewicht zou ook tot onzinnige situaties leiden. Als we het aantal kiezers van Saba en Sint Eustatius van elk ruim 500 als basis nemen voor één zetel, dan zou Sint Maarten 2 zetels moeten krijgen, Bonaire 7, Aruba 46 en Curaçao 108 zetels. Dat dit niet

Aubade op 18 maart 1978

kan is makkelijk te begrijpen. Maar wat is dan een eerlijke verdeling? Dat het grootste eiland met de meeste inwoners in een federatie of een unie niet overstemd wil worden is ook wel te begrijpen.

Dat allerlei voorzieningen, die dienst moeten doen voor maar weinig mensen en veel kosten met zich meebrengen op het grootste en volkrijkste eiland gevestigd worden, is logisch. Maar dat dit de andere eilanden wel eens steekt is ook te begrijpen. En dat dit de bewoners van de

Hoop Onafhankelijkheid ...

kleinere eilanden op extra kosten jaagt voor de reis en het verblijf in Willemstad bij een al dan niet gedwongen bezoek is ook logisch.

Neem ook maar een van de laatste zaken. De Universiteit van de Nederlandse Antillen, vooral de technische afdeling, is gevestigd op Curaçao. Maar dit onderwijs is duur en blijft dus ook allemaal op Curaçao. Eiland en Land betalen dit. Met gedeeltelijk ook Arubaans geld. Maar ook Arubaanse studenten maken gebruik van deze voorziening en betalen minder dan de kostprijs. Dus het Land en Curaçao subsidiëren Arubaanse studenten. Wie er nu voor- of nadeel heeft mag U zelf uitmaken, maar verwijten over en weer liggen voor de hand.

Al in 1931 werd de wens van Aruba om losser te komen staan van Curaçao aan de koningin kenbaar gemaakt middels een request door de Raad van Politie. Dus nog geen status aparte of iets dergelijks, maar alleen losser van Curaçao.

Op 7 december 1942 houdt hare majesteit Koningin Wilhelmina, min of meer op eigen gelegenheid en gezag haar beroemde redevoering voor de radio, waarbij zij belooft na de oorlog te zullen streven naar een soort autonome status voor Nederlands Oost-Indië, Suriname en Curaçao (= Nederlandse Antillen), maar binnen het koninkrijk. Dit alles in onderling overleg te bepalen en natuurlijk geheel vrijwillig.

Tijdens de wereldoorlog is het gezag en het toezicht van de zijde van Nederland uiteraard minimaal. Grote maatschappijen zoals de K.L.M. en de K.N.S.M. (= Kroonvlag en nu Nedlloyd) hebben hun hoofdkantoor in Willemstad. Het bestuur van Aruba en Curaçao wordt betrokken bij onderhandelingen met bijvoorbeeld de Verenigde Staten van Amerika over de voor de geallieerden zo belangrijke produkten van Lago en Shell. Hierdoor groeit het zelfbewustzijn enorm op deze eilanden.

Augustus 1945 capituleert Japan eindelijk na de twee atoombommen op Hirosjima en Nagasaki, terwijl Duitsland al in mei van hetzelfde jaar was gecapitu-[illegible]d. Maar van de belofte van autonomie voor Suriname en Curaçao komt voorlopig niets door de dekolonialisatie van Nederlands Oost- Indië en de problemen waarmee dit gepaard ging. Nederland had geen tijd en bovendien moest daar de grondwet nog worden gewijzigd om wijzigingen mogelijk te maken. Wel bezoekt een commissie uit het Nederlandse parlement de kolonie Curaçao en krijgt dan de uitdrukkelijke wens van Aruba te horen. In het door deze commissie uitgebrachte rapport aan de voorzitter van de Tweede Kamer van 11 april 1947 wordt met nadruk gewezen op de wens van Aruba naar een meer zelfstandige status ten opzichte van Curaçao.

De ter voorbereiding van de eerste Ronde Tafel Conferentie tussen Nederland, Suriname en Curaçao op 12 september 1947 geïnstalleerde "Commissie van Voorbereiding" attendeerde ook in haar Memorie aan de conferentie op de op Aruba gesignaleerde beweging, die in een adres de afscheiding van Curaçao bepleitte. Als dan in de Staten van Curaçao op 19 december 1947 de opdracht aan de commissie, die de Staten van Curaçao op deze conferentie vertegenwoordigt, wordt vastgesteld, staat hierin uitdrukkelijk de wens van Aruba vermeld. Dit alles volgens een rapport van de Afscheidingscommissie, gevormd op initiatief van de Raad van Politie op de openbare vergadering van 15 augustus 1947. In genoemd rapport worden de hoofdlijnen van een nieuwe staatsregeling voor Aruba al aangegeven. En dit is zeker geen federatief verband. Dit rapport is ter kennis gebracht van Hare Majesteit Koningin Wilhelmina, dus aan de regering van Nederland.

Bij Koninklijk Besluit van 14 juni 1948 werd toen ingesteld de Commissie Aruba- Curaçao onder voorzitterschap van Prof. Dr. G.A. van Poelje, die in haar rapport van 19 juli 1948 stelt: "De bestaande regeling moge minder bezwaren hebben opgeleverd in de tijd dat Aruba nog slechts een rustige, weinig bemoeiing, vorderende gemeenschap was, haar handhaving in de tijd na ± 1930 is als een ernstige fout aan te merken. Aan de reële bezwaren tegen de gecentraliseerde inrichting van het bestuur tegemoet te komen door decentralisatie alleen, is door de politieke ontwikkeling onmogelijk gewor-

(Vervolg op pagina 15)

Nos gobernacion actual

Gobernador:
nombrá pa Corona pa un periodo di 6 aña. Gobernador ta representá Corona na Aruba. Su nomber ta: Felipe B. Tromp.

Colegio Legislativo:
Staten na hulandes. E colegio aki ta conta cu 21 miembro, eligí directamente pa pueblo. Colegio Legislativo ta sinta pa 4 aña. E colegio ta eligí su Presidente y su Vice Presidente. Gobernador ta nombra nan dos mediante decreto gubernamental (landsbesluit).
Presidente: Pedro Bislip.
Vice Presidente: Servito Thijssen.

Secretario di Colegio Legislativo:
Griffier van de Staten na hulandes. Staten ta nombra e persona aki, pero e no por ta miembro di Colegio Legislativo.
Su nomber ta: Juan Becker.

Miembronan di Colegio Legislativo di Aruba ta:

8 di MEP:	Betico Croes, John v/d Kuyp, Nel Oduber, Roland Laclé, Grace Bareño, Freddy Refunjol, Felix Flanegin, Guillermo Trinidad.
7 di AVP:	Roly Bislick, S.R. Kock, M.V. Christiaans, Digna Laclé, Chibi Croes, Otty Oliviera, Hector Gonzalez.
2 di ADN:	Pedro Bislip, John Booi
2 di PDA:	Arturo Oduber, Servito Thijssen
2 di PPA:	Dolfi Jansen, Eddy Werleman

Conseho di Ministro:
Ministerraad na hulandes. Conseho Legislativo ta entregá un proposicion di e candidatonan na Gobernador. Gobernador na su turno ta nombra e ministronan. Ministronan ta sinta pa 4 aña.

Conseho di Ministro ta consistí di e siguiente miembronan:
Ministro Presidente: Henny Eman.
Vice Ministro Presidente: Benny Nisbet, Mito Croes, Armand Engelbrecht, Leonard Berlinski, Watty Vos, Pedro Charro Kelly.

Secretario di Conseho di Ministro:
Armando Muyale

Conseho Consultativo:
Raad van Advies na hulandes. Miembronan ta haya nombramento pa 7 aña. Miembronan ta: Jossy Tromp presidente, Frans Figaroa, Fedy Eman, Joe Maduro, Oscar Marugg.

Contraloría general:
Algemene Rekenkamer na hulandes. E órgano aki ainda no a cuminsá funcioná. Pero e ta instituí mediante decreto gubernamental. Tur miembro ta ser nombrá pa henter nan bida, pues pa semper.
Conseho Legislativo ta presentá un lista di candidato. E entidad aki ta controlá tur gasto di e pais.

Poder Hudicial:
Rechterlijke macht na hulandes. Aruba, te ainda, no tin su propio Poder Hudicial. Te ainda e ta traha den cooperacion cu Antiyanan Hulandes.
Loke nos tabatin, esta Hof van Justitie, a bira: "Gemeenschappelijk Hof van Justitie van de Nederlandse Antillen en Aruba" (Corte di Husticia Comun di Antiyanan Hulandes y Aruba).
Aruba tin sí, su Procurador General.
Corte di Husticia Comun ta consisti di e mesun Huesnan, kendenan tabata nombrá den Antiyanan Hulandes. Awó nan ta traha pa Aruba y tambe pa Antiyanan Hulandes. Corona ta nombra nos Huesnan.
Nan tarea ta, pa trata casonan entre ciudadanonan. Corte Constitucional ta consistí di 5 miembro: 2 di Aruba, 2 di Antiyanan Hulandes y e presidente, kende ta keda nombrá pa e Conseho di Cooperacion Ministerial.
Tarea ta: trata casonan di conflicto entre Aruba y Antiyanan Hulandes, tocante cooperacion.

Conseho di Cooperacion Ministerial:
Ministeriële Samenwerkingsraad na hulandes. Tin 3 miembro di Aruba, 3 di Antiyanan Hulandes, incluyendo e Ministronan Presidente di Aruba y di Antiyanan Hulandes.

Areglo pa cooperacion entre Aruba y Antiyanan Hulandes:
Samenwerkingsregeling Nederlandse Antillen en Aruba. E areglo aki ta considerá como un di e areglonan di mas importante.
Meta: cooperá riba cierto terenonan comun den cua tanto Aruba como tambe Antiyanonan Hulandes ta participá.
Forma di participá:
a) mediante Conseho di Cooperacion Ministerial;
b) Conseho legislativo di Aruba y di Antiyanan Hulandes;
c) Corte Constitucional;
d) Corte di Husticia Comun.
Pa punto b): Den caso di participacion di Conseho Legislativo, ta pa traha leynan tocante cooperacion cu mester ta idèntico den tur dos pais.

Constitucion:
Constitucion di Aruba ta parecido na esun di Antiyanan Hulandes. Den Constitucion ta haya tur órgano y nan competencianan; e.o. Gobernador, Colegio Legislativo, Conseho Consultativo, Conseho di Ministro, Contraloría General.

KICO TA NIFICA STATUS APARTE?
Pa Aruba esaki ta nifica cu for di dia promé di januari 1986, Aruba a bira un pais riba su mes den Reino Hulandes.
Status Aparte ta nificá cu Aruba mester a sali for di e Constelacion Antiyano, pa por a bira un pais riba su mes, cu su propio órganonan constitucional.

REINO:
Reino tabata consistí:
1954-1975: Hulanda/Surnam/Antiyanan Hulandes (te dia cu Surnam a bira independiente);
1976-1985: Hulanda/Antiyanan Hulandes;
1986: Hulanda/Aruba/Antiyanan Hulandes.
For di 1986 Aruba anto ta un pais riba su mes, cu tur derecho mescos cu Antiyanan Hulandes.

Stenen als huizen...

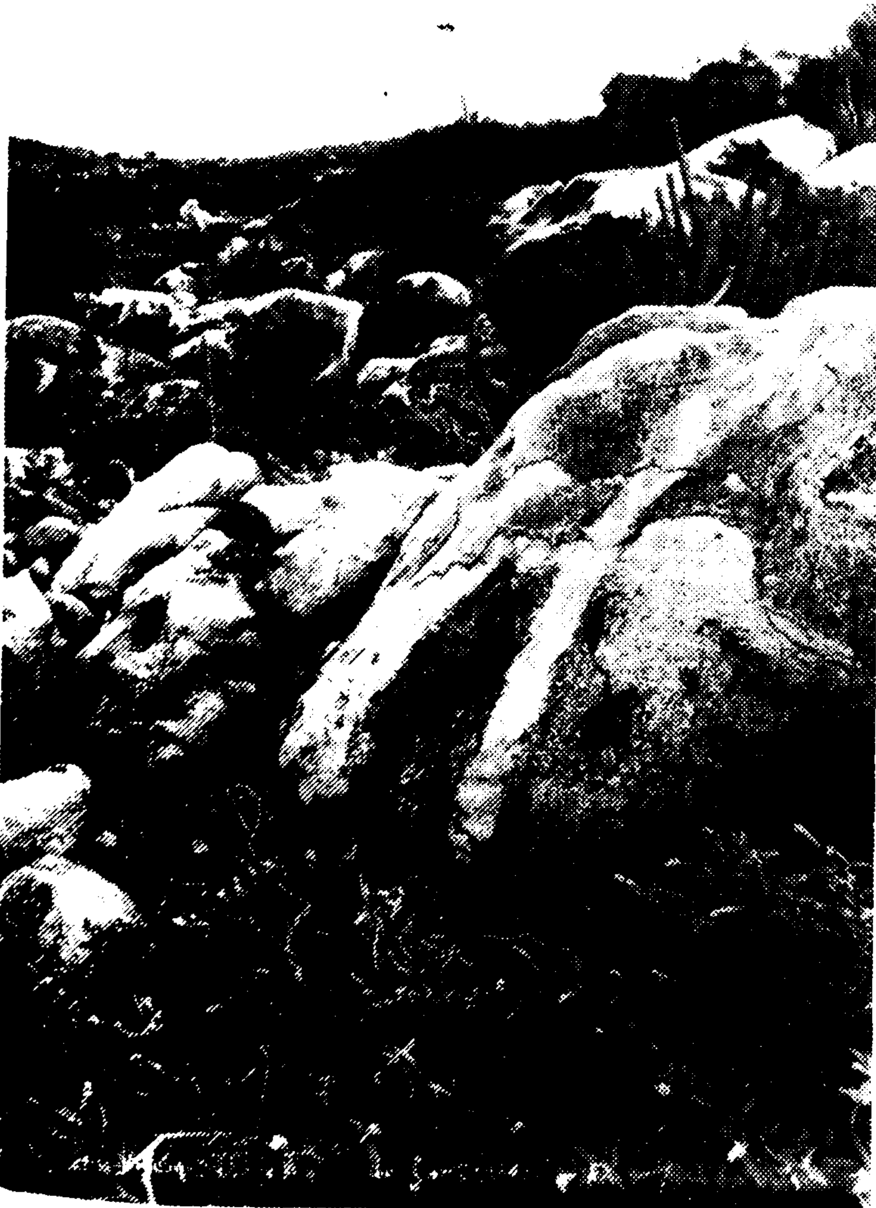
De panorama's van Macuarima

Bij Macuarima verlieten we de hoofdweg. Zo maar een paadje in. Over keien en tussen keien. Stenen als huizen zo groot. Ons smalle laantje slingerde er alleraardigst tussen door. Hier en daar een kwihiboom waaronder het altijd schaduwrijk is, omdat er niets groeit. Precies afgepast, als werd de kruin op de grond geprojecteerd, is er altijd een open plek. Ons pad verliest zich in de cactussen. Even wordt het oppassen, maar dan ligt het weer open voor ons. Veel zal het wel niet gebruikt worden, dit lieve paadje.

Daar staan we opeens voor een dal. Een wijd uitzicht hebben we. stralende zon er boven, die het licht fel doet zijn als de stekels van de cactussen op die rare Ceru Sumpiña.

Over de stenen van een diep liggende rooi zijn we verder gegaan. Naast ons stond een grote grijze vogel zich te baden. Klauteren tegen de rooi-wand op en zo door Warawara. Weer zo'n aardige plek! Ge moet eens opletten hoeveel cunucu-huizen hier onderdeuren hebben. Handig — niet alles sjouwt opeens je huis in.

En zo belandden we tenslotte via de Ceru Porcu bij Mira Lamá, waar het asfalt ophoudt op de weg naar Fontein. Toen zijn wij

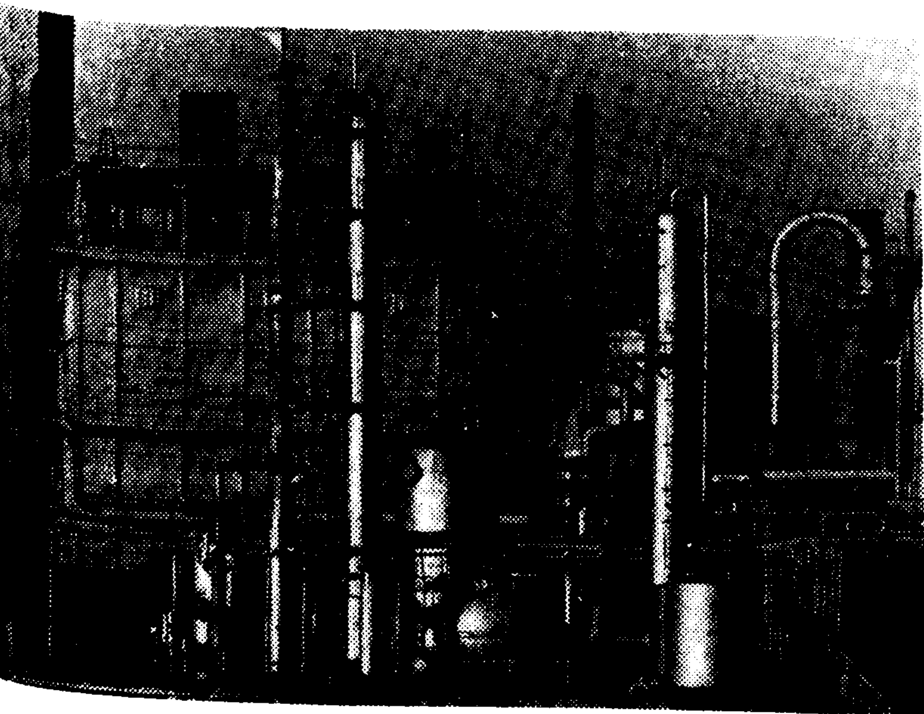

Links ligt de Ceru Sumpiña als een verjaardagspudding voor een stokoude: zóveel naaldcactussen steken als kaarsjes omhoog langs de helling van dit heuveltje. Een naam die ter zake is, sumpiña betekent doorn.

Geleidelijk aan dalen we af. Het pad is nu weer wat breder. Wát een vergezichten heeft Aruba! Als je je auto maar eens een keer thuis laat en je een uurtje in het zweet loopt. We hebben in Sauerland en de Ardennen gelopen, langs het Loch Earn en door Dalarne getippeld en we baadden daar niet in het lichamelijk vocht, maar het grote dal bij Aruba's Ceru Fortuna, gezien van de hoogten van Macuarima, is mooi. Met zijn velden witte magdaleentjes. Zijn felrode bollen aan de cactussen. Zijn geelborstjes in de bomen. En zijn zowel van het asfalt als van de weg afgegaan. Gaat u mee? Daar pal bovenop gaat een laantje rechts af. Eerst een beetje omlaag en dan via allerlei soorten marmer langs de glooiing van een heuvel. Een schitterend gezicht. Een magnifiek pad. Aan de ene kant de heuvelwand, aan de andere kant omlaag en in de verte de blinkende zee met al wat daartussen ligt, aan uw voeten.

Het einde is een ruïne. Het moet een fantast geweest zijn, die hier is gaan wonen. De muren staan nog overeind en cactussen bloeien in wat vroeger de bestekamer was.
Dat is Mira Lamá.

Han Hartog:
Waar de bomen altijd groen zijn en de bladeren altijd vallen
(1966)

Liever nog dan Aruba waar de zee
langzaam de rots uitholt bij Boca Prins,
met schuimtong lekkend onderlangs het steen?
De golfslag galmt aanhoudend in de grot.
En steeds fonteint een witte zuil omhoog
die ver uitwaaiert in een sprenkelboog.
Aruba — goudgrond zegt de naam doch sinds
ook hier de olie tot een goudkoorts werd
is er de goudwinning verouderd als
de Indiaanse grondslag der bewoners.
Maar onveranderlijk, onoverwinnelijk
de onherbergzaamheid van Yamanota,
de bijna ondoordringbare koenoekoe,
Santa Cruz dicht nabij de Hooiberg en
de vreugde opeens en altijd weer — Thalassa:
de lieflijkheid van het palmenstrand,
Aruba's kustlijn schoner dan bij Napels.

A. Donker; Westwaarts (1956)

Auteurs over het Arubaanse landschap

Of ze nou van buiten kwamen of op het eiland geboren zijn, of ze nu vroeger leefden of in deze tijd,

of ze nu Papiamento, Spaans, Engels of Nederlands gebruikten, of ze een romantische of realistische blik hadden, auteurs hebben het Arubaanse landschap waarmee ze in aanraking kwamen diep ondergaan.
Soms beschreven ze slechts het uiterlijk ervan, maar vaker werd het symbolisch voor de ziel.
Op deze pagina het Arubaanse landschap zoals dat de laatste twee eeuwen gezien is door een diversiteit van beschouwende waarnemers.
Uit de veelheid een kleine, willekeurige keuze gemaakt door Wim Rutgers.
De foto's zijn van Ronald Lemminga.

We hopen dat woord en beeld zo tot eenheid geworden zijn, dat ze elkaar begeleiden en versterken, zodat de lezer kan herleven hoe wij het Arubaanse landschap gelezen en gezien hebben.

Aruba was exactly as we left it: every baked hill, every cactus-covered bluff, every granite boulder shining in the sun, every goat standing on the ledges watching us pass. Silence and wind, sunlight and shade, were the alternate sensations of Aruba — and a great baking dry heat that sparkled on the ocean and dried the flats as Bushiribana into huge scales that resembled lily pads curled up at the edges in a drought. By the time we reached our bungalow we were stupid with heat.

A moon floated above the almond tree though it was only four o'clock. The wind rustled the date palms. It blew across the flat, oiled earth of the Colony — the strange, windswept, lonely landscape of Aruba.

Andrew Holleran: Nights in Aruba (1983)

Riba seru di Hooiberg sinta
tur rond'i mi piedra y lamar
e bientu suave, yen caricia

den mi orea ta susura:
ki dushi e ta...
mi pida tera adorá!

Ya n'tin palabra p'alabá
bo encanto, isla tan gabá
B'a inspirá pintor, poëta
pa pinta y canta bo color,
sabor, olor di kibrahacha,
di wayaká y aloë,
di flamboyant y watapana,
cadushi berde, incrustá
manera piedra di esmeralda
den bo barancanan sutá
pa un lamar azul marino.

Aruba! N'tin pa igualá
beyeza bruto y primitivo
di bo paisahe yen di colorido.
Bo tin mi alma cautivá.

(Brindis, 1974) *DIGNA LACLE*

Mi Puente Natural

Esta un dushi obra
di e naturaleza
pa forma un puente
cu ta un belleza
Ta mi dushi Aruba
su riqueza
Cu no tin nada
pa iguale.

Di tur parti mundo
nan ta bishitele
ora y oras pa contemple
Ta e obra dushi
di e naturaleza
cu no tin nada
pa compare.

Desde mi puente
bo ta sinti'n caricia
di nos briza tropical
bo ta contemplá nos costa
lamar braviosa
cu ta forma e paisaje
di mi dushi isla.

August Croes
(Brindis, 1975)

Walking

WALKING
Walking on the shore
Watching footprints
of those who were before...
I feel a sweet breeze in my hair
As freshness fills the air.

Little white seabirds room the sky
Scared butterflies start to fly,
While the soft gentle wind
whispers your name as before
I keep walking on the shore.

Gina P. Henriquez.

(Brindis, 1976)

El Puente Natural

Ingeniero lo fue el mar;
Las olas, el instrumento
Que, impulsando por el viento,
Nunca cesa de soplar.

Asi empezó a taladrar
De la roca el fundamento,
Durante un lapso que siento
Jamás poder precisar.

Formando ya el raro puente
-Obra de Naturaleza-,
Muestra en la costa salvaje

Que el Ser Supremo y clemente
Imoarte amor y belleza
Al más adusto paisaje!

José Ramon Vicioso
(Cosecha Arubiano, 1983)

Auteurs....

TOEN IK DAT alles zoo zag, dacht ik bij mij zelven: het moet er dan toch verschrikkelijk toegegaan zijn, toen deze vervaarlijke rotsklompen in deze zandvlakte zijn neergeworpen of aangerold; wat moet de grond gegolfd hebben en de lucht getrild hebben, wie weet of het geheele eiland er niet van gebeefd heeft als een blad van een populier! En bij het oprijzen dezer gedachten, kwam mij eene schilderij voor den geest, welke ik in mijn huis had hangen, verbeeldende een gezigt op de *Alpen*, waar alles ook zoo door elkander gesmeten scheen, en waaronder stond; *«Si totus illabatur orbis tuns impavidum ferient ruinae»* (Horatius). Maar ik had mis gedacht: geen steen is van zijne plaats geweest; de aarde heeft niet gebeefd onder het gewigt der *Seyeniet* - blokken; het is stil en rustig toegegaan, want het is 't langzame werk van vele eeuwen; het is een gevolg van den invloed der dampkringslucht op den steën, waaruit de korst van onze aardbol bestaat, hetgeen men de verwering noemt. Deze *Seyeniet* - blokken zijn de overblijfsels van voormalige hoogten of heuvels, die, aan de lucht blootgesteld zijnde, langzaam ontbonden werden, en tot aarde overgingen; de eigenschap der *Seyeniet* om te scheuren en te barsten bevorderde deze verwering, terwijl de lucht meerder ruimte kreeg, en de regen in deze kloven drong, waardoor de slooping verhaast werd.

Ds G.B.Bosch: *Reizen in West-Indië en door een gedeelte van Zuid- en Noord-Amerika (1837)*

Luto

Ayera m'a bai mondi.
Na e mes lugar, cu den infancia
na pia, m'a bishita asina hopi
y mi curazon a troce di dolor.

Unda a keda e mondi
di curahau y kibrahachá cu
cu nan manta geel ta parce
cu nan kier celebra San Juan

Unda a keda e wayacá
mahestuoso, cu troncon asina
grandi cu hasta lora, kinikini
y prikichi, ta traha cas aden.

E bushi cu corona corá flamante
Ta un recuerdo, nada mas.

Nos ista un un Pueblo
Yamá na su honor. Pero den tal
becindario, ni como seña
di blasfemia, n keda un brasil

[illegible] rdida y
mondi ta bashi. Coneo ni cabei
no tin refugio mas. Yuananan
a bandona, nos mondi desolá.

Pakico e mata di juana
carga di flor o e matapisca
cu su perfume fragil y foy'i
cuero, ya casi'n ta existi.

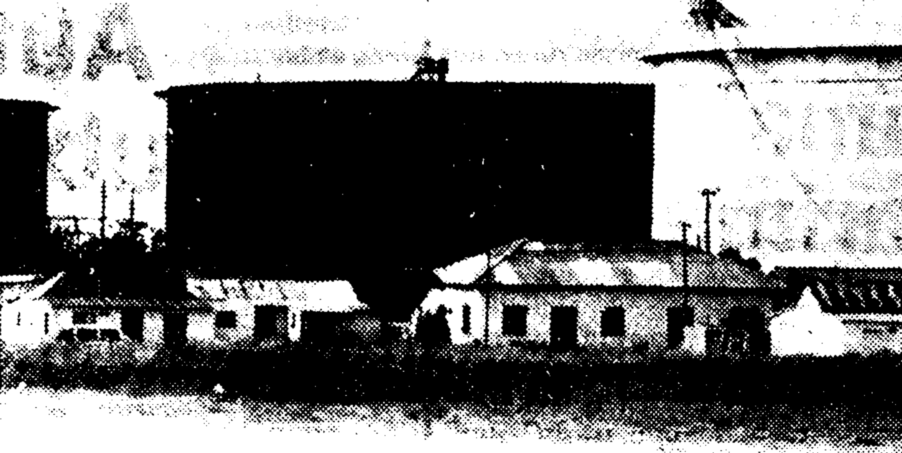
Di nos pal'isianan, corá
y blanco, apenas algun a sobra.
Kifiti, kedebeshi y macubari
Ta halando nan ultimo rosea.

Cadushi tin, pero cuanto
sorto 'n desaparece sin larga rastro

E neishi gonzalito, bashi,
unda ta e[illegible]. E parha mes a
caba. Y hasta e blenchi berde
ta un resoro cu'n ta bolbe mas.

Ta ki [illegible] ero, si nos,
'Rubianonan, a perde tur balor
pa loke ta di nos. Talbez naturaleza
a kita loke nos no merece.

Julio Maduro
(Cosecha Arubiano, 1983)

San Nicolas

Ta kiko mi ta sinti, ora mi mira
Bo casnan y bahia, o San Nicolas!
Bisa mi, o, bisa mi, ora mi tira
Bista lagando bo panorama atras,
Pakiko mi mester sinti mi corazon
Tormenta mi cu terrible palpitacion?
Por ta amor? o, Recuerdo di juventud
Di hasimi sinti mi cadena na bo?
Por ta ilusion, o, deber y gratitud
Di secreto wardá den mundo pabo so?
Kiko ta mi no sa, ma en realidad
Bo ta forma parti di mi felicidad!

Ta parce mi coe semper bo awa keto
Kie recorda mi placernan coe n' por bolbe:
Ta parce mi coe bo Kaai largo y preto,
Ta combida mi: "Bin, bin gosa atrobe".
Ta parce mi coe viento den bo matanan
Ta puntra mi: "Unda bo a laga Johan?"
O, recuerdo feliz! o, infancia di con?
Ma no, o, ta un vicion no por ta berdad,
Ta imaginacion, si, imaginacion!
Pobre San Nicolas! E no tin sociedad
(Ta foi unda mi kié saca armonia
Di hendenan cu n' conoce simpatía?)

Nov. 17, 1907

Frederik J.C. Beaujon
(Cosecha Arubiano, 1983)

Kosecha

E tapushinan di oro
ta lombra den solo kla;
bon sutá pa un bientu kruel
nan ta drumi tur kansá

Nan ta korda ku tristesa.
nan humilde penitensha.
Hopi solo i poko awa
a forma nan eksistensha.

Mas aworó
un hòmber fiel i trahadó,
di mes un swèrte ku nan,
lo kòrta nan ku doló,
i bou di ritmo di agan,
di kachunan bon suplá
i loramentu di tambu
nos muhenan pashoná
lo wapa ku nan tra'i sehú.

Nicolás A. Piña Lampe
(Cosecha Arubiano, 1983)

Mientras watapana ta zwai
ta zoya i ta keha
Mientras tera ta habri
i kibra
pa laga raisnan
Mi ta puntra mi mes
Si despues di e mundo aki
Tambe watapanan lo zwai
i lo zoya i lo kibra
si tera tambe lo habri
i lo kibra
laga raisnan
watapanan drenta.

NENA BENNETT
(Cosecha Arubiano, 1983)

Den tur forma, Arikok ta [illegible] lugá bunita, atractivo, cu [illegible] baranca, cu matanan preci[illegible] den un palabra: cu un natu[illegible] incomparabel. Mainta ta [illegible] atardi ta fresco y anochi ta [illegible] ledad di brisa constante. [illegible] un lugá aki ta brindabo un[illegible] ba di antes, na unda bo ta [illegible] hende humilde, hende tra[illegible] hende cu un Papiamento [illegible] hende cu ta conservá nos cul[illegible] hende cu por mustrabo un [illegible] gu, cutisa, cudi, manga y p[illegible] di mula; enfin, Arikok ta u[illegible] raiso fertil, pero te ainda [illegible] scondi pa un gran cantidad [illegible] hendenan.

Segun bieunan ta conta, [illegible] Cero di Arikok, bo por mir[illegible] ba rond y e lamá cu ta rondo[illegible] excepcion di un pida fron[illegible] Jamanota cu ta stroba [illegible] Tambe e mesun hendenan a[illegible] conta cu Cero di Arikok ta [illegible] mes halto cu Jamanota. "M[illegible] por ta", nan ta bisa, "pasob[illegible] no Jamanota lo no por ta tap[illegible] bista".

Ito T[illegible]
(Brindis, [illegible]

Auteurs....

The sea was black under the pale moon, and turtured shadows haunted the patches of light under the palm trees. Beneath the terrace the sand of the beach had turned to gold. The tropical night had spread its invisable cloak and gathered nature in its arms. There is nothing quite comparable to the beauty of a tropical night.

***

The Colony resembled no other place on the Island. There the Americans had reshaped the beaches, planted trees and coconut groves and their favorite flowers. Even a variaty of pine trees, until it had become a green oasis in a barren land, a part of suburban America in the tropics.

***

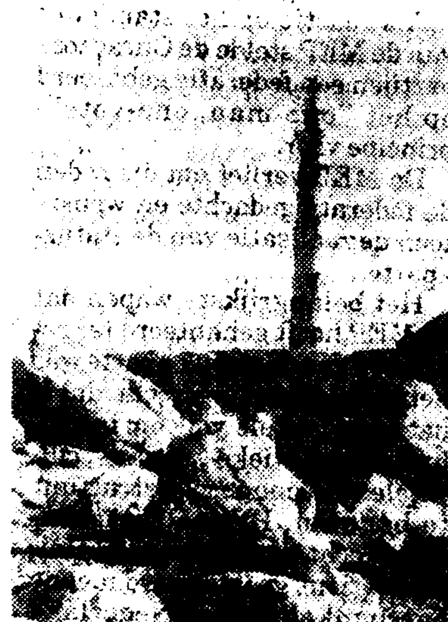
On account of this, any outside visitor to the Colony got the distinct impression of entering American territory, perhaps from the Mexican border, whenever he crossed the dividing line between Main St. Nicolaas and the Colony proper.

***

Sophie Armand: Moonlight over Bubi-Ruti (1960)

Isla di mi, mi kier
... bo fashi.
... sinta pafor
... forsia
... endo ku piedra
... umber
... santo
i laga olanan
... bin kit'é.
Mi kier subi riba
bo lombrishi
i tira e flor di kibrahacha
p'e baha ku biento
i kubribo ku oro.

Mi kier dobra e watapana
bir'é kara p'ariba
i ... tur su djna
... yena mi mes k'e forsa
... imintibo indjan.
... r koi bo kurpa
... ka abou
... ku e tesoro

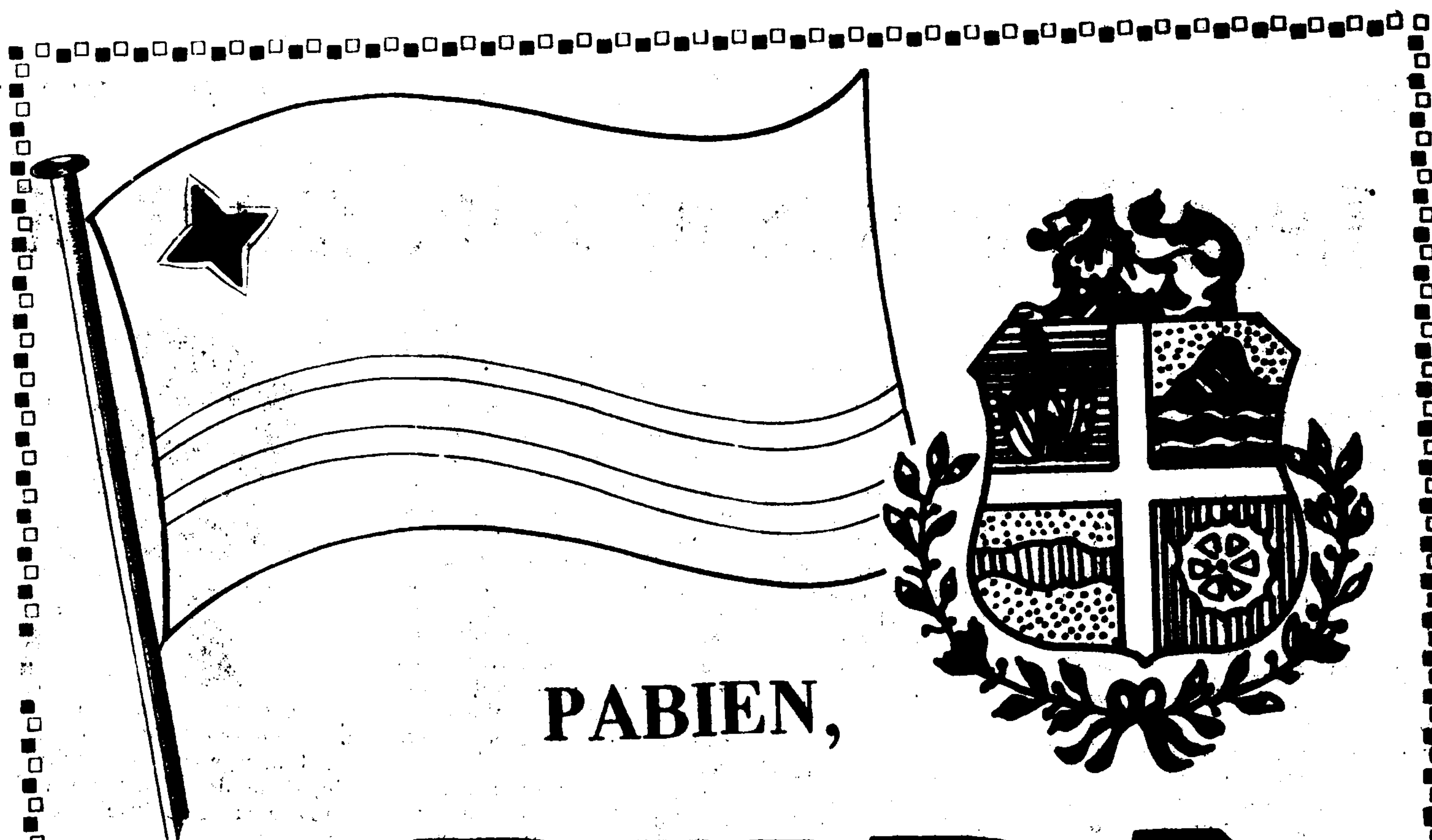
ku bo ta warda den fondo di bo ser

mané un idea di ayera

mane un hecho di mañan,
mané un unión karnal

mi kier ta den bo
pa bo ta den mi.
Mi kier ta un,
un so ku bo
i mi kier dirihibo mané
un piskadó
ta dirihi su kanoa
p'é tira su tarai.
Mi kier sakabo,
kore bai ku bo
hibabo te na solo
pa mi ponebo riba mundu
na e lugá di mas halto,
pa bo ta un dios
ku ta traha su hende
i ta bolbe mat'é,
hink'é hundu den bo
fondo kayente.
Isla di mi, mi kier
...

Watapana, 1972

PABIEN,

ARUBA

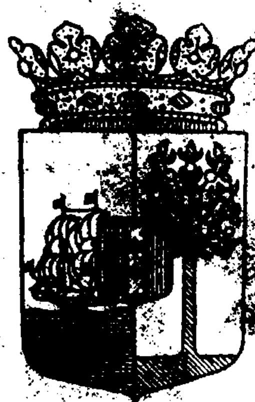
cu

STATUS APARTE

Nos deseo grandi a bira realidad. Nos ta orguyoso di por rindi awe homenahe na nos pueblo y nos DUSHI ARUBA.

S.E.L. Maduro & Sons Aruba Inc.

HET EILANDGEBIED CURAÇAO

wenst

de gehele Arubaanse Gemeenschap

VAN HARTE GELUK
en VEEL SUKSES
bij de realisering van de nieuwe staatkundige struktuur.

Namens het Eilandsbestuur

De Gezaghebber
R.A. CASSERES

De Secretaris
Mr. E.A. VLIEG

Aruba

Eis is een plekje gronds hier op aarde,
Voor ons gevoel van zeer groote waarde.
Een eiland klein met driehoek'gen vorm,
Welks rotsenwand trotseert elk storm.
Neptunus' wenken beuken ten Noorden
Zijn kusten altoos met geeselkoorden,
Waar woeste golven spatten omhoog.
Als sprongen naar den hemelboog.

Kussen ten Westen d' golfjes zijn stranden,
Waarvan het schuim als kant siert de randen
Van 't witte zand, dat blinkt als satijn,
Als Holios' blik het streelt zoo fijn.
Ten Zuiden strekt zich tegen de baren
'n Eilandjestal, dat d' zee doet bedaren,
De zee, die trouw schenkt daag'lijks den kost
Aan koene visschers op hun post.

J.K.Z. Lampe: Gedichten (1956)

Een eigen volkslied,
Een eigen vlag
Symbolen van de wens naar vrijheid,
Vrijheid... een verdrag dat werd
ondertekend door het status aparte.

Aruba... een volk op zoek naar.... vrijheid...?
Een volk vrij op papier, maar is dit in werkelijkheid ook zo?
Hoe kunnen wij of hoe willen, we vrij zijn?
In een vrij Aruba wonen, als wij zelf gebonden willen blijven?

Het verdrag vrijheid ondertekend door status aparte,
Dit lijkt slechts op vrijheid op papier.
Willen we in een vrij Aruba wonen,
Moeten wij dan zelf eerst los worden gemaakt.

Kettingen moeten we breken om los te worden,
Kettingen die de vooruitgang van dushi Aruba verhinderen.
‡ Alcohol, drugs, zwarte magie, bijgeloof, ..., hoererij, losbandigheid en verwanten.

Als wij dit alles weg willen doen en weer
Hem gaan zoeken...
...JEZUS...
Hij wil ons bevrijden van kettingen
Dan zal status aparte vrijheid betekenen.

Denken we nog aan degenen die dit leven
hier op aarde mogelijk heeft gemaakt...?

‡ Galaten 5:19-20

Het begin van een nieuw streven

Leve de status aparte, maar waak voor haar behoud

HET IS BEKEND dat vele politieke tegenstellingen een economische basis hebben. Het is vaak een economische deprivatie, een economische onderdrukking, een economische achterstelling, die de directe aanleiding is voor het aanwakkeren van politieke tegenstellingen.

De politieke strijd die dan aanbreekt, beoogt het opheffen van die politieke tegenstellingen en degenen die zich in die strijd hebben geworpen, zullen pas tevreden zijn als die "vrijwording" positieve effecten zal hebben voor de verdere economische ontwikkeling, want per slot van rekening ging het daar uiteindelijk om.

De Separacionbeweging/Status Apartebeweging van Aruba, heeft te maken met een 'oud zeer' en dat 'oud zeer' heeft alles te maken met de Arubaanse portemonnee.

In het boek van Dr. Annemarie Kasteel, 'De staatkundige ontwikkeling der Nederlandse Antillen' kunnen we lezen hoe ver in de Arubaanse geschiedenis dat 'oud zeer' teruggaat.

Het moet dan ook duidelijk zijn (of worden) voor een ieder, dat de Arubaanse lucha, verschillende ontwikkelings- fasen heeft gekend en dat al die fasen tezamen resulteerden in het ingaan van de Satus Aparte per 1-1-1986. Het moet dan ook duidelijk zijn voor een ieder dat in zekere fasen, bepaalde Arubanen een vooraanstaande rol hebben gespeeld, de een meer dan de ander en dat zij alle waardering moeten krijgen voor hun moed, inzet en de bereikte resultaten.

Een objectieve geschiedschrijving zal te zijner tijd de verdiensten van deze Arubaanse voorvechters in het juiste historisch perspectief moeten plaatsen.

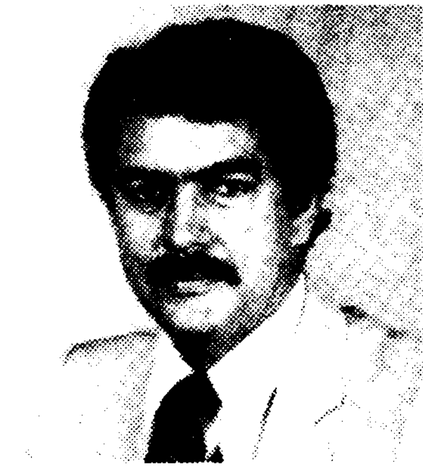
Er is geen strijd zonder falen en ieder falen zal tot lering strekken. In de Arubaanse politieke geschiedenis zijn er taktische en strategische blunders begaan in meerdere ontwikkelingsfasen van de Arubaanse lucha, er zijn spiegelgevechten geleverd door bepaalde politici, er heeft wantrouwen geheerst, haat nijd en wat dies meer zij, maar uiteindelijk heeft Aruba een etappe-overwinning behaald.

Dat de hele lucha draait om de Arubaanse portemonnee kan men duidelijk zien als men de geschiedenis van de economische ontwikkeling van Aruba nagaat.

Met de vestiging van de Lago op Aruba in 1928 (de geboorte van ons industrieel tijdperk), voelden wij ons gaandeweg in onze economische ontwikkeling belemmerd door de bestuurlijke afhankelijkheid van Curaçao. Vandaar dat in 1933 de Arubaanse Raad van Politie (een soort gemeentebestuur onder een gezaghebber en twee gekozen Landraden) een verzoekschrift aan de koningin stuurde om in een nieuw regeringsreglement aan het eiland Aruba een met de gemeentelijke autonomie in Nederland overeenkomende mate van zelfstandigheid toe te kennen.

Boeli van Leeuwen had gelijk toen hij stelde dat de separacionbeweging op Aruba gebasseerd is op de "diepe afkeer van een eilandbevolking van wat gevoeld werd als het koloniserende Curaçao, want voor de Arubaan komt de kolonisatie niet uit Den Haag, maar uit Curaçao".

Het is niet de bedoeling om hier verder de hele economische ontwikkeling te volgen en die te relateren aan het politieke streven m.b.t. de Separacion/Status aparte. Het zij in ieder geval gezegd dat uit vele documenten m.b.t. onze historische ontwikkeling, onomstotelijk vaststaat dat er een nauwe rela-

tie bestaat tussen de economische ontwikkeling enerzijds en al naar gelang de ontwikkelingsfase, de felheid dan wel flauwte van de politieke strijd anderzijds.

De vorige regering heeft zich volledig geworpen op de problematiek inzake de staatkundige structuur en vergat in de staatkundige strijd zich ook bezig te houden met de economische opbouw en het gestadig doen toenemen van de economische weerbaarheid.

Dit nu is de taak van de huidige coalitieregering: Economische reconstructie, werkgelegenheid en sociale zekerheid!!!

Voor ons van de P.D.A. is de Status aparte die nu nog in de kinderschoenen staat, niet alleen de slotsom van een oud streven van het Arubaanse volk, het is ook het begin van een nieuw streven!

Het is de taak van ons allen, het gehele Arubaanse volk, om inhoud te geven aan de Status aparte die pas is ingegaan. De Status aparte is dan ook een uitdaging voor ons allen om te laten zien dat de Arubaanse portemonnee veiliger ligt in de Arubaanse broekzak.

Het heeft geen pas om oude afhankelijkheids- relaties af te breken en nieuwe afhankelijkheids- relaties in het leven te roepen.

Vandaar ook dat we als partij altijd hebben gezegd dat de Status aparte voor het volk moet gaan betekenen een 'Status Social Sigur'.

De P.D.A. feliciteert het gehele Arubaanse volk met de Status aparte, maar de uitdaging indachtig om daar nu inhoud aan te gaan geven, is het op zijn plaats om aan de bevolking de volgende boodschap mee te geven: 'Leve de Status aparte, máár waak voor haar behoud!!!'

Frank Booi
Secretaris van de
Partido Democratico Arubano.

Ing. Roland Lacle:

MEP voorstander van een GEMENEBEST-RELATIE bij onafhankelijkheid

De MEP is opgericht in een periode dat staatkundige veranderingen wenselijk werden geacht. Het initiatief voor een gesprek over staatkundige veranderingen werd door Nederland genomen. De parlementaire delegatie onder leiding van mr. Van Lier die in 1971 de Antillen bezocht bracht de boodschap over aan de Antilliaanse politici om zich ernstig te gaan beraden over staatkundige wijzigingen..

Op de Antillen ontstond inderdaad een discussie over de toekomstige staatkundige structuur. Het blok van de democratische partijen van de Antillen opteerde voor onafhankelijkheid; zelfs het jaar 1978 werd genoemd. De MEP was destijds noch voorstander, noch tegenstander van de onafhankelijkheid. MEP wenste constitutionele autonomie binnen een federatie gebaseerd op gelijke zetelverdeling tussen Aruba en Curaçao. Dit standpunt was van alle politieke partijen van Aruba en werd vastgelegd in een motie.

Als reactie op het standpunt van de MEP stelde de Curaçaose partijen een federatie gebaseerd op het "one-man, one-vote"-principe voor.

De MEP verliet om die reden de federatiegedachte en wenste toen de realisatie van de status-aparte.

Het belangrijkste wapen dat de MEP heeft gehanteerd ter realisatie van de status-aparte was het zelfbeschikkingsrecht, dat is het recht van elk volk om in vrijheid zijn politieke-, sociale-, culturele en economische structuur te bepalen. Het zelfbeschikkingsrecht wordt binnen de United Nations geassocieerd met de onafhankelijkheid. Nederland was altijd een tegentander van de status-aparte, maar kan het beroep op het zelfbeschikkingsrecht niet negeren, net zo min als de Nederlandse Antillen.

Vandaar dat Nederland direct de eis van onafhankelijk worden verbindt aan de status aparte.

In dit opzicht verschilde de strijd voor de status aparte wezenlijk van die van de separacion. De separacion was niet gebaseerd op een rechtsprincipe, en werd daarom gekwalificeerd als een afscheidingsbeweging van Curaçao.

De strijd voor separacion beoogde van Aruba een Nederlandse provincie te maken.

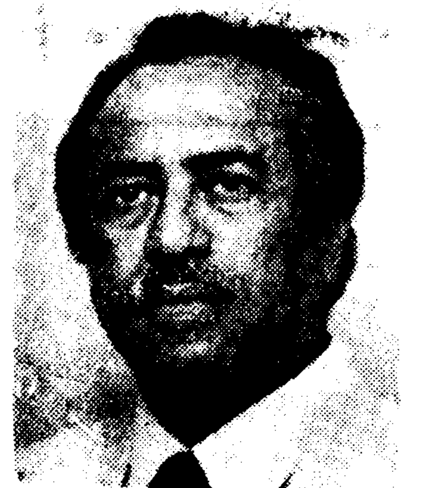
De Arubaanse politici hebben het Nederlandse standpunt, dat de status aparte slechts als overgangsfase naar de onafhankelijkheid gerealiseerd kan worden, geaccepteerd. Voor de MEP was dat niet zo moeilijk, omdat het Bestuurscollege van de MEP in 1977 een referendum had georganiseerd waarbij het volk met een belangrijke meerderheid had gestemd voor de onafhankelijkheid. Voor de AVP en PPA was het accepteren van de onafhankelijkheid een stuk moeilijker.

(Men leze verder op pagina 11)

AVP-fractieleider Hector Gonzalez

De afscheiding is een feit...

DE AFSCHEIDING VAN ARUBA uit het Nederlands Antilliaanse staatsverband is per 1 januari 1986 een feit geworden. Deze nieuwe staatsrechterlijke structuur is bekend geworden als de "Status aparte", termen die niet alleen een politiek streven van Aruba weergeven, doch ook een autonome staatsrechtelijke hoedanigheid binnen het Koninkrijk der Nederlanden aanduiden.

De afscheiding van Aruba uit Antilliaans verband heeft vrijwel de unanieme steun gehad van de Arubaanse bevolking, politieke partijen en maatschappelijke groeperingen. Dit streven is reeds in de koloniale periode aangevangen onder leiding van Henny Eman ("de oude") die samen met andere tijdgenoten, die de beperkingen van de koloniale ondergeschikte status van Aruba als onderhorigheid van Curaçao, in hun dagelijkse activiteiten ondervonden. De roep om autonomie van Curaçao en rechtstreeks onder Nederland verkreeg geen volledig gehoor. De Tweede Wereldoorlog waarbij Nederland en haar Europese bevolking zo zwaar hadden geleden, bracht nieuwe visies ten aanzien van de verhoudingen tussen koloniale heersers en hun onderworpen gebiedsdelen, voornamelijk in Azië en Afrika, doch ook in andere streken, zoals West Indië.

De strijd van velen onder opkomende, veelal socialistische-hervormende, om niet te zeggen revolutionaire, ideologieën, waartegen de door de oorlog zwaargehavende heerserlanden niet bestand waren, vond in diverse gevallen zijn culminatie in de algehele onafhankelijkheid oftewel politieke souvereiniteit van een voormalige kolonie.

De Nederlandse West Indiën, waaronder Suriname, Curaçao, Aruba en andere gebiedsdelen, die de oorlog onder koloniaal bewind enigszins indirect meemaakten, vonden ook hun politieke leiders die, beinvloed door in de nieuwe wereld opkomende antikoloniale gedachten, naar meer autonomie begonnen aan te dringen.

De invoering om niet te zeggen onderlinge acceptatie van het Statuut der Nederlanden als nieuwe staatsvorm van het Koninkrijk der Nederlanden in 1954, bracht met zich mede de staatkundige concentratie van eilanden onder de naam Nederlandse Antillen. De eilanden Curaçao, Aruba, Bonaire, St. Maarten, St. Eustatius en Saba werden bijeengebracht onder een nieuwe staatsregeling, waarin de (vier) eilandgebieden een beperkt zelfbestuur verkregen in eigen aangelegenheden, doch constitutioneel gebonden bleven in een centralistisch gevormd bestuur met de macht van hoger toezicht en gezeteld te Willemstad op Curaçao.

Aruba heeft zich nimmer helemaal tevreden gevoeld met deze structuur die niet alleen in de vorm, doch ook in de praktijk, het overwicht van Curaçao over Aruba, heeft voortgezet. De economische bloeiperiode die, veelal op Aruba, volgde, dreef deze politieke aspecten en verlangens van Aruba in de achtergrond, totdat in de jaren zeventig de Arubaanse verlangens naar "separacion" weer opbloeide.

De Nederlandse, van socialistische zijde (PvdA) opgedrongen gedachte van de onafhankelijkheid van de Nederlandse Antillen na de rellen van 30 mei 1969 op Curaçao, dwong de Arubaanse bevolking wederom haar specifieke politieke aspiraties aan te pakken en ter sprake brengen, voordat nogmaals met negatie daarvan, in Antilliaans verband nieuwe politieke structuren door Nederlandse pressie zouden worden ingevoerd.

Thans is het zover dat Aruba, hoewel niet voor de volle pond (bijv: De Samenwerkingsregeling), een geheel zelfstandige, aparte status binnen het Koninkrijk heeft verkregen.

De meesten van ons beseffen evenwel niet, dat dit enkel het begin, de geboorte, is van een nieuwe staatkundige structuur. Onze verwachtingen zijn kennelijk te groot en onze kritiek mogelijk te snel, te vroeg en zeker nog niet behoorlijk gemotiveerd, laat staan gegrond. Van de andere kant dienen de politici zich ervan bewust te zijn dat, net als bij de geboorte van een baby, ook Aruba als autonoom land, met liefde en zorg moet worden behandeld, ten einde zonder grote schade, tot een goed geordend en geregeerd land te groeien, waarin allen tevreden kunnen zijn. Het begin, en zelfs de voorbereidingen daartoe, heeft jammergenoeg laten merken, dat er aan liefde en patriottisch gevoel t.a.v. Aruba, veel ontbrak, althans overheerst werd door kleinzielige, dorpse politieke belangen.

Op de valreep werden er in plaats van de volledige aandacht te wijden aan de hoognodige formalisering van dringende wettelijke regelingen, tientallen dubieuze benoemingen, bevorderingen, toewijzingen en dergelijke op de meest, zacht gezegd, onregelmatige wijze doorgedrukt, waardoor een werkelijke administratieve chaos in het bestuur van het nieuwe land werd aangetroffen.

De wetgevende macht werd op de meest infantiele wijze gestagneerd, waardoor de noodzakelijke interventie van het Gemeenschappelijke Hof van Justitie van de Nederlandse Antillen en Aruba moest worden ingeroepen, een interventie die liever ongebruikt was gebleven. Zelfs indien de ideale situatie had geheerst, waarbij ongeacht de persoon, de politieke preferentie, de positie in of buiten de overheid, ... ingezet voor het nieuwe Aruba en met de invoering van de status aparte had medegewerkt, zouden wij ongetwijfeld vele problemen hebben gehad. Onze financieel- economische malaise overheerst alle facetten van bestuur en wetgeving. De nieuwe structuur heeft tot resultaat gehad niet alleen een nieuwe staatsvorm voor Aruba doch tevens de samenvoeging van twee geheel onderscheiden en afzonderlijke bestuurslagen, te weten de bestuurslaag van landelijke aangelegenheden (Landszaken) en van die van het eilandgebied (Eilandszaken), terwijl de Arubaanse ambtenarij vrijwel alleen ervaring had met eilandsaangelegenheden. De invoering van een eigen munt, een eigen Centrale bank, eigen politiekorps en vele andere instituten, vereisten alle aandacht. Door al deze, gevoeglijk aan te duiden als normale problemen, zouden wij toch de te verwachten strubbelingen moeten confronteren. Het besef van allen voor deze problematiek, waarmede welke regering ook in het land Aruba geconfronteerd zou zijn geworden, is dan ook onontbeerlijk. Dit alles betekent niet dat er geen kritiek zou mogen worden geuit op het doen, en vooral het laten, van de nieuwe regering, de Staten en andere landsinstanties. Integendeel, wellicht is objectieve kritiek reeds bij het begin juist gezond.

Daarbij is echter nodig in de eerste plaats begrip voor de unieke situatie van ons land, die het nogal moeilijk maakt bij de opzet van de administratieve structuren. Kritiek behoort verder ook vergezeld te gaan met suggesties hoe het beter moet en een alomvattend vaderlands gevoel voor het welzijn van land en volk. Individuele of partijpolitieke belangen dienen voorlopig naar de achtergrond te worden verschoven en bewaard voor eventuele toekomstige politieke verkiezingscampagnes.

Vanaf het begin behoort de regering zich te realiseren, dat iedere beslissing van een zekere draagwijdte, een brede coordinatie en beraadslaging moet ondergaan, teneinde te voorkomen dat deze zelfs in regeringskringen negatief wordt aangevoeld. In kringen van de regerings- coalitiepartijen schijnt er reeds kritiek te zijn op diverse beslissingen en besluiten van regeringszijde genomen op nogal eenzijdige wijze, waardoor van enige inspraak of coordinatie van buiten de regering (het kabinet) geen sprake zou zijn geweest. Een dergelijke gang van zaken zal ongetwijfeld onnodige wrevel veroorzaken en niet bevorderlijk zijn voor een gezond bestuur.

Behalve dat de eerste landelijke regering van onze nieuwe Aruba een zeer grote verantwoordelijkheid draagt, gezien de invoering van nieuwe instituten, instanties, wetgeving en andere belangrijke instellingen, dienen de integranten persoonlijk leiding te geven bij dit alles en ook het goede voorbeeld voor allen aan te geven. Deze opgave is een zware en, wie weet, voor sommige, zelfs misschien een onmogelijke blijken te zijn.

Wie dacht, dat Aruba een periode zou ingaan van politieke rust, waarin alle aandacht zou kunnen worden besteed aan de verbetering van onze financieel-economische structuur, lijkt bedrogen te zijn. Van de politieke oppositie, gezien zijn houding en uitlatingen, kan men geen daadwerkelijke medewerking verwachten. De nieuwe regering in Willemstad heeft ook al laten weten dat men de met zoveel moeite gesloten Samenwerkingsregeling wil openbreken, terwijl men tot nu toe geen enkele ervaring daarmede heeft kunnen hebben. Voor dit soort zwaar politieke gedachtenwisseling en besluitvorming behoort een ieder, zeker de politieke partijen en sociale groeperingen, erbij betrokken te worden, aangezien het een nationaal belang betreft.

De sfeer op Aruba is een van optimisme en goede wil, terwijl de verwachtingen door realisme worden getemperd. Deze positie is ongetwijfeld de juiste.

Wij moeten geen onhaalbare ambities koesteren en ons realiseren dat wij een klein land zijn met veel tekortkomingen. Aan de andere kant zijn onze behoeften niet zo groot dat wij geen voorspoedige toekomst mogen tegemoet zien, indien wij allen ons steentje bijdragen.

Mr. Hector E. Gonzalez,
Fractieleider AVP in de Staten
van Aruba.

(Vervolg van pagina 10)

Ook nu nog blijft de MEP voorstander van de onafhankelijkheid, omdat de MEP voorstander is van een realistische politiek. De huidige Arubaanse regering schijnt voorstander te zijn van het organiseren van een nieuw referendum waarbij het volk kan kiezen tussen de status aparte en de onafhankelijkheid. Zoals de zaken nu staan is deze keuze niet realistisch en kan leiden tot grote frustraties bij de bevolking omdat zij zich misschien zal uitspreken voor de status aparte terwijl Nederland deze uitspraak naast zich neerlegt.

Wij moeten niet vergeten dat de onafhankelijkheids- datum in het Statuut is vastgelegd en slechts met medewerking van de overige koninkrijkspartners kan worden gewijzigd.

De MEP zal bereid zijn om aan een zodanig referendum mee te werken, indien van te voren vaststaat dat de alternatieven realistisch zijn, m.a.w. als ook Nederland instemt met de alternatieven.

Overigens is onafhankelijkheid binnen een gemenebest met Nederland, een aanvaardbaar alternatief, mits het gemenebest geen lege dop is, maar voldoende inhoud om zinvol te zijn.

Bijvoorbeeld moeten in het gemenebest de volgende zaken worden ingebracht: defensie, buitenlandse betrekkingen, nationaliteit, cassatie rechtspraak, onderwijssamenwerking en ontwikkelingssamenwerking.

Tenslotte is de MEP de mening toegedaan dat de voorbereidingen op de toekomstige staatkundige veranderingen reeds nu dienen aan te vangen. Een periode van 10 jaar is echt niet te lang voor een deugdelijke voorberei-

Ing. Roland Laclé
Voorzitter MEP

Escudo di Aruba

Escudo di Aruba ta den uso desde 15 di november 1955, [illegible] Aruba a aproba e escudo den resolucion insular. Creacion tabata originalmente di [illegible] voor Heraldische [illegible] Amsterdam, Hulan[illegible] Gobierno di Aruba a haci [illegible] simbolo, [illegible] mas ainda sim[illegible] inconfundibel di [illegible].

[illegible] escudo ta un simbolo cu [illegible] aspectonan tipico di pueblo.

[illegible] ta simbolo di prome[illegible] di bienestar [illegible]

Hooiberg ta simbolisa [illegible]

[illegible] como tambe [illegible]

[illegible] ta representa [illegible] di mas importante di [illegible]

[illegible] ta simbolisa [illegible]

[illegible] e escudo ta representa forza y generosidad.

[illegible] ramakan di laurel ta simbolo di paz y amistad.

PPA - voorzitter Benny Nisbet:

Status Aparte van Aruba en de betekenis voor de Arubaanse bevolking

IN VERBAND MET de officiële viering van de status aparte van Aruba op [illegible] a.s. is het voor de PPA niet alleen een eer, maar ook een plicht om als Arubaanse politieke partij haar zienswijze voor wat betreft de betekenis van de status aparte voor de Arubaanse bevolking naar voren te brengen. Ook voor wat betreft de inhoud van deze status aparte voor de toekomst.

Wij moeten eerst even teruggaan naar de kernpunten die geleid hebben tot een jarenlange strijd voor afscheiding van de kolonie Curaçao, later genoemd de Nederlandse Antillen. Voor de Arubaan die immer zelf de verantwoordelijkheid wilde dragen voor zijn eigen welzijn en vooruitgang op sociaal- politiek- educatief- economisch vlak was het onhoudbaar, vanuit een ander eiland geregeerd te worden. Hierbij komt nog dat de belangen van Aruba niet parallel lopen met de belangen van de Nederlandse Antillen.

De frustrerende knelpunten voor Aruba in de jaren 1954-1985 kunnen als volgt worden opgesomd:

1. luchtvaartpolitiek: Aruba kan sedert het verkrijgen van de status aparte haar eigen luchtvaart- beleid voeren, welke gericht is op het versterken van de toeristische industrie i.p.v. bescherming van een luchtvaart- maatschappij.
2. economische aangelegenheden. Aruba is nu bij machte haar eigen prioriteien te stellen en kan zich economisch geheel zelfstandig ontplooien, rekening houdende met de specifieke belangen van ons eiland.
3. onderwijs – invoering Papiamentu. Het onderwijs- systeem moet worden aangepast aan de op Aruba heersende situatie, waarbij voor de verdere studie ook de behoefte van het eiland belangrijk is. Het invoeren van het Papiamentu als vak, naast het Nederlands, Engels en Spaans dient met rasse schreden ter hand genomen te worden. [illegible] der van het onderwijs- systeem op Aruba.
4. toeristische ontwikkelingen. Dit voor Aruba zo belangrijke peiler, zal optimaal moeten worden bevorderd. Hiervoor is van groot belang dat de diverse wetten en regelingen geheel in Arubaanse handen ligt. Het toerisme is sedert de sluiting van de raffinaderij de belangrijkste bron van inkomen. Des te meer zal nadruk gelegd moeten worden op de luchtvaart- politiek en het bevorderen van toerisme op een zo breed mogelijke basis.
5. ontwikkelings- samenwerking met Nederland. [illegible] status aparte kunnen ontwikkelings- samenwerking en EG direct met betrokken regeringen worden onderhandeld, hetgeen een snellere afwerking zeer zeker ten goede komt. Voorts zullen de mogelijkheden optimaal moeten worden gebruikt ter verdere ontplooiing van Aruba.

De PPA is van mening dat de status aparte een overwinning is van het Arubaanse volk na jarenlang in een [illegible] situatie te hebben geleefd, door Nederland in de jaren 50 opgedrongen. Desalniettemin heeft de PPA- reserves ten aanzien van de wijze waarop ook nu, door Nederland, de datum van de Arubaanse onafhankelijkheid werd opgedrongen, wilde Aruba de status aparte verkrijgen.

De PPA is en blijft van mening dat deze datum nimmer door de Arubaanse bevolking werd ingevuld en dat in de toekomst op grond van het zelfbeschikkingsrecht, dit alsnog dient plaats te vinden. De PPA baseert haar mening op het zelfbeschikkingsrecht van de Arubaanse bevolking Resolutie 1970 1541: «The emergence into any other political status freely determined by the Aruban people.

Ondanks de moeilijke economische situatie waar de sluiting van de Lago en het negatieve financieel- economisch beleid van de MEP- overheid, is de PPA van mening dat het voor de Arubaanse regering en de Arubaanse bevolking een uitdaging is om de wereld te bewijzen dat een klein maar dynamisch eiland met amper 60.000 inwoners, hun krachten samen kunnen bundelen om een beter toekomst op te bouwen.

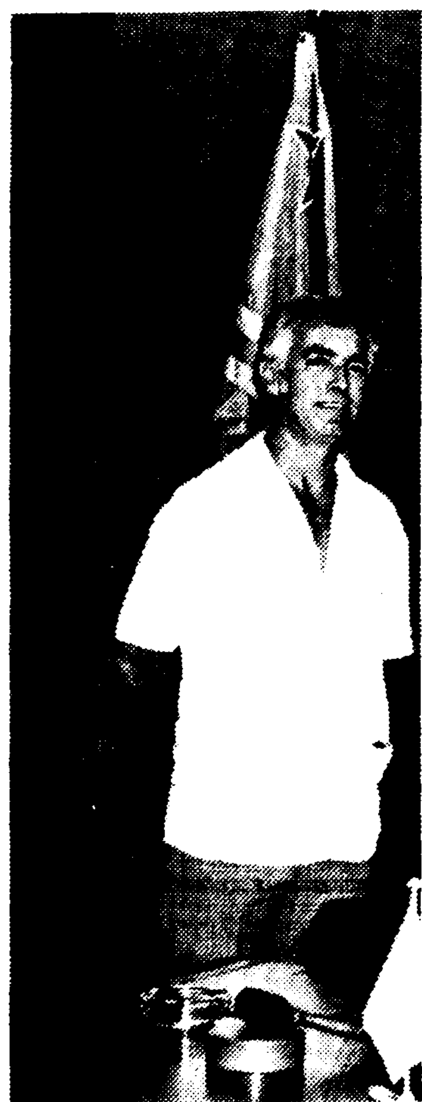
De PPA ziet dit zeer wel haalbaar binnen de mogelijkheden geschetst in hun laatste partijprogramma en grotendeels in de programma van de huidige regering van Aruba.

- nationaal politiek voor het onderwijs
- braintrust- economische missies
- financieel centrum -commercieel centrum
- effectenbeurs
- uitbreiding en diversificatie van ons toerisme
- een luchtvaart- politiek ten behoeve van ons toerisme en niet andersom.

Aruba moet in de naaste toekomst kunnen functioneren als springplank tussen Amerika en Europa enerzijds en Latijns-Amerika en het Caribisch gebied anderzijds. Aruba als onafhankelijk lid van het koninkrijk is nu bij machte zich te projecteren op internationaal niveau en daardoor de idealen van de PPA en de Arubaanse bevolking ten uitvoer te brengen.

Aruba's man in Nederland

Merryweather: Het gezicht van Aruba

-door Frans Kok-
DEN HAAG — John Merryweather is sinds begin dit jaar het gezicht van Aruba in Nederland. Met voortvarendheid heeft hij zich gestort op zijn nieuwe functie van gevolmachtigde minister, maar desgevraagd geeft hij onmiddellijk toe dat het voor hem als niet beroeps- politicus wel even wennen was.

Zijn start in de Haagse "leeuwenkuil", zoals hij het zelf noemt, was tot dusver echter tamelijk succesvol. In elk geval kènt Den Haag hem nu via de vele contacten die hij inmiddels heeft opgebouwd. Ook een groot artikel in het ochtendblad De Telegraaf onder de kop "Van tuinarchitect tot staatsman" heeft daaraan bijgedragen.

We leggen hem de vraag voor hoe zijn start als gevolmachtigde minister is geweest en hoe men in Nederland over het nu zelfstandige Aruba denkt.

Merryweather:"Ik ontmoet veel begrip voor de positie van Aruba. Men spreekt soms wel zijn zorg uit over de onzekere toekomst van ons land maar ja, die onzekerheid bestaat nu hij onszelf ook. Het is nu eenmaal riskant om een onafhankelijke koers in te slaan. Aan de andere kant maak ik de mensen in Nederland duidelijk dat we op Aruba er hard aan werken en dat we onder leiding van de nieuwe regering alle vertrouwen hebben in de toekomst.

- Vraag: Hoe was de ontvangst door uw nieuwe collegas in de Koninkrijks- ministerraad, de dag na uw aankomst in Nederland?

- Merryweather: "Heel leuk. Ik was natuurlijk wel wat zenuwachtig. Ik had een kleine toespraak op schrift bij me voor het moment dat ik het woord zou krijgen maar toen het zover was besloot ik spontaan om uit mijn hart te spreken. Ik heb de Nederlandse regering daarbij dank gezegd voor alle steun die we bij ons streven naar de status aparte hebben ondervonden. Daarop kreeg ik een applaus van de Nederlandse bewindslieden. Ik voelde me er direct thuis en dat kwam mede door de warme en cordiale ontvangst."

John Merryweather besteed een groot deel van zijn tijd aan het opzetten van de organisatie van de nieuwe Arubaanse vertegenwoordiging. Voor 1 januari deed het Arubahuis veel aan de status aparte en ook wel wat aan het toerisme, nu moet echt het hele scala van beleidsterreinen bestreken worden, zoals juridische, sociale, culturele en economische vraagstukken die met Aruba te maken hebben. Uitbreiding van de staf met ongeveer vijf man is dan ook noodzakelijk zodat de uiteindelijke bezetting in Den Haag zo'n 18 tot 20 personen gaat bedragen. John Merryweather is van plan een agressief beleid te voeren om Aruba meer bekendheid te geven in Nederland. Door de strijd om de status aparte kent men, zo is hem gebleken, wel de naam van Aruba en de politieke positie van het eiland maar de kennis over de mensen en de omstandigheden op Aruba is bij de Nederlandse bevolking vrij miniem.

Hij merkt op dat men in Nederland met Curaçao beter vertrouwd is. "Ik ga daar iets aan doen. Aruba heeft daar als nieuwe gelijkwaardige partner in het Koninkrijk recht op", zegt hij vastbesloten.

Wim Meijer:

"Tegen de term afdwingen maak ik bezwaar"

-door Frans Kok-
DEN HAAG — "Ik ben erg optimistisch over de toekomst van Aruba, ondanks alle problemen die bestaan. Met de eerzucht die er op Aruba bestaat om aan de eigen toekomst te bouwen geloof ik dat Aruba zijn sterke punten verder kan uitbouwen en zijn weg wel zal weten te vinden."

Dit is de mening van Wim Meijer, voorzitter van de Vaste Nederlandse Kamercommissie voor Antilliaanse en Arubaanse zaken. Hij is nog niet zo lang vertrouwd met de materie, want pas kort geleden werd hij als politiek zwaargewicht aangezocht om de commissie te leiden toen oud- minister Jos van Kemenade de Kamer verliet.

De opkomst van het Arubaanse streven naar de status aparte heeft Wim Meijer dus niet van dichtbij meegemaakt. Dat kan een voordeel zijn voor een onbevangen oordeel. We vragen hem daarom hoe hij aankijkt tegen de status aparte en tegen de politieke toekomstkansen voor het zelfstandige Aruba.

- Wim Meijer:"Ik ben inderdaad niet betrokken geweest bij de voorgeschiedenis. Ik beoordeel de situatie zoals ik hem nu aantref. Een terugblik op de vraag of er wellicht nog een betere oplossing denkbaar was geweest dan de besluiten van de Ronde Tafel Conferentie van 1983 heeft daarom weinig zin. Er zijn daar echt onomkeerbare besluiten genomen. Iedereen is gehouden daarvan het beste te maken. Dat lijkt me een positievere houding dan krampachtige pogingen te doen de Antillen van de Zes in stand te houden."

"Wat we tot dusverre op Aruba is opgevallen is dat de eilandspolitiek, maar ook sociaal/cultureel sterk op zich zelf gericht is. Het straalt een eigen identiteit uit. Met de ondernemingsgeest die ik heb aangetroffen en de inzet van de bevolking zijn goede ontwikkelingen mogelijk. Als Aruba zijn sterke punten zoals het toerisme uitbuit maar tegelijkertijd werkt aan een diversificatie van de economie zie ik de toekomst niet somber in. Met alleen maar uitbreiding van het toerisme ben je er echter niet, dan ben je te zeer afhankelijk van externe factoren. Maar als je de eigen struktuur versterkt en ook iets doet aan de eigen voedsel- voorziening, maak je op een goede manier gebruik van de aanwezige mogelijkheden." Meijer merkt op het een heilzame ontwikkeling te vinden dat het eeuwige discussiepunt met de overige vijf eilanden over de aparte status van Aruba nu van de baan is. Wellicht groeien de zes eilanden in een latere fase weer naar elkaar toe hoopt hij. Meijer ontkent dat zulks op "wishful thinking" berust. "De eerste golf van sentiment zal spoedig voorbij zijn. Als men dan in de regio rondkijkt komen Aruba en Curaçao elkaar van zelf toch weer tegen als bondgenoten."

- Ja, of als concurrenten!

"Dat geloof ik niet. Een zekere mate van competitie is helemaal niet erg mits het eerlijk gebeurt **middels deugdelijke afspraken.** Vroeger was de wrijving altijd dat of Curaçao of Aruba de indruk had dat de ander bevoordeeld werd. Dat is nu gelukking voorbij want men is geheel op zichzelf aangewezen.

- U hamert nogal op de eigen identiteit van Aruba, maar provincies als Groningen en Limburg hebben ook een eigen identiteit. Dat is toch geen reden om onafhankelijk te worden?

- "Nee, misschien niet, maar zo zijn nu eenmaal de feiten. De vraag naar al dan niet onafhankelijkheid is een gepasseerd station. Nu is Aruba bezig aan een tussenfase naar die onafhankelijkheid. Het zit als het ware in een corridor naar de volgende fase."

- Dan bent u nog een van de weinigen die werkelijk gelooft dat die onafhankelijkheid in 1996 doorgaat.

- Ja, de huidige Arubaanse regering is tegen de onafhankelijkheid, dat weet ik, maar de vorige was weer voor, dus misschien verandert het nog."

- Het vorige Bestuurscollege was in zijn hart ook tegen onafhankelijkheid maar stemde er op de Ronde Tafel Conferentie alleen maar mee in omdat Aruba anders de status aparte niet kreeg. Het is dus door Nederland afgedwongen.

- Meijer: "Tegen die term afdwingen maak ik bezwaar, maar het is wel juist dat men op Aruba gevaren ziet in volledige onafhankelijkheid. Ik ben het daar niet mee eens. De onafhankelijkheid wordt als iets heel bedreigends ervaren alsof er nu onder de Nederlandse paraplu garantie bestaat voor stabiliteit. Een stabiliteit die weg zou vallen als men onafhankelijk wordt. Dat is onjuist. Dat is een alles of niets discussie. Bij onafhankelijkheid kan er heel goed een volkenrechtelijke relatie bestaan met Nederland op bestuurlijk, politiek en buitenlands gebied. In feite zou dat dezelfde samenwerking kunnen zijn als thans. Ja, ook op veiligheidsgebied acht ik dat mogelijk. Als Aruba er tegen die tijd niet in is geslaagd regionale veiligheids- afspraken te maken, zal Nederland zich bereid kunnen verklaren via een verdrag die garanties te geven.

Het is goed als er een relatie blijft tussen Aruba en Nederland, ondermeer via het contactplan voor parlementariërs. Men vraagt zich wel eens af wat zo'n plan oplevert maar het is heel belangrijk voor Aruba om een gesprekspartner in West-Europa te hebben en omgekeerd voor Nederland om te ervaren welke ontwikkelings- problemen aan deze kant van de wereld spelen.

- Laatste vraag: Het Arubaanse parlement heeft geruime tijd niet kunnen functioneren door het conflict met de oppositie. Is dat geen vaag teken voor de toekomstige democratische verhoudingen op Aruba?

- Meijer: "Ja, ik heb in januari toen ik daar was al gezegd dat ik me een mooiere start kan voorstellen. Van de andere kant hoeven we niet onmiddellijk moord en brand te schreeuwen. Het waren emotionele gebeurtenissen na het ingaan van de status aparte. Toch zou men moeten proberen waar mogelijk is consensus te bereiken. Dat gebeurt in Nederland ook, ondanks alle verschillen. Het parlement is nu eenmaal de plek waar voor een belangrijk deel de beeldvorming van het land gestalte krijgt", zo benadrukt Wim Meijer.

Oud-premier Biesheuvel:

"Verhoging ontwikkelingshulp voor Antillen moet kunnen"

-door Frans Kok- DEN HAAG/ORANJESTAD — "In 1981 is de Nederlandse regering gecapituleerd voor de eis van met name Curaçao dat in de Commissie van Zeven niet over de staatkundige eindsituatie van de vijf Antillen na de status aparte van Aruba gesproken mocht worden. Ik heb het dan ook altijd heel merkwaardig gevonden dat later op de Ronde Tafel Conferentie (RTC) Aruba wél de eis werd gesteld dat de eindsituatie — de onafhankelijkheid in 1996 — geregeld moest zijn."

Dat is de mening van de Nederlandse oud- premier Barend Biesheuvel die als voorzitter van de gemengde Commissie van Zeven en eerder van de Koninkrijkswerkgroep de RTC als waarnemer bijwoonde. We spreken hem op zijn Haagse kantoor dat uitziet op het Vredespaleis.

In diezelfde kamer stelde de Commissie van Zeven haar baanbrekende eindrapport op, waarin voor het eerst de status aparte van Aruba werd vastgelegd. Biesheuvel is door premier Eman wel voor de viering van 18 maart uitgenodigd, maar tot zijn spijt wegens drukke werkzaamheden verhinderd.

Van 1963 tot 1967 was Biesheuvel vice- premier en tevens belast met Surinaamse- en Antilliaanse zaken. Hij vertelt dat het begrip status aparte toen in het geheel nog niet aan de orde was. Tijdens de begrotings- behandelingen in de Eerste- en Tweede Kamer, die hij er speciaal nog voor heeft nagekeken, is die term niet een keer gevallen.

Het ging toen meer over de financieel- economische situatie op de Antillen, over de hoogte van de ontwikkelings- hulp en dat soort zaken. Over Aruba als zodanig werd toen nauwelijks gediscussieerd.

In 1971 was Biesheuvel minister- president en Pierre Lardinois minister voor Antilliaanse Zaken. Voor het eerst kwam toen een delegatie van Aruba rechtstreeks contact zoeken met de Koninkrijks- regering in Den Haag. Toen Betico Croes de mogelijkheid van een status aparte opperde, antwoordde Lardinois, een nogal directe man: "daar voel ik geen fluit voor." Biesheuvel vertelt dat hij Croes tegen het advies van zijn ambtenaren zelf heeft ontvangen en van hem de vraag kreeg voorgelegd of hij er net zo over dacht als Lardinois.

"Ik heb Betico toen gezegd dat ik wellicht wat meer diplomatieke termen zou hebben gebruikt, [illegible] ezen hetzelfde standpunt huldigde. Nederland voelde nu eenmaal niets voor een opsplitsing van de Antillen.

Hij erkent dat Nederland onvoldoende oog had voor de omvang van de problemen tussen Aruba en Curaçao. "We dachten dat ze wel overbrugbaar waren en dat wij daarbij een functie konden vervullen. Van die groeiende kloof hebben we niets gezien."

Op zich was de kwestie van de onafhankelijkheid toen al aan de orde. Nadat het probleem Nieuw Guinnea met Indonisië was geregeld ontstond in Nederland het idee dat wij ook van de Antillen afmoesten. Dat kwam voort uit een politiek schuldbesef en ook uit het idee dat een band met de Antillen en zeker een statutaire band niet meer in de moderne tijd paste. Er werd in Nederland zelfs al een datum genoemd voor de onafhankelijkheid.

"Wel gingen we, ook in de Koninkrijks- werkgroep, uit van de gezamenlijkheid van de Antillen. En dat leek toen terecht, want de Antillen waren opgebouwd als een eenheidsstaat volgens Nederlands model. Het was een copie van ons systeem, alsof Saba zoiets was als Drenthe."

"Toch zijn we binnen de Koninkrijks- werkgroep scherp gaan zien dat het om zes anders geaarde eilanden gaat en dat de samenwerkings- regeling daaraan moest worden aangepast. Vooral Römer heeft dat de Nederlandse leden bijgebracht. We hebben toen geprobeerd ons model op te bouwen vanuit de eilanden zelf", aldus Biesheuvel.

"De rivaliteit tussen Curaçao en Aruba nam echter toe en het uittreden van de MEP uit de Centrale regering was een belangrijk moment. Ik had altijd gehoopt dat de twee belangrijke mensen van toen, Betico Croes en Don Martina, toch een vorm van samenwerking zouden bedenken, maar dat is er niet uitgekomen. Ik moest altijd denken aan de Surinaamse situatie met Pengel en Lachmon die in de jaren zestig een monsterverbond sloten en daardoor voorkwamen dat er een rassenstrijd uitbrak. Ik meende dat Croes en Martina in staat waren om dat de bereiken, maar toch is bij beiden de binding met het eigen eiland sterker gebleken. Als Commissie van Zeven zijn wij toen maar overgegaan naar de status aparte."

"In onze conclusies stond echter ook dat tegelijk over de eind- situatie van de overige eilanden gepraat zou worden. Maar toen we op de Antillen arriveerden weigerde Curaçao categorisch daarover te spreken. Wel, ik natuurlijk meteen Den Uyl bellen, die toen minister voor Antilliaanse Zaken was. Het is bekend dat Den Uyl erg gesteld is op Don Martina en het resultaat was dan ook dat die conditie van tafel ging en dat Nederland capituleerde. Nederland en Aruba werkten toen verder en de overige leden van de commissie konden toen achterover gaan zitten."

"Betico Croes had het daar later tijdens de RTC erg moeilijk mee. Hij moest de koppeling accepteren tussen de status aparte en de volledige onafhankelijkheid in 1996, terwijl de vorige Nederlandse regering dezelfde eis ten aanzien van de overige eilanden zomaar had laten vallen."

"Wat de toetsings- conferentie betreft, valt nu al te voorspellen hoe de standpunten zullen zijn. Slechts een deelnemer zal vasthouden aan onafhankelijkheid voor Aruba en dat is Nederland. De rest zal tegen zijn want die zullen denken aan de consequenties", aldus Biesheuvel die opnieuw een pleidooi houdt voor de eerder door hem geopperde Gemenebest- relatie. Volgens hem is die best te realiseren als de emoties rond de invoering van de status aparte wat zijn afgezwakt. Hij betoogt echter dat de vorm van samenwerking moet opborrelen uit de eilanden zelf en dat Nederland niët opnieuw een eenheid moet opleggen. Biesheuvel erkent dat het proces van opborrelen wel heel lang kan gaan duren op de Antillen temeer daar Curaçao en de huidige minister- president geen enkele haast hebben met het toewerken naar onafhankelijkheid. "Ja, dat is een probleem, maar Nederland moet een "open mind" tonen. Het lijkt me ook goed als Aruba even de politiek kan vergeten en aan de oplossing van de echte problemen werkt. Want die problemen zijn enorm, ook op Aruba. Wat dat betreft lijkt het me voor Nederland geen ramp als het bedrag aan ontwikkelingshulp voor de Antillen wordt verhoogd van de nu gefixeerde 5% van het totale Nederlandse budget tot bijvoorbeeld 6%. Dat moet toch kunnen. Nederland heeft tenslotte een bijzondere verantwoordelijkheid voor de Antillen. Voorwaarde is wel dat er zeer zakelijk wordt geopereerd en dat er controle mogelijk is op de besteding", aldus Biesheuvel.

Tot slot laat Biesheuvel zich ontvallen dat de Antillen waarschijnlijk nog heel lang deel zullen blijven uitmaken van het Koninkrijk. De defensie is daarbij een groot struikelblok, maar volgens hem kan dat geregeld worden, mits men het wil. De opmerkingen van zijn partijgenoot De Ruiter, de Nederlandse minister van Defensie die onlangs op de Antillen verklaarde dat er na de onafhankelijkheid geen sprake van kan zijn Nederland de defensiebelangen van de Antillen blijft behartigen, noemt Biesheuvel "uiterst onverstandig." "Ik ben het daar niet mee eens. Ik weet niet waarom hij dat gezegd heeft. Ik denk omdat hij de Antillen niet kent en misschien ook wel omdat hij bang is dat het Nederland tot in de verre toekomst geld zal blijven kosten."

(Vervolg van pagina 2)

coördinerende taak heeft, wordt als uiteindelijk resultaat verkregen twee in elk der Staten van de landen totstandgekomen regelingen die echter gelijkluidend zijn.

Een in de Staten van een der landen verworpen ontwerp-eenvormige landsverordening, wordt in beide landen als verworpen beschouwd. Dit is duidelijk, omdat in een dergelijk geval geen sprake meer kan zijn van in beide landen vaststellen van gelijkluidende landsverordeningen.

Uit het hierboven gerelateerde kan worden gedistilleerd, dat Aruba met haar nieuw verworven status in een situatie is komen te verkeren die perspectieven biedt voor haar verdere ontplooiing.

Politiek-staatsrechtelijk gezien, heeft Aruba als voormalig eilandgebied in de Nederlands-Antilliaanse constellatie, een uitzonderlijke positie binnen het Koninkrijk verkregen. Haar streven om te zijn "baas in eigen huis" is, zo niet volledig, dan toch in belangrijke mate in vervulling gegaan.

Het gebied van overheidszorg is, met de overdracht van een groot aantal taken en bevoegdheden substantieel uitgebreid, hetgeen haar in staat stelt met betrekking tot een aantal essentiële aangelegenheden haar eigen beleid uit te stippelen.

De invoering van een eigen constitutie die de fundamentele verworvenheden van de mens beoogt te waarborgen en een dergelijke regeling van het rechtswezen staan garant voor de rechtszekerheid, en daarmee het behoud van de goede naam van Aruba als betrouwbare vestigingsplaats voor buitenlanders.

Het aldus verkregen wettelijke kader kan als instrument worden gehanteerd om regelingen tot stand te brengen, die nodig zijn om het financieel-economisch beleid van het land te kunnen uitvoeren. De samenwerking met de Nederlandse Antillen op financieel-economisch-monetair gebied die overigens is gebaseerd op een grote mate van vrijheid en vrijwilligheid, is voldoende flexibel om Aruba een slagvaardig beleid op dit terrein te kunnen bieden.

Zoals in het begin reeds is gesteld, is het op dit moment nog te vroeg voor een gedegen evaluatie van de eventuele voordelen van de status aparte voor Aruba. Dit zal eerst uit de daadwerkelijke invulling daarvan moeten blijken.

Pedro Bislip
Voorzitter
Staten van Aruba

(Vervolg van pagina 5)

den. Het getij voor decentralisatie is voorgoed voorbij. Het zou trouwens ook onjuist zijn om bij verandering van de inrichting van het staatsbestel al te veel aan te sluiten bij een decentralisatie als in Nederland bij gans andere verhoudingen passend is. Hier betreft het de voorziening in een goed bestuur voor eilanden, *die in menig opzicht een eigen karakter hebben en die elk reeds door hun geografische ligging een duidelijk afgescheiden geheel vormen"*.

Hierin komt duidelijk tot uitdrukking, dat de wens van Aruba, door de Commissie van Poelje (zoals deze meestal wordt genoemd) niet alleen begrepen, maar ook door de eilandelijk aparte ligging en andere ontwikkeling, wordt verklaard. Terzijde kun je er nog een voorwaarde voor het status aparte verlangen in lezen, namelijk een zekere mate van welvaart, waardoor eigen bestuur en minder afhankelijkheid van een zustereiland gestimuleerd wordt.

In de volgende jaren heeft de opvolger van de Raad van Politie, de Arubaanse Eilandsraad, verschillende moties met dezelfde strekking aangenomen. Het voert te ver om al deze moties afzonderlijk te bespreken.

Dan komt uiteindelijk de beroemde Ronde Tafel Conferentie van 1954, waarbij het Statuut is vastgesteld. In de openbare slotzitting van 3 juni 1954 heeft wijlen de heer C.A. (Henny) Eman,

Henny Eman Sr.

er van uitgaande, dat de Nederlandse grondwet zich verzette tegen het slaken van de banden met de Nederlandse Antillen, als *overgangsmaatregel* gepleit voor een federatieve opbouw van de Nederlandse Antillen, waarin Aruba een zelfstandige positie dient in te nemen. En achter Eman staat zijn partij, de A.V.P.

Een van de andere Arubaanse leden, wijlen de heer J.E. (Juancho) Irausquin zag er voorshands van af, dat Aruba een vierde deel van het Koninkrijk zou worden, daar dit volgens deze conferentie en volgens advies op dat ogenblik staatsrechtelijk onmogelijk was, doch stelde echter wel, dat mocht Aruba evenwel, nadat de Eilandenregeling (Erna) tot haar recht is gekomen, nog steeds een status buiten de Nederlandse Antillen wensen, dit dan via het Statuut verwezenlijkt dient te worden. En achter Irausquin staat zijn partij, de P.P.A.

Na de totstandkoming van het Statuut volgt ogenschijnlijk een periode van stilstand. Er wordt gewerkt met en volgens het Statuut. En de leerlingen van alle scholen in de Nederlandse Antillen hebben er een vrije dag aan te danken!

In Indonesië, de niewe naam voor Nederlands Oost- Indië, heeft vooral Nederland ook gekozen voor een federatieve opbouw. Nu is Indonesië in sommige opzichten wel vergelijkbaar met de Nederlandse Antillen. Het bestaat uit een groot aantal eilanden, maar ook hier woont meer dan de helft van de bevolking op een van de eilanden, hoewel deze keer niet het grootste. Hier heeft de eerste president Ir. Sukarno, al vrij spoedig na de onafhankelijkheid, de federatieve opbouw vernietigd en er een eenheidsstaat met one man one vote van gemaakt. En de ontwikkeling in de Nederlandse Antillen is in dezelfde richting gegaan. De Landsregering heeft enkele rechten, die, volgens de Erna, aan de aparte eilanden waren toebedeeld, hen afgenomen en aan zich getrokken. Omdat Aruba toen steeds in de Landsregering vertegenwoordigd was, heeft Aruba hier toen aan meegewerkt, hoewel de meerderheid van 12 van de 22 Statenleden van Curaçao uiteraard de doorslag gaf.

Op 9 februari 1971 wordt op Aruba opgericht de Moviemento Electoral di Pueblo, de M.E.P. Deze nieuwe partij voert in haar vaandel het oude verlangen van Henny Eman sr. naar meer zelfstandigheid van Aruba ten opzichte van Curaçao, maar niet van Nederland. De P.P.A. tendeert dan nog altijd naar de federatieve gedachte; de allengs kleiner geworden partij A.V.P. houdt zich nog steeds aan het standpunt van de heer Eman sr.

Min of meer in deze zelfde tijd gaan er op het eiland Curaçao stemmen op tot wijziging van het Statuut, zodat er meer zelfstandigheid voor de Nederlandse Antillen in zit. Maar stellig niet dat Aruba losgelaten moet worden. Er is sprake van een tweekamerstelsel met een gekozen president en zeker in een van de twee kamers evenredige vertegenwoordiging. Er wordt zelfs nog bij opgemerkt, dat als men tot overeenstemming kan komen, de ene kamer als zijnde duur, eigenlijk beter meteen kan worden afgeschaft. Natuurlijk de kamer met gelijke vertegenwoordiging van alle eilanden of minstens gelijke vertegenwoordiging van Aruba en Curaçao. Dat Aruba dit resultaat van een bespreking van alle Curaçaose partijen verwerpt is in het licht van het bovenstaande duidelijk. Uit het met algemene stemmen vastgestelde besluit van de Eilandsraad van Aruba van 29 februari 1972 citeer ik het volgende: "Dat de gesignaleerde uitgangspunten van de Curaçaose politieke partijen niet stroken met het federale stelsel, dat Aruba voor ogen staat temeer daar zij indruisen tegen de daaraan ten grondslag liggende realiteiten. Immers Aruba staat een op doelmatigheids- gronden in het leven geroepen staatkundig verband voor, waarin de eilanden, zijnde de facto gescheiden bevolkingsgroepen met nog weinig onderling gevoel van saamhorigheid en lotsverbondenheid, op basis van gelijkheid — dus afgezien van grootte en bevolkingsaantal — zullen streven bepaalde belangen gemeenschappelijk te behartigen, daarbij rekening houdend met de in de verklaring van 31 januari 1972 vermelde basispunten; dat bedoelde uitgangspunten en bepaalde ontwikkelingen daarmee verband houdende voorts grote bezorgdheid hebben gewekt in brede kring van de Arubaanse bevolking daar zij daarin een gevaar onderkent voor haar fundamentele volksbelangen, waaronder haar recht om zelf haar toekomstige structuur en toekomst te bepalen."

Optocht van de politieke party MEP

De houding van de Nederlandse regering tegenover alle moties en resoluties, enzovoort van alle mogelijke organen in de Nederlandse Antillen is en blijft: Wij willen geen versplintering. Hier tegenover propageert de nieuwe partij M.E.P. steeds weer haar status aparte ideaal. En hiermee wordt uitdrukkelijk bedoeld apart, los van Curaçao en niet los van Nederland. Er wordt zelfs gespeeld met de gedachte van twaalde provincie van Nederland. Onder leiding van de heer G.F. (Betico) Croes wordt met dit beginsel de meerderheid veroverd in de Eilandsraad van Aruba. Hier valt dan ook uiteindelijk in 1975 het besluit om, hoewel er geen wettige basis voor bestaat en dus juridisch van nul en generlei waarde is, toch een volksraad- pleging te houden. Deze volksraad- pleging had beslist geen twijfelachtige uitslag. Een zeer grote meerderheid stemde voor status aparte.

In hetzelfde jaar 1975 kreeg Suriname zijn onafhankelijke status. In het koninkrijk zaten toen nog slechts twee delen, Nederland en de Nederlandse Antillen. Maar dit bracht de status aparte niet dichterbij voor Aruba. Over die tussentijd kunnen we vrij kort zijn.

De heer Betico Croes heeft op allerlei manieren voor verschillende forums, zoals de Nederlandse Tweede Kamer, de dekolonialisatie- commissie van de Verenigde Naties, in Venezuela, in de andere buurlanden, op de andere Caribische eilanden, enz. gevochten voor de onafhankelijkheid om zelf te mogen beslissen over de toekomst van zijn geboorte- eiland. En uiteindelijk kon Nederland de wens van de heer Croes en van Aruba niet langer negeren. Er kwam een volgende Ronde Tafel Conferentie.

Voor de heer Croes, als leider van de grootste partij op Aruba en regeringsleider op Aruba moet de R.T.C. een grote triomf maar ook een bittere pil om te slikken geweest zijn. Nederland wilde wel bewilligen in een soort status aparte, mits er een degelijk samenwerkings- verband tot stand kwam met de andere Antilliaanse eilanden en Aruba mee zou blijven betalen voor de arme en kleinere eilanden. Maar Nederland eiste ook, dat status aparte zou betekenen totale onafhankelijkheid na tien jaar, dus 1 januari 1996. Dit moest tegelijkertijd door de heer Croes en de delegatie van Aruba aanvaard worden. En dit is noodgedwongen geaccepteerd.

Mogelijk speelt hierbij de overweging een rol, dat er na tien jaar een andere regering zetelt in Nederland met andere ministers, die misschien niet zo strak zullen vasthouden aan de tien jaar. Of ook wel de gedachte van wie dan weer leeft die ook weer zorgt.

Een feit is dat op 31 december 1985 om twaalf uur de vlag van de Nederlandse Antillen voor het oog van duizenden toeschouwers en autoriteiten gestreken is en dat de vlag van Aruba er voor in de plaats gehesen is. En dat 18 maart niet langer dia di bandera y hymno is, maar onafhankelijkheidsdag, dia di libertad, maar nog niet los van Nederland.

Heel jammer is, dat de heer Betico Croes het strijken van de Antilliaanse vlag en het hijsen van de Arubaanse vlag niet heeft kunnen bijwonen.

K. ROMKES